BASKAN
KURGU-BİLİM DİZİSİ

ONUNCU GEZEGEN

EDMUND COOPER

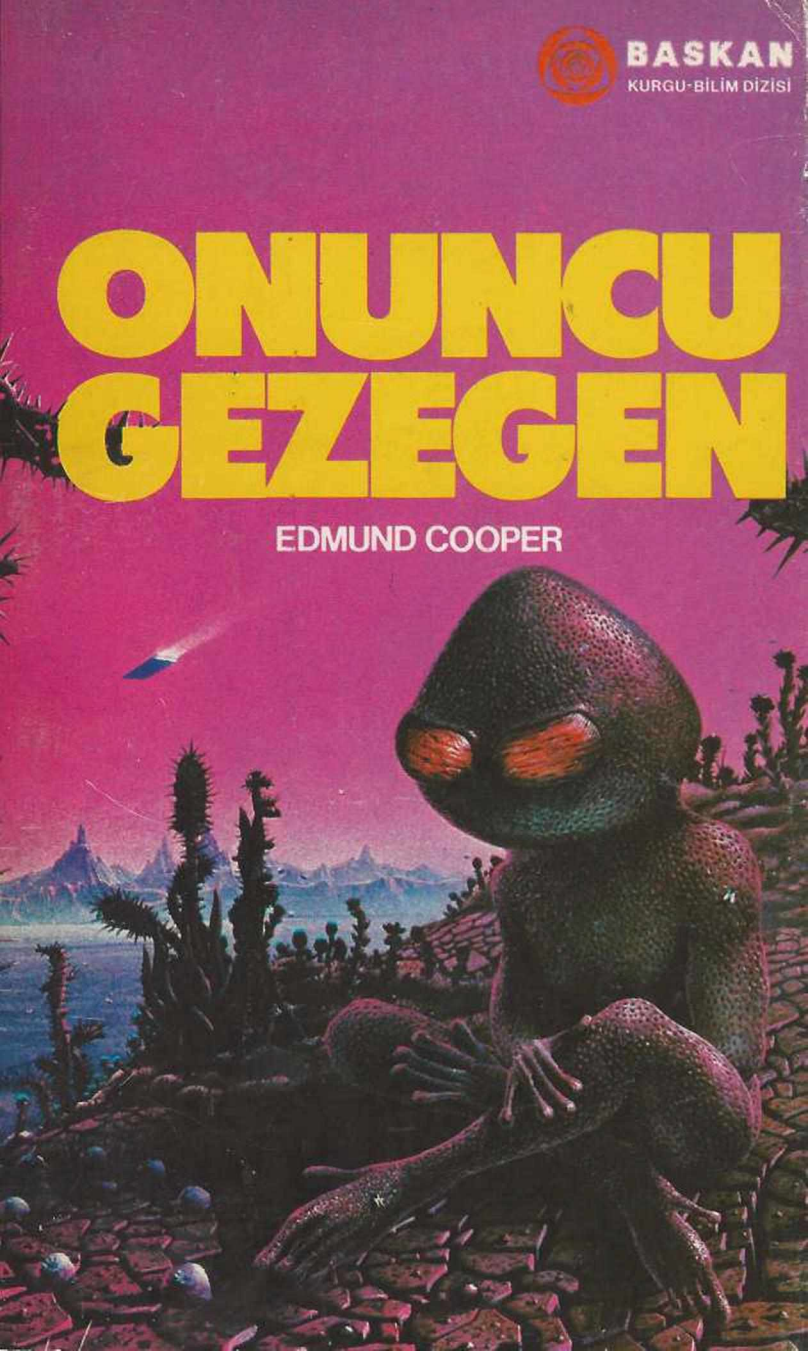

ONUNCU GEZEGEN

EDMUND COOPER

BASKAN YAYINLARI

Yazan : **EDMUND COOPER**
Türkçesi : **ASLI KAYABAL**

« La Dixième Planète »

Dizer Konca Matbaasında
Dizilip Basılmıştır.
Her hakkı mahfuzdur.
Başkan Yayınları A.Ş.
İstanbul — 1984

«DAG HAMMARSKJOLD»un kumandanı İdris Hamilton, yaklaşık bir saattir bakışlarını Dünya'ya dikmişti. Aslında geleceği düşünse, alışkan gözüyle Mars gezegenini bulmaya çalışsa, kraterlerini, dağlarını, şehirlerini ve insanoğlu tarafından inşa edilmiş küçük ve değerli kanallarını görene dek hayalinde canlandırsa, daha iyi olurdu. Sadece gökkubbenin kadife siyahlığı üzerinde ışıklı soğuk noktaları her zaman yaptığı gibi seyretse bile iyi olurdu. Ama o hep geriye, Dünya'ya bakmaya mahkûmdu.

Dünya'yı, son nefesini vermek üzere olan bir dostun yüzüne bakar gibi seyretmişti. Daha da doğrusu ölmüş bir dostu. Çünkü Dünya ölüm maskesini taşımaya başlamıştı bile. Artık beyaz ve gümüşî bulutların benek benek lekelediği parıltılı okyanusları, bitki örtüsünün yeşile boyadığı kıtaları, gece karanlığında ışıl ışıl yanan şehirleriyle, güneş sisteminin göz kamaştırıcı mücevheri değildi. Dünya şimdi kalkmak bilmeyen bir sisten kefene bürünmüştü. Oradan yüz elli bin kilometre uzaklıkta, boşluğa asılı bu kül rengi kürede, yine de «homo sapiens» cinsinden milyonlarca yaratık bulunuyordu ve hepsi ölmek için mantıksızca bir zaman harcıyordu.

Ama Dünya düpedüz ölmüştü. Bir insanoğlu öldüğü zaman, konuğu olduğu mikro-organizmalar, ölüm olayıyla birlikte tepki göstermezler. Bir gezegen de öldüğü zaman, birtakım organizmalar bir süre varlıklarını sürdürebilir. Oradaki insanlar, kül rengi kefenin altında, en sonunda şu gerçeğin bilincine varmışlardı: Dünya'nın ölümü. Ancak onlar düşünceden yoksun mikro-organizmalar olmadıkları, insan oldukları için, bir de

kendi bireysel ölümlerini sineye çekmek zorundaydılar. İçlerinde hayatî güç ve zekâ saklıydı. Ölüm, onlar için kolay olmayacaktı.

İdris Hamilton, hayal gücünü başıboş dolaşmaya bırakmak hatasını işlemişti. Birden ürperdi ve uzun bir çığlık attı. Sonra titreyen parmağıyla gözlem panolarını kapatacak olan alüminyum, magnezyum ve bakır alaşımı kepenkleri indirecek düğmeye bastı. Bu görüntülere daha fazla dayanamayacaktı.

Kapalı bir dünya haline gelen «*Dag Hammarskjold*», batan gemiyi terkeden fare misali, Mars'a doğru yol alıyordu.

Hamilton, oturulduğunda bedenin biçimini alan koltuğun kenarına ilişti ve yanaklarından aşağı gözyaşlarını boşandı.

— Ağlamıyorum, dedi kendi kendine. Ben kaptanım ve ağlamama izin yok... Dünya'yı terkeden son uzay gemisinin kumandanı olmak az şey değil. İnsanlık tarihinin en büyük bunalımının tanığı olmak da az şey değil. Gözyaşı dökmenin yanında çok büyük şeyler bunlar.

Bu çabalarına karşın, gözleri yine de sulanıyordu.

Ve on beş yıldır uzay gemilerindeki hizmeti sırasında hiç yapmadığı bir şey yaptı. Pilot kabininin kalın manyetik halısı üzerinde ihtiyatla yürüdü. Âcil durumlarda kullanılacak erzağın bulunduğu dolaba kadar gitti. Geminin her bölmesinde bu dolaplardan bir tane vardı. Viski dolu plastik bir ampul aldı; daha doğrusu su, alkol ve viski yerine geçen yapay koku karışımını. Kapsülü kırdı. Bir damlasını bile ziyan etmeden, yakıcı sıvıyla ağzını doldurdu. Sonra da yuttu.

Hamilton, görev başındayken asla içmemişti, hatta çılgın gençlik yıllarında bile. Nöbette içenlere de hep kızmıştı. Şimdi ise ancak kendisine kızabilirdi. Çünkü

resmen seçilen ve sağ kalması kararlaştırılanlardan biriydi.

Viski pek buruk geldi, öksürttü. Biraz daha yuvarladı. Fakat ikincisi, ilkinki kadar buruk gelmedi.

— Ne önemi var ki! dedi içinden. Gemi nasıl olsa yüz kırk saat sonra kendi kendine düşecek.

Dolayısıyla «*Dag Hammarskjold*»un kaptanının sakin ve sessizce çökmesi, hiçbir şeyi değiştirmiyordu.

Yerçekimi yokluğu nedeniyle gemi içinde manyetik ayakkabılarla dolaşmak gerektiği günleri anımsadı. Her atılan adım, tıngır tıngır öterdi. Yalnız bu gürültü bile bazı yolcuları deli etmeye yetmişti. Manyetik halı, çok daha iyiydi. Bu, aklına hep çocukluğunu getiriyordu. Kaç yüzyıl önceydi acaba? İnsanların üzerine takılan dikenleri attığı zamanlar. Elbette bütün bunlar ölü gezegen Dünya'da olup bitiyordu.

— Boşver, dedi yüksek sesle. Nasıl olsa yalnızım. Kim bilecek ki? Uzayda yetmiş beş bin saat uçarak astronot nişanıyla taltif edilen, seyir defterine başarısı yazılan Kumandan Hamilton'un kafayı üşütmekte olduğunu kim bilecek? Brackley ambarda dondurulan yumurcaklar için her şeyin yolunda gidip gitmediğini; Davison ise değerli nükleer yakıtını kontrol etmek zorunda. Suzy Wu da bize sunacağı harika yemeğini seçip, yemekten sonra hangimizin eski usül tedavi yöntemine muhtaç olduğunu kendi kendine sorup duruyordur.

— Ben bileceğim, patron, dedi Orlando Brackley. Ama sakın endişelenmeyin bunun için.

Orlando pilot kabininde zarif bir kuş gibi yüzerek geliyordu. Manyetik halılardan nefret ederdi o. Aslında dansör olacak adamdı.

— Üzgünüm, teğmen, dedi Hamilton, hafif sesle.

— Kumandanım; yüzü gözyaşlarıyla ıslanan yalnız siz değilsiniz! Orlando böyle diyerek, İdris Hamilton'un

karşısında, zarif bir hareketle kendini manyetik halı üzerine bıraktı. Her şeyi zarifçe yapardı zaten. İdris, kıskandı onu. Ah onun yaşında olabilseydi!

— Çocuklar nasıl?

— Taptaze. Şikâyet de etmiyorlar. Kendilerini hayatta tutan bütün sistemler normal olarak çalışıyor.

— Ya öğretmen hanımlar?

— Ah şu öğretmen hanımlar! diyerek gülmeye başladı Orlando. Aslında bu iş hoşuma gidiyor. Yalnız öğretmenler yok karşımızda. Unutmayalım, aynı zamanda hanım onlar. Evet kumandanım, onlar da donmuş durumda hepsi sağ salim ve hiçbir şeyden şikâyetleri yok. Umalım ki hareketlerinin askıya alınması, üreme organlarını fazla etkilemesin. Mars gezegeni onlardan çok çocuk isteyecek.

— Bu kadar yeter!

— Başüstüne kumandanım.

— Özür dilerim Orlando. Büyük bir fırsat bu, değil mi?

— Evet, kumandanım. Hiç kuşkusuz son açık kalan uzay alanı Woomera'dan kalkıp uçmak şansını elde ettik. Büyük bir fırsattı bu.

— Öyleyse gidip bir ampul viski de siz alın.

— Teşekkürler, kumandanım. Orlando yine zarifçe doğruldu ve âcil durum dolabına doğru yüzdü. Bir ampul alıp, bir yudum içti. «Salud» kumandanım. Bu tıbbî alkolü yasadışı olarak tüketmemizin sebebi ne acaba?

— «*Prosit*», *Orlando*, «*à votre santè*», «*Grussgott*»(1)... Görüyormusunuz, Dünya'nın ölü dilleri, içtiğimiz zaman yine yanıbaşımızda hortluyorlar... Harcadığımız ampuller için endişeniz olmasın. İki çözüm var: Aldığımı-

(1) Şerefe kadeh kaldırıldığında çeşitli dillerde söylenen sözler (çevirenin notu).

zın yerine koymak için stoktan alacağıma ya da seyir defterine şöyle yazacağım: «*Bugün, 23 Mart 2077, âcil dolabından alınan iki alkol ampulü, âcil bir tıbbî tedavide kullanıldı...*» Evet, Woomera, ne pis bir iş! Fırlatma işleminden hemen önce dışarıya bakmadınız mı?

— Biliyorsunuz ki bakmadım kumandanım, diye sıkılarak yanıt verdi Orlando. Hızlanma sırasında yolcularımızın yaşama sistemlerini denetlemem gerekiyordu.

— İyi, öyleyse şanslıymışsınız, Orlando. Ben baktım ama... Asiler, tanklar ve toplarla gelmişlerdi. Fırlatma işleminden doksan saniye önce kontrol kulesini havaya uçurdular.

— Aman Tanrım!

— Yine ölmüş bir simge! İsa, bir Dünyalı'ydı. Çok uzun zamanlar önce... Şükür ki fırlatma rampası kuleden üç kilometreden de uzaktaydı. Atışlarını zamanında hesaplayamadılar. Yoksa «*Dag*» havalanamadan infilak edecekti.

— Ya Albay Hillovan? Binbaşı Worthing? Ya o olağanüstü göğüsleri olan bilgisayar kraliçesi? Neydi adı? Saly Weingarten. Ne ad!

İdris, bir operatörün hastasına bakması gibi şeffaf ampulü süzdükten sonra, biraz daha viski içti.

— Hepsi öldüler, Orlando. Bir zamanlar bir ozanın dediği gibi, gölgeler diyarına göçtüler. Hillovan, Worthing, Weingarten, kendi yardımcıları tarafından vuruldular. Ve biz onların ölümü sayesinde havalanma fırsatı bulabildik. Mars'a indiğimiz zaman, fedakârlıklarını yeniden hatırlayın. Yoksa inersek mi deseydim acaba?

— Suzy'nin ilk kimi rahat ettireceğini şimdi biliyorum artık, dedi Orlando. Kaçmayı becerdik, kumandanım, dümdüz düşüyoruz. Gemimiz, iyidir. Artık bundan sonra ne olabilir ki?

— Her şey olabilir, diye cevap verdi İdris. Bunu bi

lecek kadar uzay deneyimimiz var. Ama ben daha çok sabotaj olasılığını düşünüyordum. Hesaplarıma göre «*Dag*»ın Woomera'da kıç üstünde oturduğu günlerde onu yüklemek, denetlemek, hazırlamakla görevli en az yetmiş beş kişi vardı. Hiçbirinin de rahat döşeğinde ölme şansları yoktu ve hepsi de bunu biliyordu. Bu yetmiş beş kişi arasında sadece azizler olduğuna inanıyorsanız, söyleyin de, ben de sizi yalancılıkla suçlayayım.

— Kumandanım, uzay gemisi tekrar tekrar denetlendi.

— Ama «onlar» tarafından! Şu anda can çekişen ya da çoktan ölmüş olan güvenlik servislerinin adamları tarafından. Bunu biz yapmadık, çünkü başımızı kaşıyacak vaktimiz yoktu... Bu nedenle Leo Davison ve Suzy'ye de gidip söyleyin, istiyorlarsa onların da birer ampul viski içmeye hakları var. Ama ondan sonra hepimiz yıkanacak ve «*Dag*»ı inceden inceye kontrol edeceğiz. Orlando, bir de...

— Evet kumandanım?

— Siz Mars'ta doğdunuz, ben Dünya'da. Önümüzdeki günlerde herhangi bir anda davranışlarımda bir gariplik görürseniz, bu geminin kumandanlığını siz yüklenecek ve beni de hapsedeceksiniz. Bu emri derhal yazılı olarak da vereceğim.

Bu sözler üzerine allak bullak olan Teğmen Brackley:

Kumandanım, dedi. Bunun hiç gereği yok.

İdris Hamilton'un yüzünde buz gibi bir gülümseme belirdi.

— İzin verin de buna ben karar vereyim. Fırlatma işleminden bir gece önce, iç güvenlik önlemlerini kontrol ettim, sonra gidip kendi kabinimde yattım. Uyandığımda, üssün orta yerinde, sırtımda mont, ayağımda pantolon, yağmur altında, çevremde muhafızlarlaydım. Az daha üzerime ateş edeceklerdi. Söylediklerine bakı-

lırsa, durmadan yere eğilip, varolmayan bir şeyleri yerden almaya çalışıyormuşum.

Acı acı gülümsedikten sonra devam etti:

Aslında, kendimi çocuk olarak görüyordum. Yerden de, bahar çiçeklerini topluyordum... Dünya'nın kaybolan çiçeklerini. Bu nedenle Teğmen, emir emirdir ve bu emri yazılı olarak vereceğim. Size orada, astronot okulunda, ruhsal gerilimlerin serbest düşüşler sırasında kendilerini daha çok hissettirdiğini öğretmiş olmaları gerekir. Bu nedenle emri sürekli üzerinizde taşıyacaksınız. Bunu başmakinist Davison ve Matmazel Wu' ya ancak beni kumandanlık görevimden almak gerektiği zaman göstereceksiniz. Umduğum gibi Mars'a kazasız belasız konacak olursak, emri bana geri vereceksiniz. Anlaşıldı mı?

— Evet, kumandanım; diyen Teğmen Barckley, selâmını da verdikten sonra pilot kabininden çıkarken, manyetik halıyı âdeta askerî bir katılıkla arşınladı. Adeta bir general kendine «Uygun adım marş!» komutu vermiş gibi.

DÜNYA sâkinlerinin çoğu, gezegenlerinin öldüğünü asla öğrenemedi. İnsan soyunun büyük çoğunluğu; Asya, Afrika ve Güney Amerika'da karınca gibi kaynayarak yaşayanlar, hep oldukları gibi kaldılar: Yâni aç, cahil, çeşitli hastalıkların kurbanı olarak. Bu yüzden ömürleri de hep kısa oldu. Yirmibirinci Yüzyıl'ın sonuna doğru, bilim ve teknolojinin görkemli başarısı olarak, insanoğlu Ay ve Mars üzerinde bağımsız koloniler kurmuştu. Buna eşit oranda kaynaklar, Dünya'nın biyosferi içinde biriken sorunları çözümlemek için ayrılabilseydi, herhalde Dünya da kurtarılabilirdi.

Ama yapmadılar bunu. Sanki Dünyalı insanda doğuştan bir ölüm isteği vardı. Bu yüksek uygarlık düzeyine erişmiş ileri bir teknolojinin efendisi insan yaratıkları, topluca omuz silkip, sanki şöyle demişlerdi: «Burası, bir sondur. Başka yerlere biraz tohum atalım ve yeşerip yeşermeyeceklerini görelim bakalım!»

Öte yandan gezegenler düzeyinde büyük projeleri gerçekleştirmek, siyasal açıdan Dünya'ya oranla Mars'ta çok daha kolaydı.

Bu yüzden modası geçmiş patlamalı motorlar, Dünya atmosferini kirletmeye; böcek, haşarat, fare zehirleri, tarımsal ilaçlar doğanın dengesini bozmaya; sanayi artıkları da nehirleri ve okyanusları zehirlemeye devam etti. Evlerden çıkan çöpler, eskisine oranla on kat daha kalabalıklaşan şehir kanalizasyonlarını tıkadı. Antibiyotikler, hastalık mikropları karşısında âciz duruma düştü. Nükleer enerji gereksinimi öylesine arttı ki, denizlere salınan ısı fazlası, sıcak bir seraya benzeyen atmosfer yarattı, kutuplardaki buzulların erimesine yol açtı. Ve on beş milyar insanoğlunun büyük

çoğunluğu, sanki sayıları artarsa, son felaketi hazırlamak yerine, önleyecekmiş gibi, çılgınca üremeye devam etti.

Artık geriye dönüşün mümkün olmadığı nokta, Yirmibirinci Yüzyıl'ın başında aşılmıştı. Uluslararası bilimsel topluluğun pekçok üyesi bu felâket hakkında uyarılar yayınlamış, enerjik çarelerin kullanılmasını önermişlerdi. Doğumların zorunlu olarak kontrol altına alınması, kitle halinde kısırlaştırılmaya gidilmesi, ileri teknolojiye sahip ülkelerde, mantık çerçevesi içinde uluslararası bir enerji tüketimi kısıtlamasına gidilmesi, patlamalı motorların yasaklanması, Afrika, Hindistan ve Avustralya çöllerinin değerlendirilmesi, deniz kaynaklarının güdümlü biçimde kullanılması, maddi zenginliklerin ve kaynakların yeniden dağıtımı, pahalı uzay projelerinin terkedilmesi, Dünya'da silahlanma yarışına son verilmesi gibi.

Böylece Lunar City çok etkin tekniklerle iki bin beş yüz kişilik bir toplumu zenginleştirip beslerken, gezegen çapında mekanik bir inşaatın görkemli başarıları Mars gezegenine solunabilecek bir atmosfer sağlayıp, Dünya'nın yardımı bile olmadan on bin kişiyi aşkın bir topluluğu besleyecek kaynakları temin ederken ve ekilebilir bereketli alanlar genişledikçe, nüfusları da artarken, Dünya Karanlıklar Çağı'na doğru gidiyor, bu karanlıklardan çıkamaz hale düşüyordu. Çünkü milyonlarca aç insan, sürekli azalan besin kaynaklarını koruyabilmek için ellerindeki enerjiyi cömertçe tüketiyordu.

2050 yılında, Dünya'nın mavi gökyüzü artık çoktan bir efsane olmuştu. Gezegenin geniş alanlarının onda dokuzu bir pus, bulut ve sis tabakasıyla kaplanmıştı. Muson yağmurları, artık Güney Asya'ya özgü bir olay değildi. Aslında belli bir mevsimin olayı olmaktan da çıkmıştı. Aşırı ısınan okyanuslar üzerinde aralıksız buharlaşma, sonu gelmeyen bulutlar meydana ge-

tiriyor, sürekli yağmur yağmasına neden oluyordu. Bu nemli gün batışının ilk kurbanlarından biri, fotosentez olayı oldu. Yaz ile kış farksız hale geldi. Tohumlar hemen filizleniyor, ama olgunlaşmaya vakit bulamıyordu. Kirli yağmur hepsini yeniden suya doymuş toprağa itip, can çekişmek üzere gömüyordu.

Çok eski zamanlarda açlık, imparatorlukların ve insanlığın karmaşık tutkularının en büyük tahripçisi olmuştu. Şimdiyse, evrensel bir tahrip aracına dönüşüyordu. Olgunlaşmış buğday başaklarıyla dolu bir tarla, kilolarca altınla bile satın alınamıyordu. Teknolojilerin en ileri düzeyde olanı dahi atmosferde istikrarlı bir pencere açamıyor, eskiden bereketli diye bilinen topraklar, milyonlarca kilometrekare çamurla kaplanıyordu.

Nihayet politikacılar bile Dünya'nın ölüme mahkûm olduğunu anladılar ve insanlığın tek umudunun başka yerlerde olduğunu kabul ettiler. Neresiydi bu başka yer? İki olasılık vardı: Bunlardan ilki bir küçük yapay uydu idi. Ancak bunu insanoğlunun gelişeceği bir dünya haline getirmek için hayal gücünü de aşan teknikler geliştirmek gerekti. İkincisi sınırsız kaynakları olan bir başka gezegen. Ama bu gezegeni kitle halindeki bir göç için hazırlamaya belki de zaman kalmamıştı.

Bunun üzerine Birleşmiş Milletler Örgütü, yaklaşık bir yüzyıl etkisiz kaldıktan sonra, çok gecikmiş bir kararı, büyük bir mantık, cesaret ve kararlılıkla alabildi: Kurtarılabilecek ne varsa, Mars gezegenine gönderilecekti. Ancak Amerikalılar'ın, Ruslar'ın, Avrupalılar'ın ve Çinliler'in ortak uzay gemisi filoları, gezegenlerarası yolculuk yapabilecek on beş gemiyi aşmıyordu. Bunların en büyüğü Amerikalılar'a aitti ve yörüngede kullanılmak üzere düşünülmüştü. Ancak bin ton yük taşıyabilirdi ve bu yükün de kendisine Dünya çevresindeki bir yörüngede ulaştırılması gerekiyordu.

Mekikler, ellişer tonluk yükler halinde götüreceklerdi. Başka Mekikler de yörüngeden aldıkları yükleri, Mars'ın yörüngesinden gezegenin üzerine taşıyacaktı. Yolculuğun uzunluğu bir yana, «*Martin Luther King*»i yükleyip boşaltmak zaten elli Dünya günü alıyordu. Uzay gemilerinin en küçüğü olan Çinliler'in «*Konfiçyus*»u ise doğrudan Mars'a inebiliyor, ancak yüz yirmi ton yük taşıyabiliyordu.

Öncelikle kimin taşınacağı konusundaki uluslararası tartışmalar, dehşet dolu dört yıl boyunca, Birleşmiş Milletler'in izin verip düzenlediği Phoenix operasyonundan, Dünya'yı son olarak terkeden son uzay gemisi «*Dag Hammarskjold*»un hareket ettiği güne kadar sürüp gitti.

Mona Lisa ve Dünya'nın diğer en değerli yüz tablosu, Dünya'nın en ünlü kadın ve erkeklerinden alınan sperm ve ovul bankalarından önce mi gidecekti? Dünya tarihini içeren mikrofilmler, bilimsel arşivler, yüz ulusun kültür mirası, düşük bir atmosfer basıncı altında, Dünya'dakinden daha az oksijende yetiştirilmek üzere özel geliştirilmiş tohum çuvallarından önce mi gidecekti? İnsanlar, bilgisayarlardan, buldozerlerden patlayıcı maddelerden, serumlardan, elektronik mikroskoplardan, cerrahî âletlerinden önce mi gönderilecekti? Erkeklere, kadınlar arasındaki oran ne olacaktı? Yaşamaya aday seçilenler en çok kaç yaşında olacaktı?

Bu arada Dünya'nın yaklaşan sonunun gerginliğiyle birlikte eski didişmeler de yeniden su üstüne çıkmaya başlamıştı. Son bir soykırım girişimine kalkışan ama başaramayan Pan-Arap Federasyonu, İsrailliler'in uzay gemileriyle taşınmaları halinde, nükleer silah kullanacakları tehdidinde bulundular. Birleşmiş Milletler'deki Çin temsilcisi, Mars'a gönderilecek ırkların, nüfuslarına orantılı olarak seçilmesini önerdi. Aslında çok

doğal bir istekti bu, çünkü Çinliler Dünya nüfusunun dörtte birini oluşturuyordu. Ancak başka kriterler gözönüne alındığında, buna razı olmak da imkânsızdı. Zenciler Bloku da yaşamak üzere seçilenlerin ırk ayırımı gözetilerek yapıldığını ileri sürdüler ve yolcuları arasında yüzde on beş oranında zenci bulunmayan uzay gemilerini tahrip edecekleri tehdidinde bulundular. Papa da inançlı iki yüz papazın eski dini yeni dünyaya götürmek üzere taşınması talebinde bulundu. Amerikalılar ve Ruslar ise ortaklaşa bir ahenk içinde işbirliğinde anlaştılar. Bunun hayatî bir önemi vardı, çünkü iki ülkenin uzay filosu, gezegenlerarası yolculuğun büyük bir bölümünü oluşturuyordu.

Bütün bu tartışmalara rağmen, bir biri ardından uzay gemileri gönderilmeye başlandı. Hepsi değerli yükleriyle havalandılar, ölmekte olan bir dünyanın yerine, bir başkasına yollandılar. Burada gerek toplum, gerekse sanayi henüz emekleme çağındaydı. Teknisyenler çılgınca bir çabuklukla, esinlenmiş, altı yörünge istasyonunu geçici olarak gezegenlerarası uzay gemisi haline dönüştürüp, hepsini çılgınca bir hızla Mars'taki yörüngelerine gönderdiler.

Ancak Dünya'da dinmek bilmeyen yağmurlar aralıksız devam ediyor, koyu kül rengi bir gökyüzünden inen yağmur suları bütün ekinleri yokediyor, umutları söndürüyor, kanun ve nizam iyiden iyiye sarsılıyordu. Avrupa Birleşik Devletleri, felaketin ilk önemli kurbanları oldular. Kalabalık ülkelerin büyük çoğunluğu gerekli besinin en azından yarısını ithal etmeyi gelenek haline getirmişti. Buna karşılık da sanayi ürünlerini ihraç ediyorlardı. Ama Yirmibirinci Yüzyıl'ın sonunda yağlı bir domuz yavrusu ya da bir çuval un, hava yastıklı bir Rolls Royce otomobilden veya uçan bir Mercedes arabadan çok daha değerli hale gelmişti. Öyle ki, Avrupa aniden ve acımasızca, açlıktan can verdi. Av-

rupa'yı, Birleşik Amerika Devletleri; onları da Rusya, Güney Amerika ülkeleri ve Çin izledi. Tarih boyunca açlık ve hastalıklarla yaşayan Hindistan, biraz daha fazla dayanabildi. Ama çok değil.

Griptir ki, anarşiye kapılan son memleket, Avustralya oldu. Kaderin bir oyunu, ısı ve güneş ışınlarının en büyük payını bu ülke almıştı. Daha doğrusu Dünya'nın artık alabildiği güneşin. Kısa bir süre için Avustralya çölleri bereketli topraklar haline dönüştü. Bu fırsatı kaçırmayan devlet, halkının en az üçte ikisini besleyecek kadar ürün yetiştirmeyi başarmıştı. Sonra burada da gökyüzü kesin olarak kapandı ve bu kısa bereket dönemini başlatan yağmurlar, tarlaları sular içinde bırakmaya başladı.

«*Dag Hammarskjold*»un Mars gezegenine doğru yola çıktığı gün, Avustralya da hemen hemen yolun sonuna varmıştı.

SALONDA yenen yemek, mürettebatın Kumandan Hamilton'u rahatlatmak için gösterdiği bütün çabalara rağmen, pek de neşeli geçmedi. Aslen Avrasyalı olan, ama Mars'ta doğan Suzy Wu, talimata aykırı olarak üniformasını giymemişti. Üniforma yerine diri ve güzel vücudunun hoş kıvrımlarını açıkça gösteren şeffef ve hafif bir elbise giymişti. Yalnız İdrisl'e ilgileniyor, ama Orlando ve Leo Davison bundan gocunmuyordu.

İdris, Suzy ile Leo belki de durumu biliyorlar diye geçirdi aklından. Orlando onlara patronun canının sıkıldığını çıtlatmış olmalıydı.

Üçüne de ayrı ayrı baktı ve birden kendisini çok yaşlı hissetti. Henüz kırk yaşında bile değildi, ama onlardan bir kat daha ihtiyar olduğunu hissediyordu. Üçü de Mars gezegeninin çocuklarıydı. Dünya'nın ölümü onlar için ne de olsa pek önemli sayılmazdı belki de.

Kendisini neşelendirmek için Suzy olanca dişiliğini kullandı, Leo Davison da alışılmış şakalarını sıraladı, İngiliz'le fil fıkrasını anlattı. Ama fıkra hiç de gülünç gelmedi. Çünkü hiç İngiliz kalmamıştı ve bir yerlerde birkaç fil kaldıysa bile, herhalde onlar da ömürlerinin son saatlerini yaşıyor olmalıydı. Bunun üzerine Leo bu soğuk ortamı ısıtmak amacıyla hemen uzun bir başka öyküye geçti: Kızıl Dağlar'da Dev Kar Adam'ı yakalamaya çıkan bir Marslı'nın gülünç serüvenlerini... İdris bu öyküyü daha önce bir kaç kere dinlemişti, ama yine de güldü. Boşa da olsa gülmek iyi bir şeydi.

Dördü de yorgunluktan bitkin durumdaydı. Woomera'da sabotajcıların erişebileceği «*Dag Hammarskjold*» un bütün bölmelerini büyük bir dikkatle araştırıp yoklamışlardı. Pilot kabiniyle reaktörler bu araştırmanın

dışında kalmıştı. Tolstoy uzay istasyonundan fırlatılacağı sırada «*Yuri Gagarin*» uzay gemisinin reaktörlerinin sabotajcılar tarafından kaçırılmasından beri, bütün kumandanlar Dünya'ya her inişlerinde pilot kabinlerini ve ve motor bölmelerini kapatmayı alışkanlık haline getirmişlerdi. Gerçi bu bütün sabotaj olasılıklarını ortadan kaldırmaya yetmezdi, ama hiç olmazsa hassas noktaların sayısı azalmış oluyordu.

Araştırma sonunda hiçbir şey bulamamışlardı, ancak Hamilton hâlâ kuşkuluydu. Bir şeylerin yolunda gitmediğini hissediyordu. Belki de korkunç hayaller yüzünden yorgun düşmüştü. Belki de ...Belki de... Ama bu uzay gemisinde yolunda gitmeyen bir şey vardı. Meslek yaşamı boyunca, hiç olmazsa çok önemli bir gerçeği çok iyi öğrenmişti: İyi bir kumandan, içine doğanları hiçbir zaman hafife almamalıydı.

— Kumandanım, dedi üzgün bir sesle Orlando, size söylenenlerin bir kelimesini bile dinlemiyorsunuz.

— Dinliyorum, dinliyorum, dedi İdris, Yemin ederim, hepsini işittim; Kızıl Dağlar'daki şu Kar Adam'ın öyküsü gerçekten müthiş.

— O öyküden sonra, iki fıkra daha anlatıldı, dedi tatlı bir sesle Suzy. Zavallı Leo! Hiç bu kadar kötü dinleyiciye çatmamıştı.

— Özür dilerim, Leo. Acemi bir makinist olduğunu biliyorduk. Ve herkes — benden başka herkes — sizi Mars gezegeninin en kötü hikâye anlatanı diye de belleyecek.

Birlikte güldüler. Sonra sessizlik çöktü salona.

— Haklısınız. Sizi dinlemiyordum. Araştırmalarımızı düşünüyordum.

— Hiçbir şey bulamadık, kumandanım, dedi Leo Davison. Boşuna endişelenmeyin.

— Hâlâ kuşkuluyum. Benim işimin bir parçası bu. Sözleşmelerimizde şöyle yazılıdır: «*Bir uzay gemisinin*

kumandanı, bir an bile olsun kuşkulu olmaktan vazgeçmeyecektir.» Sahi, siz talimatnameyi bilmiyor musunuz? Görev başında değilken, bana İdris diye hitap etmek zorundasınız ve benim bir Dünyalı olduğumu da unutmak mecburiyetindesiniz.

— Siz de görev başında değilseniz eğer, İdris, dedi Suzy, siz de talimata uymaya mecbursunuz. Rahatlamanız, burada patronun siz olduğunuzu unutmanız gerekir. Aksi halde bizler daima üniformanızın sarı sırmalarını ve kasketinizdeki armayı göreceğiz.

— Doğru. Burada, aramızda patron değilim. Ama yine de kuşkulanmaktan kendimi alamıyorum. Arkadaşlar, biraz işimizden konuşabilir miyiz? Ondan sonra tamamen rahatlayacağım, müzik dinleyeceğim, Suzy'ye kur yapacağım, hatta şu çirkin Mars mizahını bile dinleyebileceğim.

— İdris, sen işi bitmiş bir sinir hastasısın, dedi Orlando, sinirlerin laçka olmuş. O kadar aptal olmadığımız için, bunun sebebini de biliyoruz. Sinir hastalığınızı bize anlatmanız için iki dakikanız var. Ondan sonra, ne istersek o yapılacak. Tamam mı?

— Tamam. Kısa keseceğim. «*Dag*»ın yüz yirmi metre uzunluğu, on altı metre de çapı var. Kilitli bölmeler dışında, dördümüz her tarafı didik didik aradık. Ama her dolabı, her kasayı, her sandığı aradığımızdan emin olabilir miyiz? Yeniden bir doğrulama yapılmasını istiyorum. Bir başkasının aradığını tekrar aramak, benim aradığımı da bir başkasının aramasını istiyorum. Çok iyi hissediyorum, yolunda olmayan bir şeyler var. «*Dag*»ın içinde hiçbir şey bulamazsak, dışını aramak gerekecek. Bunun çok zor ve güç olduğunu da biliyorum ve bu yüzden çok üzgünüm. Ama hislerimi söyledim. Mesajımın sonu.

— Siz hep «*Yuri Gagarin*»i düşünüyorsunuz, dedi Leo, Ama yanılmıyorsam, Tolstoy'da koşullar, Woomera'dan

çok daha berbattı. Bana kalırsa bizdeki güvenlik hizmetleri çok iyiydi.

İdris, başıyla Leo'yu onaylayarak:

— Elbette. Ama biz Dünya'dan ayrılan son uzay gemisiydik. Mars'ın başka gemi yollamayacağını çok iyi biliyorum. Bunu şifreyle bildirdiler bana. Diyelim ki insanlar, benim kardeşlerim, yâni Dünyalılar, bize çok şey veren Avustralyalılar, bu şifreyi çözdüler... Belki de içlerinden biri, ölüme mahkûm olmayı kabullenmeyecek... Adım gibi biliyorum, şu anda sizlere insanın doğasından söz etmekteyim, dedi ve hepsinin ayrı ayrı yüzüne bakarak devam etti. Sizi de çamur içinde, dinmeyen bir yağmur altında ölmek kaderiyle başbaşa bıraksalar, kurtulmayı başaracak olan her şeyi havaya uçurmaya kalkmaz mıydınız?

— Bilemem ki, dedi Orlando omuzlarını silkerek Bizim bu konuda nasıl bir düşüncemiz olabilir ki? Bizim Mars'ta yuvalarımız, ailelerimiz var. Mars'ın ise geleceği çok büyük.

— Evet, dedi İdris. Mars'ın büyük bir geleceği var. Dünya'nın da şahane, çok büyük bir geçmişi... Ben bir Dünyalı olarak düşünüyorum. Beni orada terkedip bıraksalardı, gelecekte açlıktan yavaş yavaş ölmek gibi bir sona terketselerdi, sanırım böyle bir şeye acımasızca kalkışabilirdim... Her neyse, şimdi yemeğimizi bitirelim ve birbirimize birkaç fıkra anlatalım. Ondan sonra dört saatlik bir dinlenmeye çekileceğiz. Sonra da bu Allahın cezası gemiyi baştan sona araştıracağız. İçini de, dışını da...

Suzy tatlı sesiyle:

— İdris, dedi, siz koca bir budaladan başka bir şey değilsiniz. Niçin hoşuma gittiğinizi de bilmiyorum. Hiç ötesi yok, hastayım herhalde. Peki, biriniz bir müzik koysa, ha? Bu ihtiyar Dünyalı'ya, yerçekimi olmadığı zaman nasıl dans edildiğini öğretmeyi denemek istiyorum da.

İDRİS Hamilton, sırtında uzay giysileri, «*Dag Hammarskjold*»un teknesinin karanlık kenarında durmuş, parlak, göz kamaştırıcı, güzel yıldızların serpiştiği sonsuzluğu seyrediyordu. Bu yıldızlar sonsuzluğunu bu kadar uzun süre seyreden bir insanın rahatça başı dönebilirdi. Uzayda gezilerin ilk günlerinde, uzay aracının gövdesini denetlemekle yükümlü insanların, kendilerini uzay gemisine bağlayan göbekbağını keserek, boşlukta neşeyle sıçrayıp hopladıkları, yaratılışın karanlık sırlarını kucaklamak için sabırsızlandıkları sık sık görülmüştü. Ondan sonra, bağlantı hatlarını ve hayatî kanalları barındıran bu göbekbağları, naylondan değil, bükülebilir çelikten yapılmaya başlanmıştı. Bir insanın çeliği kesmesi için belli bir zaman gerekliydi. Aklının başına gelmesi ya da gemiden birinin kendisini görmesi için gereken bir zaman.

İdris, yalnız değildi. Leo Davison da yakınında duruyordu. Ana çıkış kapağından henüz geçmişler, yuvarlak çelik duvarlarla sınırlanmamış olan perspektiflere yavaş yavaş alışıyorlardı.

— Alıcı-verici denetlendi, dedi İdris.

— Alıcı-verici denetlendi, diye yanıtladı Leo.

— Alıcı-verici denetlendi, dedi «*Dag*»ın pilot kabininde Orlando.

— Göbek kordonu yerleştirildi.

— Göbek kordonu yerleştirildi, diye yineledi Leo.

İkisi de kordonlarını ana çıkış kapısının kapağına tutturulmuş bir çıkıntıya bağlamışlardı.

— Füzeye yaklaşanlar, uzay gemisinin ancak iki bölümüne yaklaşabilirlerdi, dedi Leo. Füzeye tırmanabilecek donanımları yoktu. Dolayısıyla eğer bir şey ko-

yacaklarsa, —böyle bir şey yaptıklarını var sayarsak elbette— bunu yerleştirebilecekleri yerler...

— İniş zeminiyle, diye sözünü yarıda kesti İdris, yükleme kapağının çevresindeki gövde bölümüdür. İkisini de birlikte arayacağız. Kapaktan başlayalım, uzun sürmez.

Bükülebilir çelik kablolarını, kemerlerine bağlı bobinlerin üzerinden kaydırarak, gövde boyunca acemice, dikkatle yürümeye başladılar. Manyetik çizmelerinin boğuk madensel gürültüsü, giysilerini aşıp kendilerine kadar erişiyordu.

Servis kapağı hemen hemen geminin gövdesinin altındaydı. İç kapağı önceden yokladıklarından, kapıyla çevresini araştırmaktan başka yapacakları bir şey yoktu. Uzun yükleme platformunda ayakta duran biri, kolunu uzatarak bu işi becerebilirdi.

İdris ve Leo kasklarındaki ışıkları yaktılar.

İki ışık birlikte, denetlenecek bütün alanı aydınlattı.

— Burada bir şey yok, kumandanım.

— Öyle. Bekliyordum zaten. Çok görünür yer... Orlando, çıkış kapağında da bir şey bulamadım.

— Mars hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Kırmızı bilyaya benziyor, diye gülerek cevap verdi İdris. Çocukluğumuzda şu kızıl cicoz dediklerimiz sanki.

— Gerçekten garip bir ad, kumandanım. Ama söz veriyorum size, gezegenimiz asla Kanlı Mars olmayacak!

— Söz vermeden önce, bekleyin de halkın nüfusu üretim olanaklarını sağlayacak kadar çoğalsın, dedi buruk bir edayla İdris. Haydi teğmen, bu kadar felsefe yeter. Şimdi konma zeminine kadar sapları izleyeceğiz. Her birimiz gidiş geliş sırasında bir sapı gözden geçireceğiz.

— Anlaşıldı.

«*Dag Hammarskjold*»un iniş zemini titan kaplı plastik bir tüpten meydana geliyordu, azami derecede izole edilmişti ve içi de helyum gazı doluydu. Otuz metre çapında madensel bir dev palet denebilirdi. Bir gezegene iniş sırasında, amortisör görevi yapıyordu. Uzay gemisinin gövdesine dört uzun sapla bağlanmıştı ve eklemli sapların yere konma sırasındaki tepkileri, bilgisayar tarafından denetleniyordu.

Ağır saplardan birinde ağır ağır yürüyen İdris, bir yandan da aslında insanoğlu ne kadar ihtiyatlı diye düşünüyordu. Bakım ekiplerinden bir makinistin sapların yukarılarına erişmesi pek akla yakın bir şey değildi, çünkü Woomera'da ne teftiş, ne de onarım yapılmıştı. Bunu başarmak için uzay alanının portatif iskelelerinden birini kullanmak gerekirdi. Buna karşılık becerikli biri iple iniş zeminine kadar çıkabilirdi. Düralüminden oluklu bir de merdivenden yararlanabilse, sapların ilk üç ya da dört metresi üzerine bir şeyler bırakabilirdi.

Ancak iniş zeminine bırakılacak bir bomba, beklenebilecek bütün zararı yapabileceğine göre, böyle bir girişime kalkışmaya hiç gerek yoktu.

İdris, Leo Davison'a baktı. Yıldızlı zeminde silueti ortaya çıkmıştı ve sap boyunca bir gece böceği gibi ilerliyordu.

— Eklemin ötesinde aramaya hiç gerek yok, diye seslendi ona. Bunu daha önceden düşünmeliydim: Portatif iskele olmadan, hiç kimse bu yüksekliğe bir şey koymuş olamaz ki.

— Tamam, kumandanım.

— Leo, benim için bir de köşeni çok yakından iyice inceler misin?

— Olur, kumandanım, diye biraz burularak yanıtladı Leo. İdris ise kendi kendine küfretti. Leo elbette her köşeyi dikkatle inceleyecekti. Çünkü iyi bir astronottu.

Bir süre sessiz sedasız çalıştılar. Çok yavaş ilerliyorlardı. İniş zemininin güneş tarafından aydınlatılan yanında, her şey kör edici bir beyazlıktaydı ve kasklarındaki fototropik siperlik bile, ışınları önleyemiyordu. Loş tarafta ise tam bir karanlık egemendi ve gözlerin buna alışabilmesi için belirli bir zaman geçmesi gerekiyordu. Hattâ kasklardaki lambaların ışığı bile yarar sağlamıyordu. İdris, denetlemelerini bitirmeden çok önce, Leo'nun da, kendisinin de çok yorulacağını anladı. Bundan sonra şef makinistiyle barış yapmaya karar verdi. Davison'u kabinine çağıracak ve karşılıklı bir şişe gerçek viski devireceklerdi. İdris'te daha iki şişe gerçek İskoç viskisi vardı. O amber renkli harika içkiyi şişeden plastik bir ampule almak ve gargara yapar gibi ağza dökmek, ne büyük bir ihanetti viskiye! Ama uzayda yaşamanın sakıncalı yönlerinden biri de işte buydu.

Bir yandan karşılıklı viskilerini yudumlayacakları tatlı anı hayal ederken, bir yandan da iniş zemininin kendisine düşen bölümünü sistemli bir şekilde inceliyordu.

Bir süre sonra, ben aptalım tekiyim, diye düşündü. Düpedüz sinir hastasıyım. Bomba falan yok. Yaşamımın büyük bir bölümünü uzayda geçirdiğim artık açık seçik belli oluyor. Bu oyunu sürdürmek için çok yaşlandım demek. Mars'a iner inmez, kendime bir büro işi bulacağım.

Davison'un telaşlı sesi, bir anda hayallerini yarıda kesti:

— Kumandanım! Bir şey buldum. Üç numaralı sapın çelik bileziğine yapıştırılmış bir şey. Zemin üzerinde, basınç distribütörünün tam üstünde.

— Nasıl bir şeye benziyor? Gördün mü? Sinir hastalarının canı cehenneme! Eninde sonunda o eski «içime doğdu» alışkanlığı, ihanet etmemişti kendisine!

— Oldukça küçük, külçe gibi bir şey. Yirmi santim boyunda, on santim eninde, en çok beş santim yüksekliğinde bir külçe. Sanırım bir tür yapışkan mayın. Manyetik olarak yapışan türden.

— Sakın bir şey yapma. Dokunma da, geliyorum ben. Orlando, bütün bunları kaydediyor musun?

— Evet, kumandanım.

— Güzel. Gidip ne meretmiş, bakacağım. Suzy Wu'ya söyleyin, çıkış kapağına bir laser feneri koysun. İhtiyacımız olabilir.

— Olur kumandanım. İhtiyatlı olun.

— Bir de benimle alay ediyordunuz, değil mi? diyerek güldü İdris. Bana ihtiyar dediğiniz için iyi bir ders oldu bu size. Zamanı gelince, özür dilemenizi isteyeceğim... Leo!

— Evet, kumandanım?

— Sakın o lanet olasıca merete dokunma, otuz saniye sonra yanındayım.

İdris Hamilton bu sırada iniş zemininin aydınlık tarafında bulunuyordu. Bir numaralı büyük sapın kaidesindeydi. Üç Numaralı sapın karanlık sütununu ve onun kaidesinde diz çökmüş duran silueti ancak farkedebiliyordu.

İniş zemini boyunca yürümek oldukça güç olacağa benziyordu. Titan, manyetik çekişe karşılık vermiyordu. Ancak giysilerine çelik yuvarlaklar geçirmişlerdi ev böylece manyetik uzay çizmelerinin destek alabilecekleri birkaç nokta sağlanmıştı. Ne yazık ki çok çabuk hareket edilmek istenirse, uzay boşluğuna fırlayıp gitme tehlikesi vardı. Bu kez göbekbağı kordonunu sarıp uzay gemisine dönmek gerekecekti. Ancak bu dönüş, kendisini ana çıkış kapağının yanına, yâni gövdenin hemen hemen ortasına götürecekti. Buradan yeniden giriş zeminine gitmek şarttı.

İdris bu nedenle her adımını büyük bir dikkatle atı-

yor, çelik yuvarlakların çekimini hissetmeyi bekliyor, bir arızaya uğramadan elden geldiğince hızlı ilerlemeye bakıyordu. Tıpkı bir sarhoş gibi sendeliyordu. İki kere, az kalsın iniş zeminiyle teması kaybedecekti. Ama en sonunda üç numaralı sapa vardı. Kaskındaki ışık, şu eski tuğlalara benzeyen küçük bir madensel nesneyi aydınlattı.

— Ne dersiniz, kumandanım? diye kuşkuyla sordu Leo.

— Yanılmamışsınız. Patlayıcı madde uzmanı değilim, ama bunun yapışkan bir mayın olduğu apaçık belli. Kimse bize bir paket çikolata ikram etmek için ölümü göze almazdı herhalde.

— Neye karar vereceğiz?

İdris bir an düşündü.

— Bu, iniş zeminini tahrip edebilir, ama «*Dag*»ı uçuramaz. İniş zemini tahrip olsa da, Mars çevresinde yine yörüngeye girer, oradan bir mekikle gezegene inebiliriz. Ama yine de bu beladan kurtulmanın belki bir yolu vardır. Ne yazık ki ateşleme düzeninin ne olduğunu bilmiyoruz. Saatli bomba mı, yoksa en ufak bir temasta infilak eden bir patlayıcı mı? Yoksa ikisi de mi? Güvenlik açısından, sapın o bölümünü laserle kesip uzaya göndereceğiz. Şimdiden serbest hızla yol aldığımız için, bombayı uzaya salınca, ister istemez güneş sisteminin dışına çıkacaktır. Ve İdris buruk bir gülümsemeyle ekledi: «Ne hüzün verici, değil mi? Yıldızlara gönderebildiğimiz tek mesaj, patlamaya hazır bir bomba!»

— Kumandanım, size saygım sonsuzdur, ama «*Dag*»ın serbest hızına kavuşmasının hiç önemi yok. Bomba Mars'a asla erişemez ve başka yerde patlarsa, kime ne? Önemli olan, bizim «*Dag*»ın kazasız belasız olayı atlatması. Aşağılık ve belki de şu anda ölmüş bir Dünyalı intikam almak istedi diye uzay gemisini yörüngesine terketmek acı bir şey doğrusu.

— Peki, öyleyse sence ne yapmalı?

— Bomba, ancak manyetik kramponlar sayesinde tutunuyor olmalı. Yoksa ne diye çelik bilezik üzerine koysunlar? Başka bir sistemden yararlanmış olsalardı, örneğin kimyasal ya da başka birinden, iniş zemininin titan kaplaması üzerine yapıştırırlardı.

— Yâni?

— Yâni ben o bombayı bir kaldıraçla yerinden çıkaryabilirim kumandanım. Sonra da uzaya bırakır ve bir daha da düşünmeyiz.

— Çok tehlikeli. Bildiğimiz kadarıyla, belki de en küçük bir temasta infilak etmek üzere programlanmıştır.

— Ama her an infilak etmek üezre de programlanmış olabilir, kumandanım. Laserle sapın bir parçasını kesmeye kalkışmamız, iki saatimiz alır. Bu bela çeliği kesmeye uğraşırken patlarsa, herhalde halimiz görülmeye değer.

— Göze almamız gereken bir tehlike bu, diye yanıtladı İdris, ama bu yöntem, sizinkinden daha az tehlikeli. Değerli zamanımızı boşa harcamayalım. Siz araştırmanıza devam edin, ben laseri almaya giderken, bakın bakalım bize böyle başka sevimli armağanlar daha bırakmışlar mı. Ben döner dönmez, bombanın karşısına geçince, araştırmanız bitmemiş olsa dahi doğru gemiye dönersiniz.

— Kumandanım, dedi Leo Davison, kinayeli bir sesle, başmakinist olarak sanıyorum ki görevim...

— Yavrum, diye sözünü kesti İdris, aşağı yukarı yaşım sizinkinin iki misli ve yöntemim konusunda da bahse bile girerim. Orlando, konuşmamızı kaydediyor. Emirlerimi verdim size.

— Başüstüne kumandanım.

— Güzel. Haydi öyleyse, iş başına!

İdris ağır ağır tersyüz edip, iniş zemini boyunca geri dönmeye başladı. Ana giriş kapağına yaklaştıkça,

belindeki göbekbağı kordonu kemerine sarılıyordu. Bir numaralı sapın kaidesine vardı. Giriş panosuna varacağı sırada, yine Leo Davison'un sesi işitildi:

— Kumandanım, emirlerinize itaat etmiyorum! Pensimi bombanın bir ucundan altına kaydırdım ve hafifçe kaldırabildim. Eğer pensi biraz daha ileri itersem, bombayı bilezikten ayırabileceğim. Gemiye döndükten sonra, seyir defterine beni isyancı olarak yazabilirsiniz, ancak yine de bir duble viski borçlusunuz bana...

— Leo, dur!..

İdris başını çevirdi. Cümlesini tamamlamaya fırsat bulamamıştı ki, etrafa göz kamaştırıcı bir aydınlık yayıldı. Titandan yapılmış uydu giysileri, patlamanın sarsıntısını ayaklarındaki botlara kadar iletti; sesini ise, kaskının içinden ancak boğuk bir şekilde işitebildi.

İşte o zaman döne döne önünden geçen kaba cismi gördü. Uzay gemisinin karanlık tarafından aydınlık tarafına geçişini izledi. Kâbus gibi bir şeydi bu. Lime lime olmuş bir uzay giysisinin içindeki insan artıkları.

İnfilak, Leo Davison'un karnını deşmişti. Bağırsakları, dışarı çıkmış, lime lime olmuş fiyonglar gibi dalgalanıyordu. Bağırsaklardan kan damlacıkları dökülüyor, derhal donup, güneşte kızıl billur tanecikleri gibi parıldıyorlardı.

Kollar ileri uzanmış, beden ağır ağır kendi çevresinde dönüyor, infilakin şiddetinden geriye doğru gidiyordu.

İdris kusmamak için kendini güç tuttu. Çünkü uzay giysisi içinde böyle bir şey, kaçınılmaz ölüm demekti. Bulantısını bastırdı, ama dönmeye devam eden o korkunç biçime bakmaktan kendisi alamadı. Giderek uzay gemisinden uzaklaşan, karanlıklara doğru yol alan ceset, hızla küçüldü, çok geçmeden parlak bir yıldızdan ibaret kaldı, en sonunda da karanlık sonsuzluklarda yok olan bir aydınlık nokta haline geldi.

İdris ancak o zaman Orlando'nun endişe içinde kendisini çağırdığını anlayabildi.

— Kumandanım! Kumandan Hamilton! Lütfen yanıt verin! Beni işitiyor musunuz? Acele cevap istiyorum!

— Özür dilerim Orlando. Bir anlık kendimden geçtim de. Leo öldü. Üç numaralı sap üzerindeki bombayı çıkartmak isterken parçalandı. Kaskındaki lambayı sonuna kadar açtıktan sonra, karanlıkları gözden geçirdi. Üç numaralı sap, bükülmüş. İniş zemini tahrip olmuş durumda. Şimdilik araştırmalarımızı sürdürmenin bir yararı yok. Dönüyorum.

Gözleri yaşlarla doldu. Ancak yerçekimi olmadığından akmıyordu gözyaşları. Yalnız gözlerinin önünde bir perde meydana getiriyor, görmesini engelliyordu. Bu da tehlikeliydi. Ana giriş kapağına dönmek, «*Dag*»a girmek için çevresini berrak bir şekilde görmeliydi. Kaskının içinde başını şiddetle salladı. Birkaç damla tuzlu gözyaşı, siperliğin üzerine döküldü. Diğerleri de içine çekene kadar boşlukta salındı. Bu kez öksürük tuttu. Oh, ne âlâ! Kendi gözyaşlarını yutup da boğulmak! Ne tuhaf bir his! diye söylendi.

FELAKET haberi, Mars gezegenine ulaştırılmıştı. Uzay gemisinin içindeki ikinci arama da bitmişti. Sonuç yoktu. Leo için bir de cenaze töreni düzenlendi.

Leo'nun isteyeceği gibi, içildi, hatta neşelenip gülündü —biraz yapmacık bir neşeydi elbette bu— ve tören tamamlandı. Ölümüne ağlamaktan çok, yaşamını kutladılar. Orlando, Leo ile birlikte gidip nasıl sarhoş olduklarını, Dünya'ya yolculuk için seçilip seçilmediklerini öğrenmeyi beklerken nasıl uzay alanına yakın bir barda kafayı tütsülediklerini anlattılar. Leo hemen hemen tek başına Marslı zencilerin aşağılık yaratıklar olduğunu biraz yüksek sesle söyleyen dört beyaz Marslı'yı perişan etmişti. Zenci olan Leo başlatmamıştı kavgayı. Orlando bir beyaz olarak dört saldırgana kibarca sakin olmalarını söylemişti. İçlerinden biri bira bardağını suratına fırlatmış, ikincisi midesine tekmeyi savurmuştu. Leo ancak bunun üzerine harekete geçmişti. Her türlü şiddetten yürekten nefret eden Leo...

Orlando'ya göre barışsever Leo, bir an içinde bir tür tahrip aracı haline dönüşüvermişti. İntikamını alabilmek için, zencilere özgü kalın kafatasını bir çekiç gibi kullanmıştı. Orlando'ya vuranın suratının tam orta yerine geçirmişti kafasını. Zavallı adam burnu kırılarak, parçalanan dudaklarından aşağı kanlar aka aka, sırt üstü serilmişti yere. Orlando hâlâ yerde yatarken, saldırganlardan bir başkası da, vurup kırdığı bir şişeyle Leo'nun üzerine yürümüştü. Ama daha yanına ulaşamadan gırtlağının üstüne oturan acımasız bir tekmeyle, o da ağaç gibi uzanmıştı yere. Bu arada Orlando da kendine gelip kalkmış, kalan iki saldırgandan birini kapıya doğru gitmeye çalışırken yakalamıştı. Leo

da sonuncuyu acımasız bir korakordan sonra pestile çevirmişti.

— Aşağılık olduğunu söylediğin Marslı zenciye iyi bak, demişti Leo, tatlı sesiyle. O zenci, beyaz arkadaşının suratının birayla yıkanmasından hiç hoşlanmaz. Bir dosta hakaret etmek bir yana, ayrıca güzelim birayı ziyan etmektir bu. Uyu gariban, uyu bakalım. Leo böyle diyerek biraz daha sıkmıştı adamı. Adamın ağzından ince bir feryat çıkmış, sonra öksürmeye başlamıştı. Yüzü önce kızarmış, sonra da morarmıştı. Başı göğsüne düşmüştü. Leo ancak o zaman kollarını gevşetmişti.

Bu sefer adamını kollarında tutan Orlando'ya dönüp sormuştu:

— Sen de onu uyutacak mısın, Orlando?

— Sanmıyorum, Leo. Zaten arkadaşına yaptığını seyrederken iyice oldu.

— Nasıl istersen, demişti ağzı kulaklarına vararak gülümseyen Leo. Bana göre, ona bir çift söz etmek gerek. Bir an tek ayakta kalanın dehşet ve korkuyla gerilen yüzüne baktı. Cildimin rengi üzerine söyleyecek düşüncelerin var mı? diye sordu.

— Hayır efendim.

— Siyah güzel, değil mi?

— Evet efendim.

— Sen aşağılık korkakların sonuncususun, dedi gülerek Leo. Haydi bakalım, burasını şu uyuyan arkadaşlarından temizle, tamam mı? Korkarım içlerinden biri hastaneye gitmek ihtiyacı duyabilir. Ama ne yazık ki hepsi de yaşayacak.

— Ben senin barışçı olduğunu sanırdım, demişti arkadaşını saygılı bir endişeyle süzen Orlando.

Leo o zaman titremeye başlamış, üç yaralıyı şöyle bir süzmüştü.

— İşte bu yüzden barışseverim, demişti sonra. Haydi bakalım, şimdi bana bir duble konyak getir.

Orlando sözlerini bitirince, İdris gülmeye başladı. Çünkü Leo'nun kendisini gülerken görse memnun olacağını biliyordu. Ama Suzy gülmedi. Kadehini kaldırdı.

— Şu zenci gerçekten güzeldi. Harikaydı. Değil mi?

Hepsi birden kadehlerini onun anısına kaldırdılar.

— Acemi bir makinistti, uslanmak bilmeyen, işe yaramaz bir Marslı'ydı. Kardeşimizdi. Bizim ve «*Dag*» için. Goddard uzay alanı yanındaki barda Orlando için yaptıklarını tekrarlamak istedi. Siyahın her zaman güzel olduğu uzayın derinliklerinde huzur içinde uyu, Leo.

— Kardeşimizin ayrıca ozan olduğunu da biliyor muydunuz? diye sordu Suzy.

Hiçbiri bilmiyordu bunu. Suzy onlara bir kâğıt gösterdi.

— Dünya'ya son yolculuğu sırasında neler yazdığını hele bir dinleyin. Şiirinin adı, «*Gece Hırsızları*».

«Ne kibirliyiz. Küstahlığımızı saklamıyoruz bile.
«Bizler, yeni dünya inşaatçıları, diyoruz ki,
«Her Marslı, Dünya'nın öliimüne sebep olan bu adamların onuna bedel diyoruz.
«Ama şimdi iki evren arasında gerili karanlık ipin üstünde asılı durmuşuz,
«Durmuş da düşünecek zaman bulmuşuz
«Kibrimizi, yaşamı, diğer gelip geçici şeyleri,
«Ve de anlamışız mezar soyguncuları olduğumuzu
«Kralların mezarına yaklaşan soyguncular.»

İdris yeniden kadehini kaldırdı.

— Salud, Leo. Şairliğin de berbatmış. Ama mesajını anladık. Kralların mezarını talan etmeyi becerdiğimize göre, ganimetin sağlam bir limana ulaşması için elden gelen her şeyin yapılması gerekir. Yâni Mars'a. Ama ne yazık ki yörüngede kalmak zorunluluğu ortada. Orlando, belki de bu çocukları ve öğretmenlerini nor-

mal ısıya getirmemiz gerekebilir. Mekiklerde onları hayatta tutan makineleri çalıştırmayı denemek, hiç de neşeli sonuçlar vermeyebilir. Ayrıca tehlikeli de olabilir. Uzay gemisinin boşaltılmasından hangi şeylere ve kimlere öncelik tanındığını bir sisteme bağlamak için belki de seyir manifestosunu bir kere daha gözden geçirmemiz yararlı olur. Elbette, öncelikle yolcular. Onlardan sonra elektronik mikroskoplar, platin külçeleri, teleskop mercekleri, antibiyotikler; liste bir hayli uzun olacak.

— Onları gerçekten uyandırmak gerekiyorsa, dedi Orlando, ve bunu düşünmek bile sırtımın ürpermesine yetiyor, en son anı bekleyelim. «*Dag*»ın havayı yenileme kapasitesini biliyorsunuz. Eğer hepsi birden solumaya başlayacak olursa, otuz saat içinde oksijensiz kalabiliriz.

— Biliyorum. Ama sorunu çözümleyecek bir çare bulmak zorundayız. Ayrıca geminin bir kere daha aranmasını istiyorum.

— Niçin? diye sordu Suzy. İki kere aradık zaten. Bu sizde bir tutku halini almaya başladı İdris.

— Nedenini size söyleyemem, diyerek omuzlarını silken İdris cevap verdi. Ama gemide bazı şeylerin yolunda yürümediğini biliyorum. Bana yanıldığımı kanıtlayın, size minnettar kalayım. İlk yörüngeye girme manevralarına kadar yaklaşık altmış saat vaktimiz var. Bu süre içinde Mars'taki kontrol kulesiyle konuşacak çok şeyimiz olacak. Bitirilmesi gereken arama var, uyandırma programını örgütlemek gerek. Bu çocuklar, bizim en değerli yükümüz. Hepsinin zekâ düzeyleri ikiyüzü aşkın. Mars'ın onlara ihtiyacı var. Leo, onlar için can verdi. Onların iyi durumda kalmaları için mümkün olmayanı dahi yapmak zorundayız.

— Kumandanım, size bir şey sorabilir miyim? diye sert ve net bir sesle sordu Orlando. Yirmi beş saati

aşkın bir süredir, hiçbirimiz uyumadık. Üstelik dışarıda yaptığımız yürüyüş, sizi bitkin düşürdü. Siz de uyarıcıların sürekli etkili olamayacağını, benim kadar iyi bilirsiniz. Çok geçmeyecek, gücünüz tükenecek. Hepimiz birkaç hap daha yutup, yirmi dört saat daha dayanabiliriz belki. Ama biliyorsunuz, bu sürenin sonunda hepimiz serilip kalacağız. İşte insan asıl o zaman hata işlemeye başlar. Bizim meslekte de hatalar çok çabuk hayatî boyutlara ulaşır.

İdris derin bir iç çekip, uykusuzluktan kızaran gözlerini oğuşturdu.

— Orlando, bal gibi haklısınız. Gidip üç saat uyuyalım, sonra yeniden işbaşı yaparız. Uyurgezerin kimseye yararı olmaz... Ama benim canımı sıkan, bazı işlerin yolunda gitmediğini bilmek. Üstelik nasıl bildiğimi de bilmiyorum! Hiçbir şeyi hatırlamayacak kadar da yorgunum.

— Üç saat, büyük tatil, diyerek esnedi Suzy.

İdris Hamilton'un onun ağzından işittiği son sözcükler bunlar oldu.

İDRİS birdenbire, ter içinde, titreyerek uyandı. Kabinin ışıklarını yaktı. Kuşetinin üstündeki manyetik tabloda anahtarlar hiç de her zamanki sırada değildi. Toplam on anahtar vardı. Yalnız ikisi doğru yerlerine konmamıştı. Makine dairesinin anahtarıyla pilot kabinininki.

İdris kendisine sövüp saydı. Bu ayrıntıyı saatlerce önce bilinçsizce fark etmiş olmalıydı. Gemide bir şeylerin yolunda gitmediği konusundaki ısrarlı inancı, ancak böyle açıklanabilirdi. Ama bu anahtarlar nasıl ele geçirilebilmişti? «*Dag*»ın Woomera'da kaldığı bütün süre içinde, gemide bulunmadığı zamanlar, kabininin kapısını hep kilitli tutmuştu.

Yalnız şu olay cereyan etmişti: Uykuda gezme krizinin tutması, Kabinin dışında geçirdiği zamanı aklına getirince, çok korkmuştu. Biri bu fırsatı kaçırmamış olmalıydı. Evet, mutlaka böyle olmuştu. Ancak şimdi olup bitenleri düşünecek zaman değildi.

Dahili telefonun düğmesine bastı, mikrofonu ağzına yaklaştırıp, Orlando'yu uyandırdı.

— Oh, insaf patron! diye yakındı genç adam. Başımı yastığa daha yeni koydum. Ne oldu yine?

— Açıklayacak zamanım yok. Çok âcil. Pilot kabininde, yanımda olmanız için on saniyeniz var.

— Suzy'yi de uyandırmam gerekiyor mu?

— Hayır, dedi kısa bir an düşünen İdris. O makinelerden bir şey anlamaz. Yanlış bir kolu çekerse, felaket olur. Çabuk olun.

— Olur, kumandanım.

İdris, onu on saniye sonra pilot kabininde buldu.

— Uyanın, dört açın gözlerinizi. Burada bulunma-

ması gereken bir şey arıyoruz. Göstergeleri, zemini, dolapları, eşyayı, el aletlerini arayacaksınız. Ben de bilgisayarın kumanda tablosunu, telsiz bağlantılarını denetleyeceğim. Haydi bakalım! Bulduğunuz şey neye benzerse benzesin, eğer gemide bulunması normal değilse, sakın dokunmayın!

Araştırmalarına başladılar. Orlando önce manyetik halıyı yokladı. Sonra kepenkleri açıp gözlem panolarının çerçevelerini inceledi. Öte yandan İdris de kumanda bilgisayarının denetim panolarını kaldırıyordu.

— Nedir bu telaşın, İdris? İkimiz de formda değiliz. Dinlenip öyle işe başlamayı bekleyemez miydik yâni?

— Belki evet, belki hayır. Kabinde anahtarların yerleri değiştirilmiş. Makine dairesiyle pilot kabininin. Bu konuda özellikle titizimdir, tabloda daima aynı sıraya göre asarım anahtarları. Ama biri iki tanesini alıp kullanmış.

— Ama nasıl? Orlando harita masasıyla derin olmayan çekmeceleri, metodlu bir biçimde inceliyordu.

— Bilmem, ama yine de bir fikrim var. Kurnazın biri beni uyurgezer rolünde görmüş olabilir. Elbette fırsatı da kaçırmamıştır. Bilgisayarın denetim panolarını yerlerine koyup, kumanda tablosunu yoklamaya başladı.

Orlando da şimdi insan bedenine uygun yapılmış kuşetleri inceliyordu.

— Arkasında gözü olan bir asinin, varolmayan papatyaları toplamak için dışarı çıktığınızı gördüğünü mü sanıyorsunuz?

— Yok canım, dedi İdris, kumanda tablosunu aramayı sürdürerek. Erkek ya da kadın, her kim ise, iyi bir fırsat çıkmasını beklerken bir sürpriz armağan hazırlamış olabilir. Ayrıca bu, Leo'nun iniş zemininde bul-

duğuna da benzemeyebilir. Aslında ondan tamamen farklı olmalı.

— Araştırmalarıma yardımcı olduğunuz pek söylenemez doğrusu, şef!

— Bir dakika! Kumanda tablosunun altına bakan İdris, birden gerileyip doğruldu. Başka bir şey geldi aklıma. Âcil durum yedek erzak dolabını aradınız mı?

— Hayır.

— Dolapta kaç ampul viski bulunması gerekir?

— Yarımşar litrelik sekiz ampul.

— İki tanesini aldık...

— Evet.

— Orlando, dikkatle dolabın kapısını açın ve ampulleri sayın...

Uzay gemisinin, âcil durumlarda su geçirmez hale getirilebilecek her bölümü, talimatname uyarınca iki yüz saat boyunca dört kişiyi yaşatmaya yetecek kadar su, besin ve ilaç barındırmalıydı. Bu talimatname, Yirminci Yüzyıl'ın sonlarına doğru yürürlüğe girmişti. Çünkü o yıllarda Mars'a doğru gitmekte olan bir uzay gemisi, orta yerinden bir meteor tarafından delinmişti. Kaza sırasında geminin ortasında kimse yoktu. Çünkü makinistler, makine dairesinde görev başında, pilot ve uçuş mühendisleri ise pilot kabininde bulunuyorlardı. Delinme olayından hemen sonra bölmeler otomatik olarak su geçirmez hale gelmiş, havalandırma sistemi makine dairesi ve pilot kabininde çalışmaya devam etmişti. Ancak kurtarma ekipleri yaralı gemiye ulaşamadan, mürettebat açlık ve susuzluktan ölmüştü.

— Yedi ampul, kumandanım.

— Yani bir tane fazla.

— Evet, biliyorum.

— Aman sakın ha! Hiçbir şeye dokunmayın!

İdris, dolabın önüne geldi. Orlando'nun yanında durup, ampulleri inceledi.

— Hepsi aynı...

— Evet, kumandanım.

Aradıkları şeyin ne olduğunu keşfettiklerinden beri, İdris kendisini olağanüstü sakin, adeta rahatlamış gibi hissediyordu.

— Görüyor musunuz, dedi, iniş zeminine yerleştirilen bombanın biçimi, pek önem taşımıyordu. Adamlar, bizim gidip saplara bakmak ihtiyacını duyacağımızı düşünmemişlerdi hiç. Ama geminin içine yerleştirecekleri bombanın, deyim yerindeyse, çevreyle uyumlu olması gerekiyordu Ampulden yakamızı sıyırdıktan sonra —bakalım diğerlerinden nasıl ayırt edebileceğiz— makine dairesine gidip, normal koşullar altında orada bulunmaması gereken bir şeyi arayacağız. Yâni içerde fazla olan bir şeyi. Beni anlıyabiliyorsanız eğer ...Şimdi, patlayıcı madde acaba hangi ampulde bulunuyor? Mekanizması nasıl? Siz ne dersiniz Orlando? Gecikmeli bomba mı, yoksa ilk temasta patlayan türden bir şey mi?

Orlando, plastik bir tür avadanlıkta duran tehlikesiz görünüşlü ampul dizisini inceliyordu.

— Sanırım, her ikisi de, sizin de dediğiniz gibi, bizim gidip iniş zeminini inceleyeceğimizi düşünmeleri için hiçbir sebep yoktu. Öyleyse dışarıya konan bombanın içinde, daha güvenilir olsun diye, iki sistemi birleştirmiş olmaları gerekirdi. Sahte ampul için de aynı şeyi düşünmüş olmaları gerekir. Nasıl keşfedeceğiz hangisinin bomba olduğunu? Hepsi birbirinin tıpatıp aynı. Büyük bir olasılıkla, içinde de sıvı bir patlayıcı vardır. Hatta belki de şu eski emektar nitrogliserin.

— Ben de öyle düşünüyorum, dedi garip bir gülümsemeyle İdris. Yâni şansımız varmış. Düşünsene bir kere: Ya içindekini içseydik? Haydi, iş başına! Ama bütün önlemleri alarak. Hangi ampulün patlayıcı dolu olduğunu anlayamayız. Öyleyse ben uzay giysilerimi gi-

yerken, siz de avadanlığın vidalarını sökeceksiniz. Sonra ben avadanlığı alıp, ana çıkış kapısına gideceğim, yavaşça hepsinden birden kurtulacağız. Tamam mı?

— Tamam kumandanım, diye cevap veren Orlando, alet dolabını açmıştı bile. Yaklaşık bir çeyrek saatimizi alır bu. Düşünüyor musun, eğer...

— Hiçbir şey düşünmek istemiyorum. Tanrı'ya inanıyorsanız, dua edin. Kim bilir, belki bize yardımcı olur.

İdris, uzay giysilerinden birini aldı. Talimatnameye göre, bu giysiler de tıpkı âcil durum erzak ve malzemeleri gibi, uzay gemisinin bütün bölümlerinin vazgeçilmez donatımındandı.

Özerk çalışan yaşatma düzenini denetledi, pantolonunu, gömleğini çıkardı, sıkıcı, rahatsız uzay giysisinin içine girmeye başladı. En sonunda başına geçirdiği kaskını da vidaladı. Orlando onunla artık ancak telsiz aracılığıyla konuşabilirdi.

— Aşağıdaki vidaları söktüm. Üsttekiler de şöyle böyle tutuyor. Elle sökebilirsiniz. Ben çıkış kapağını denetlemeye gidiyorum. Bölmeyi havayla dolduracağım. Suzy'ye haber vereyim mi?

İdris, kaskının penceresinden Orlando'nun dudaklarının kıpırdadığını görebiliyordu. Ama sesi kendisine çok uzaklardan geliyor gibiydi. Belki de uzay giysisinin bataryasını şarj etmek gerekiyordu.

— Hayır, bırakın Suzy rahat rahat uyusun. Sanırım...

İdris Hamilton, cümlesini tamamlayamadı. Âcil durum dolabına doğru ilerlerken, kendisini kaldırıp bölmenin duvarına fırlatan ve bir an için sersemleten müthiş bir patlama oldu.

Bilincine yeniden kavuştuğunda, Orlando'nun iki eliyle boğazını tuttuğunu gördü. Yüzü ise yırtılacak gibi gerilmişti. Dili, dışarı sarkıyordu. Kan damarları patlamıştı. Uzay gemisinin gövdesi içindeki uzun ve dar ya-

rığın ortasına doğru, emilir gibi çekilmişti. Aralıktan, yıldızların dehşet verici parlaklığı görünüyordu.

İçerdeki basınç, Orlando'yu parçalanan çıkışa doğru itti. Ardında, basınç aralıksız düşüyor, önünde ise kendisini uzayıp boşluğu bekliyordu. Dar aralıktan boşluğa emilip çekildiğinde, vücudu bir anda lime lime oldu.

İdris de onun ardından sürüklendi. Pilot kabinini bir mermi hızıyla aşıp, olanca şiddetiyle çatlayan duvara çarptı. Ancak uzay giysisi çok kısa bir süre olduğu gibi kaldı. Sonra yırtılıverdi. Ve İdris öldü. Ancak kabin içindeki hava, infilakın sebep olduğu yarıktan hemen tamamen kaçıp gidivermişti.

Parçalanan bacakları ve bedeninin belden aşağısı, uzayda aşağı sarkmıştı. Buna karşılık kaskının hâlâ koruduğu başı ve gövdesi, geminin içinde kalmıştı. Üçüncü bomba işte bu sırada patladı. İdris'in tahmin ettiği gibi, makine dairesine konan bomba. Bu infilak, «*Dag Hammarskjold*»ü ikiye böldü. Patlamanın şiddetiyle geminin gövdesi bükülünce, pilot kabininde çelik plaka içinde bulunan çıkış kapağı, tuzla buz oldu, iki yanı yeniden birbirine kaynadı, İdris Hamilton'un vücudunu kesip, ikiye böldü.

Bacakları, çılgın bir dans figürü yapar gibi, Orlando'nun peşinden boşluğa doğru yuvarlanıp gitti. Yıldızlar arasında, asla hiçbir yere varmamak üzere, soğuk ve ebedi bir yolculuğa başladı.

Pilot kabininde hava boşalmıştı. Ama İdris Hamilton'un belden yukarısı, uzay giysisinden arda kalan parçanın içinde kalmıştı. Sönen gözleri, anlamsızca, kaskın penceresinde oluşan buz billurcuklarını sabit bakışlarla seyrediyordu.

İyi ki Suzy Wu da uyanmamıştı. İlk infilaktan sonra onun neden uyanmadığı bilinmiyor. İkincisi ise, kabinine uzanan temiz hava borularını parçaladı. Genç kadın uykusunda, huzur içinde, İdris, Leo ve Orlando ile

Mars gezegeninde, Kızıl Dağlar'da bir ilkbahar günü korkunç ve dev kar adamını aramaya çıktıkları rüyasını görürken öldü.

Hepsi üstün zekâlı ve çeşitli uluslardan seçilmiş çocuklarla iki öğretmenlerini hayatta tutan sistemler, makine dairesindeki infilakle birlikte derhal durdu.

Uzay boşluğu, kabinlerdeki havayı bir anda emiverdi. Uykuya yatırıldıkları tabutlarında, yavaş yavaş buzlanma başladı. Zaten ölü gibiyken, biraz sonra klinik olarak öldüler. Durumları pek az değişti.

«*Dag Hammarskjold*»ün makine dairesinin bulunduğu bölmesi, infilakin şiddetiyle geriye doğru bir harekete geçti. Güneşe düşmek üzere arkaya kaydı.

Uzay gemisinin ön tarafı ise, ölülerden oluşan yüküyle Mars'ın yörüngesini aştı ve güneş sisteminin sınırlarına kadar sürüklenip gitti.

DÜŞLER gördü. Karabasanlar. Bazen de dayanılmaz bir acı. Bağırmak, ıstırap dolu bir sesle, uzun uzun ulumak isterdi. Ama sizi gözleyen, dinleyen kimselere —eğer gerçekten varsalar— endişenizi nasıl ifade edebilir, nasıl anlatabilir, ıstıraplarınızın, bir insanın dayanabileceği sınırı çoktan aştığını nasıl söyleyebilirdiniz? Ne ağzınız, ne yüzünüz, ne vücudunuz, ne de kol ve bacaklarınız varken, onlarla nasıl bağlantı kurabilirdiniz? Çünkü aralıksız dönüp gelen kâbusların bir parçası da, buydu.

Çok kez, kaçıyordu. Ama bacaklarıyla değil, çünkü bacakları yoktu. Aklıyla kaçıyordu.

Başka boyutlar içinde koşuyordu; varoluşun öbür yakasında, çoktan kaybettiği uzay ve zaman yuvalarında, Belleğin cevherden yoksun tünellerinde, eskiden gerçek ve anlamlı, en azından öyle gibi olan bir dünyayı arayarak koşuyordu.

Mavi gökleri anımsadı. Çok sık görmemişti mavi gökleri. Yine de yedinci yaş gününde, üç saat duru ve mavi bir gökyüzü seyredebilmişti. Bu, Tanrı'nın kendisine bir lütfu gibi gelmişti. Tabiî Tanrı'ya inananlar için. Annesiyle babası, Tanrı'ya inanmıyorlardı. Ama o, mavi gökyüzünü gördüğünde, bir an için de olsa, inanmıştı Tanrı'ya. Güneş, Dünya'yı ışığa boğmuş, renkler belli belirsiz değişmiş, canlanır gibi olmuşlardı. Bir de kuşların ötüşlerini hatırlıyordu. Şu bir anlık sissiz, nemsiz dinlenme anında öttükleri gibi.

— Baba neden güneş yüzünü daha çok göstermiyor?

— Çünkü bütün fabrikalar, yeryüzündeki bütün motorlar, gökyüzünü haddinden fazla kirlettiler. Çünkü

Dünya çok kalabalık, çok enerji tüketiliyor; çünkü hava durmadan ısınıyor, daha nemli oluyor.

— Neden böyle oluyor baba?

— Çünkü insanlığın gözü doymak bilmiyor. Dünya'yı zehirleyecek kadar obur ve yırtıcı.

— Ben büyüyünce, bilgin olacağım. O zaman Dünya'yı kirleten şeylere karşı savaşmayı öğrenebilirim.

— Hayır yavrum, diye sert bir sesle cevap vermişti babası. Sen, bilgin olmayacaksın. Dünya'yı bugünkü haline onlar getirdi.

— Peki, öyleyse ben ne olacağım?

— Becerebilirsen, astronot. Henüz kirletilmemiş olan uzaya gideceksin.

— Uzayda durum nasıl?

— Uzay, karanlık, sessiz ve güzeldir. Ve orada yıldızlar her zaman görülebilir.

— Ben daha önce yıldız gördüm mü? Hiç anımsamıyorum da...

— Hayır yavrum, hiç görmedin. Ama şansın biraz yaver giderse, görürsün. Bütün kalbimle diliyorum bunu.

Ancak yıldızların neye benzediklerini biliyordu. Eski resimli kitaplarda, tablolarda, filmlerde, solidoskopta görmüştü. Babası haklıydı. Uzaya gitmek, iyi bir şey olmalıydı. Yukarılarda her şey temizdi belki de. Yıldızlar net görünecekti.

Güneş çok geçmeden kayboldu, yağmur yeniden başladı. Dünya, bir etüve döndü. Eve döndüklerinde, annesi, babasının elini tutup öptü.

— İlk kez yıldızların altında yürüdüğümüz günü hatırlıyor musun?

— Dün geceymiş gibi iyi hatırlıyorum. Ve yine öptü onu.

Evde bir doğum günü pastasıyla, bir de armağan vardı: Mars gezegenine ilk göçmen kafilelerini götü-

ren «*Mayflower*» adlı Amerikan uzay gemisinin şahane bir modeli. O akşam yatarken oyuncağını yanına almış, yıldızlarla bezenmiş, saf, aydınlık, hayat dolu bir çölde, göz kamaştırıcı yolculuklara çıktığını hayal etmişti.

Bir boomerang gibi, şimdiki deneyine en azından müthiş bir tür gerçeğe benzeyen kâbusa döndü. Böylesine ıstırap verici olduğuna göre, gerçek olması gerekirdi. Acıyı, hortlak bacaklarında, hortlak bedeninde hissediyordu. Bir şeyler görmek, birini görmek için, umutsuzca açmak istiyordu gözlerini. Umutsuzca uluyabilmek istiyordu. Müthiş bir şey olurdu bu.

Karanlıklardaki ebedi işkenceler karşısında yapayalnızdı. Çok günah işledim, dedi mantığıyla, kendi kendine. İçinde bulunduğu korkunç durumun başka bir açıklaması olamazdı zaten. Çok günah işledim ve şimdi de cehennemdeyim.

İçinde bulunduğu cehennemin, kokuşmuş Hıristiyan mitologyasının bir parçası olduğundan da pek emin değildi.

Tam olarak yalnız da değildi.

— Eğer beni işitebiliyorsanız, dedi gürleyen bir ses, beni işitebileceğinizi düşünün. «Evet, sizi işitebilirim» dediğinizi düşünün. Düşüncenizi toplayın. Bu sözler, bildiği bir dilde söylenmiyordu. Ama garip bir biçimde anlayabildiği bir dilde söyleniyordu. Sözcükler kendisine ıstırap dolu büyük bir acı veriyordu. Dehşet içinde kalıp, boyun eğmeyi reddetti. Yine kaçtı.

Ay'a, Kopernik'in büyük krateri içinde inşaatı tamamlanan Lunaport İki'ye doğru kaçtı. Astronot okulu öğrencisi olarak, ilk yolculuğunu yeni tamamlıyordu. Demek artık gerçek bir astronottu. Sol cebinin üzerine yeni dikilen gümüş yıldızla, şimdi gerçekten gurur duyuyordu.

Lunaport'un gökkubbesindeydi ve Ay'da ilk birasını

yudumluyordu. Ceplerinin üzerinde yirmi ya da daha çok sayıda yıldız taşıyan adamlar, kendisine bakıp gülümsüyorlardı. Hatta bazıları ona kadeh bile kaldırdılar. Ne hissettiğini çok iyi biliyor olmalıydılar. Kendileri de ilk yolculukları, göğüslerine taktıkları ilk yıldızları sırasında neler hissettiklerini hâlâ hatırlayabilirlerdi. Bir daha asla duyulamayacak eşsiz bir duygu. İlk defa sevişmek gibi bir şey. Asla unutulamıyordu. Ve eğer unutulursa, iyice yaşlandığı için unutuyordu insan.

Bakışlarına alçakgönüllülükle, biraz sinirli, saygılı bir biçimde karşılık verdi. Büyük bir kardeşlik çemberine kabul edildiğini bilerek.

Göğsü bir küme gümüş yıldızla kaplı bir adam, barmene bir şeyler söyledi. Barmen ağzı kulaklarına vararak gülümsedi ve dolaplardan birinden kristal bir kadeh çıkardı. Değerli bir şişeden doldurduğu berrak bir içkiyle bara döndü, ciddi ciddi birkaç laf etti.

— Bayım, yüzbaşı James Howard kendisiyle birlikte içmek zevkini bahşetmenizi diliyorlar. Kadehini şerefinize kaldırmak istiyorlar da.

Titreyerek yerinden kalktı, yarı dolu bira bardağını masada bırakıp, dimdik bara kadar yürüdü, selamlayıp, esas duruşta bekledi. Başı dönüyordu. Üç sırmalı Howard; Merkür, Venüs ve Mars! Motorları arıza yaptığı zaman, «*Leonardo Da Vinci*» ile imkânsız denen bir buluşmayı gerçekleştiren Howard! Üstelik bir meteor telsizini parçalamış, güneşe doğru düşmesine sebep olmuşken.

— Rahat, delikanlı!

— Başüstüne, kumandanım.

— İlk yolculuğunuzu tamamladığınızı görüyorum. Yeniden Dünya'ya ayak bastığınızda, yaptığınız ilk iş ne oldu?

— Hemen cebimin üzerine yıldızımızı diktim, kumandanım, diye kızararak cevap verdi.

— Hah! Desenize hiçbir şey değişmemiş! dedi güle-rek Howard. Hepimiz de aynı şeyi yaptık. Daha çıkış kapısından çıkmadan dikiyoruz yıldızımızı. Dışarıdaki bütün seyircilerin bunun ikinci yolculuğumuz olduğunu sanmalarını umarak. İkinciyi dikmeye vaktimiz kalma-dığını belirtmek istercesine. Öyle değil mi?

— Evet, öyle kumandanım.

— Baksana delikanlı, Kaç saat vaktiniz var daha? İzniniz yeterli mi?

— Yaklaşık yirmi saat, kumandanım.

— Toparlanmanız için rahat rahat yeter. Bu kristal kadehin ne olduğunu biliyor musunuz?

— Hayır, kumandanım.

— Gagarin'in kadehi bu. Gideceğiniz bütün uzay alan-larında bundan bir tane bulabilirsiniz... Elbette Yuri Gagarin'in kim olduğunu biliyorsunuz, değil mi?

— Evet, kumandanım. Uzaya ilk çıkan insan. Yir-minci Yüzyıl'da yaşamış bir Rus kozmonotu. Uzaya da fırlatılışı...

— Öyküyü biliyorum, delikanlı. Efsaneye göre, sağ salim dünyaya döndükten sonra kendisine böyle bir kadeh içinde buzlu votka sunulmuş. Siz de ilk yolculu-ğunuzu yaptınız ve onu taklit etmek ayrıcalığına sa-hipsiniz. Ben de ilk yolculuğumu tamamladıktan sonra Neil Armstrong'un oğlundan ezberlediğim sözcükleri, benden sonra tekrarlayacaksınız. Sonra da bir dikişte kadehinizi boşaltacaksınız. Hazır mısınız?

— Evet, kumandanım.

— Uzayda ne Rus, ne Amerikalı, ne de Dünya'da bilinen uluslardan biri vardır...

— Uzayda ne Rus, ne Amerikalı, ne de Dünya'da bi-linen uluslardan biri vardır...

— Uzayda, tehlikenin kardeş kıldığı, tohumunu ken-disini yaratan Dünya'dan uzaklara taşımak arzusuyle bütünleşmiş insanlar vardır...

— Yuri Gagarin adına, ben de bu idealin onuruna yakışacak biçimde yaşamaya söz veriyorum.

— Yuri Gagarin adına, ben de bu idealin onuruna yakışacak biçimde yaşamaya söz veriyorum.

— İçiniz, dedi Yüzbaşı Howard, ve aramıza hoşgeldiniz!

O da içti. Buzlu votka çok kolay geçti boğazından. İlk kez deniyordu ve hoşuna gitmişti. Pek alkollü değil gibiydi.

— Mükemmel, dedi Howard. Artık siz de bizdensiniz. Size bir de küçük öğüdüm var. Masanıza dönün ve sakin sakin biranızı bitirin. Kardeşlerimizden biri daha size bir kadeh ısmarlarsa, teşekkür edin ve reddedin. Israr ederlerse, Gagarin'in kadehinden henüz içtiğinizi söylersiniz, anlarlar.

— Ama bana pek sert gibi gelmedi, dedi kuşkulanarak. Viski ya da konyak gibi değil. Daha içebilirim bile.

— Hiç kuşkum yok, delikanlı. Ama pişman olursunuz. Şimdiden çeyrek litre yakıt aldınız demektir. 60° alkol. Beş dakikadan da kısa bir süre sonra, fırlatılmaya hazır hale geleceksiniz. Umarım iyi bir yörüngeye oturursunuz. Adımı hatırlayın, verdiğiniz sözü hatırlayın. Bir gün siz de genç bir subaya Gagarin kadehinden ikram edeceksiniz. Ona, bana da James Howard ikram etmişti dersiniz... Haydi bakalım.

— Teşekkür ederim, kumandanım, diyerek selamını verdi.

Sonra masasına döndü. oturdu, birasını yudumladı. Bir yandan da şanslı olduğunu düşünüyordu: Üç sırmalı Howard tarafından kadeh kaldırılmaya çağrılmak. Ayrıca kumandanın bu serin, tatlı içimli, adeta tadı bile olmayan içkinin etkisini biraz dramatize ettiğini düşündü.

Astronotların çoğunun neden kendisine garip garip

baktıklarını kendi kendine sordu. Bazıları da gülümseyerek bakıyordu. Belki de çok içtiğini düşünüyorlardı. Belki de cebinin üzerinde bir tek gümüş yıldız olduğu için eğleniyorlardı kendisiyle.

Sonra votka etkisini gösterdi.

İki öğrenci, bir albay ve bir yüzbaşıyla dövüşmeye kalktığını, sonradan öğrendi. Kendisinden şikâyetçi olmadılar. Gagarin'in kadehinden votka içen her genç astronotun on saat süreyle disiplin konusunda dokunulmazlığının olması, gelenekleşmişti.

Yeniden hiçbir yerde olmayan o yere, o ölümsüz kâbusa döndü. Kopernik'in geniş kraterinin içinde, Dünya'nın gerçekdışı aydınlığının anılarıyla, testere gibi sivri dişli, üç bin metrelik yuvarlak dağ silsileleriyle, soluk ve yumuşak derisiyle, hiç görmediği, Ay'da doğan ilk kız bebeğin iri, kara gözleriyle...

Gidebileceği başka hiçbir yer olmadığından, ne uyuyabildiği, ne uyanabildiği o yere döndü yine. Burada karanlıklar bazen ıstırap, gürültü, ışıkla aşılıyor, zaman zaman mırıldanan ya da gürleyen yabancı seslere karşın yalnız olduğu yerde, gariptir, beyni bu yabancı dili anlıyabiliyordu.

— Sabırlı olun, diye mırıldandı bu seslerden biri. Istırap çektiğinizi biliyoruz. Ama yakında göreceksiniz, öğreneceksiniz ve her şeyin yolunda olduğunu anlayacaksınız.

— SABIRLI OLUN! diye beyninde güm güm öten ses gürlüyordu. ISTIRAP ÇEKTİĞİNİZİ BİLİYORUZ. SİZE YARDIMCI OLMAYA ÇALIŞIYORUZ.

— Sabrı elden bırakmayın, diye mırıldanıyordu yine. Çok sayıda denemeye kalkıştık, bunlar size acı çektirdi. Ama artık sizinle nasıl bağlantı kurulabileceğini biliyoruz. Yakında bizi görecek, bizimle konuşabileceksiniz. Ama şimdi sizi yeniden bilinçsiz hale getirecek,

bu sırada bağlantı hatları kurulacak, denenecek. Biz, sizin dostlarınız. Umutsuzluğa kapılmayın.

Bir ağzı olsaydı, bağıracak, uluyacak, yalvaracaktı. Ama düşünce, ıstırap ve korkudan başka hiçbir şeyi yoktu ki. Derken onlar da kayboldu. Her şey hiçliğe yuvarlandı.

Hemen sonra da, adeta anında, yeniden varolduğunu sandı. Görüyordu. Gözleri yoktu; -bunu çok iyi biliyordu, çünkü ne gözkapaklarını açabiliyor, ne de kapatabiliyor- buna karşın, görüyordu işte. Önce, biraz karanlık, isli bir camın ardından bakar gibi.

Ama bu yine de belleğin cevherden yoksun hayalleri gibi olmaktan iyiydi. Gerçekti.

Evet, gerçekti! Biliyordu bunu. Tek önemli olan da buydu.

Biraz rahatlamak, aklını toparlayabilmek için elinden gelen bütün çabaları gösterdi. Sisler biraz dağıldı, ama hâlâ birkaç sis dalgası dolanıyordu.

Genç bir kadını görebildi. Dalgalanır, dans eder gibiydi. Bir an şaşkına döndü, başının, gövdesinin kaybolduğunu izledi. Tıpkı sis dalgaları gibi. Ama olanca gücüyle onu düşünerek, yeniden görebilmeyi başardı.

Görüntü, hareketsizleşti. Önünde, ayakta durmuş, kendisine gülümsüyordu. Siyah saçları vardı. Yaldızlıymış gibi duran bir tür tünik giymişti. Güzeldi. Ama bunca acılardan, karanlıklardan sonra, her şey kendisine güzel görünebilirdi; bir taş, bir çiçek, bir iskelet bile.

Genç kadın, anladığı ama bilmediği bir dille konuşmaya başladı:

— Sanırım beni görebiliyorsunuz. Beni gördüğünüzü biliyorum. Aygıtlar, tepkilerinizi kaydediyor. Rica ediyorum, bir şeyler söyleyin. Biliyorsunuz, konuşabilirsiniz de. Ancak denemeniz gerek. Biraz zor.

Ağzı olmadığını unuttu. Sonra çok parlak bir fikir

geldi aklıma. Bir ağız hayal etti; dudaklar, dil, gırtlak, ses telleri.

— Kimsiniz siz? Bu kendi sesi miydi?

Ses kendisine çok tiz, çirkin, bozuk geldi.

— Bir dakika, lütfen. Kadın, görüş alanından çıktı, hemen sonra yeniden göründü. Bir kere daha deneyin. Röprodüksiyonumuz iyi değildi. Daha hoş bir sesi tercih edersiniz herhalde. Yine deneyin.

— Kimsiniz siz? Bu kez de ses o kadar kalındı ki, tahtayla testereye sürtülüyor gibi oldu.

— Özür dilerim. Kadın yine kayboldu. Sanırım şimdi oldu. İyi bir ses elde edeceğiz. Rica ediyorum, yeniden başlayın. Bunun zor olduğunu biliyorum, ama yardım edin bana. Size bir ses verebilmek için o kadar uzun araştırmalar yaptık ki.

· Kimsiniz siz? Bu kez gerçekten işitilmeye değer bir sesti. Ses, yine kendi sesi değildi, ama yüzünü kızartacak bir tonu da yoktu.

— Hah! Memnun kaldınız bundan. Güzel! Sesinizin tonunu beğendim... Adım Zilonya. Bu, hemen hemen tamamen karanlıkta yetişen küçük bir çiçeğin adıdır. Adımı sevdiniz mi?

— Garip, ama oldukça güzel. İngilizce konuştuğunu, ancak kadının yabancı bir dille konuşmaya devam ettiğini farketti.

Kadın, düşüncelerini okumuş gibiydi. İngilizce konuşmayı denedi, ama sonuç tam anlamıyla felaketti: «Dilınızı ıncaladim, ama şok cedin... Yok, şedin, yok, yok, çetin. Imdı könüsen hiç yok... Bılmak var menim dili... Könüsebilir musunuz?»

İşte o zaman gerçekten kadının dilini kusursuz bildiğini keşfetti.

— Nasıl öğrendim peki? Dilinizi bildiğimden haberim bile yoktu.

— Uyuduğunuz sırada sizi programladık. Hayır, bek-

lerken demek daha doğru olacak. Lisan merkezleriyle çalışmalarımızda çok başarılı olduk... Kim olduğunuzu hatırlıyor musunuz?

Ne masum bir soru. Ancak birden bağrına bıçak saplanmış gibi oldu. Ve güçlü bir elin tuttuğu bıçağın, yaranın içinde döndürülürse yaratacağı acı gibi, yakıcı, korkunç bir ıstırap verdi kendisine.

Böylesine masum bir soru! Şimdi aklının en gizli kıvrımları içine ittiği, bastırdığı o dehşet verici her şeyin içinde, bu cevabın da olduğunu anlamıştı...

— Ben İdris Hamilton'um! diye uludu. «*Dag Hammarskjold*»de öldüm ben! Ne yaptınız beni? Oh! Ne yaptınız bana?

BİR kez daha karanlıklar içine daldı. Gerçekten, her şeyden kaçarak...

Yine «*Dag*»daydı. Orlando ile satranç oynuyordu. Woomera'ya inişten yirmi saat önce.

Orlando iki piyade vermişti, üç hamle sonra da bir fil verecekti. İdris, bira ampulünü dudaklarına götürdü. İçindeki sıvıyı akıtmak için hafifçe sıktı, yüzünü buruşturdu. Canına okuduğu şu Mars birası... Çok hafifti... Orlando'nun stratejisi çok kararsızdı. Hiçbir anlamı yoktu. Bu delikanlı asla iyi bir satranç oyuncusu olamayacaktı. İçinde öldürme içgüdüsü yoktu ki.

— Oyunu çoktan kaybettiğimi sanmayın, şef, dedi Orlando. Sadece sahte bir güven duygusu hissetmenizi sağlıyorum.

— Sahte bir güven duygusuymuş, diyerek güldü İdris. Bak, bu hoşuma gitti. Malûm, ben enayinin tekiyim! Laf açılmışken söyleyeyim: Düşüncem odur ki, zor duruma düşmeden önce on hamle daha yapabileceksiniz. Sonra da oyunu terketmek için mükemmel bir durumda kalacaksınız.

— Bir daha söylemeyin, dedi Orlando, ama sanırım siz haklısınız... İdris, bu yolculuk hakkında ne düşünüyorsunuz? Son kez Dünya'ya gitmek, üzerinizde nasıl bir etki uyandırıyor?

İdris, sakin sakin birasını emmeye devam etti.

— Bu benim son yolculuğum olmayacak. Dünya sandığınız gibi o kadar kolay ölmeyecek. Ah, siz Marslılar, siz yok musunuz siz! Ben yine döneceğim geriye. Bizimkilerden çoğu da. Gün gelecek, yeniden gidilecek Dünya'ya. Göreceksiniz..

— Ben buna içerim, diyerek bira ampulünü kaldırdı Orlando. Ben de inanmak isterim doğrusu.

— Öyleyse, inan, delikanlı, diye kuru bir tonla cevap verdi İdris. Her şeye sıfırdan başlayacağımız ana kadar da devam eden inanmaya. Ya da güneş sistemindeki bütün Dünyalılar ölene dek. Orlando'ya oyunu terketme fırsatı bırakmadan, filini de aldı. Altı hamlede de, zarif ve kaçınılmaz bir şah-mat'a ulaştı.

Dünya'nın sonu böyle mi olacaktı, diye düşündü sonra, Demek Marslılar ve şu deli Aylılar, bizi şimdiden ölmüş görüyorlar ve pek çabuk unutacaklar bizi. Ama şöyle ya da böyle, bana kalırsa şapkanın içinden son bir tavşan daha bulup çıkaracaklar dışarı.

Dünya ölmemeli; hiç olmazsa ebediyyen ölmemeli.

Ama ya yeniden doğuşu sağlanamazsa? Ya ne şapka, ne de tavşan kaldıysa?

İşte bunu hiç düşünmek bile istemiyordu.

Orlando ve «*Dag*» kayboldular.

Mars'ta bir kadın vardı. Ne kadındı o! Bolluk ve bereketin canlı simgesi olan koca koca memeleri vardı. Dünya'da doğmuş, konuşmasını bile öğrenmeden Mars'a yollanmıştı. Yâni Marslı'ydı. İdris onunla bir dans partisinde, uzay alanında tanışmıştı. Yıldırım aşkıyla da vuruluvermişti. Adı, Catherine Howard'dı. Nefis bir İngiliz adı.

— Evli misiniz? diye sormuştu, dans ederlerken. Bu soruyu ona niçin yönelttiğini hâlâ bilemiyordu. Biraz sonra ise öğrenecekti.

— Hayır, ya siz?

— Ben de değilim. Adım, İdris.

— Gal kökenli bir ad, değil mi?

— Babam, Galli idi. Annem de İskoçyalı. Ama ben Avustralyalı'yım.

— Korkarım yakında Marslı olacaksınız, demişti gülümseyerek.

— Hayır. Asla! diye cevap vermişti, hiç de sıcak olmayan bir tebessümle. Kim bilir, belki de alın yazımda son Dünyalı olmak yazılıdır... Yo, o da değil! Dünya, yaşayacak!

— Umarım yaşar, demişti, ürpererek. Ama orada işler pek yolunda değil galiba, ne dersiniz?

— Değil... Evlenmek istiyor musunuz?

— Evet.

— Seçiminizi yaptınız mı?

— Oh! diye gülerek yanıtlamıştı bu soruyu. Bu herhalde kibar bir Marslı, gezegenlerarası mühendis, önünde büyük istikbal olan biri olacaktır... Çöllerde süreceği bir otomobili, hava yastıklı arabası ve üç odalı bir de evi olan biri...

— Gelecek istasyonda duralım, size bir içki ısmarlayacağım... Peki, niçin bir astronot olmasın? Bu adamlar, sağlıklı, çok zeki insanlardır.

— Bu bir iş teklifi mi?

— Olabilir. Bana zaman tanırsanız! Niçin bir uzay adamıyla evlenmeyecekmişsiniz?

— Yanıtı çok basit! Eğer onu gerçekten sevseydim, ondan bunca sonsuz zaman ve boyutlarda ayrı kalmak istemezdim. Şeyi bile bilmeden... Bir an kararsız kaldı. Niçin bana söylediğiniz içkiyi getirmiyorsunuz?

— Özür dilerim, dedikten sonra kalabalığı yara yara bara varabildi. Subaylar, öğrenciler, şef makinistler, bir ya da iki yüzbaşı. Hiç utanmadan, üst rütbeli olmasından yararlandı. Dönüp, Catherine'e içki kadehini sundu.

— Barda hemen hiçbir şey kalmamış. Tezgahın üzerinde yalnız cin-tonik, coca'lı cin, bir de sek cin vardı. Bence siz, cin-tonikten hoşlananlardansınız.

— Yanılmadınız... İdris, neden şimdiye kadar evlenmediniz? Laf aramızda, şimdiden... Utanıp sustu, ne diyeceğini bilemedi.

— Yaşlandım mı? diye gülümseyerek tamamladı cümlesini.

— Hayır, bunu demek istemedim!

— Ama kır düşen saçlarımı saydınız!... Peki, size dürüst bir cevap vereceğim. Başarmak için çok uğraşıp didindim.

— Neyi başarmayı?

Kolundaki sırmalara baktı ve omuz silkti.

— Haklısınız. Hiçbir şeyi... Oysa evlenmeyi çok isterdim. Ne kadar iyi olurdu... Sürekliliği olan bir şey. Bağlanacağınız biri olması. Hele bir de çocuk olsaydı...

— Bir çocuk, dedi yarı - yamalak gülümseyen Catherine. Neden bilmiyorum, ama bir türlü sizi bir baba olarak düşünemiyorum.

— Aslında, ben de! Ama ben Tanrı'ya inanmam. Oysa bir şeye sahip olmam gerek. Sanıyorum tek ahlaksızlık umudumuz, davranışlarımızda, başkalarına yaptıklarımızda, başkaları için, çocuklarımızda...

— Ne romantik bir dinsiz! Derin bir iç çekti. Ya! Ne kadar iyi bir baba olurdunuz! Hişt, bebecik! Baba, yetmiş beş milyon kilometre uzakta. Eğer uslu durursan, belki gelecek yıl seni görmeye gelir. Umarım ihmal etmez seni. Hayır İdris, astronotlar asla evlenmemeli. Özellikle de asla çocuk sahibi olmamalı.

— İyi bir nedenim olsa, uzayı terkederdim.

— İyi bir neden mi?

— Yâni siz!

— Ben mi? diye, ancak iki saatten beri tanıdığı bu adamın duygularının yeğinliği, ciddiliği karşısında şaşkına dönerek sordu.

— Sizi seviyorum. Bunu söyleyebilmek cesaretini, gösterebildiği için, İdris de şaşkına dönmüştü.

— Bütün bunlar biraz hızlı gelişmiyor mu?

— Peki, siz ciddi, önemli tehlikeli her şeyin birden

olup bitiverdiğine dikkat etmediniz mi? Astronotlar çabuk ve hızlı davranmaya alışıktır. Çünkü ancak böyle hayatta kalabilirler.

— Gebeş karınlı, aptal bir kızın, sizin yıldızlara doğru uçup gittiğinizi görmeye tahammül edemeyeceğini bilseydiniz, uzun zaman hayatta kalamazdınız.

— Denesenize!

— Hayır, ben oyundan hoşlanmam. Oyun çok önemliyse, oynamaktan da korkarım, diye yaşlı gözlerle yanıtladı. Canınız cehenneme! Siz beni ağlarken gören ilk erkeksiniz.

— Catherine, siz de «Sizi seviyorum» dediğim ilk kadınsınız. Kadehini kaldırdı. Özür dilerim. Bütün söylediklerimi unutun. Anlaşalım... İnanın, size bütün istediklerinizi verecek şu tanımadığım Marslı mühendisin şerefine bile içebilirim.

— Eğer hoşunuza gidecekse, sizinle pekâlâ yatabilirim, dedi burnunu çekerek.

— Gelin, dans edelim, diyerek kollarından yakaladı kızı. Burada dans etmek için bulunmuyor muyuz? Ha?

— Evet, elbette! Catherine, göz yaşlarını sildi, gülümsedi. Beni hemen sarılıp öpmeniz iyi olur, yoksa kavga ettiğimizi sanacaklar.

Kızı tutup kendine çekti, sonra birden hiçbir şey tutmadığını farketti. Ya da hiçliği, karanlıkları tuttuğunu. Karanlık, sıkıntı, yalnızlık.

Devam etti koşmaya, kaçmaya. Ama nereye gitse, ne kadar hızlı koşsa, durabileceği hiçbir yer yoktu. Kendisini yutmaya hazır karanlıklardan kurtulamıyordu.

— Baba, tıbbi ve ruhsal sınavlardan geçtim. Uzay Bakanlığı komisyonunda mülakâta çağrıldım.

— Yaşa, aslan oğlum benim! Canı cehenneme şu yağmurun! Haydi, Sydney'e gidelim, sana bir bira ısmarlıyayım.

Karanlıklar. Soğuk karanlıklar.

— Adınız?
— Suzy Wu, kumandanım.
— Yaş?
— Aşağı yukarı yirmi bir, yüzbaşı Hamilton.
— Uzayda uçuş saatiniz?
— Talimata uygun olarak, iki yüz saat.
— Dünya'ya yolculuk dertsiz geçer. Ama orada karşılaşacağınız koşullar, inişten sonra, elbette inebilirsek, tahminlerimizin dışında çetindir. Belki geri bile dönemeyebiliriz. Bu sözleşmeyi imzalamayı istediğinizden, «*Dag Hammarskjold*»*le* Dünya'ya doğru yola çıkmaya kararlı olduğunuzdan emin misiniz?
— Evet, yüzbaşım.
— Niçin?
Hiç de yirmi bir yaşında göstermiyordu. Çok genç ve zayıf gibiydi.
— Bir şeyler yapmak istiyorum, diye yanıtladı soruyu. Yararlı olmak istiyorum. Dünya'dan bir şeyler kurtarmaya yardım etmek istiyorum. Size bu duygularımı açık seçik anlatamam. Ama inanın, gurur duyacağım, ileride neşeyle anımsayacağım bir şey olacak bu. Büyük bir girişime katılacağım. Can çekişen Dünya'nın bir parçasını, yeniden gelişip serpilebilmesi için Mars'a getirmeye ben de katkıda bulunacağım.
— Suzy, delisiniz siz! Aynı zamanda çok da romantik.
— Evet, yüzbaşım dedi, üzülüp, reddedilmeyi bekleyerek.
— Ama «*Dag Hammarskjold*»un mürettebatı ancak sizin gibi delilerden seçiliyor. Haydi, imzalayın şurayı.
Yeniden karanlıklar. Soğuk karanlıklar.
Şeytan görsün yüzünü! Artık kaçamıyorsun! Tanrı aşkına dur! Deneme bir daha!
İçinden, Yüzümde rüzgârı hissetmek istiyorum, diye

uluyordu, çimler üzerinde yürümek istiyorum. Gagarin'in kadehinden içen genç bir çıllgına bakmak istiyorum. Müzik dinlemek, şakalar yapmak, bir genç kızı öpmek istiyorum. Solumak istiyorum.

— KUMANDAN HAMILTON! LÜTFEN CEVAP VERIN! SİZE KÖTÜLÜK ETMEK İSTEMİYORUM!

Çınçın öten bir ses. Müthiş bir acı. Hay Şeytan görsün yüzünü! Eğer kaçamıyorsan, Allahın belası adam kaçma artık, dur! Bir daha denemeye kalkışma!

Görmek için gözlerini açmasına gerek yoktu. Yalnız görmek istemesi yetiyordu. Yarı gördüğünü tam olarak görmek işkencesine razı olması yeterliydi.

Adı Zilonya olan kadın, hâlâ oradaydı. Bu kez tamamen net görebildiğini çabuk farketti. Kayma, dalgalanma olmuyordu. Eriyen sis dalgaları da yoktu.

— Şimdiye kadar delirmedimse, diye düşündü, şimdi başlıyorum delirmeye. Deli olmak istiyorum. Bu parlak bir fikir gibi geliyor bana. Başka ne yapabilirim ki? Bilmem.

— Kumandan Hamilton, akıl dengeniz tamamen yerinde. Ama hasar görmüş durumda. Sizin deliliğe sığınmanıza izin vermeyeceğiz.

Gülmeyi de becerdi. Ses yüksekliği pek iyi değildi, ama kabaca çıkarttığı gürültü, gülmeye benziyordu.

— Peki, bana engel olabileceğinizi sanıyor musunuz?

— Evet, gerekirse. Ancak zihinsel işlemlerinize her türlü müdahaleye en az düzeyde tutmayı diliyoruz.

— Siz bir hayaletle konuşuyorsunuz. Ben Tanrı'ya inanmıyorum. Ölümsüzlüğe inanmıyorum. Hayaletlere de inanmıyorum. Ama siz işte onlardan biriyle konuşuyorsunuz. Bu durumda, bir hayaletin kendisini deli ilân etmesine nasıl engel olabilirsiniz?

— Siz bir hayalet değilsiniz, Kumandan Hamilton.

— Gerçek mi? Ben «*Dag Hammerskjold*»da öldüm

Haydi, bunun bir sanrı olduğun söyleyin şimdi. Bu yalnız bir şeyi kanıtlar: Deli bir hayaleti canlandırdığınızı!

— «Siz «*Dag Hammarskjold*»da elbette öldünüz, dedi sabırsızlanmaya başladığı hissedilen ses. Ama şu anda ölü olmadığınız da apaçık belli... Kumandan Hamilton, işimizi kolaylaştıracağınız yerde daha da zorlaştırıyorsunuz. Sizi gerçeklere birbirini izleyen aşamalardan geçerek, yavaş yavaş döndürmeyi kararlaştırdılar. Yâni değişim için gereken zamanı bulabilesiniz diye...

Yine çirkin bir gülüş.

— Karar vermişler... Sanki umurumdaydı... Bana kalırsa, siz bir ölünün kâbuslarından yalnız birisiniz. Bana aksini kanıtlayıncaya kadar böyle. Kendi vücudum, kendi gözlerim, kendi sesim olmadığını biliyorum ya da bildiğimi sanıyorum. Bütün sahip olduğum şey ya da sahip olduğumu sandığım tek şey, anılarım. Şimdi siz güzel bir sanrı olarak, bana gerçekten inandırıcı birkaç gerçeği öğretmeyecek olursanız, kendimi yeniden karanlıklara, ne düşlerin, ne kâbusların, ne de anıların bulunduğu karanlıklara göndermek için elimden geleni yapacağımı bilin. Bu nedenle, konuşmakta acele edin. Dinliyorum. Ama sizi uzun bir süre dinleyemem.

— Bana biraz daha süre verin. Tepkileriniz kaydediliyor. Ayrıca meslektaşlarımla konuşmam konuyu tartışmam gerek.

Sessizlik ve karanlıktan başka bir şey kalmadı. Genç kadın sanki birden parçalanıp yok olmuştu.

— Yirmiye kadar sayıyorum! diye ulur gibi bağırdı. Ama şimdi kullandığı sesi işitmiyordu artık. Kadının kendisini işitip işitmediğini de bilmiyordu. Beni inandıracak bilgilerle geri gelmeyecek olursanız, ben gidiyorum. Yemin ederim.

Başladı saymaya. Bir, iki, üç, dört, beş...

On yedide, kadın geri döndü.

Etraf birden aydınlandı. Kadının siyah saçlarını, soluk yüzünü, yaldızlı tüniğini gördü.

— Yararlı bütün açıklamaların size aktarılmasına karar verildi. Umarız bunları kabul edecek ve gerçeğe dayanabileceksiniz. Bundan yaklaşık beş bin yıl önce, anısını muhafaza ettiğiniz şekilde, «*Dag Hammarskjold*»da öldünüz. Uzay geminiz cansız bir gövdeye dönüştü; üç önemli infilakten sonra bir enkaz haline geldi. Bu patlamaların gemiyi ve içindekileri yok etmeye azimli kişiler tarafından gerçekleştirildiğini tahmin etmekten başka bir şey yapamayız. İşe yaramaz hale gelen uzay gemisi, başıboş sürüklendi, Mars yörüngesini aştı, hatta Plüton'u bile geçti. Derken güneşten dokuz milyar kilometre uzaklıkta, iç içe, ama merkezleri ayrı bir yörüngede kalakaldı. İşte biz enkazı burada bulduk. Kaderin olağanüstü bir oyunuyla, vücudunuzun üst tarafı boşlukta donmuş ve kapalı kalmıştı. Daha da ilginci, beyin hemen bütünüyle hiçbir zarar görmemişti. Bu koşullar altında, anlıyorsunuz ya, değil mi...

— Demek ben, kendisini hayatta tutan bir sistem içinde bir hücre kolonisinden başka bir şey değilim.

Sentetik sesinin sakinliği karşısında şaştı kaldı. Çıldırmadığına şaştı, ağlamadığına, dehşetle ulumadığına şaştı.

— Yaşayan her canlı varlık, böyle değil midir? diye karşılık verdi genç kadın.

— Mükemmel. Bir puan kazandınız... Öykü ilginç olmaya başladı. Hoşuma gitti. Beş bin yıl... Eh, bu bir rekor olmalı! Söylesenize, bunun bir rekor olduğunu. Sonra bir sandık açar, birkaç şişe çıkartır ve olayı kutlarız. Oh, özür dilerim, unutuyordum. Ağzım yok ki... Peki, haydi bakalım, her şeyi anlatın bana. Özel-

likle, en önemlisini. Neredeyim, ey dudaklarına asla dokunamayacağım, göğüslerini asla okşayamayacağım kadın? Görünmeyen arkadaşlarınız ve bizzat sizin bu mucizeyi gerçekleştirmek için seçtiğiniz yer neresi? Siz yeniden dirilişi ve hayatı temsil ettiğinize göre...

— Minerva'da, güneş sisteminin onuncu gezegenindesiniz. Alaycı olmayın, Kumandan Hamilton. Sizi bilincinize kavuşturmak, başkalarıyla ilinti kurma olanakları verebilmek için çok sayıda cesur ve inançlı kişi aralıksız çabaladı, çalıştı. İşte bunlardan biri.

Görüş alanında bir başka kişi belirdi. Ak saçlı bir ihtiyar.

— Selâm, İdris Hamilton. Ben sizin psiko-cerrahınızım ve siz de hayatımın eserisiniz. Sizi Minerva'ya getirdiklerinde, genç bir adamdım. Siz de bir avuç kurumuş dokudan ibarettiniz. İşte o zaman olanaksız denen düşü görmeye başladım. Sizi bilincinize kavuşturmayı düşledim. Eksiksiz, tam bir bilince. Hayatımı bu uğurda geçirdim. Uzun ve çok güç bir görevdi. Binlerce kez düş kırıklığına uğradım, başarısızlıklarla, zorluklarla karşılaştım. Bir insanın, bir başka insanı ölülerden ayırmak için hayatını geçirmesi garip değil mi? Söz konusu moral değerler sorunu, çözülür gibi değil. Eğer yanıldımsa, eğer sizi canlandırmakla hata işledimse, beni affedin. Diyeceğim, bu projenin gerçekten zahmetine değeceğidir.

İdris bir an hiçbir şey diyemedi. Sessizdi ve bir anda utanç duymuştu. Bu uçsuz bucaksız genişliği anlamayı denedi, yaklaşık elli dört yüzyıl. Beceremedi. Öz yaşamının yıllarını, ölmüş bir astronotun beş bin yıllık beyni ile temas kurmaya hasreden genç bir adam olduğunu düşünmeye kalktı.

— Bayım, dedi en sonunda, yaptığınız şey için size çok müteşekkir ve minnettarım. Ama aynı zamanda

kızıyorum, utanıyorum ve dehşet içindeyim. Varoluşum bugün basit bir kâbustan öte bir şey değil. Bunun ne olduğunu anlayacağınızdan eminim, değil mi?

– Evet, diyerek başını salladı yaşlı adam. Ama bu hep böyle sürmeyecek. Sizden sabırlı olmanızı, bize biraz daha zaman tanımanızı istiyorum. Yanıldığımızı, unutulmak, hiçliğe terkedilmek hakkınızı çiğnediğimize inanmaya devam ederseniz, projenin uygulanmasına son vereceğiz.

– Ne ilginç bir durum! dedi İdris ve gülmeye başladı. Hayatınızı, bir beyni canlandırmaya hasrettiniz, şimdi de ona intihar etme hakkını tanıyorsunuz. Peki, ya moral açıdan ben intiharı göze alamayacak olursam ne olacak? Sıkıntılar, ıstıraplar, delilik içinde varlığımı sürdürürsem, neler olacak? Beni öldürmeye cesaret edebilecek misiniz?

— Bütün bu sorunları düşündük, İdris Hamilton, diyerek derin bir iç çekti yaşlı adam. Bizi de düşündürüyor, omuzlarımızı çökertiyor bu sorunlar. Ama verilecek kesin yanıt yok. Ben kişisel olarak projenin denenmeye değeceği görüşündeyim yine. Ama yanılmış olabilirim. Size aktardığımız açıklamalar, sizi doğal olarak çok heyecanlandırdı. Bu kadarı bile, şimdilik tahammül edebileceğinizden çoktu. Kayıt aygıtlarımız, sinir sisteminin anormal bir biçimde çalıştığını gösteriyor. Sizi kaybetmek tehlikesini göze alamayız. Bu nedenle bir süre dinlenmeniz gerektiğine karar veriyorum.

İdris bir şeyler söylemek istedi, ama başaramadı. Sonra görme duygusu kayboldu. Umutsuzca düşünmeyi denedi. Ancak düşünceleri de sanki kaynayan bir çorbaya karıştı. Hızla bilinçsizliğe kaydı, hiçliğe kavuşmaktan adeta mutlu oldu.

«*Dag*»taki kumanda kabinine benziyordu, ama hiç ilgisi yoktu. Ancak kusursuz bir kopyasıydı. İki koltuk, çalışma masası, kuşet, bağlantı tablosu, duvarlardaki tablolar, hatta yerde, manyetik halıya benzer bir şeyler.

Yaşlı adam, koltuklardan birine oturmuştu. Öbürüne de genç kadın.

— Selâm, İdris Hamilton, dedi bilgin. Siz dinlenirken, biz de bazı değişiklikler yaptık. Tanıdık bir ortamın hoşunuza gideceğini düşündük. Ayrıca gözünüzü de hareket edebilir hale getirdik. Bu, tekniğimizin büyük bir başarısıdır. İsterseniz, gözünüzü canlıymış gibi kullanabilirsiniz. Yine isterseniz, kamerayı istediğiniz pozisyona getirebilirsiniz. Bu da size hareket izlenimi edinmeniz kazandıracaktır. Hareket eder gibi olacaksınız. Fakat bu yeni güçlerinizi kullanmayı iyice öğrenene kadar, size ihtiyatlı olmanızı öneririm.

— Teşekkür ederim. Bu değişiklikler hoşuma gitti.

İdris, bir beslenme kabı içinde bir beyin olduğunu unutmayı yeğ tutarak, bir istem çabasıyla başını kıpırdattı. Gözleri biraz kesik kesik harekete geçti, ancak kabini çepeçevre görebildi. Parlak madenden bir kutuya bağlı uzun bir kablo gördü. Eski pilot kabininde bulunmayan şeylerdi bunlar.

— Bu nedir?

— İşte bunun içinde yaşıyorsunuz, dedi gülümseyerek ihtiyar adam. Kablonun öbür ucu, hareket edebilen gözünüze bağlı.

— Beynimi görebilir miyim?

— Elbette. Ancak bunun iyi bir şey olacağını sanmıyorum. Üzerine sayısız elektrodun bağlandığı bir be-

yin kitlesini gerçekten görmek ister misiniz? Muhakkak insanın kendisini temel çıplaklığı içinde görmesi olur bu.

— Belki de haklısınız, dedi İdris, sertçe. Canıma okuduğum ses! Sevemiyorum bu sesi! Değiştiremez misiniz şunu?

— Oh! Hem de kolayca! Ne zaman isterseniz.

— Yâni isterdim ki... Eski sesime biraz daha benzesin. Acelesi yok. Daha önce size sormak istediğim başka sorular var. Suzy Wu'ya ne oldu? Onu da canlandırabildiniz mi?

— Ne yazık ki hayır. Dokuların bozulmuş olması, buna imkân vermedi. Fizik bilgilerinizin ne olduğunu bilmiyorum. Şansınız varmış, sizin durumunuz ender rastlanan türdendi. Normal buharlaşma süreci durmuştu. Çünkü uzay giysiniz kapalı kalmıştı. Anlıyorsunuz ya, boşlukta, katı bir cisim bile...

— Peki, bundan daha sonra bahsederiz. Ya gemimin yükü? İçeride yirmi çocukla, iki öğretmenleri, yaşamları askıya alınmış halde bulunuyordu.

— Kumandan Hamilton, diye söze karıştı o zaman Zilonya, on bir çocukla öğretmenlerden birini canlandırmayı başardık. Çocuklardan beşinin beyinleri hasar görmüştü, ama diğer altısı ile öğretmenin durumları çok iyi. Belki henüz kusursuz çalışmıyorlar, tam faaliyet gösteremiyorlar henüz. Kendilerini hayatta tutan sistem durduğunda, biliyorsunuz, zaten sıfır dereceye yakın bir ısı ortamındaydılar. Sizde olduğu gibi, onların da su ve hava geçirmeyen kutuları, buharlaşmadan doğan kayıbı azalttı. Yakında görebilirsiniz kendilerini.

Rica edeyim, mümkün olduğu kadar erken. Yitirdiğim dünyamla tek bağlantım, onlar. Kim bilir, belki onlar aklımı kaçırmama engel olabilirler. İdris o zaman yaşlı adama baktı. Bayım, bana psiko-cerrahi ol

duğunuzu söylemiştiniz. Siz benim hakkımda her şeyi biliyorsunuz, ama ben sizin hakkınızda hiçbir şey bilmiyorum. Bir insanoğlunu, kalan beyninden yola çıkarak kurtarmak için hayatınızı verdiğinizden başka. Yâni size doktor diyebilir miyim, adınız var mı?

— Özür dilerim kendimi daha önce tanıtmam gerekirdi, dedi gülümseyerek ihtiyar bilgin. İsterseniz bana doktor da diyebilirsiniz, ama bir adım da var: Manfrius de Skun.

— Güzel. Doktor Manfrius de Skun, artık güneş sisteminin onuncu gezegeni olan Minerva'da bulunduğumu öğrendim. Benim çağımda, bu gezegenin varlığı ancak kuramsal olarak biliniyordu. Neptün'ün yörüngesindeki düzensizlikleri ve Halley kuyrukluyıldızının Dünya'ya yaklaşmasını açıklamak için bir varsayım olarak kullanılıyordu. Kıskıs güldü. Ama gerçek varlığından haberdar değildik. Sanırım siz de benimkinin varlığını bilmiyordunuz... Şimdi bana Dünya'ya ne oldu, söyler misiniz? Beş bin yılı aşkın süre içinde neler olup bitti?

Manfrius de Skun ve Zilonya birbirlerine baktılar. Genç kadın omuzlarını silkti. Doktor de Skun da iyice İdris'in gözünün karşısına geçip, karşıdan baktı.

— Bildiğimiz kadarıyla, artık Dünya yüzünde insan yaşamıyor.

— Ya Ay'da? Dünya'nın uydusu olan Ay'da?

— O da öldü.

— Peki, Merih? Ay'daki koloninin tek başına yaşayamayacağını biliyorduk. Ama bütün umudumuzu Mars'a bağlamıştık. Beş bin yıl içinde gelişip refaha kavuşabilecek bir gezegendi Merih. Ona Dünya verebileceği her şeyi vermişti. Gezegenlerarası bir kalkınma programı var —daha doğrusu vardı— bu sayede Mars'ın solunabilecek bir atmosferi oluşacaktı, bere-

ketli toprakları yeşerecekti, yeterince temiz suya kavuşacaktı. Mars'a ne oldu?

— Çok üzgünüm, Kumandan Hamilton. Sizin için Mars'taki genç koloni, daha dün. Benim için ise eski çağ tarihi. Mars, artık ölü bir gezegen. Benim atalarım Mars'taki savaşlardan kaçıp, buraya sığındılar. Atomik kıyamet gününden pek kısa bir süre önce, gezegenden havalanmayı başardılar.

— İnanmıyorum size!

— Ben de inanmamayı isterdim söylediklerime. Ama gerçek bu.

— Hayır, inanmak istemiyorum buna!

Çok güçlü heyecanların gemi azıya almışlığı karşısında, elektronik sesi, özenle hazırlanmış kabinde öylesine bir ses patlaması yarattı ki, içerideki iki kişi de elleriyle kulaklarını tıkamak zorunda kaldılar. Yüzleri de ıstırapla allak bullak oldu.

— Rica ediyorum, Kumandan İdris Hamilton, acı veriyorsunuz bize, susun ne olur! diye yalvardı Zilonya. Kendinize hâkim olmalısınız, yoksa ses üretme sisteminize bir otomatik durdurucu yerleştirmemiz gerekecek.

Genç kadını pek işitmişe benzemiyordu, ama sesi biraz daha sakin, yumuşak çıktı.

— İnsanoğlunun Mars'ta yeni bir hayata başlaması için ölen milyarlarca insanı düşünüyorum da, sözde aynı çılgınlıkları, aynı hataları işlememek için... İnfilakte ölen Leo Davison, Suzy, Orlando aklıma geliyor da... Bütün bunlar sonunda bir hiçe varmak içindi demek. Size inanamam, hayır, inanamam, ikiniz de yalan söylediniz bana. Bunda bir komplo var... Bunca insan bir hiç için ölmüş olamaz. İnsan soyunun tarihi böyle bitemez!

— İdris Hamilton, bana bakın, rica ediyorum, dedi

doktor tatlılıkla. Gözünüzü yaklaştırın, tam yüzüme bakın. Ne görüyorsunuz, söyleyin bana.

— Ak saçlar, kırışıklıklar, yaşlı bir insanın yüzü. Bir de yanaklarınızda gözyaşları görüyorum.

— Sahtekârlık, yalan görüyor musunuz?

— Gözyaşları, ıstırap görüyorum. Niçin ağlıyorsunuz, Doktor Skun?

— Ben de insan soyu için, ona ikinci bir şans daha tanımak için uzun yüzyıllardır ölen cesur, değerli insanlar için ben de ağlayamaz mıyım? İdris Hamilton, insanlığın son barınağı, güneş sisteminin onuncu gezegeni olan Minerva'dır. Biz burada imparatorluklar kurmayı denemiyoruz. Hiçbirimiz fetih düşleri görmüyoruz. Ahenk içinde yaşıyoruz. Evet, ahengin bizim anayasamız olduğu söylenebilir. Biz istikrarlı, on bin kişilik bir koloniyiz.

— On bin mi? Bir zamanlar on milyar insandan meydana gelen insan soyundan bu kadarcık mı kaldı?

— Biyolojik olarak, yeterli bu, dedi doktor Manfrius de Skun. Kaderimiz daha başka milyonlar üretmemizi kapsıyorsa, bunun için oldukça çeşitli genetik rezervlerimiz var.

— Nedir sizin kaderiniz, Doktor Skun? Burada, Minerva'da, hayatta kalan on bin yaratığınız neler yapmayı öneriyorlar?

— Yaşayıp, hayatta kalabilmek, diye gülümseyerek cevap verdi yaşlı adam. Hayatta kalabilmek, İdris Hamilton. Dayanabilmek. İşte başlıca amacımız. Kendimiz hakkında her şeyi öğrenene, insan tabiatını anlayana eski uygarlıkların işledikleri trajik hataları tekrarlamaktan kaçınana kadar dayanmak. Ama bugün artık «*Dag Hammarskjold*»ün de programı elimizde. Parçalanma çağından sağ çıkanların incelenmesi. Açık konuşacağım. Siz ve hayata döndürdüğümüz diğerleri; siz bizim için tarihin yaşayan parçalarısınız. Sizler ba-

tış devrine aitsiniz. Sizi inceleyerek, belki de insan türünün gelişmesini rayından çıkaran kötülüğü ortaya çıkaracağız. Toplayacağımız bilgiler, belki de kendi kalkınma programımızı belirlemeye yarayacak. Şöyle bir genç kadına baktı. Zilonya de Herrens, Akli Sağlık Bakanlığı'nda memurdur. Sizinle birlikte yaşamak, sizi yönlendirmeye yardımcı olmak, bilmediklerimizi sizden öğrenebilmek, âdetlerimizi size anlatmak, kısacası size arkadaşlık etmek için gönüllü girdi bu işe. Umarım onun kişiliğinde hoş bir arkadaş bulacaksınız. Hatta eminim bundan.

— Benimle yaşamak ha! dedi İdris, gülerek. Benimle beraber nasıl yaşayabilir ki? Ben bir kutu içinde, bir enkazım.

— Burada, sizin kabininizin benzerini yarattık, İdris Hamilton. Sizi gerçeklere bağlayan bir çeşit çapa olsun diye. Zilonya'yı da aynı amaçla kullanıyoruz. O da bir çapa olacak. Yanımızda kalacak, sizinle konuşacak sizden çok şeyler öğrenecek, sizin kuşette yatıp uyuyacak. Bir kadın olarak, hoşunuza gitmek için elinden geleni yapacak. Bilgin olarak, sizi anlayabilmek için elinden geleni yapacak. İleride, toplumumuzu daha iyi anlayabildiğiniz zaman, belki daha az pasif bir rol oynayabilmeniz de mümkün. Şimdilik söyleyebileceklerim bu kadar. Artık ayrılıyorum, İdris Hamilton. Sizin için elimizden gelen her şeyi yapacağımıza emin olabilirsiniz.

— İdris, dedi Zilonya, sizi memnun etmek, her konuda hoşunuza gitmek istiyorum. İnanın bana, size besleyici bir solüsyon içindeki beyin gözüyle değil, bir erkek gözüyle bakıyorum. Sizin nasıl düşleriniz varsa, benim de var.

İdris Hamilton uzun bir elektronik iç çekti.

— Öyleyse ikimiz de birbirimizi düşlerimizle teselli etmek zorundayız. Bana arkadaşlık etmek için gönül-

lü olmanıza teşekkür ederim. Bu âdeta bir tür aşk eylemi.

— Bir aşk eylemi bu, diyerek başının bir hareketiyle Zilonya uzun saçlarını geriye doğru attı.

Kabinde iki sarkaçlı saat vardı. Biri «*Dag*»dan getirtilmişti ve kumanda kabininin bölmelerinden birini süslerdi. Beş bin yıllık bir aradan sonra, mûcizevi bir şekilde yeniden çalışmaya başlamıştı. Öbürü Zilonya'ya aitti. Guguklu bir İsviçre saatinin çok karışık bir kopyası şeklinde, orijinalinden pek az farklı olarak yapılmıştı. Çocukluğundan beri yanından ayırmamıştı bunu ve bu yüzden de biraz uğur eşyası haline gelmişti. İkisinin de kadranında bilinen yirmi dört saatlik bölümler vardı, ama çoğunlukla aynı saati göstermezlerdi. Mars'ta bir gün, Dünya'dakinden daha uzundu. Her Mars dakikası, Dünya dakikasından yaklaşık birbuçuk saniye çoktu. İdris bir an durup iki saatin her kırk üç Dünya gününde aynı saati gösterdiklerini hesapladı.

Gezegenin kendi ekseni etrafında bir dönüşü hemen hemen tam yirmi Dünya saatine yakın olduğu halde, Minerva'da hâlâ zamanın akışı Mars günüyle ölçülüyordu. Daha çok duygusal, pratik nedenlerle bu takvim kullanılıyor, gelenek sürdürülüyordu. Çünkü ilk gelen koloniler, beraberilerinde Mars takvimini de getirmişlerdi ve Mars saatine göre yaşıyorlardı. Çünkü yirmi dört saatlik bir gün, insan metabolizmasının antik dönüşümüne daha iyi uyuyordu. Bir de Minerva'da gece ve gündüz kavramları, hemen hemen hiçbir anlam taşımayan soyutlamalardı.

Güneşten dokuz milyar kilometre uzakta olan gezegen, sürekli bir gece karanlığında yaşıyordu. Bir buz dünyası. Gökyüzünün en parlak yıldızı olan güneş, ona bereketli bir ısı veremeyecek kadar uzaklardaydı. Aydınlığı da pek azdı. Minerva'nın yüzeyi sonsuzluğa

dek erimeyecek buzullarla kaplıydı ve ölümsüz karanlıklar içindeydi. İlk göçmenler, yüzeydeki buzdan kabuğu kazmak, yeraltı barınaklarını inşa etmek zorunda kalmışlar, sonradan bunlar genişleyerek küçük şehirlere dönüşmüştü. Yukarıya elden geldiğince az çıkıyorlardı. Yine de gezegenin yüzeyinde birkaç bilimsel ve teknolojik tesisle, kayalıklar çölü ve donmuş gazlar arasında bir de uzay alanı bulunduruyorlardı.

Bu uzay alanında bulunan beş uzay mekiğinin bakımı, onarımı yapılıyor, bunlar da gezegen üzerinde ve Minerva'nın tek uydusu olan, çapı beş yüz kilometreyi bile aşmayan, kozmik artıklardan oluşmuş, gezegenden yetmiş üç bin kilometre uzaktaki yörüngesinde dönen kitleye yapılan kısa yolculuklarda kullanılıyordu. Alanda bir de antik uzay gemisi vardı. Buna da çok iyi bakıyorlar, ancak pek ender kullanıyorlardı. Üç bin Dünya yıllık bir geçmişi vardı geminin. Göç sırasında kullanılan gilodan kalmıştı. Mars'tan bunlarla ayrılmışlardı. O kadar çok onarım görüp, parçası değiştirilmişti ki, orijinal yapısından bugüne pek azı kalabilmişti. Son olarak teleskoplar ve radyoteleskoplar, «*Dag Hammarskjold*»un enkazını saptadıkları zaman kullanılmıştı. «Amazonya» işte o Talbot uzay alanından havalanıp, insanlık tarihinin uzaydaki en dramatik kurtarma işlemi için uçmuştu.

Efsaneye göre, Minerva tarihi hakkında bilinenlere bakılırsa, Mars'tan göçmenleri Minerva'ya getiren bütün filo, kumandanı Garfield Talbot'un emriyle tahrip edilmişti. Âlelacele biraraya getirilen göç filosu, kötü donatılmıştı, önce de en yakın yıldızlara, Sentor'un Alfa'sına, Prosyon'a, Siriyus'a, Altayir'e uçmaya yönlendirilmişti. Ancak inançlı bir dindar olan Garfield Talbot için onuncu gezegenin bulunması, Tanrı'nın bir lütfuydu. Gezegenin, yer altında da olsa insanların yaşamasına elverişli hale getirilebilecek olması, bu-

rada kalmak için yeterli bir çağrıydı. Yok edilen gezegen Mars'tan kaçanların Minerva'da çetin, ama garantili bir yaşam sürmeyi, belki de var olmayan başka sistemlere, yüzlerce ışıkyılı sürecek yolculuklardan sonra daha iyi bir yer bulmaya yeğlemeleri için Talbot çok ısrar etmişti.

Filonun uzaya çıkması üzerinden daha iki bin saat bile geçmeden, başlangıçtaki ilk tasarıdan böylece vazgeçilmişti. Uzay gemileri, artık önceden kendilerine gösterilen yıldızlara gitmek için dört bir yana dağılmayacaklardı —zaten çoğunun da bunlara ulaşma olanağı pek yoktu— bunun yerine güneş sisteminin en uzaktaki gezegenine konacaklardı. Burada, hiç olmazsa insan dehasının düzeltebilme olanağı bulunan bir ortam vardır.

Ancak asi ve maceraperest bir gemi kumandanı, bu program değişikliğine uymayı reddetti. Garfield Talbot bu itirazı, kendisini buraya kadar yönelten Tanrı'ya bir hakaret diye kabul edip, bir atom torpiliyle gemisini uçurdu. Geri kalan uzay gemileri itaat edip, Minerva'ya yöneldiler.

Gezegene varıp, içinde yaşayabilecekleri kadar geniş yer altı barınakları inşa ettikten sonra, Talbot uzay gemilerinin tahrip edilmesini emretti. Sebep olarak da, Tanrı'nın sınırsız bağışlayıcılığıyla, insanlığa üçüncü kez bir şans daha tanıdığını, eğer insanoğlu güneş sisteminde barış içinde yaşamayı yine öğrenemezse, başka bir sistemde asla beceremeyecekti bunu. Minerva'nın yüzeyinde ve yeraltı barınaklarında yaşam koşulları alabildiğine çetin olacaktı. Ancak bu Tanrı'nın verdiği bir cezaydı ve insanları bir tür denemesiydi.

Garfield Talbot, Mars uygarlığından geriye kalanları Minerva'ya taşıdığında, kırk üç yaşındaydı. Yüz yirmi yaşına kadar güzel bir ömür sürdü. İstikrarlı ve

ahenkli bir toplum kurabilmek için de âdeta fanatikliğe varan bir çaba göstererek çalıştı. Ona göre, istikrar ahenk, katı bir disiplin, yasalara katı bir itaat, çabuk ve sert bir adalet demekti.

Toplumun amacı ve doğal yapısı üzerine düşüncelerini, sadece «Talbot'un Simgesi» adını verdiği bir kitapta toplamıştı. Yüzyıllar boyunca, bu kitap kutsal kitap yerine geçti ve Minerva'da otoritesini sürdüren kutsal kitap oldu. Mars kültürü daha sona ermeden, eski dinler zaten anlamlarını yitirmişti. Ancak eski dinlerin mitolojisiyle yenisi arasındaki paralellik, apaçık ortadaydı. Uzay çağının Musa'sı Garfield Talbot, halkını vaad edilen toprak Minerva'ya kadar getirmişti. Burası konuksever olmayan, donmuş, sonsuz bir geceyle örtülü bir çöldü. Öyleyse insanlık için ideal bir yer demekti. İnsanlar burada eski günahlarının kefaretini ödeyebilir, yeni, ahenkli bir sosyal düzen kurabilirlerdi.

Talbot'un en büyük tutkuları, düzen ve denge olduğuna göre, Minerva kültürü, gezegenin geçirdiği otuz dünya yüzyılı boyunca hiçbir evrim geçirmedi. Beş Şehir Konseyi şeklindeki hükümet, «Talbot'un Simgesi»ndeki öğreti ve kavramları aynen uygulamayı ve bunlara harfi harfine uymayı, gerekli ve geçerli görmüştü.

Talbot bir fanatik ve bir hayalperest olsa bile, ilk kolonilerin bilgilerinin ve teknolojilerinin sınırının da kesinlikle bilincindeydi. Bu yüzden nüfusun en çok on bine ulaşmasına karar vermişti. Bilimsel buluşlara, teknolojinin ilerlemesine rağmen, âdeta dinsel bir tutkuyla bu rakama uyulmuştu. Minerva şimdi yüz bin kişiyi besleyebilecek olanaklara sahipti. Ama «Talbot'un Simgesi», bilimsel ve teknik ilerlemeden daha güçlüydü. «Talbot'un Simgesi», yasaydı.

Günler akıp geçtikçe, İdris, Talbot ve onun Minerva

toplumu üzerindeki etkisi hakkında daha çok şeyler öğrendi. Bir kadın ve bir Minervalı olarak Zilonya'yı da tanımayı öğrendi.

Ama hepsinden önemlisi, kendisi hakkında çok şeyler öğrendi.

— «*Dag*»dan sağ kurtulan diğer insanları ne zaman görebileceğim?

Giderek artan bir sabırsızlıkla, önceden de sorduğu bir soruydu bu.

— Yakında, çok yakında, diyordu hep Zilonya. Bu konuda kendisine talimat verildiği belliydi.

Birden bir komplodan şüphelenmeye başladı. Minervalılar'ın, bilmediği bir nedenle, ölümden kurtulan çocukları ve öğretmenlerini kendisine göstermemeyi kararlaştırmalarından kuşkulandı.

Ama ne yazık ki onlara güvenmek zorundaydı. Ne derlerse ve ne yaparlarsa, kabul etmeliydi. Olup bitenleri kendisinin gidip doğrulamasına imkân yoktu ki: Çünkü besleyici bir solüsyonla dolu bir kutu içinde bir beyinden başka bir şey değildi ki. Görmesini ve işitmesini sağlayan elektronik aygıtlara bağlı, biyolojik bir merak küpü. Ancak bilerek seçilip kendisine sunulan verileri kabul edebilirdi. Tutsaktı.

Belki kurtulan yoktu bile. Belki Manfrius de Skun da yoktu, hatta Zilonya bile. Leo, Orlando ve Suzy hayatta olabilirlerdi. Belki «*Dag Hammarskjold*» olaysız yoluna devam ediyor, kumandan ise çıldırdığı için kabininde hapis tutuluyordu.

Demek ki, Minerva'yı, Zilonya'yı, psiko-cerrah olduğunu iddia eden ihtiyarı, hep kaçırdığı aklı uydurmuştu. Bütün bunların garip hiçbir yönü yoktu. Uzayda bu kadar çok saat kalan bir insanı, paranoya pekâlâ böyle vurabilirdi. Son bir kurtarma operasyonuna katılmak istemiş, ölümünden önce doğduğu gezegenden son bir kargo daha götürmeye niyetlenmişti.

Evet, imkânsız bir şey değildi bu, her şeyi de izah

ediyordu. Paranoya, ne güzel bir çözüm! «*Dag Hammarskjold*»a sabotaj falan düzenlenmemişti. Her şey yolundaydı. Sadece kumandan İdris Hamilton tozutmuş, kâğıttan bebekler yapıyor, üç boyutlu çıkartmalar çıkartıyordu.

- Cezanızı versin, ne demek çok yakında, söylesenize! diye gürledi.

Zilonya bir köşeye büzülüp, elleriyle kulaklarını tıkadı.

Sesinizi bir silah gibi kullanmaya kararlı iseniz, tonunu kısmam gerekecek. İdris, o zaman işitilmek için âdeta uluyacak ve çok yorulacaksınız.

- Özür dilerim, dedi pişman olarak. Siz benim kâğıt bebeklerimden biri olsanız bile, varlığınızdan aşağı yukarı ben sorumlu sayılırım. Özür dilerim.

- Kuzum, neden bahsediyorsunuz siz?

— Bilmem ki... Daha doğrusu bilmeye korkuyorum. Yine kurtulan çocuklarla öğretmenine gelelim.

— Sabırlı olmanız gerekiyor, İdris. Rica ediyorum, en usta doktorlarımızın ellerinden geleni yaptıklarından emin olun. Size ve çocuklara yardımcı olabilecek her şeyi. Gülümsedi. Sizin zamanınızdan beri tıp ve psiko-cerrahi çok büyük ilerlemeler kaydetti. Aksi halde şimdi hayatta olamazdın. Ama en sonunda akıllarını yitirmiş yaratıklarla karşı karşıya kalmak istemiyorsak, adaptasyon ve yönlendirme süreçleri çok ağır uygulanmalı. Sabrınızı yitirdiniz diye, sizin ve onların aklî sağlıklarını tehlikeye atmaya hazır mısınız?

Bir süre sesini çıkarmadı, sonra biraz buruk bir ifadeyle devam etti İdris:

— Seçmek, benim elimde: Size inanabilirim ya da size inanmayı reddedebilirim. Sadece daha az korkunç, daha az sıkıcı olduğundan, size güvenmeyi deneyeceğim. Ama bu Dünyalı çocuklara iyi bakın. Elbette, eğer gerçekten varsalar ve siz de gerçekten var-

sanız. Bütün bunların boşuna cereyan etmediğine inanmak istiyorum.

— Onlara büyük özen gösteriyoruz ve size söz veriyorum, göstermeyi de sürdüreceğiz, dedi tatlılıkla.

— İyi. Şimdi de, Matmazel Zilonya de Herrens, soyunun bakalım, haydi.

— Soyunmak mı? diye hayretle tekrarladı.

Şu şaşkınlığı, İdris'i pek eğlendirdi. Bu eğlentiyi, bu zevki ta içinde hissetti.

— Çıplak bir kadın görmenin üzerimde nasıl bir etki yaratacağını bilmek istiyorum, dedi gülerek. Bir bilgin olarak, demir bir kutu içine kapatılmış bir beynin cinsel dürtü karşısındaki tepkileri ile ilgilenmeniz gerekir... Yoksa yasak mı bu? Minerva toplumunun belki de sandığımdan çok sert cinsel kuralları vardır.

— Yasaklı değilim, dedi buruk bir sesle. Ayrıca Minerva toplumu da ilkel cinsel tabulara saplanmış değildir. Eğer tereddüt ediyorsam, bu sırf sizin yoksunluk derecenizi hesaba katmaktan kaynaklanıyor.

— Yoksunluk derecem ha! Aman ne güzel deyim! Hoşuma gitti... Siz Minervalılar, eğer benim yoksunluk derecemi düşünseydiniz, belki cesedimi bırakırdınız —hiç olmazsa bulduğunuz yarı bedenimi bırakırdınız— o da güneş sisteminde huzur içinde dolanıp dururdu. Haydi Zilonya! Soyunun! Canlandırılan birkaç milyar beyin hücresine bu küçük zevki tattırın!

— Şey... Ben... dedi hayretle genç kadın ve bu şaşkınlığı kumandan İdris Hamilton'u çok eğlendirdi.

— Oh, oh! Bugün galiba çok şanslı bir günümdeyim? Galiba hayat yaşanmaya değecek kadar da güzel! Eğer bu fiilî, bu durumda kullanmak gerekirse elbette... Sanırım bizi gözlüyorlar, bütün söylediklerimizi de kaydediyorlardır. Şaşkınlıklarını böyle izah edebilirim.

— Evet. İdris, ben hâlâ bunun iyi bir düşünce olmadığında ısrar ediyorum.

— İyi, gözetleniyoruz. Seslerimiz kaydediliyor. Ben de öyle düşünüyordum zaten. Ama ne önemi var? Hiç olmazsa teknisyenler ekranlarının karşısında biraz olsun eğlenirler. Haydi yavrum, küçük bir striptiz seansı, o kadar! Hiç kuşkusuz, Manfrius de Skun beyin dalgalarımın varyasyonlarını incelerken, büyük bir zevk duyacaktır. Haydi, başlasana yavrum!

Genç kadının cesaret edemeyeceğini sanıyordu. Ama Zilonya, tüniğini, kombinezonunu, sutyenini ve slip külotunu çıkardı. Beş bin yıldan beri kadın iç çamaşırlarının hiç değişmediğini görmek, İdris'in pek hoşuna gitmişti. Büyük bir teselli kaynağı oldu bu onun için.

Zilonya, İdris'in istediğini yerine getirmeye başlamıştı, ama görevini hiç olmazsa yiğitçe yerine getiriyordu. Ellerini kalçasına dayayıp, «göz»ü karşısında sakin durdu.

— Bu neşenizi arttırıyor mu, İdris? Gördükleriniz hoşunuza gitti mi?

Bir süre hiç ses çıkarmadı.

— Evet, dedi en sonunda. Gerçek anlamıyla kuvvet şurubu. İnsan bedenini neredeyse unutacakmışım. Yalnız şekil olarak değil, ama şeklin ardındaki düşünce olarak da. Hafızamı tazelediğiniz için size minnettarım... Vücut, çok güzel bir şey. Sizi böyle görmek, sizi yeniden ve çok yakından tanımak anlamına geliyor, bir tür temas bu... Şimdi kendimi daha az yalnız hissediyorum. Yürüyün, Zilonya. Kaslarınızın hareket edişini görmek istiyorum.

Önce biraz sıkılarak kabinin içinde bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Öylesine attığı giysilerini almak için eğildi. Özenle katlayıp, kuşetin üzerine yerleştirdi.

İdris gerçek anlamıyla zevk duyuyordu. «Göz»ünü

genç kadının bütün hareketlerini izlemeye zorladıd. Yakından inceliyor, okşuyormuş gibi, aşkla takip ediyordu. Başdöndürücü bir duyguydu bu. Canlandığından beri ilk neşe kaynağı.

— Şimdi giyinebilir miyim? Yeterince çok şey gördünüz herhalde.

— Hayır, hayır, asla! diye olanca gücüyle cevap verdi. Size ve ekranlarının başındaki parlak teknisyenlere öğreteceğim yeni bir şey daha var. Bu deney anlatamayacağım kadar çok hoşuma gidiyor. Bir bedenden, salgı bezleri sisteminden, her türlü dokunma imkânından, ilişki kurma olanağından yoksun, demir bir kutu içindeki şeyin cinsel arzu duyabildiğini, bundan büyük zevk alabildiğini bilmek, herhalde Doktor Skun'u da yakından ilgilendirecektir. Yine güldü ve devam etti: Siz Minervalılar, kendinizi kutlayabilirsiniz. Güneş sisteminin en zarif, en meraklı röntgencisini yarattınız. Zilonya, size bir şey daha söyleyeceğim. Şu tiyatro sahnesine, bir tuvalet yerleştirmelerini istiyorum. Sizi yemek yerken, dinlenirken, uyurken de görmek istiyorum. İnsanların her gün vücutlarıyla yaptıkları her şeyi siz yaparken görmek istiyorum... Ne ifade etmek istiyorum, anlıyor musun? Sayenizde, ben de size vekâleten yaşayacağım. Ancak sizin vücudunuz sayesinde hâlâ hayatta olduğum hayalini sürdürebilirim.

Neden bilinmez, genç kadın birden ağlamaya başladı.

— Siz yaşıyorsunuz. Oh, İdris, yakında tamamen hayatta olacaksınız. Sizin için yeni bir vücut hazırlıyorlar.

— Ne dediniz, ne dediniz?

— Sizin için yeni bir vücut hazırlıyorlar dedim. Bunu şimdiden öğrenmemeliydiniz, yâni programın bu aşamasında. Ama doğru söylüyorum, inanın bana!..

Hareket edebilen gözünü Zilonya'nın yüzüne doğru yaklaştırdı. O kadar çok yaklaştırdı ki, genç kadın bir an istemdışı hareketle kamerayı başına fırlatacağını sandı. Korunmak için içgüdüsel olarak ellerini kaldırdı.

— Özür dilerim. Şimdiye kadar gözümü silah olarak kullanabileceğim hiç aklıma gelmemişti. Bakın, bu da ilginç!

Zilonya ellerini indirdi. İdris, dikkatle yüzüne baktı.

— Zilonya, şimdi bana her şeyi açık seçik, yavaş yavaş anlatın. Yalnız unutmayın ki ben aptal bir astronottan başka bir şey değilim. En azından, öyleydim. Hangi şeytan bana yeni bir beden uydurabilir ki?

— Genetik hakkında bir bilginiz var mı?

— Hayır. Ama her şeyi öğrenmeye hazırım.

— Uzantılardan söz edildiğini işittiniz mi hiç?

— Hatırlar gibiyim... Evet, galiba Dünya'da ve Mars'ta uygulanan bir tür üreme tekniğiydi ve sanırım cins sığırların tıpatıp benzeri kopyalarını üretmekte kullanılıyordu. Bütün bildiğim bu kadar.

— İlkesi basit, dedi Zilonya, ancak söz konusu teknik, aklın hayalin alamayacağı kadar karmaşık. Bakın, şöyle ki vücudun her hücresi bir genetik koda sahiptir; ya da isterseniz bütün bir vücudun ölçekli yapılmış deseni gibidir diyebiliriz. İşte buradan yola çıkılarak yeni bir beden yaratılabilir. Hücre cerrahisi hakkında çok az şey biliyorum, nasıl uyguladıklarını da hiç bilmem, insan hücrelerinden yeni uzantılar üretmeye de daha pek yeni başladık. Ancak uygun bir ortamda, bu durumda sentetik bir rahimde, gelişme siklusunu başlatmak için hücrenin çekirdeği içinde

elektronik olarak üreme kodu meydana getirilebilir. Böylece de genetik malzemesi alınan yaratığın gelişmiş bir fizik kopyası ortaya çıkar.

— Anlıyorum. Demek yeni bir İdris Hamilton yetiştirmek için paçaları sıvadınız! Siz yardımsever Minervalılar'a sonsuza dek minnet duyacağım demek. Sesine elden geldiğinde alaycı bir ifade vermeyi başardı:

— İşte bu da Minerva teknolojisinin bir mucizesi.

— Yeni bir İdris Hamilton yaratmayacağız. Kişiliğin merkezi, beyindir. İdris Hamilton, sizsiniz. Yalnız siz. Başka hiç kimse sizin yerinizi alamaz.

— Ha, evet, beyin. Pek büyük bir şey değil, ama hiç olmazsa benim. Yine de aklıma bir şey geliyor. Bu yarattığınız kopya —laf aramızda, bunun kan kardeşim olduğunu söyliyebiliriz— bu kopyanın da kendine göre sorunları olacak herhalde. Çünkü bir beyne sahip. Yepyeni bir kişiliğin merkezi, çalışmaya hazır bir beyne.

— Giyinebilir miyim?

— Hayır, şeytan görsün yüzünüzü, hayır! Bu yeni varoluşta, ben de bir tür çıplaklık biçimi biliyorum. Ancak göğüslerinizin, karnınızın görüntüsü, bana bir zamanlar bir erkek olduğumu hatırlatıyor. Benimle yaşamak istiyorsanız, dediğiniz gibi «benim gerçeğe çapa atmamı» bekliyorsanız, öyleyse sizin de bir süre gerçek, doğal olmanız gerekir. Biz gelelim yine ikinci İdris Hamilton'a. Onun beyni ne olacak? Bana onun vücudunu vermeyi ve kendisini kutuya kapatmayı mı öneriyorsunuz?? Bana kalırsa, bu hiç de hoşuna gitmeyecektir.

— Şükür ki böylesine çetin bir moral sorunla karşılaşma durumunda değiliz. Uzantı kardeşinizin tam bir bilince erişmesine izin vermedik. Vücudunun gelişme sürecini hızlandırırken, beynin bilinçlenme sürecini de geciktirdik. Çok büyük bir başarıydı bu.

— Büyük başarı mı? Bir ölüye hayat benzeri bir şey verdiniz, yaşayan birini de bir yarı ölüye kurban ediyorsunuz. Sanırım bütün bunları da ilerleme, bilim uğruna yapıyorsunuz. Ağzım olsaydı, tiksintimden kusardım, dedi öfkeyle Hamilton.

Kapı açıldı. Manfrius de Skun, kabine girdi.

— Giyinin Zilonya, dedi kesin bir sesle. Aygıtlar birtakım bozukluklar, kabul edilemeyecek şiddette tepkiler kaydediyor. Hamilton'a uzantısını hakkında bilgi verme yetkiniz yoktu. Bu açıklamanın muhtemel sonuçları üzerinde düşünebilmemiz için zamana ihtiyacımız olacak.

— Hah, iyi kalpli doktor da buradalar! diyen Hamilton, gözünü Manfrius de Skun'a yaklaştırdı. Sizi bekliyordum. Kobayınızın tepkileri canınızı sıktı. Hiç şaşılacak bir şey değil. Ben kendi yönümden düşündüm. Bildiğiniz gibi, düşünecek çok bol zamanım var. Ve kendi kendime, on bin kişilik bir koloninin, elindeki bütün kaynakları, ölmüş bir Dünyalı'yı canlandırmak için neden seferber ettiğini sordum. İşte can sıkıcı bir soru. Sanırım yanıtını da buldum.

— Kumandan Hamilton, dedi gülümseyerek doktor. Sizin çok cesur ve ortanın üzerinde zekâ sahibi bir insan olduğunuzu biliyorduk. Bir uzay gemisine kumanda edebilmek için gereken meziyetlerdir bunlar. Ayrıca siz eskiden askerlerin dediği gibi, «kurban edilebilecek» biriydiniz. Ya da daha doğrusu, kurban edilmiştiniz. Öyleyse...

— Öyleyse, diye sözünü kesti İdris, «Ölümsüzlük Programı»nız için ideal bir adaydım, değil mi? Yanılmamışım, ha?

— Hayır, yanılmıyorsunuz.

— Ve bilmediğim bir nedenle de, sizin ölü ya da diri bir Minervalı beyni kullanmanızı kabul etmediler.

— Vakti zamanında, diyerek omuzlarını silkti Manfrius de Skun, bundan yıllarca önce, anlıyorsunuz ya,

siyasî ve felsefî bazı itirazlar oldu. Ahlakî de elbette. Elektronik olarak beyin ritmlerinin çeşitli grafiklerini ortaya koyabildiğimiz halde, bir beyin topyekûn tecritte nasıl tepki gösterir, en azından bir süre öznel doğrulamalar yapamadık. Tecrit edilen beynin bilemeyeceğimiz büyük acılar çekebileceği savunulabilirdi, savunuluyor da. Bir de sosyal düzenle ilgili durumlar söz konusuydu. Bildiğiniz gibi toplumumuz, sizin çağın ölçülerine göre çok küçük. Her insanın haklı olarak rahatını istediği çok sayıda akrabası var. Bir Minervalı'nın beyninin deneyde kullanılması, çeşitli sorunlar yaratabilecekti. Ancak sizin sayenizde gerçekleştirilebilen bilimsel ilerlemeler sayesinde, ölümsüzlük artık elimizin altında.

— Demek ki artık bir beynin tecrit edilmenin dehşetine, çıldırmadan dayanabileceğini biliyorsunuz. Aferim size! Demek şimdi bütün namuslu Minervalılar yasalara saygılı olarak ölümsüzleşmeyi göze alabilecekler. Aferim onlara da! Bana gelince, doğrusu kendimi durumum açısından pek mutlu sayamıyorum... Üstelik çocuklarımı ve öğretmenlerimi görmek istiyorum.

— Çocuklarınız mı, Kumandan Hamilton? dedi Manfrius de Skun, hayretle!

— Evet, çocuklarım! Tıpkı benim gibi, onlar da Dünya'dan geliyorlar. Bana emanet edilmişlerdi. Onlar benim çocuklarım. Onları yeniden hayata döndürmüş olabilirsiniz, ama bu, geleceklerinin ne olacağını çizmek hakkını vermez size.

— Siz onlar üzerinde daha çok hakka mı sahipsiniz?

— Onlarla aynı kültüre sahip olduğumuza, aynı gezegende doğduğumuza göre, onlara karşı haklarım değil, sorumluluklarım var. İsterseniz artık soyut laflar etmeyi bir yana bırakalım. Çocukları görmek istiyorum. Kutuya kapatılmış bir beynin sizinle pazarlığa otura-

mayacağını da sanmayın. Aklıma eserse, «Ölümsüzlük Programı»nızı yok edebilirim.

— Nasıl yapmayı düşünüyorsunuz bunu?

— Çok basit, diyerek güldü İdris. Deli olduğumu göstererek.

— Siz sandığımızdan da zekiymişsiniz, Kumandan Hamilton, diyerek derin bir iç çekti Manfrius de Skun. Bu beni hem sevindiriyor, hem ürkütüyor. Her ne olursa olsun, aygıtlarımızın ortaya koyduğu gibi, son darbelerin etkileri anormal bir önem taşıyor. Bu durumda, yeniden istirahate çekilmeniz gerektiğine karar veriyorum. Bu arada biz de halen içinde bulunduğunuz durumun gerektirdiklerini düşüneceğiz.

— Ama ben çok iyiyim, Doktor Skun, sizi temin ederim. Dinlenmeye hiç ihtiyacım yok. Önceden de söylediğim gibi, bütün istediğim, yalnızca...

Sesi ve görme yeteneği birden yok oldu. İdris, ifade edemediği düşünceleriyle baş başa kaldı. Sonra bu düşünceleri de karanlıklara gömüldü. Ve hiçbir şey kalmadı, rüyalar bile...

UYANDIĞINDA, kuşetindeydi. Kabinin ışıkları yakılmıştı. Nemli ellerine baktı. Parmakları titriyordu.

Rüyalar görmüştü. Hepsini de hatırlıyordu. Hem de net olarak. Ne düşlerdi onlar!

Biraz da kaygılı bir halde başına dokundu. Yara izleri, yaralar, pansumanlar falan yoktu. Normal bir baş işte.

Ama rüyalarında...

Bir daha düşünmek bile istemedi bunları. Düşünmemek için olanca çabayı gösterdi.

Yine de yolunda olmayan bir şey vardı. Bunu da fark etmek istemiyordu pek. Ama gerekliydi. Çünkü çok önemli sonuçlar akla getiriyordu.

Yerçekiminden kurtulmuş durumda olabilirdi.

Ama ilgisi bile yoktu.

İhtiyatla, birkaç hareket yaptı. Bütün uzuvları kendisine ağrı veriyor, garip duygular uyandırıyor, bir yandan kendisini oruçlu gibi hissediyor, bir yandan da çok içtiğini sanıyordu. Uzuvları anormal derecede ağır, Mars'ta ya da Dünya'da olduğundan daha ağır gibiydi. Belki de hastalanmıştı.

Evet, belki de öyleydi.

Dünya'dan ayrılmadan önce, bir sinir depresyonunun eşiğine geldiğini hatırlıyordu. Orlando ile konuşmasını, kumandanın aklî dengesini yitirdiğine kanaat getirirse, kendisini kabinine kapatmak üzere delikanlıya yazılı yetki verdiğini de anımsıyordu.

İhtiyatla kuşetinden indi. Kabin, biraz garip görünüyordu. Yolunda olmayan bir şey vardı. Ama gerçekten bir sinir depresyonu atlatmışsa, elbette her şey kendisine garip görünecekti.

Kolları ve bacakları aşırı ağrı veriyordu. Peki, ama neden? Yavaş yavaş, güçlükle kapıya kadar yürüdü. Kilitliydi.

Bütün bunlar aslında tamamen normaldi. Her şey anlaşılıyordu. Kumandanınız çıldırırsa, kaptan kendisini ve örneğin uzay gemisini havaya uçurmak gibi budalaca bir şeye kalkışmadan, anahtarı da kaldırıp atın. Özellikle de söz konusu kumandan, keçileri kaçırmadan önce size gerekli yetkileri vermek bilinçliliğini göstermişse...

Dünya'nın son çiçekleri...

Hoppala! Şimdi bu cümle de nereden aklına gelmişti!

İdris Hamilton, masasının önündeki koltuğa, çökercesine oturdu. Ter içindeydi ve titriyordu. Beyninin karanlık bir köşesinde birsürü çılgınca düşünce saklanmıştı sanki. Orada, olanca canlılıklarıyla, bilincine varmaya hazır beklediklerini çok iyi biliyordu. Ama bu düşüncelerinin bilincine varmak istemiyordu. Çünkü o zaman hiçbir şeyin anlamı kalmayacaktı.

Biriyle, Orlando, Leo, Suzy'den biriyle konuşmak için dahili telefonu kullanmaya karar verdi. Onlara anlatacak o kadar çok şeyi vardı ki. O garip kâbusları, beynindeki o küçük, karanlık köşeden kaçmayı deneyen her şey! Hiçbiri bilmek istemiyordu. Hayır, asla! Fakat gururu, dahili telefonu kullanmasını engelledi. Çünkü istemediği şeyler söyleyebilir, kimseye açamayacağı şeyleri açabilir, sonra da pişmanlık duyabilirdi.

— Ama onlar öldüler, dedi yüksek sesle, fakat sakince. Ve birden o korkunç dehşet sahnesini, Orlando'nun boğulduğu, Orlando'nun kumanda kabininden emilip dışarı fırladığı, yıldızlar çölüne doğru sürüklendiği sahneyi. Ben de öldüm.

İşte şimdi deli olduğunu biliyordu. Çünkü yaşadığını kanıtlamak, kendisine çok kolay geliyordu.

Deliler, kendi yasalarını kendileri koyabilirler. O da deliliğini keşfetmek istedi.

— Ben öldüm. «*Dag Hammarskjold*» bir sabotaj sonucu parçalandı. Ama ben sağım ve kumanda kabininde kilitliyim. «*Dag*» bir yerlere inmiş olmalı, çünkü yer çekimini hissediyorum.

Bir anda beynindeki karanlık köşede bekleşen yasak düşünceler dışarı uğradı. Zilonya, Manfrius de Skun, Minerva gezegeni. Bir kutu içinde muhafaza edilen bir beyin.

Yok canım, gerçek olamazdı bu. Ancak bir hastanın hezeyanları olabilirdi. Parmağını ısırdı. Acıyı hissetti. Kan aktığını gördü.

Demek kutu içinde beyin falan yoktu. Bir beyin bu acıyı hissedemez, kanayamazdı ki...

Guguk sesini işte o zaman işitti. Uyandığından beri hep görmezlikten gelmişti. Becermişti de. Ama sesini işitmeyi kendisine yasaklamayı gerekli görmemişti. Deliliğin bile sınırları vardı.

Ama guguk kuşu —Dünya'ya ait bir kuş— tam on iki kere evinden dışarı çıkıp, «Gu-guk» dedi.

Duvardaki saat de gerçekten on ikiyi gösteriyordu.

İdris o zaman hesaplarını hatırladı —her şeyi hatırladı— ve uluyarak bağırmaya başladı.

Kabinin kapısı hemen açıldı. Zilonya içeri girdi.

İdris Hamilton, oturduğu koltuğundan manyetik halının üzerine düştü; bir cenin gibi, yuvarlanıp dertop oldu. Başparmağını ağzına alıp, emmeye başladı.

— ŞOKTAN dolayı meydana gelen şizofreni belirtisi, diye açıkladı Manfrius de Skun. Tamamen bizim kabahatimiz. Sizden özür dilerim. Hesaplarımda bir yanlışlık yaptım. Sizi bir süre yalnız bırakırsak, yeni durumunuza muhtemelen daha iyi uyum sağlayacağınızı düşünmüştüm. Yine söylüyorum, büyük hata. Umarım beni affedersiniz.

Kuşetine uzanmış, yatan İdris, inatla tavana bakıyor, başını Doktor Skun'a çevirmek istemiyordu.

— Hiçbir şey hissetmiyorum, dedi. Sanırım bana teskin edici birkaç iğne yaptınız.

— Gerçekten müsekkin verdik. Ama bunu uzun zaman devam etmemize gerek kalmayacak. Kumandan Hamilton, güçlü bir kişiliğiniz, esnekliğiniz var. Daha basit ifade etmek istersem, çok cesursunuz da diyebilirim.

— Elbette, dedi yarım yamalak gülümseyen İdris. Bir bebek gibi bağırdım, ağladım, bundan âlâ cesaret gösterisi mi olur?

— Kumandan Hamilton! Cesaret çok çeşitli biçimlerde ve genellikle garip şekilde gösterilir. Siz önce çok büyük bir sarsıntı, bir darbe geçirdiniz: Ölüm. Bir beyin olarak sizi hayatta tutan bir sistem içinde, belli belirsiz bir varoluşa tahammül ettiniz. Bu beyin yeni bir vücuda yerleştirildiğinde, aklınız bu transfere yine dayandı. Nasıl yargılanırsa yargılansın, bunca şiddetli sarsıntılara göğüs gerebilen bir insan, olağanüstü cesaret sahibi bir yaratık demektir. Minerva'da sizin gibi yüz kişi daha olsaydı... Ne diyeceğini bilemeden, birden sustu.

— Ne yapardınız?

— Hiç. Özür dilerim. Yorgunum. Aptalca şeyler söylüyorum. Krizinizin başından beri hemen hiç uyumadım.

İdris bir an sessiz bekledi.

— Bütün bunlar saat yüzünden. Zilonya'nın lânet olasıca guguklu saati yüzünden oldu. On iki kere «guguk» dedi, duvara asılı saat de on ikiyi gösteriyordu. İşte o zaman bütün sigortalarım attı. Siz guguk kuşu nedir, bilir misiniz?

— Mars'a ait mitolojik bir kuş, diye cevap verdi Manfrius de Skun.

— Yanlış, dedi gülerek İdris. Bir Dünya kuşu. Üstelik de gerçek. Efsane kuşu değil.

Bu kez Zilonya sözü aldı. İdris o ana kadar genç kadının varlığını farketmemişti bile.

— Guguklu saat için üzgünüm, İdris. Onu kabinde ben bıraktım, çünkü sanıyordum ki...

— Sanıyordunuz ki, guguklu saat bana, kutudaki bir beyin için çırılçıplak soyunan genç bir kadını hatırlatacak! Öyle de oldu.

Gözleri hâlâ tavana dikili olan İdris, diğerlerine bakmak istemiyordu.

— Yakında kendinizi daha iyi hissedeceksiniz. İnsanlarla tanışacak, Beş Şehir'i gezecek kadar güçleneceksiniz, dedi Zilonya, neşeli bir edayla. Yeniden normal olarak yaşamak, nefes almak, yemek ve de...

— Doktor de Skun, dedi İdris, yeniden genç kadının sözünü keserek, eski kiracısı ne oldu?

— Eski kiracısı mı? Kuzum, siz neden bahsediyorsunuz?

İdris, başını gösterdi.

— Şu iki kulak arasında yaşayan tipten. Sadece apartman mı değiştirdik yâni? Benim kutumun içine şimdi o mu girdi? Bütün bu olup bitenlerin ne anlama geldiğini anlamaya mı çalışıyor yoksa? Ya da kafatasını

alıp, gerisini çöpe mi attınız? Gülmeye başladı. Biliyorsunuz, onunla çok ilgiliyim. Çünkü anladığım kadarıyla kendisiyle yakın akrabayız.

— Senin kutunda değil, diye derin bir iç çekerek cevap verdi Manfrius de Skun, ne de çöp kutusunda. Biz katil değiliz. Size daha önce de açıkladığım gibi, uzantınızın beyninin gelişmesine fırsat vermedik; bilinçlenmesine göz yummadık.

— Böylece zavallı talihsiz, ölü doğan bir çocuk oldu. Ama yine de kardeşim benim. Belki şimdi nerede bulunduğumu merak edişimi anlarsınız.

— Kendinizi antropolojinin hayallerine kaptırmayın, dedi bu kez Doktor Skun, yine derin bir iç çekmesiyle. Bir kişiden değil, hiçbir zaman yaşamamış olan bir beyinden söz ediyoruz... Motor faaliyetlerinin dışında yâni... Her neyse, şimdi yaşamı askıya alınmış durumda muhafaza ediliyor.

— Sıvı helyum içinde mi?

— Tam üstüne bastınız.

— Hiçbir zaman yaşamadığına göre, neden muhafaza ediyorsunuz?

— Kumandan Hamilton, bu beyni saklamamız için pekçok geçerli nedenlerimiz var. Gerçekten sınırsız tarihî, bilimsel ve sosyal bir değere sahip. Bütün programımız, anladığım kadarıyla, tarihimizde ve sosyal yapımızda bir dönüm noktası meydana getiriyor. Doktor, gülümseyerek devam etti: Şu anda siz büyük bir olasılıkla gezegenin en önemli kişisisiniz.

— Kardeşimden arta kalanı muhafaza ettiğiniz için mutluyum, dedi yine sakin sesle İdris. Belki bir gün ona da yeni bir beden verip, içinde tutmak zorunda kaldığınız aklî uyuşukluktan çıkartırsınız.

— Hiç kuşkusuz bu da olası, diye kendinden emin bir şekilde cevap verdi Manfrius de Skun.

— Öyleyse bu sürecin sonu yok, diye devam etti İd-

ris. Şapkanın içinden kaç kez tavşan çekip çıkarmanın önemi yok. Elinizde daima bedensiz bir beyin olacak.

— Ne demek istiyorsunuz? diye biraz şaşıran doktor sordu. Ne demek tavşanın içinden çıktığı şapka?

— Özür dilerim, eski bir söz gelimi bu. Bir zamanlar Dünya'da sihirbazların klasik numarasıydı. Bir silindir şapkanın içinden, dört ayaklı, kürklü bir hayvan olan tavşan çekip çıkarılırdı. Manfrius de Skun'un hâlâ bir şey anlayamadan baktığını görünce, biraz daha açıklayarak izah etmeyi denedi: Silindir şapka, genellikle resmî törenlerde giyilen, sert kumaştan yapılmış, ters duran bir tencereye benzeyen, geniş kenarlı ve kuyruksuz bir başlıktı.

— Ne yâni? diye yine anlamayan Doktor Skun üsteledi. Şu kürklü, dört ayaklı Dünya yaratığının, ne anlamı var şimdi? Uzantılar üzerine yapılan bir tartışmada, dört ayaklı yaratık ne arıyor?

— Oh, boşverin! Zamanla kavrarsınız.

İdris birdenbire kendisini canlı, iyice canlı hissetti. Minerva biliminin kendisine sağladığı vücudu kullanma isteğine kapıldı. Kuşetinden inip, Zilonya ve doktorun karşısında durdu.

— Bu arada, dedi, beni yeniden hayata kavuşturduğunuz gezegeni keşfetmek istiyorum.

— Bu pek ihtiyatlı bir davranış olmaz, dedi Doktor Skun. Açık söyleyeyim, sanırım biraz erken bu. Sabırlı olun. Vücut naklinin etkilerinden daha yeni kurtuluyorsunuz.

— Doktor, zaten çok uzun bir zamandan beri bekliyorum. Sabrım neredeyse taşmak üzere. Bana bu vücudu bağışlayıncaya kadar, tamamen size bağımlıydım. Ama şimdi varsayım olarak bağımsızım. Kendi başıma birtakım kararlar alabilirim.

— Şimdilik, dedi kuru bir sesle Manfrius de Skun,

size bir tavsiyem var... Daha doğrusu, size buradan dışarı çıkmanızı yasaklıyorum. Tedavinin ikinci bölümüne geçmeden önce, sizin organ nakli girişimini sağlıklı biçimde atlattığınızdan emin olmamız gerekir.

— Doktor de Skun, dedi gülerek İdris. Siz yasa koyacak durumda değilsiniz. Siz Frankeştayn rolü oynamaya kalktınız ve dilediği gibi davranacak bir canavar yarattınız. Sakın bana, Frankeştayn kimdi diye sormaya kalkışmayın, anlatması çok uzun sürer... Bu gezegende bir ordunuz var mı? Yâni insanları nasıl öldürecekleri öğretilen silahlılar?

Manfrius de Skun dehşetle ellerini yukarı kaldırdı.

— Kumandan Hamilton, biz binlerce yıldır barış içinde yaşıyoruz. Biz, şiddetten tiksiniriz.

— İyi. Öyleyse kazandık. Çünkü dikkat edin Doktor Skun, ben yalnız kusursuz bir astronot değilim. Bana gerektiğinde acımasızca öldürmeyi de öğrettiler. Ben şiddetten, sizin nefret ettiğiniz kadar etmiyorum. Bu yüzden şimdi bu kabinden çıkacağım. Size tavsiye ederim, sakın beni engellemeye çalışmayın. Ne siz, ne de bir başkası. Kardeşimin kasları, benim bir zamanlar sahip olduğum öz kaslarım kadar güçlü gibi geliyor bana.

Artık bacakları ağrımıyordu, bedeni dirençli gibiydi. Kendisini tam formunda hissediyordu. Kısacası, tam anlamıyla yaşıyordu.

— Rica ederim, patavatsızlık etmeyin, dedi Zilonya.

Sanki onu işitmedi bile. Genç kadının ve Manfrius de Skun'un önlerinden geçti. Dosdoğru kapıya atıldı. Kapı da kolayca açıldı.

Eşiği aşar aşmaz, kendisini büyük bir uzay limanının aydınlık salonlarına biraz benzeyen koca bir salonda buldu. Bir bakışta her şeyi gördü. Dizi dizi ekranlar, bir bilgisayar tablosu ve birsürü delikanlıyla genç kız vardı. Hiç kuşkusuz kutudaki yaşamını izlemiş olan,

uzantısının vücuduna nakledildikten sonra tepkilerini doğrulayan röntgenciler. Manfrius de Skun'la en son hesaplaşmasını da görüp işittikleri apaçık belliydi.

Güçlü kuvvetli beş erkek, yarım daire biçiminde kapının çevresinde toplanmıştı.

— Rica ediyorum, Kumandan Hamilton, dedi içlerinden biri. Doktor de Skun sizin yapabileceklerinizi, sizden de iyi biliyor. Rica ediyorum, lütfen kabininize girin, biraz daha sabırlı olun.

Parmaklarını gerdi. Kendisine öğrettikleri gibi, iki elinin de çelikten olduğunu düşündü. Önceleri, çok önceleri öğrettikleri gibi. Davranıp saldırmadan, sordu :

— Beyler, ben buradan geçmeye kararlıyım, tamam mı?

Gençlerden ikisini, onu kabine girmeye zorlayacakmış gibi üzerine doğru geldiler. Elinin tersiyle birinin boğazına vurdu ve hemen hiç beklemeden tekmesini öbürünün midesine salladı. İkisi de öksürerek, inildeyerek ve kusarak yere serildiler.

Diğer üçü geriledi, şaşkın şaşkın baktılar. Birden dehşet dolu çığlıklar yükseldi. Genç teknisyen kızlardan biri çığlık çığlığa bağırmaya başladı.

Zilonya hızla kabinden dışarı fırladı.

— İdris, ne yaptınız?

Genç kadın ihtiyatla bakarak, yere serilmiş iki genci süzdü.

— Birkaç dakikada kendilerine gelirler. Şoktandır! diye belli belirsiz bir gülümsemeyle anlattı. Pek öyle hızlı vurmadım.

Bakışlarıyla salonu süzdü. Kadınlı erkekli, yaklaşık on beş teknisyen vardı. Hepsinin üstesinden gelemezdi. Hele içlerinde arkadan saldırmayı akıl edecek kadar zeki biri çıkarsa.

Kendisini yeniden kabine tıkmaya kalkışan iki genç-

ten nasıl kolay kurtulduysa, şimdilik diğerleri de yumruklarına pek yakın olmak istemiyor gibiydiler. Moralleri bozulmuştu, ama fırsat kolluyorlardı.

— Bütün teknisyenler size yardım edebilmek için zamanlarını tükettiler, dedi Zilonya öfkeyle. Siz de onlara böyle mi teşekkür ediyorsunuz?

— Çabaları için hepsine teşekkür ederim, diye sakince, cevap verdi İdris. Yaşayabilmem için katlandıkları bütün zahmetlere minnettarım. Ama artık ben de yaşıyorum. Besleyici bir kutu içindeki tutsak değilim. Özgürlüğüm benim için çok değerli, çok çok değerli. İkinci kez doğduğum bu dünyayı keşfetmek istiyorum. Eğer beni engellemeye kalkışan çıkmazsa, kimseye kötülük etmem.

Manfrius de Skun bu sırada kabinden çıktı.

— Kumandan Hamilton, yalvarırım durumu yeniden düşünün. Bütün yeteneklerinize sahip olduğunuzu, yâni bedeninizle tam bir uyum içinde bulunduğunuzu bize gösterdiniz. Bize biraz daha zaman verin de, katkınızın geçici mi, yoksa sürekli mi olduğunu anlayalım.

— Doktor de Skun, başarınızdan dolayı büyük gurur duymalısınız. Yeniden bir insan haline gelebildim, size bağımlı olmadan davranabilecek bir insan. Sanırım sizin amacınız da buydu. Şimdi yepyeni özgürlüğümü dilediğim gibi kullanmak yolunu seçiyorum. Olayları kendi görüş açımdan değerlendireceğim. Şu ana dek Minerva gezegeni hakkında her şeyi size Zilonya'ya bağımlı olarak öğrendim. Bundan böyle her şeyi kendi gözlerimle göreceğim. Beni attığınız bu dünyanın ne olduğu keşfetmek, «*Dag Hammarskjold*»da bana emanet edilen çocukların ne olduğunu bilmek istiyorum. Aklımın huzura kavuşması için hiç gecikmeden bunları gerçekleştirmeliyim.

Manfrius de Skun bir kez daha iç çekti, omuzlarını silkti.

— Doktorunuz olduğum halde, benim hiçbir fikrimi almak istemiyorsunuz. Pekâlâ, başınıza ne gelecekse gelsin, çıkın bakalım. Zilonya, nereye gitmek istiyorsa, oraya götürün. Neyi istiyorsa, onu gösterin!

İDRİS her şeyden önce «*Dag Hammarskjold*»dan sağ kurtulan diğerleriyle karşılaşmak istiyordu : Minervalılar'ın canlandırmayı başardığı on bir çocukla öğretmenlerini. «*Dag*»ın Woomera'da ölüme mahkûm umutsuz Dünyalılar tarafından anlamsız bir sabotaja kurban gidip, infilak ettiği ana kadar, İdris çocukları ve öğretmenleri can çekişen Dünya'dan götürülebilecek en değerli «kültür» ve «genetik» yükü olarak kabul etmişti. Hem de sonuncusu. Hepsi uzay gemisine, yaşamalarını mümkün kılan özel modüller içinde yerleştirilmişlerdi. Uzay gemisinin manifestosunda her modül paha biçilmez değerde bir yüz ifade ediyordu onun için.

Titan muhafazaları içinde korunan modülleri birer birer incelediğini hatırladı. Bunları birer bombaya benzetmişti; Mars'ta patlayacak olan ve geleceği çizmeye yardım edecek zekâ ve girişim bombaları. Çocukların hepsinin birer dâhiler olduğunu biliyordu. Zaten bu nedenle seçilmişlerdi. Onlara hep bir süper beyin kargosu gözüyle bakmıştı. Seçkin Marslılar'ın kültürel gelişmesinin mihenk taşı olacak, dördüncü gezegende uygarlığın ilerlemesini sağlayacak Newton'lar, Einstein'lar Schwietzer'ler gözüyle...

Ama bütün bunlar çok çok önceleriydi. Şimdi ne Dünyalı kalmıştı, ne de Marslı. Güneşten dokuz milyar kilometre uzakta, donmuş bir gezegen üzerinde, sentetik mağaralarında yaşayan Minervalılar'dan başka kimse yoktu.

Ve bugün çocuklar artık kendisi için birer süper beyinden de çok şey ifade ediyordu : Yaşayan ve düşünen, kendisini alıp, unutulmuş, karanlık yüzyılların ötesine götürecek, geçmişi araştırma makineleri. Geçmi-

şin düşüncelerini ve düşünme tarzlarını yeniden yaşatarak kendisine güven verecek; hatta geçmişin kokusunu, artık tarih olan Dünya'nın kokusunu anımsatacak birer araç... İnanıyor muydu acaba?

İstediği görüşme, Talbot şehrinde, Talbot salonunda gerçekleşti. Şu Talbot adını her yerde işitmekten artık iyice gına getirmeye başlamıştı. Ama Garfield Talbot'un, onuncu gezegeni koloni haline getiren adamın anısı, Minevra kültürünün artık bir parçası haline gelmişti. Adam sonunda bir yarı tanrı haline gelmişti. Çünkü insanlığın yaşamasını sağlamıştı.

Karşılaşma, garip oldu. Törensiz, teşrifatsız, İdris'in umduğu gibi huzurlu bir hava içinde geçmesi beklenirken, toplantı belirgin bir seyircinin önünde açıldı. Zilonya ve Manfrius de Skun'dan başka, yüz kadar Minervalı daha hazır bulundular.

Doktor Skun oldukça heyecanlı görünüyordu. Zilonya da sinirli gibiydi. İdris, Doktor Skun'un duruma artık pek hâkim olamadığını tahmin edip, onu zora soktuğu için bir pişmanlık hissetti içinde. Eninde sonunda psikocerrah, İdris'in yeniden doğuşunun sorumluluğunu taşıyordu. Kendisine yeni bir beden vermişti ve o da buna karşılık biraz daha sabırlı olabilir, onun isteğine uyabilirdi.

Ama artık geriye dönmek olanaksızdı. «Kaçış»ının haberi küçük toplulukta hızla yayılmış olmalıydı. Bu nedenle toplantının dizginlerini elinde tutmaya kararlıydı. Şimdi pes ederse, diye içinden geçirdi, kısa sürede laboratuvardaki deney hayvanlarından farkı kalmazdı.

Dünyalı çocukların ve öğretmenlerinin gelmelerinden önce, Minervalılar'ın kendisine yönelttiği bazı soruları yanıtlamak zorunda kaldı. Bu sorulara biraz tereddütle Doktor Manfrius de Skun da cevap verdi :

— Hanımlar, beyler, hepiniz kumandan Hamilton'un

öyküsünü biliyorsunuz. Gördüğünüz gibi, kendisi yeni vücuduna kusursuz bir biçimde adapte olmuş bulunuyor, diye sinirli bir gülmeyle söze başladı. Aslında bu ayak uydurması, bizim tahminlerimizden de hızlı bir gelişme gösterdi. Hatta aramızda gösterdiği işbirliğinin en üst düzeye ulaştığına inananlar bile var.

Bu açıklamayla, hiç kuşkusuz kabininden çıkıp gitme olayına değiniyordu. Çünkü psikolojik sağlığı böylece şüpheden kurtulacaktı. Doktorun bu sözleri, buz gibi bir sessizlikle karşılandı.

— Şöyle ki, diye çok kuşkulu bir edayla devam etti Doktor Skun; Kumandan Hamilton yeniden hayata kusursuz ayak uydurmuş biridir artık. Ama elbette kendi düşünce tarzları, kendi öz kültürü çerçevesi içinde. Minerva kültürü karşısında nasıl tepki göstereceğini ise biz belirleyemeyiz. Ama bir anlamda bunun da pek önemi yok. Aramızda varoluşu bile, uzun bir süreden beri uygulamayı denediğimiz organ nakli tekniklerinin başarısını göstermektedir. Bir tür ölümsüzlük şeklinin artık tarafımızdan sağlanacağını o kanıtlamıştır. Bu açıdan da bir bakıma bize büyük yardımları olmuştur.

Kısa bir süre durakladıktan sonra devam etti :

— Şimdi en büyük arzusu, uzay gemisinden kurtardığımız ve bundan beş bin yıl önce Mars'a götürmekle görevlendirildiği Dünyalı çocukları yeniden görebilmek. Biraz sonra da görecek onları. Bu arada sormak isteyeceğiniz bütün sorulara cevap vermek iyiliğini de gösterecek.

— Kumandan Hamilton, dedi biri. Bunca sarsıcı deneyden sonra aklî dengenizin tamamen yerinde olduğunu düşünebiliyor musunuz?

— Bana aklî dengesinin yerinde olması deyimiyle neyi kastettiğinizi açıklayabilirseniz, hiç kuşkusuz size yanıt verebilirim, diye omuzlarını silkerek cevap verdi İdris... Kardeşimin, yâni uzantımın bütün yetenekleri-

ne hakkıyla sahip durumdayım. Durumumu anlıyor, bunu kabul edebilmek için olanca çabayı da gösteriyorum. Sanırım bu duruma karşı verdiğim yanıtlar da mantıklı. Demek ki dengeliyim ve normalim!

— Yeniden canlandırılmanızdan sorumlu teknisyenlere saldırmanız, akıllıca bir davranış mıydı?

— O kabinde kapalı kalmaktan neredeyse klostrofobiye yakalanacaktım. Benim tahammül ettiklerime içinizde kim dayandı? Bu nedenle beni güden duyguları anlayamayacağınızı düşünüyorum. Teknisyenlerin üzerine de öyle gelişigüzel atlamadım. Yolumu kesiyorlardı. Hareket etmemi engellemek istediler. Haklı ya da haksız, bu engellemeyi kabul edemedim. Özgürlüğüme karşı bir saldırıydı bu.

— Kumandan, diye bu kez bir kadın sordu, Minervalı kadınlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Zilonya'ya şöyle bir bakıp, gülümsedi.

— Bayan Herrens dışında, Minervalı kadınlarla hiçbir ilişkim olmadı. Eğer kendisi hemcinslerinin temsilcisi ise, hiçbirinden şikâyetçi olmayacağım demektir.

— Beyniniz hâlâ yaşatma kutusunda iken, kendisinden soyunmasını istediğiniz doğru mu?

— Doğru.

— Neden böyle davrandınız?

— Vücudum yoktu. Onun ise vardı. Bu vücudu görmek, neye benzediğini bilmek istiyordum. Bütün hareketlerini, bütün fonksiyonlarını gözlemlemek istiyordum. Reddedilmeyecek cinsel dürtülerim dışında, ayrıca bunun aklî dengemi korumama yardımcı olacağını düşünüyordum.

Şöyle bir bakınca, Manfrius de Skun'un giderek sinirlendiğini farketti.

Bir başka ses, bir erkek sesi :

— Çıldırmak tehlikesiyle karşı karşıya olduğunuzu mu düşünüyordunuz?

Soru, yanıltıcı derecede masumdu. Doktor Skun'un tepkilerine bakılırsa, İdris bu sorunun sandığı kadar masum görünmediğini farketti ve nasıl bir cevap verebileceğini düşündü. En sonunda, dürüst davranmanın yine de en iyi yol olacağına karar verdi.

— Elbette çıldırabileceğimi sandım.

Toplantıya katılanlar, bu yanıt karşısında hayretten âdeta birlikte ayağa fırladılar.

— Hanımlar, beyler, olayları gözünüzün önüne getirsenize, diye sakin bir şekilde devam etti. İdris. Beni yaşatan bir sistem içinde bir beyindim ben. Uzayda beş bin yıl önce öldüğümü öğrenmiştim daha önce, sonra beynimi kurtardıklarını, anlayamadığım, ama hayran kaldığım teknikler sayesinde yeniden dirilttiklerini öğrenmiştim. Üstelik güneş sisteminin en uzak gezegeninde bulunuyordum. Ayrıca bana verilen bu bilgileri hiçbir doğrulama şansım olmadığını da göz önüne alın lütfen. Bu koşullar altında aklî dengemden asıl kuşku duymasaydım, bence bu bir delilik belirtisi olurdu.

Bu tür bir şakanın beğenildiğini gösteren birkaç sinirli gülüş işitildi.

— Fakat, diye devam etti İdris Hamilton, önceden gerektiği gibi hazırlanan normal bir Minervalı'nın beyni, benim katlanmak zorunda olduğum bunalıma düşmeyecektir kanısındayım. Şuna inanıyorum ki bir Minervalı beyni, vücudundan bir yaşatma sistemine nakledilebilir, sonra da buradan, aklî dengesinde hiçbir aksama olmadan, başka bir bedene nakledilebilir.

Doktor Skun'u göz ucuyla süzünce, şimdi biraz daha rahatlamış olduğunu farketti.

— Sonunda şunu da belirteyim, diye ekledi, Doktor Skun'un benim diriltilişim sırasında icat ettiği her şey, hepinizin yararınadır. Ona ve ekibine ne kadar minnettar olduğumu söylemeyi de gereksiz görüyorum.

Kısa süren bir alkış. İdris, Doktor Skun ve Zilonya'nın gözlerindeki minnet ifadesini okudu. Ancak o zaman, ne demek gerekiyorsa, onu söylediğini anladı.

— Bir soru daha sorabilir miyim?

— Evet, ama lütfen sonuncusu olsun bu, dedi eski otoritesine kavuşan sesiyle Manfrius de Skun. Kumandan Hamilton sizlere karşı çok hoşgörülü davrandı, ancak kendisini yine de yormamak gerek.

— Kumandan Hamilton, artık tamamen hayata döndüğünüze, yâni dirildiğinize göre, zamanınızı nasıl değerlendirmek istersiniz, sizi bekleyen yıllar boyunca neler yapmayı düşünüyorsunuz?

— Pekâlâ! dedi gülümseyerek İdris. İlk planlarımı zaten biliyorsunuz : Dünyalı çocukları gördükten sonra, Minerva'yı gezmek. Daha sonra sizleri, diğer Minervalılar'ı incelemeye bir zaman ayırmak istiyorum. Hakkınızda her şeyi öğrenmek niyetindeyim. Dünya ve Mars'ın aksine, sizlerin istikrarlı bir kültür kurduğunuzu söylediler bana. Bu kültürü tanıyıp öğrenmek istiyorum. Kısa bir duraklamadan sonra, ekledi : En büyük tutkum, uzun vadede en büyük emelim, dayanılmaz isteğim, benim bir astronot olduğum, sizin de uzay gemileriniz olduğuna göre, Dünya'ya dönmek üzere bir sefer düzenlemek.

Birden bir ölüm sessizliği çöktü salona. Yarattığı iyi niyet, sempati havası, bir anda yokoluverdi. Minervalılar bakışlarını üzerine dikmiş, buz gibi bir ifadeyle yüzüne bakıyorlardı. Şaşkına döndü İdris.

— Sanırım, diye telaşla söze karıştı Doktor Manfrius de Skun. Sanırım Kumandan Hamilton'un Minervalılar'ın değerleri hakkında hiçbir bilgisi olmadığını hepiniz takdir edersiniz. Elbette bizim görüşlerimizi şimdiden benimseyip takdir etmesi beklenemez. Kendisine toplumumuzu keşfetmesi için zaman tanımalıyız.

— Deli bu adam! diye tiz bir sesle haykırdı bir kadın.

Programda görevli iki teknisyene saldırdı, işte şimdi de yine o gezegene dönmek istiyor. Deli bu!

Bu sözleri destekleyen mırıltılar duyuldu. İdris birden soğuk ve kendisine düşman bir havayla karşı karşıya olduğunun bilincine vardı.

— Dünyalılar bekliyor, konukla karşılaşmaya hazırlar, diye titrek bir sesle lafa karıştı Zilonya. Kumandan Hamilton çok ıstırap çekti, çok sarsıcı ve ezici deneylerle karşılaştı. Kahramanca ve yiğitçe Mars'a götürmeye çalıştığı çocuklarla karşılaşmasının hoşça geçmesini dileyelim.

İDRİS, karşısında çocuklar görmeyi bekliyordu. Oysa birtakım delikanlılar ve genç kadınlarla yüz yüze geldi. Önce kendisiyle alay ettiklerini sanıp, bunu onlara söyledi de. Ama Doktor Skun, olup bitenleri kendisine anlattı.

— Kumandan Hamilton, bizim psikolojik intibak programımıza uymayı birden reddetmeniz, bazı gerçeklerle karşılaşmaya sizi hazırlamamıza zaman bırakmadı. Bunları şimdi izaha çalışacağız. Güneşin çevresindeki bir dönüşünü tamamlayabilmesi için, Minerva'nın beş yüz Dünya yılı yol katetmesi gerekir. Kişisel zamanımızı Minerva yıllarıyla hesaplamaya kalkışmak, anlamsız olurdu. Biz de Mars zamanlamasını koruduk. Bildiğiniz gibi, bir Mars yılı, yaklaşık iki Dünya yılına eşittir.«*Dag Hammarskjold*»un enkazı on sekiz Mars yılı önce kurtarıldı. Ben ve ekibim hemen çalışmalarımıza başladık. Sizi diriltmeyi, beyninizi yeniden çalıştırmayı denedik. Ancak hazırlıklar çok çetindi. Özel araçlar geliştirmek, yeni aygıtlar yaratmak, beyninizi yeniden toparlayabilmek ve bağlı olduğu kodun kişiliğini saptamak için çok çeşitli deneyler yapmak gerekiyordu. Başarıdan emin olduktan sonra, yaklaşık dört Mars yılı önce, çocukların diriltilmesi sürecini başlattık. Onların beyinlerini yapay aygıtlar içinde muhafaza etmek zorunluluğu olmadığından, çalışmalarımız nispeten çabuk ilerledi. Çok başarılı olduğumuzu da çekinmeden söyleyebilirim. Çocuklardan altısı ve öğretmenleri bugün bütün melekelerine tam olarak sahip ve Minerva toplumuna tamamen intibak etmiş durumda. Ama siz kendiniz görüp, yargıya varın.

İdris, karşısındaki on iki kişiyi inceledi ve çabucak

bir akıl hesabı yaptı. On sekiz Mars yılı Minerva'da bulunuyordu. Bu da yaklaşık otuz dört Dünya yılı demekti. Öyleyse çocuklar yedi Dünya yılı önce diriltilmişlerdi. Her şey aydınlanıyordu böylece.

«*Dag*»ın yolcu manifestosuna göre, Woomera'da gemiye bindirilen çocukların yaşları ortalama on bir on iki arasındaydı. Dünya ölçülerine göre de, şimdi on sekiz on dokuz yaşları arasında olmaları gerekiyordu.

İdris bu kez konuşmaya İngilizce başladı. Şimdi Minerva diliyle konuştuğu, hatta düşündüğü için, başlangıçta bu güç geldi kendisine :

— Rica ediyorum sizlerden, size söylediğimi anladığınızı bir baş hareketiyle gösterebilir misiniz? Hepinizin çeşitli uluslardan geldiğinizi biliyorum. Ama çoğunuzun şöyle ya da böyle İngilizce hakkında bir şeyler bildiği kanısındayım. Ayrıca Minervalılar'ın konuştuğu dilin de, sizlere olduğu gibi bana da pek yabancı gelmediğini sanıyorum. Ama şu anda biraz kendi aramızda, başkaları anlamadan, biz bize konuşmak isterdim.

Altı genç ve öğretmenleri, başlarını sallayarak olumlu bir işaret verdiler. Beşi ise, biraz şaşkın, yüzüne baktılar İdris'in. Altısı arasında bir zenci delikanlı, Hintli ya da Pakistanlı bir genç kız, bir de Çin asıllıya benzeyen bir başka kız vardı.

— İdris, onlarla Minerva diliyle konuşursan, daha kolay olur, dedi Zilonya.

— Önerinize biraz sonra uyacağım, diye Minerva diliyle cevap verdi İdris. Bu arada bizim çocuklarla özel bir görüşme yapmak istiyorum. Bir zamanlar onların güvenliğinden ben sorumluydum da.

Öğretmen, bu sırada söz aldı. İdris'in hemen farkettiği gibi, saçlarına ak düşmüş bir kadındı bu. İdris içinden, yine de otuzunu aşmış olamaz, diye düşündü. Elbette, Dünya yılıyla. Yolcu manifestosunda kadının

hakkında neler yazılı olduğunu hatırlamak istedi, ama beceremedi.

— Kumandan Hamilton, dedi kadın öğretmen, ev sahiplerimizin canını sıkacak hiçbir şey yapmamanız gerekiyor. Adım, Mary Evans. Hiç kuşkusuz sizin de bildiğiniz gibi, ben hayatta kalan tek öğretmenim.

Genç kadın İngilizce'yi çok tatlı bir Galli şivesiyle konuşuyordu. Bu da İdris'in pek hoşuna gitti.

— Bayan Evans, izin verirseniz sesinizin kulaklarıma nefis bir müzik gibi geldiğini söyleyeceğim. Belirttiğiniz gib ev sahplerimizin canını sıkacak bir şey yapmaya hiç niyetim yok. Aksine, yaptıkları her şey için onlara çok müteşekkirim. Kuşkusuz sizin de bildiğiniz gibi, son zamanlarda çok içine kapanık bir şekilde yaşamak zorunda kaldım. Bu nedenle bir iki noktayı aydınlığa kavuşturmak istiyorum. Minervalılar size karşı iyi davrandılar mı? Beyninizi yıkamaya kalkıştılar mı? İstemediğiniz bir şeyi size zorla yaptırmaya, sizi tutsak etmeye kalkıştılar mı?

— Kumandan Hamilton, diye gülümseyerek yanıtladı bu soruyu Mary Evans. Çok kuşkulusunuz, belki de haklı olarak. Ama sanırım herkes adına konuşabilir ve hepimizin Minervalılar'ın yaptıkları için minnet duyduğumuzu söyleyebilirim. Aslında hiçbir aksilikle karşılaşmadık.

— Demek yaşamınızın geri kalan kısmını burada geçirebilirsiniz, öyle mi?

— Başka seçeneğimiz yok ki, diye derin bir iç çekerek cevap verdi kadın öğretmen. İzin verirseniz, size bazı öğütlerim olacak. Siz çok cesur bir insansınız. Hepimiz, nelere katlandığınızı biliyoruz. Ama lütfen onların düşünce tarzlarına ayak uydurmayı deneyin. Sizi bütün içtenliğimle temin ederim, böylesi daha iyi olur.

— Saçlarınız bembeyaz, ama yüzünüz, bir genç kadının yüzü...

— Dünya yılıyla otuz dört yaşındayım, diye cevap verdi Mary. Belki yabancı bir gezegende yeniden diriltilmesinin yarattığı şok, aklaşan saçlarımı izah edebilir... İçiniz rahat etsin, Minervalılar'ın kötü denebilecek hiçbir yönleri yok. Hepsi bize karşı çok iyi davrandılar. Bu konuda çocuklardan hangisini isterseniz, sorguya çekebilirsiniz. Elbette, onlara hâlâ çocuk diyebilirsek, diye gülümseyerek ekledi. Sanırım şimdi hepsi birer genç kadın ve delikanlı oldu. Üstelik hepsi de bu gezegene çok iyi ayak uydurdular.

İdris birden Hintli ya da Pakistanlı olduğunu sandığı ve gerçekten çok güzel olan genç kıza döndü.

— Sizin adınız ne?

— Analya Prodoski, efendim.

— Bana «efendim» diye hitap etmeniz gerekmez, Analya.

— Bu sadece bir saygı ifadesiydi, Kumandan Hamilton. Siz bizi Mars'a götürmek için imkânsız olanı denediniz. Size minnet borçluyuz.

— Minerva'da yaşamak hoşunuza gidiyor mu?

— Mars'ta olsaydık, herhalde daha iyi olurdu! diye omuzlarını silkerek cevap verdi. Ama Minervalılar bize çok iyi davranıyorlar.

— Gezegenin üstüne hiç çıktınız mı?

— Hayır. Bir yararı yok ki. Oradaki koşullar çok çetin. Yaşayabilmek için özel bir eğitim görmek gerek. İnsanın üstünde uzay giysileri bile olsa, bir hidrojen gölünde boğulabilirmiş. Bence...

— Peki, bu yeraltındaki yaşamdan kaçmayı, yukarı çıkmayı, bu gezegenin gerçekten neye benzediğini görmeyi hiç düşündünüz mü?

— Elbette düşündüm, ama bu gerçekten o kadar tehlikeli ki!.

— Kim dedi bunu?

— Minervalılar! Hem yukarı gidenler, hatta yukarı

çıkmak isteyenler o kadar az ki. Elbette yukarıda çalışmak zorunda olan bilginler, mühendisler, uzay teknisyenleri var... Üstelik...

İdris, yine sözünü kesti.

— Analya, gerçekten Güneş'ten dokuz milyar kilometre uzakta, donmuş bir gezegende, bir yeraltı şehrinde ömrünüzün geri kalan yıllarını geçirmek istiyor musunuz?

Analya Prodoski, şaşırır gibi oldu.

— Olayları böyle açıkladığınız zaman, durum pek hoş görünmüyor galiba. Ama başka seçeneğimiz yoktu. Başka ne yapabilirdik ki?

— Hiç belli olmaz! dedi esrarlı bir sesle İdris.

Dünyalılar'la İngilizce konuşmaya başladığından beri, İdris bu buluşmada hazır bulunan Minervalılar arasında kuşkunun giderek arttığını hissediyordu. Zilonya ve Doktor Skun'un, konuşmalarını izleyebileceğini biliyordu. Ama diğerlerinin karanlık, düşman yüzlerine bakılırsa, hiçbiri beş bin yıldan beri ölü olan bir dili anlayamıyordu.

Olayların gelişmesi karşısında endişe duydukları açık seçik belli olan Doktor Skun ve Zilonya'ya bakan İdris, en çok diğer Minervalılar'ın gergin ve hiç de dostça olmayan havalarından kuşkulandı. Neyse, bu konu üzerinde daha ileride de düşünebilirdi. Şimdilik en iyisi, nereden gelirse gelsin, çılgınca duyguları gemlemeyi denemekti.

Bunun üzerine çocuklara Minerva diliyle sorular yöneltti. Hava yumuşadı, ama düşmanlık, biraz azalsa bile, varlığını sürdürdü.

Bir zamanlar kendisine emanet edilen gençlerin yanıtları, şaşılacak derecede birbirine benziyordu. Hepsi, Minervalılar'a karşı büyük minnet duygusundan söz ediyor, kendileri için yaptıkları şeyler konusunda bol bol konuşuyordu. Kendilerini Dünyalı gibi değil de, Miner-

valı gibi görüyorlardı. Ve hepsi de, ömürlerinin geri kalan bölümünü, bu yeraltı şehirlerinde, yüzeye çıkmak ve bu gezegeni keşfetmeye çalışmak ihtiyacını duymadan tamamlamaya hazır görünüyordu.

İdris, hemen hepsi bir dâhi düzeyindeki bu çocukların, böyle bir durumu bu kadar kolay kabul edebilmeleri karşısında çok şaşırmıştı. Meraklarını böylesine yitirmelerine inanamıyordu. Onlara Minerva diliyle, ihtiyatlı sorular yöneltti. Aleksi Bolkonski adlı, ciddi konuşma zorluğu çeken Rus delikanlısı dışında, hepsi mantıklı yanıtlar vermeyi becerdiler. Natalie van Doren adlı genç bir Amerikalı kız, garip bir biçimde üstün zekâ düzeyini koruyabilmişti. Ama Minerva'da diriltildiği anda, önceki yaşamına ait hiçbir şey anımsayamamıştı. Beyinleri zarar gören diğer üç genç ise, olağanüstü zekâlarını yitirmişlerdi, ama yine de bitkisel hayata dönmemişlerdi. Tepkileri ağırdı, düşüncelerini ifade edebilmek için zamana gerek vardı. Ancak er geç bunu başarıyorlardı.

İdris, bütün çocukların ve öğretmenlerinin, Minerva kültürüne ayak uydurduklarını keşfetti. Çoğu bilimsel programlara katılıyordu. Mary Evans, tahmin edileceği gibi, bir Dünya tarihi uzmanı olup çıkmıştı. Aleksi Bolkonski de sualtı kültürlerin geliştirilmesiyle ilgili bir programda, önemli bir mevkideydi.

İdris, herkesin önünde cereyan eden bu tanışma sonunda iyice yorgun düştü. Kendi kendine, bir süre sonra gidip bu çocuklarla tek tek görüşmeyi —artık onlara çocuk gözüyle bakmamak gerekiyordu— bu gençlerle birer birer konuşup, Minervalılar konusunda yüzlerine taktıkları maskeyi atmalarını istemeyi aklından geçirdi. İşte belki o zaman ne düşündüklerini, gerçekte ne hissettiklerini keşfedebilirdi.

Görüşme bittikten sonra Doktor Skun ve Zilonya rahatlamışa benziyorlardı. Tıpkı Mary Evans ve Dünyalı

çocuklar gibi. Aslında rahatlamayan ve tatmin olmayan tek kişi, İdris Hamilton'du. O, sadece bitkin düşmüştü. Eski beyniyle yeni vücut arasındaki beraberlik, iyi ve olumlu yönde gelişiyor gibiydi. Ama bütün beraberliklerde olduğu gibi, herkesin kendisini daha rahat hissedebilmesi için, biraz zaman gerekiyordu galiba...

İDRİS, «*Dag Hammarskjold*»un kaptanının yalancı kabinine dönmeyecekti. Nereye gidecekti öyleyse? Herhalde Zilonya de Herrens'in evine (ev diye bir şey varsa elbette). Zilonya, hiç olmazsa aklen birlikte yaşadığı kadın. Yâni dirildiğinden beri. Kendisi için soyunan, kendisi için doğal ihtiyaçlarını karşısında yerine getiren, kendisi için yemek yiyen, henüz besleyici bir solüsyon içinde birkaç kiloluk bir beyin iken, yine kendisi için zarifçe yürüyen kadın.

Zilonya de Herrens'in evi. Yuvası...

Aslında nefis bir yerdi! Küçük bir oda, mini mini bir mutfak, ondan da küçük bir banyo, hepsi Minerva'nın yüzeyinden yirmi metre derinde, bir kaya içine oyulmuştu. Çok iyi aydınlatılmış geniş bir koridora bakıyordu. Koridora biraz abartma olarak Doğu Caddesi adı verilmişti. Talbot şehrinde, seksen bir numaralı daire.

En azından çok rahattı. Alan, en iyi şekilde kullanılmıştı. Bir servis duvarı ve önünde bir kumanda tablosu görülüyordu. Gereken eşyanın duvardan çıkması için düğmelerden birine basmak yeterliydi. Örneğin yatak, masa, ek koltuklar gibi. Ayrıca aynı servis duvarının içinde üç boyutlu bir TV ekranı, bir vizyofon, teyp, bandlar ve kitaplar için bir de kitaplık vardı. Bir de çeşitli içkilerin bulunduğu dolap. Kapının karşısındaki duvar, çiçeklerin, ağaç fidanlarının, garip bitkilerin açtığı, solduğu ve öldükleri geniş bir bahçeye bakan camlı bir vitrindi. Bu görüntüyü elektronik sayesinde elde ediyorlardı, ama gerçekten güzeldi. Yeraltında yaşayan bir neslin aklını kaçırmaması için de iyi bir buluştu.

Servis duvarının karşısındaki duvar, koca bir perdeyle örtülmüştü. Zilonya bir düğmeye bastı, perde açıldı ve göz kamaştırıcı bir akvaryumun camlı yüzeyi görüldü. İnsanın soluğunu kesecek kadar güzel bir akvaryumdu bu. Aralarında renk renk balıkların, istakozların, pavuryaların, yılan balıklarının yüzdüğü, altın sarısı kumlar üzerinde mini mini yosun ormanlarının dalgalandığı, göz kamaştırıcı renklerde ustaca yerleştirilmiş mercan adacıkları...

İdris âdeta büyülenmişti. Bu olayı saatlerce kımıldamadan seyredebileceğini düşündü. Ana gezegenlerinden dokuz milyar kilometre uzakta, Dünya'daki yaratıkları görüp kolayca tanıyabiliyordu. Hepsi de ideal bir ortamda, kayıtsızca, şuraya buraya doğru yüzüyordu.

— Görüyorsunuz, diye açıkladı Zilonya, donmuş bir dünyada yaşasak da, insancıl ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek bir ortam yaratmayı bildik. Bir şey içmek ister miydiniz?

— Neyiniz var? diye ihtiyatla sordu.

— Viski, cin, kafra, kırmızı ve beyaz şarap.

— Bütün bunları Minerva'da mı üretiyorsunuz?

— Kumandan Hamilton, rica ederim, hiçbir şey ithal edemeyeceğimizi biliyorsunuz.

— Doğru, ne kadar aptalım. Yorgunluktan herhalde. Kafra dediğiniz nedir?

— Mars konyağı. Bildiğinizi sanıyordum.

— Hayır. Herhalde ben gittikten sonra icat etmişlerdir. Ama bir kere tatmak isterim. Konyak, konyaktır.

— Ne ilginç bir hatırlatma!

— Dünyalı, eski bir yazarın sözünü tekrarladım: Gertrude Stein. Amerikalı kadın yazar.

— Üzgünüm, ama ben bu cümlenin anlamını kavrayamadım.

— Doğrusunu söylemek gerekirse, ben de. Zilonya'nın ikram ettiği kafradan bir yudum içti. İçkinin sıcak-

lığını boğazında hissetti. Konyak, ister Mars'ın olsun, ister başka yerin, yine konyak tadı vardı... Evli misiniz, Zilonya? Sevdiğiniz bir erkek var mı? Onunla sevişiyor musunuz? Bu, size epeydir sormam gereken sorulardan biriydi.

— Bizim bir tek erkekle hiçbir zaman sürekli ilişkimiz olmaz, diye gülümseyerek cevap verdi. Bu tür sürekli ilişkiler kıskançlık ve malik olma hevesini kamçılar. Şimdilik ben serbestim. Bir an kararsız kaldı, sonra devam etti : Program o kadar çok zamanımı aldı, beni öyle bir çalışmaya zorladı ki, cinsel dürtüye cevap verecek zamanım olmadı.

— Aşktan bahsetmek için doğrusu çok garip bir biçim. Bana kalırsa oldukça soğuk.

— Ben bir bilginim ve aşkın çok iyi tanımını yaptığım kanısındayım.

— Bu kafra, nefis Fransız konyağının yerini tutmaktan çok uzak, dedi kadehini boşaltan İdris. Sonra neşesiz bir gülümsemeyle ekledi : Ama bir daha asla Fransız konyağı içemeyeceğimi çok iyi biliyorum. Şimdi yeniden bir Karanlıklar Çağı'nda yaşadığımı anlıyorum. Biraz daha alabilir miyim?

Zilonya iki kadehi de yeniden doldurdu.

— Şaka ediyorsunuz, çok iyi bir şey bu. Bize ayak uydurmanız yolunda gidiyor demektir... Niyetiniz sarhoş olmak mı?

— Olabilir. Hâlâ yeni bir vücuda sahip olmaya alışamadım. Belki biraz bedenimi denemem, dayanıklılığımın sınırının ne olduğunu görmem gerekiyor. Bilimsel açıdan elbette... Minerva'da bir arkadaşla karşılıklı içerken, kadeh tokuşturmak isterseniz, ne dersiniz?

— Yaşasın Talbot!

— Ben daha iyisini biliyorum.

— Neymiş o?

— Yaşasın Dünya! diyerek kadehini kaldırdı. Benimle kadeh tokuşturmayacak mısınız?

— Niçin tokuşturmayayım? Yaşasın Dünya!

Kadehlerini tokuşturup, içtiler..

— Ya çocuklar? diye sordu birden İdris. Çocuk yetiştirmek için, bir çift gerekir, değil mi? Yoksa yine çok eski çağlardaki gibi mi düşünüyorum?

— Evet, diyerek bastı kahkahayı. Siz modası geçmiş harika bir adamsınız! Çekirdek aile çoktan tarih öncesinde kaldı. Psikolojik ve tarihsel açıdan çekirdek aile kabile toplumunun, şovenizmin, bölgeciliğin kökenini oluşturdu insanların içinde kök salıp yerleşti. Böylece ortaya istikrarsız ve şiddet yanlısı bir toplum çıktı.

— Aman Tanrım! Bu Minervalılar hakkında galiba çok şey öğrenenmem gerekecek! diye alaycı bir edayla bağırdı.

— Hıristiyan mısınız siz? Çalışmalarım sırasında yaptığım araştırmalara göre, Dünya'daki Hıristiyan toplumlar genellikle kaba ve saldırgandılar.

— Hayır, Hıristiyan değilim... Peki, dediğiniz gibi çekirdek ailenin şimdi modası geçtiyse, Minerva'da bunun yerini ne aldı?

— Birleşmelerimiz için bir tek ölçüt var : Soyun genetik gelişimi. Genetik Bakanlığı tarafından çocuk doğurmaya müsait görülen her kadın, yetkili vericilerden iki çocuk sahibi olmaya hak kazanır. Bazı hallerde olağanüstü genetik yeteneklere sahip kadınlara, üçüncü bir çocuk sahibi olma hakkı da verilir ya da yumurtalarının uygun biri tarafından döllendirilmesine göz yumulur.

— Biraz daha kafra alabilir miyim?

— Demek gerçekten sarhoş olmak istiyorsunuz ha? Buyurun, kendiniz alın İdris ve inanın bana, yazık diyorum, ama sizi çok da iyi anlıyorum. Söylediklerim üzerinizde şok etkisi yarattı, değil mi?

İdris kadehine duble, hatta dubleyi de aşan miktarda içki doldurdu.

— Buna Hamilton kadehi diyeceğim. Bir seferde hepsini içmek zorundasınız. Kadehini boşalttı ve gülmeye başladı. Bundan böyle Minerva'ya konan her Dünyalı, Hamilton kadehinden içsin. Tıpkı bir zamanlar benim Gagarin kadehinden içtiğim gibi.

— Sarhoş mu oldunuz yoksa?

— Yoo... Gözetleniyor muyuz?

— Hayır, dedi. Bizimle ne diye uğraşsınlar ki? Evimdeyim ve siz de konuğumsunuz.

— Güzel. Öyleyse sevgili Zilonya, size Minerva kültürünüzün kokuşmuş olduğunu çekinmeden söyleyebilirim. Bilgisayarlarımız, sonradan olma İsa'nız Garfield Talbot, beni iğrendiriyor. Ve inanın, bütün bunlar bilimsel bir diktatörlüğe benziyor.

— Siz gerçekten sarhoşsunuz.

Ne dediğini bile dinlemeden, kadehini yine doldurdu.

— Hayır güzelim! Sarhoş olmaya şimdi başlıyorum. Bana biraz zaman tanıman gerek.

— Sanırım Doktor Skun'u çağırmam gerekecek, dedi yerinden kalkan Zilonya.

— Kimseyi çağırmayın, Zilonya. Sakın denemeyin, beni eyleme geçtiğim zaman da gördünüz. Ayrıca dut gibi sarhoş değilim.

— Yâni beni tehdit etmeye cüret ha? diye öfkeyle bağırdı Zilonya. Oysa ben sizin şiddet yanlısı olmadığınıza kendimi öyle inandırmıştım ki!

— Üzgünüm, özür dilerim, diyerek derin bir iç çekti. Canınız istiyorsa, Doktor Skun'u da çağırın... Yalnız çağırmamanızı tercih ederim... O kadar.

— İyi. Öyleyse biraz daha bekleyeceğim. Şimdi beni dikkatle dinleyin, İdris Hamilton. Hayal gücüm kuvvetlidir ve sizi iyi tanıyorum. Örneğin Suzy ve uzay geminizin diğer mürettebatı aklınıza gelince, ne gibi

duygularla dolduğunuzu çok iyi biliyorum. Çocukluğunuz hakkında da bir şeyler biliyorum. Hatta Gagarin kadehinin de sizin için ne anlam ifade ettiğini biliyorum. Bu kadehin size Dünyalı bir kahraman tarafından kaldırılmış olmasının nasıl sizi gururlandırdığının çok iyi bilincindeyim. Bütün bunlar sizin psikolojik öykünüzde var... Bu yüzden hissettiğiniz yalnızlık, ayrılık duygusu, ruhunuzu üzen kuşkular, endişeler hakkında bir fikir sahibiyim. Ama sizden rica ediyorum, çok ihtiyatlı davranın. Gerek kendiniz, gerekse bizim için.

İdris konuşmak istedi, ama Zilonya bir işaretle susturdu onu..

— Hayır, önce beni dinleyeceksiniz, lütfen. Sonra da ne demek istiyorsanız, söyleyin bana. Bundan daha doğrusu olur mu?

— Doğru, diye onayladı. Bu güzel kafradan bir son kadeh daha alabilir miyim? İnsan gerçek konyakla kıyaslamaktan vazgeçince, tadı da pek fena gelmiyor hani.

— Buyurun, alın, dedi omuzlarını silkerek. Hoşa gitmeyen gerçekler karşısında alkole sığınmak istiyorsanız, siz bilirsiniz. Üzülüyorum, ama size engel olmayacağım. Ancak mantıklı bir şekilde düşünemez hale gelmeden önce, size izah etmem gereken bazı şeyler var. Sizi hayata döndürmek, bütün yeteneklerinizi yeniden kazandırmak için, biliyorsunuz çok çalıştık, özellikle de Doktor Skun. Ayrıca kilişiğinizde temsil ettiğiniz başarı, kişisel çabalarınız sayesinde, sıradan Minervalı vatandaşların da artık ölümsüzlüğe, en azından daha uzun ömürlü olma imkânına kavuşacaklarını da biliyorsunuz. Artık bu imkân elimizin altında. Uzantılarla hücreleri çoğaltma teknikleri ve beyin nakilleriyle, kuramsal olarak artık birinin beyni her türlü bilgiyi algılayıp, belleğinde saklayabildiği sürece, mantıklı kararlar aldıkça, çevrenin uyarılarına yanıt verebildik-

çe, nakledildiği vücuda bakabildikçe, yaşayacaktır. Yalnız sanıyorum ki size uygulanan programın çok büyük eleştirilere hedef olduğunu bilmiyorsunuz. Bu yüzden sizin davranışlarınız, bizim için çok büyük bir önem taşıyor. Hele tekniğimiz somut olarak doğrulandıktan sonra.

— Nedenini anlayamadım bunun. Benim davranışlarım, Doktor Skun'un başarısını değiştirmez ki!

— Değiştirir, inanın bana, dedi iç çekerek Zilonya. Sizin deli olduğunuzun ilân edilmesini isteyen Minervalılar'ın sayısı bir hayli kabarık.

— Niçin ama?

— Böylece program uygulaması sona erer. Beyin naklinin sebep olduğu sarsıntıların, deliliğe sebep olduğunu ileri sürebilirler. Bazı kimseler doğanın tanıdığı sınırlardan öteye bir insanı yaşatmanın, anormal olduğunu, törelere de aykırı düştüğünü düşünüyorlar.

— Ama, diyerek güldü İdris, ben bunun ciddi bir sorun olabileceğini hiç sanmıyorum. Ben derim ki, sizin tutucularınız, kanser ya da kalp olsalar, veya sadece apandisit krizi geçirseler, cerrahi müdaheleye razı olmayacaklar ve hepsi birer birer ölecek.

— Her şey o kadar basit değil. Sizin deyiminizle tutucular, klasik cerrahi müdahelelere karşı değiller. Yâni başka bir deyimle, Mars'ı terkettiklerinde, başlarında Garfield Talbot'la yola çıkmadan önceki tekniklere bir şey demiyorlar. Ama T.M. Partisi ondan sonra icat edilen her yeniliğe şüpheci bir gözle bakıyor.

— Bu T.M. de neymiş?

— «Talbot Müritleri»ni slogan olarak seçen parti... Bu adamlar bizim Minerva'daki yaşantımızın belirgin bir anlamı olduğunu sanıyorlar. İnsanlığın işlediği cürümlerin bir tür kefaretini ödeme. Toplumun bilgin olmayan sınıfları arasında da bir hayli taraftarları var. Yaşama umudumuz giderek azaldığı için de, sorun da-

ha da ciddiyet kazanıyor. Garfield Talbot, Minerva'yı parsellediği zaman, ortalama yaş elliydi. Bugün ise bu rakam otuz beşe düştü. Tahminlerimize göre de, düşmeye devam edecek.

— Fakat bu durumda herkesin beyin naklinin başarıya ulaşmasından kıvanç duyması gerekir!

— T.M.'liler duymaz! dedi başını sallayarak Zilonya. Onlara göre kısa ömürlü olmak, kefaret ödemek demektir. Ortalama ömür, yine onlara göre, ancak dürüst yaşama yolunu bulduğumuz zaman, kendiliğinden uzayacak. İşte bu yüzden de ölümsüzlüğün bize doğal olarak geleceğine inanıyorlar.

Bütün bunlar İdris Hamilton'u pek eğlendirmişti.

— Demek beş bin yıl sonra bile, insan soyu —daha doğrusu insan soyundan arda kalanlar— hâlâ sancılar içinde, hâlâ örümcek kafalılara inanıyor ha?... Zilonya, hiç olmazsa bir süre sizde kalabilir miyim? Ne kadar başarılı olursa olsun, benim için hazırlanan o anıtkabre, «*Dag*»ın kumanda kabinine dönmek istemiyorum.

— Eğer iyi davranırsanız, şimdilik benim evimde kalabilirsiniz. Ama anlıyorsunuz değil mi? Davranışlarınızı dikkate almak zorunda kalacağım. Tamam mı?

— Elbette, kuşkusuz... Peki, sizinle sevişebilir miyim?

— Bu önemli mi sizin için?

— Sanırım.

— Öyleyse, dedi hafifçe gülümseyerek, benim bir itirazım yok. Elbette, bu da bilimsel araştırma adına olacak.

— Doğal olarak tepkilerimi rapor edeceksiniz, değil mi?

— Bu da araştırmacının takdirine bırakılmıştır, dedi alaycı bir tebessümle.

— Doğru... Peki, hemen şimdi yatsak?

— Siz hep böyle açık sözlü müydünüz?

— Yo, asla. Benim için yepyeni bir deney bu. Hoşuma da gidiyor.

— Öyle olsun, İdris, Bildiğiniz gibi sizinle daha önce zihnen de sevişmiştik. Sonunda somut olarak sevişirsek, belki tedavinize de yarar sağlar.

— Belki de. Yatağı duvardan çıkarmak için hangi şeytan götüresice düğmeye basmak gerekir?

Genç kadın, düğmeyi İdris'e gösterdi. İdris bakmak için döndüğünde, Zilonya çırılçıplaktı.

— Hoşuma gidiyorsunuz.

— Sanırım bu deney benim de hoşuma gidecek, diye cevap verdi genç kadın. Ama daha sonra, aramızdaki ilişki hoşumuza gitse de, gitmese de, sizden benim için bir şey yapmanızı isteyeceğim.

— Neymiş o?

— Bir kitabı okumanızı istiyorum. «Talbot'un Simgesi». Söz verin.

— Söz veriyorum.

Genç kadına sımsıkı sarılıp, dudaklarından öptü. Bu ılık tene dokunmak harika bir şeydi. Böyle bir kadın için beş bin yıl beklemeye değerdi doğrusu.

ZİLONYA de Herrens, büyüleyici bir dişiydi. İdris bunun farkına ancak kendisini kollarının arasına aldıktan, onu zihnen olduğu kadar, fizik olarak tanıdıktan sonra tam anlamıyla fark etti. Hiçbir erkeğin, onunla birleşmeden önce bir kadını tanımayı umamayacağını iyi biliyordu. Birleşmekle de, yalnız sevişmeyi değil, bunun gerektirdiği her türlü keşfi, oyuna katılan bütün heyecanları kastediyordu.

İlk sevişmeleri, tam anlamıyla bir ırza tecavüze benzedi. Bunu genç kadın kadar, İdris de böyle hissetti. Aşk oyunları sert, uzun, tekdüze ve âdeta vahşice oynandı. İdris'in kendisi bile acımasızlığına, genç kadının itirazları karşısında görünür kayıtsızlığına şaştı. Yalvarışlarını, direnişlerini umursamadı bile. Kabaca tuttu onu kollarının arasında, inildeyişlerini, şikâyetlerini, itirazlarını dinlemekten ayrı bir zevk duydu. Sanki bütün çektikleri için onun cezalandırılması gerekiyormuş, tek sorumlu oymuş gibi bir hisse kapıldı.

— Beş bin yıldır sevişmedim, diye zincirini koparmış bir kuduz gibi uludu. Siz aklıevvel Minervalılar, ölüler arasından bir ilkel insanı, bir vahşiyi bulup getirdiniz. Bu yüzden davranışları tornadan çıkmış Minervalı gençlerden biraz farklıysa, şikâyet etmeyin bakalım!

— Yaşasın Dünya! diye haykırdı, genç kadının göz yaşlarıyla buğulanmış gözlerini, sönük bakışlarını, bir karış açılan ağzını ve dışarı sarkan dilini görünce.

— Yaşasın Dünya! diye bir daha haykırdı.

Zilonya'nın vücudu gerildi. Acı, hayranlık ve coşkuyla haykırdı o da. Her şeyi kabul ediyordu şimdi. Sonunda teni yumuşayıverdi sanki, gevşedi ve derin bir soluk

aldı. İdris sakin ve büyük bir şefkatle dudaklarını, alnını öptü. Ardından ince ince saçlarını okşadı.

Uzun bir sessizlik oldu. Artık söyleyecek hiçbir şey kalmamıştı.

Zilonya en sonunda konuşabildi:

— Şimdiye kadar hiçbir erkek bana böyle muamele etmedi, dedi, ama bunu şikâyet etmek, yakınmak için söylemedi. Ancak büyük bir şaşkınlık içindeydi.

— Oysa bakire de değildiniz, dedi İdris, gülerek.

— Hayır, daha önce pek çok erkekle seviştim.

— Ve hiçbiri size benim gibi davranmadı ha? Öyleyse hiç kıskanmıyayım onları. İlk erkeğiniz ben sayılırım.

— Ne kadar garipsiniz, İdris. Bir hayvan gibi hareket ettiniz.

— Ben hayvanım. Evet, her şeyden önce hayvanım. Sonra Dünyalıyım. Ve ondan sonra uygar bir insanoğluyum... Ayrıca bir hayvanın davranışının nasıl olabileceğini nereden bileceksiniz?

— Minerva hakkında daha çok şey öğrenmeniz gerek, dedi gülümseyerek. Çiftliklerimiz var. Kazlarımız, ördeklerimiz, piliçlerimiz, ineklerimiz, boğalarımız da. Hayvanların nasıl davrandıklarını çok iyi biliyorum. Psikoloji öğrenimimin ilk yılında, bir çiftlikte çalıştım.

İdris gülmekten alamadı kendini.

— Çiftlik ha! Sizce çiftlik, insanoğlu tarafından kazılmış bir büyük mağara demektir. Henüz yalnız bulutlarla kaplı olmayan göklerin altında uzayıp giden, kuzey ve batıda, yüzlerce kilometre uzunluğundaki tarım işletmelerini hatırlıyorum. Yağmur altında, ıslak çimleri otlayan koyunları da. Ender güneşli günleri, yıldızlı geceleri hatırlıyorum. Siz çiftlikler hakkında ne bilebilirsiniz ki?

— Çiftliklerimiz kusursuz bir ekolojik denge, kusursuz iklim koşulları içinde çalışmak üzere hazırlanmış-

tır. Sizin anlattıklarınızdan kat kat üstündür sanırım. Neye ihtiyacımız varsa, onu üretirler. Ne üretim fazlalığı ne de üretim eksikliği olur. Dünya'dakilerin böyle olduklarını söyleyemezsiniz herhalde. Bu nedenle, diye gülerek ekledi, siz ilkel bir Dünyalı, tarihöncesi çağından kalma bir hayvan olarak sakın kendinizi bizden üstün görmeyin. Neyse, hiç olmazsa böyle şiddete dayalı ve sahip olmaya yönelik biçimde seviştiğinizi gösterdiniz. Şimdi ne yapalım istiyorsunuz? Diler misiniz...

— Hoşunuza gitti mi bu? diye sözünü yarıda kesti.

— Bilmem ki, diye düşünceli bir edayla cevap verdi. Şaşırtıcı, ıstırap verici bir şeydi. Bilemiyorum doğrusu. Tepkilerimi açık seçik değerlendiremiyorum. Psikolojik yönden, ilginç.

— Canı cehenneme psikolojinin! diyerek genç kadını yine kollarının arasına aldı İdris. Ne dersiniz, baştan başlayalım mı?

«TALBOT'un Simgesi», garip bir kitaptı. Çok ciddi, biraz fazla coşkulu. Üç bin yıl önce yazılmıştı ve coşkulu bir insan olan yazarının düşünceleri, idealleri anlatılıyordu. Kitabı okudukça, İdris, Manfrius de Skun gibi bilginlerin, çalışmalarının neden tehditlerle karşılaştığını daha iyi anlıyordu.

Garfield Talbot aşırı ve zıt tutkuları olan bir insandı. Yaşayan bir zıtlıktı. Diktatör olduğu halde, demokrasiye saygı besler gibi görünmeyi gecermişti. Barışçı geçiniyordu, ama uzayda, kendisiyle birlikte Minerva'ya gelmeyi reddeden bir uzay gemisini yok etmekten çekinmemişti. Fanatik bir dindardı sözde, ama aynı zamanda ütopyacı bir komünist gibi, Güneş'ten dokuz milyar kilometre uzaktaki donmuş bir gezegeni sömürge haline getirmesine yardım eden bilimden bile nefret etmişti.

Bir yandan Tanrı'nın bizzat bağışladığı kendi kaderine hükmetme hakkına inanıyordu. Ama öte yandan da kendisini Tanrı'nın seçkin kulu gibi sayıp, insanlığı yeni bir ruhsal esenliğe çıkaracak kişi olarak gösteriyordu.

Garfield Talbot, «demokratik yöntem»le Beş Şehir Konseyi'nin Başkanı seçilmişti. Kâğıt üzerinde, her konuda diğer konsey üyelerinin görüşünü de alması gerekiyordu. Yine kâğıt üzerinde kararlar oylamayla, çoğunlukla alınıyordu. Ama uygulamada, Talbot mutlak hükümdardı. Aydın bir despot, sözde uyruklarına iyi niyetle dolu biri.

Garfield'in çağdaşlarından çok farklı ve olağanüstü bir kişiliği olmuştu. Erkekler ondan çekinirdi, ama kadınları büyülüyordu. Uzun ömrü boyunca, sekiz çe-

şitli kadından on dört çocuk doğurttuğunu ya da gebe bıraktığını kabul etmişti. Ama İdris ileride, Beş Şehir' de, onun soyundan geldiğini ileri sürenlerin sayısının bir hayli kabarık olduğunu öğrenecekti. Tahmin edileceği gibi, bunların çoğu T.M.'nin şiddet yanlılarını oluşturuyordu.

Talbot'un etkenliğinin, baştan çıkarıcılığının bir bölümü de, ıslah kabul etmeyen yönünden geliyordu. Kendisi için iktidardan başka hiçbir şey istememişti. Sırtından sualtı işçilerinin tulumunu hiç çıkarmamış içinde pek az eşya olan küçük bir odada yaşamıştı hep. Asla alkollü içki içmez, en basit besinleri seçerek, çok az yemek yerdi.

İdris kendi kendine bu adamın Adolf Hitler ve Mahatma Gandi karışımı bir Rasputin olduğunu düşündü. Ondokuzuncu ya da Yirminci Yüzyıl'da Dünya'da yaşasaydı, hiç kuşkusuz en azından bir kıtanın efendisi olmayı becerebilirdi.

Ancak ölüme mahkûm Mars gezegenini terk eden insanların göçünü yöneltmiş, güneş sisteminin sınırında, donmuş bir gezegende Minerva kolonisini kurmayı başarmıştı. Oranları kendi çapında olmak üzere, başarısı Büyük İskender'in, Jül Sezar'ın, Napolyon'un başarılarıyla kıyaslanabilirdi. Hatta belki onlardan da büyüktü, çünkü «Talbot'un Simgesi» siyasal güç olarak üç bin yıldan beri varlığını sürdürüyordu.

Minerva'da para sistemi de yoktu, çünkü ilkel bir ütopyacı olan Talbot, buna özellikle dikkat etmişti. Ona göre paranın insanlar üzerinde ancak ahlâk bozucu bir niteliği olabilirdi. Vatandaşlar kamu yararına değil de, bunun sağlayacağı maddi avantajlar için çalışıyordu. Özel eşya dışında, özel mülkiyet de yoktu. Miras kaldırılmış, doğumun sağladığı ayrıcalıklar reddedilmişti. Talbot'un öz çocukları bile, o çağda nüfusu çok az olan bir topluluktaki diğer çocuklarla aynı muamele-

yi görmüşlerdi. Başka bir deyimle, ana sütünden kesilir kesilmez, kamu kreşlerine gönderilmişler, annelerinin yerini alan kadınların, hemşirelerin ve diplomalı öğretmenlerin bakım ve eğitimine emanet edilmişlerdi.

Talbot'un en önemli başarılarından biri de, hiç kuşkusuz iki cins arasında evlilik adı verilen kurumu, acımasızca ortadan kaldırmasıydı. Bunu da gerektiği için yapmıştı. Küçük uzay filosu Minerva'ya topu topu 223 erkek, 158 kadınla inmişti. Evlilik kurumunun devamına izin verseydi, iki Mars yılına kalmaz, bir iç savaşla karşı karşıya kalırdı. Ama özgür aşk da, onun için kabul edilecek bir çözüm değildi. Bu da duygusal alanda bir kargaşa yaratmaktan başka bir şeye yaramazdı.

İşte bunun üzerine belirli süreli birleşmeleri zorunlu kılmayı akıl etti. Bu süre, bir yumurtanın döllenme siklusu olan en az otuz günle kısıtlandı. Elbette kadın bir bebek sahibi olmak isterse. Yarı devamlı bir beraberliği isteyenler için de bu beraberliğin azami süresi, bir Mars yılıydı. Ancak belli nedenlerden dolayı bu sürekli beraberlikler, seçkin aydınlar ve üstün genetik yetenekleri olanlar dışında pek desteklenmiyordu.

Tablot'un en büyük tutkusu, insanlığın günahlarının kefaretini ödemek ve kendi deyimiyle «insan tabiatının gerçek yüzünü yeniden keşfetmek»ti. Bu iki düşünce, aklında hep beraber vardı. Zıtlıklarla dolu bu çelişkili adam, Hıristiyanlar'ın Tanrı'sına, daha doğrusu Dünya mitolojisi kökenli Tanrılar'dan hiçbirine inanmıyordu. Buna karşılık bütün kâinat içinde düşünebilen ve duygusal yaşamı yansıtmaktan sorumlu, saf ve putlaştırılmamış bir ruhsal kuvveti, Tanrısal bir iradeye sarsılmaz inancı vardı.

Tanrısal iradenin, insanların bilim ve teknolojiyi kötüye kullanmalarından dolayı kırıldığına inanıyordu. İşte Tanrısal irade, Dünya ve Mars uygarlıklarının dehşetengiz mahvını hazırlayarak, insanlığı cezalandırmış-

tı. Şimdi de bu İrade'ye hizmet etmenin en iyi yolu, istikrarlı, her türlü oburluktan, sahip olma hırsından, kişisel tutkulardan, Dünya ve Mars kültürlerinin getirdiği kokuşmuşluktan arınmış bir kültür yaratmaktı.

«Simge»sinde hiçbir zaman açıklamaya yanaşmadığı nedenlerle, nüfusun asla on bini aşmamasına karar vermişti. Hiç olmazsa en aşağılık güdülerini gemleyinceye ya da ortadan kaldırıncaya kadar. Bu amaçla gerek beraberlikler, gerekse çocuk yapmak, yasal izne bağlıydı. Yaşadığı sürece bir kadının, bir erkekle bir süre birlikte yatmasına izin veren tek kişi, Talbot oldu. Çocuk yapma konusunda da yine o karar sahibiydi ve çocuğun babası olacak erkeği de, yine o seçiyordu.

Bilim karşısındaki köklü çegingenliğine gelince —çünkü iki gezegende de yaşamın yok oluşundan doğrudan doğruya bilimi sorumlu tutuyordu— bir hastalık derecesindeydi bu. Gazete kapatmak gibi, bilimsel araştırmalara da son vermek mümkün olsa, hiç çekinmeden bunu da yapardı. Ancak bunu gerçekleştirecek kadar kuvvetli değildi. Mars'tan kendisiyle beraber gelen kadın ve erkeklerin birçoğu, birinci sınıf bilgindi. Onlar da çalışmalarının nasıl kullanıldığı konusunda belki çekiniyor ve şüpheler besliyorlardı, ama yine de kuşkuları Garfield Talbot'unkilere oranla çok daha mantıklıydı.

Talbot, bilimin artık daha ileri gitmemesini isterdi. Toplumunun Minerva'da yaşamasını mümkün kılan yöntem ve taktiklerden başkasını sağlamamalıydı. O kadar! Bilginler, bilimin, yaşamın niteliğini düzeltecek biçimde ileri götürülmesini istiyorlardı. Bu zıt görüşler, ister istemez ihtilaflara yol açtı.

İlk anlaşmazlık, Minerva'nın yüzeyinde bir şehir inşası konusundan çıktı. Birtakım mimar, mühendis ve fizikçilerle bir psikolog, yeraltında bir yaşam sürdürmenin gerekli olmadığını, hatta ileride bunun sosyal yönden hastalıklı sonuçlar verebileceğini savundular. İçin-

de küçük bir topluluğun yaşayabileceği, kubbeli küçük sitelerin planlarını hazırladılar. Bunlar inşa edilebilir ve ihtiyaca göre de genişletilebilirdi. Böylesi, kayaları delerek yeraltı şehirleri kurmaktan bin kat daha az çaba harcamayı gerektiriyordu. Psikolog da, yeraltında yaşamanın uzun vadede halk arasında bir tür agorafobi'ye (şehir korkusu) sebep olacağını, bunun da sonunda Minervalılar'ı sonsuza kadar yeraltı yaşamına iteceğini hatırlattı.

Talbot, projelerinden yana olan mimar ve mühendisler için bile ileri sayılacak nedenlerle gezegenin yüzeyinde koloniler kurulmasını onaylamadı. Boyların özgürlüklerini ve faaliyetlerini en alt düzeye indirmek, ufuklarını sınırlamak istiyordu. Bütün bunlar, ondaki belirsiz insan soyunun günahlarının kefaretini ödemesi kavramının kapsamı içindeydi.

İnsanların ruhsal gelişmelerine olanca güçleriyle kendilerini verebilmeleri için, onları maddi refahtan caydırmak gerekiyordu. Talbot, aslında yeraltı sitelerini bir suçun cezasını ödemek üzere seçilmiş bir tür sitecezaevi olarak kabul ediyordu. İnsanlar buradan ancak günahlarından arındıkları, içgüdülerinin kötü olduğunu, Dünya ve Mars kültürlerinin yok olmasına yol açan saldırgınlıklarını gemleyebildikleri zaman çıkacaklardı.

Her şeye rağmen, anıldığı adıyla Yüzey Partisi, yavaş yavaş önem kazanmış, gerçekten mağaraların dışında yaşamaya pek özenmeyenler arasında dahi bir hayli yandaş toplamıştı. En sonunda Talbot da onlara planlarını uygulama izni vermişti. Ama bir şartı vardı: Beraberlerinde ancak kendilerine altı Mars ayı yetecek kadar araç gereç, yakıt ve besin alabileceklerdi. Bu süre içinde de kendi kendilerine yeterli hale geleceklerdi.

Karar, haklı görünüyordu.

Garfield Talbot'a gelince: İçgüdüsüyle bu projenin başarısızlığa uğrayacağını anlamıştı. Çünkü «başkaldı-

ranlar» arasında hepsine öncülük edecek güçlü, enerjik bir lider yoktu.

Ve yanılmadı da.

Minerva'nın yüzeyi, demokratik bir sürece uygun biçimde büyük işlerin gerçekleştirilebileceği bir yer değildi. Yüzey Partisi, önce yepyeni özgürlüğün heyecanıyla, çok değerli bir zamanı harcayıp yitirdi. Demokratik tartışmalara dalarak, siteleri kurmak için saptayacakları alanlarında çok gerekli olan değerli oksijenin bir kısmını tükettiler. Daha ilk yerleşme kubbesinin tamamı bitmeden, bütün stokları tükendi. Aynı şekilde su ve su ürünleri sağlayacak santral da tamamlanamadı. Oysa küçük topluluk için bunun büyük ve hayati önemi vardı.

Bunun üzerine, o zaman var olan tek yeraltı şehrini, Talbot'u arayarak, kendilerine biraz daha yakıt, besin ve çeşitli araç gereçler verilmesini istediler.

Garfield Talbot bu isteği, anlaşma koşullarını hatırlatarak ve şimdiye kadar kullandıkları her şeyi yedek stoklarından aldığını söyleyerek reddetmişti. Onların yüzünden Talbot şehri de gelişme programını çok ciddi biçimde kısıtlamak zorunda kalmıştı. Dolayısıyla, nüfus artışı bile durmuştu.

Yüzey Partisi yandaşları çok kısa zamanda umutsuz bir duruma düştüler. Çok ölen ve yaralanan oldu. Özellikle de eskiyen uzay giysilerinin içindeki basıncın azalması kayıpları daha arttırdı. En sonunda, yeraltındaki barınağa dönmelerine izin verilirse, projelerinden tamamen vazgeçeceklerini bildirdiler. Talbot, yine reddetti. İlk sözleşmeyi bile çiğnemeye hazır olduklarına göre, bundan sonra da rahatlıkla sözlerinden dönebileceklerini belirtti. Talbot'a döndükten sonra yeniden besin, yeni araç gereçler istemeyecekleri, eski kuvvetlerine kavuşur kavuşmaz, projelerini yeniden uygulamaya kalkışmayacakları ne malûmdu?

Sağ kalanlar, bıçak kemiğe dayanınca, yeraltı şehrine zorla girmeyi denediler. O zamanlar siteye dört giriş kapağından girilebiliyordu. Garfield Talbot, en güvenilir adamlarının çoğunu, laser tüfekleriyle donatıp, buralara yerleştirdi.

Yüzey Partisi'nden sağ kalanlar, giriş kapılarından birine varıp, maden kapakları kesip içeri girmeyi denediklerinde, Talbot'un adamlarından yarım düzine kadarı, başka bir giriş kapısından dışarı çıkıp, onlara arkadan saldırdılar. Hepsi acımasızca öldürüldü.

İdris, «Simge»yi —insanı sıkacak kadar dürüst yazılmış ve yazarının kişiliğini hiç saptırmadan veren bu belgeyi— bir yandan okuyor, bir yandan da Talbot'un psikolojik yapısının karmaşıklığı karşısında giderek büyüleniyordu. Uzayda bir uzay gemisini, bütün içindekilerle birlikte yok edebilecek o tür insanlardansa, siteden ayrılan boyları, amansızca öldürten insanlardansa, Talbot gündelik besin istihkakının yarısıyla da yetinebilirdi. Tıpkı su sistemlerinden birinde ciddi bir arıza ortaya çıktığı zaman, bebeklerin, gebelerin ve çocukların besinsiz ve susuz kalmamaları için yaptığı gibi.

İdris çok geçmeden, Talbot olmasaydı, Minerva'daki insan boylarının yaşamalarının mümkün olamayacağını, anladı. Bu boylar onun sayesinde ayakta kalabilmiş, direnmiş, idealine ulaşmıştı: On bin kişilik istikrarlı bir toplum.

Ama aradan geçen yüzyıllar boyunca, varoluş hakkındaki görüşü, felsefesi, Minerva vatandaşları için uyuşukluk etkenleri haline gelmişti. Garfield Talbot'un hayaleti, Minervalılar'ı hâlâ eziyor, şehirlerini genişletmelerini önlüyor, gelişmelerini, kalkınmalarını engeliyordu.

İdris, Manfrius de Skun ve Zilonya'nın cesaretini o zaman anlamaya başladı. Ve kendisi de, dirilişinin, ikin-

ci varoluşunun şimdi bir amaca sahip olduğunu düşündü.

Bu amaç, halkın içindeki şeytanı kovmaktı. Garfield Talbot'un katı, esneklik bilmeyen inançları, insanlıktan arta kalanları, gereğinden uzun bir zaman ezmişti.

ZİLONYA ile samimiyeti giderek ilerlediği halde, İdris onun Ruh Sağlığı Bakanlığı memuru, dirilmesinden sonra, davranışlarının incelenmesi ve tahliliyle görevli bir ekibin üyesi olduğunu asla unutmuyordu.

Artık o yalnız kendisine yeni bir hayat bağışlanan, yeni bir vücut sağlanan adam değil, şimdi Minerva'nın siyasal yaşamında da önemli bir etkendi. «Ölümsüzlük Programı»nın başarı ya da başarısızlığı, büyük ölçüde onun davranışlarına bağlıydı. T.M.'nin kendisini deli ilan etmek için sabırsızlandığını zaten biliyordu. Minerva ölçülerine göre tamamen mantıksız sayılacak bir davranışını yakalamak için de devamlı pusuda bekliyorlardı herhalde.

«Talbot'un Simgesi»ni okuduktan sonra, dürüst Minervalılar'ın kendisinden ne bekleyebileceklerini oldukça belirgin bir biçimde görebiliyordu. Bu nedenle bir süre ihtiyatlı olması, davranışları kadar sözlerine de dikkat etmesi gerekiyordu.

Ancak Zilonya, Manfrius de Skun ve tanımadığı daha pek çok kimsenin, hiç olmazsa bir süre için kendisinin müttefikleri olacağını tahmin ediyordu. Onu korumak ve kendi «Ölümsüzlük Programları» için her şeyi yapmaktan çekinmeyeceklerdi. Ama gerçek niyetlerinin ne olduğunu bilenler, acaba dostları olarak kalabilirler miydi? İdris bundan şüphe ediyordu. Bir gün Minerva geleneğinin psikolojik çelişkilerini silip süpürmek niyetinde olduğunu ve bunu deneyeceğini öğrenirlerse, herhalde onu dirilttiklerine pişmanlık duyacaklardı.

İdris bu nedenle sabırlı ve ihtiyatlı olmaya karar verdi. Bildiği kadarıyla Minervalılar'ın hâlâ iyi durumda bir uzay gemileri vardı. Ama şimdi Dünya'ya dönmek

niyetinde olduğunu da biliyorlardı. Ama bu onların gözünde, kalıtsal ve anlamsız bir istekti. Öyleyse er ya da geç «Amazonya» ile uçacağından asla kuşkulanmamaları gerekiyordu. Tasarısını gerçekleştirmesine yardım edecek birkaç kişi daha bulabilirse ne âlâ! Aksi halde her şeyi tek başına çözümlemeyi deneyecekti. Dünya'ya tek başına yola çıkacaktı.

Dünya... Beş bin yıl boyunca gezegenin sömürülmesinin sonucu olan kahredici çevre kirliğinin yok olan insanlarla birlikte birçok yerde ortadan kalkmış olması gerekirdi. Artık orada ne patlamalı motor kullanan araçlar, ne de bir zamanlar Dünya'da kaynaşan milyonlarca insana gerekli enerjiyi sağlamak için çırpınan atom santralleri kalmıştı. Öldürücü kimyasal ürünler, bereketli topraklara boşaltılmıyordu. İnsanoğlu tarafından kökten yok edilemeyecek kadar eski, büyük ve güçlüydü Dünya! Hayatın ilk kez ortaya çıktığı okyanuslar, tamamen ölmüş olamazdı. Dünya'da yaşam yok olamazdı. Çünkü Dünya'daki hayat alabildiğine dirençli ve uyumluydu.

Milyonlarca yıl önce dinozorların kendi çevrelerini tahrip ettikleri gibi, Dünya'nın büyük uygarlıkları da karanlıklara gömülmüş olmalıydılar.

Ama bir yerlerde, can çekişen dev bir tropikal ormanın bağrında, larvalarla, limon küfünden, mantarlardan üreyecek su bitkileriyle beslenip yaşamını sürdürmüş ilkel ve dirençli yaratıklar olamaz mıydı yâni? Kısacası kendilerini besleyebilecek her şeyden yararlanan ve koşullara uyum sağlayabilecek yaratıklar?... Neden olmasın?

İdris düşündükçe, Dünyalı insana şöyle ya da böyle yarayabilmek için bir çıkar yol bulabileceğine daha çok inanıyordu. Kuşkusuz bu çılgınca bir düşünceydi.

Hayallerini, gerçekler gibi kabul ediyordu. Ama kendisi için sabretmeyi, her şeye peki demeyi, Dünya'ya

doğru uçup gitme şansı var olduğu sürece besleyeceği kadar güçlü bir hayal.

Bu arada Minerva hakkında bilgi edinmeye, mümkün olursa T,M,'nin adamlarıyla anlaşmaya ve Manfrius de Skun'la tam bir işbirliği içindeymiş gibi görünmeye karar verdi.

İyi bir uyku çektikten sonra, Zilonya onu Ölümsüzlük Programı Merkezi'nin tıbbi muayene bölümüne götürdü. Doktor Skun alınan sonuçtan çok memnun görünüyordu.

Beyin elektrosu, normal. Nabız, biraz hızlı. Tansiyon, normal. Refleksler, normal, ısı normal, görme normal. Tıp kitaplarının tam sağlıklı insanın tanımı için verdikleri örneğe neredeyse tıpatıp uyuyordu.

— Toparlanmanız için çizdiğimiz programa her ne kadar tiyatrovari bir jestle son verdinizse de, dedi Doktor Skun, tam formdasınız. Bu çok dikkat çekici bir şey. Elbette daha başka muayeler de olacak; bana gelince, benim işim bitti. Bir uzantı yaratığının bedenine bir beyin nakli tekniği, başarılı olmuştur. Bunu çok parlak bir biçimde gösterdik. Alnı kırıştı ve devam etti: Hiç olmazsa fiziksel açıdan. Ancak yöntemin bütün Minervalılar'a uygulanmasından önce yapılması gereken elbette daha çok çalışma var... Siz çok zeki bir insansınız, Kumandan Hamilton, dedi gülümseyerek. Hatta sizin yanınızda kendimi rahatsız hissedecek kadar zekisiniz. Ayrıca Zilonya de Harrens ile de uzun boylu konuştunuz. Laf aramızda, kendisi kızımdır. «Simge»yi de okudunuz. Öyleyse karşılaştığımız güçlüklerin bir kısmını anlayabilirsiniz. Görüyorsunuz ya, tekniğimizin tam bir başarıya ulaştığını kanıtladığımız halde, hâlâ birsürü çekingen insanı ikna etmeniz —özellikle T.M. üyelerini— bir operasyonun psikolojik alanda da başarılı olacağını göstermemiz gerek. Sizin konunuzda

tamamen ikna olanları, toplum hayatına ayak uydurabilen bir kişiliğe sahip olduğunuza inanmaları şart.

— Bir başka deyimle, dedi İdris, ben Minerva ölçütlerine uyum sağlarsam, rahat durur ve başımıza dert açmazsam, Ölümsüzlük Programınız kabul mu edilecek?

— Aynen böyle, diye derin bir iç çekerek yanıtladı soruyu Manfried de Skun. Keşke olduğunuzdan biraz daha az zeki olsaydınız. İşimiz o zaman daha kolay olurdu ...Kumandan Hamilton, aslında sizi biraz daha aptal hale getirebilirdim... Benim elimdeydi bu. Uzun bir zaman boyunca, beyninizi büyük bir dikkat ve ilgiyle incelemek fırsatı bulduk. Bu arada beyninizin bazı bölümlerini, örneğin yargı, değerlendirme, kararların oluşma merkezlerini, istersek değiştirebilirdik.

— Değiştirmediğiniz için size çok müteşekkirim.

— Ahlaki açıdan bunu yapmaya zaten hakkım yoktu. Ama inanın, işler çok daha kolaylaşırdı.

— Size gerçekten minnettar olduğuma inanın. İzin verirseniz söyleyeyim, uyumunuza hayranım.

— Belki de bir gün dürüst davrandığıma pişman olacağım, diye neşesiz bir gülüşle karşılık verdi Doktor Skun. T,M,'lilerin partisi sizi zaten şimdiden bir tür kültürel saatli bomba gibi görüyor.

İdris bir süre hiç konuşmadı.

— Doktor Skun, dedi sonunda, size çok şey borçluyum. Hayır, Allah kahretsin, bu bile gerçeğin çok gerilerinde kalır. Size her şeyimi borçluyum. Aslında hayatımı. Elinize iyi bir fırsat geçmişken, keşke beynimin o kahrolasıca küçük merkezlerini yakıverseydiniz. Ben yine de size karşı borçlu olduğumu kabul ediyorum. Bundan böyle örnek bir Minervalı gibi davranmayı deneyeceğim, hiç olmazsa bir süre.

— Ne demek o?

— Yâni deneylerinize devam edebilmek ve Ölümsüz-

lük Programı'nızı düzlüğe çıkarmak için gereken zaman boyunca.

— Peki, ya sonra?

— Sonra, diye tedbirliliği bir yana bırakan İdris konuştu, sonra «Amazonya» için kendime bir mürettebat bulacağım ve birlikte Dünya'ya uçacağız. O kadar!

— Siz gerçekten delisiniz!

— Çok endişelenmeyin, Doktor Skun. Benimkisi, kontrol edilebilen bir delilik.

— Bu niyetlerinizi, Büyük Konsey'e ihbar edebilirim.

— Ama etmeyeceksiniz, çünkü bu benim toplumunuza uyum sağlayamadığımı kanıtlamaktan başka hiçbir şeye yaramaz. Bu da ölümsüzlük deneylerinizin sonu demektir. Bugün Minervalılar'da gözlendiği gibi ömür uzunluğu giderek kısaldığına göre, er ya da geç, onuncu gezegende de hayatın sonu gelecek demektir... Aklıma gelmişken sorayım, Zilonya sizin soyadınızı taşımıyor. Niçin bana kızınız olduğunu söylemek gereğini duydunuz?

— Burada evlilik diye bir şey yok, Kumandan Hamilton. Bu yüzden de annenin soyadı kabul ediliyor. Böylesi daha pratik.

— Aptalım ben, bilmem gerekirdi bunu, dedi sırıtarak İdris. Kim bilir, belki de beynimin bir iki kıvrımını yakmışsınızdır, değil mi?

ASANSÖR durdu, kapılar açıldı. İdris çıktı ve kendisini gözle görünmeyen neonların aydınlattığı, şeffaf duvarların çevresinde, ışıktan ince bir halka oluşturan kulenin kubbesi altında buldu. Üç kat pleksiglasın ötesini görmek için bakmayı denedi. Her kat arasında bir boşluk vardı. Hiçbir şey göremeyince, düş kırıklığına uğradı.

Zilonya titriyordu. Korkmuş gibi bir hali vardı.

— Üşüdünüz mü?

— Hayır. Psikolojik bir şey. Burada kendilerini rahat hisseden Minervalılar pek enderdir. Ayaklarımızın altında kendimizin yarattığı bir dünya uzanıyor: Sıcak ve güvenli bir evren. Burada, kulenin tepesinde ise, fizik olarak bir şey hissetmesek bile, her şey bize dışarıda ölümün egemen olduğunu anımsatıyor... Şu kısır, donmuş düzlüklerde.

— Ben bir şey görmüyorum ki.

Hele bekleyin biraz.

Zilonya asansörün kapısının yanındaki bir düğmeye basınca, kubbe kararda.

Gözleri karanlığa alışınca, İdris yeniden başını kaldırdı ve sabit yıldızların ölümsüz parlaklığını görebildi. Birden tarifsiz bir neşe duydu içinde. Uzun, çok uzun bir zamandır yıldız görmüyordu: Elli yüzyıldan beri. Üzülerek bu görüntüyü seyretmekten cayıp, gezegenin yüzeyine bakmak için kubbenin duvarına doğru yaklaştı. Yavaş yavaş, yıldızların aydınlığında, belirsiz bazı şekiller fark edebildi. Hiç kuşkusuz birtakım kayalıklardı bunlar. Bazıları kocaman, bazıları da daha küçüktü. Yıldızların ışığının ayrıca göle benzeyen bir satıh üzerinde yansıdığını görür gibi odu. Belli ki yanılı-

yordu. Gözlerini gökyüzüne kaldırdı. Bulutların yıldızları örttüğünü sandı. İmkânsız! Kubbenin camları buğulanmış olmalıydı.

— Şimdi de hayal görmeye başladım galiba, dedi sıkılgan bir gülüşle. Bulutlar, su gördüm... Keşke burası biraz daha aydınlık olsaydı.

— Öyleyse aydınlansın burası! diyen Zilonya, bir başka düğmeye bastı.

Ve kulenin dibinde uzanıp giden alan, yaklaşık bir kilometre çapında aydınlanıverdi.

Âdeta büyülenen İdris, saf, ıssız bir harikalar diyarı seyretme fırsatı buldu. Gerçekten gökyüzünde bulutlar vardı: Yuvarlak, kıvırcık, pamuk gibi, Dünya'daki gibi bulutlar, karanlık gökyüzünde sakin, kayıp gidiyorlardı. Bir de su birikintileri, gölcükler; bazıları göl denecek kadar geniş, bazıları da su birikintisi kadar küçük. Hemen her tarafta çok güzel billursu kayalar, birer dev elmas gibi ışıldıyordu.

İdris gözlerini kaldırdı, bir tür yapay bir güneşten geliyormuşa benzeyen ışık karşısında bir süre kör gibi görmez oldu.

— İnanılmaz bir şey! dedi alçak sesle. İnanılmayacak bir şey! Peki, bu ışık ne?

— Bir atom lambası. Şimdilik düşük güçle aydınlatıyor. Üç yüz metrelik bir pilonun üstündedir. Şimdiki yeğinliğinde, yaklaşık bir saat tehlikesizce kubbede kalabiliriz. Toprağı daha da aydınlatabilirim, ama bizim için tehlike de, buna orantılı olarak artar. Biraz daha aydınlık ister miydiniz?

— Hayır, teşekkür ederim, şimdilik istemem. Burada her şey inanılmaz bir güzellikte. Şaşırtıcı. Ben bir tür Ay manzarası göreceğimi sanıyordum: Sadece kayalar, toz yaylaları, dağlar, krater ler. Bunların yerine göller, bulutlar... Haydi, beni biraz daha şaşırtın. Burada kar, yağmur yağdığını da söyleyin...

— Elbette İdris, diye gülümsemeyle cevap verdi Zilonya. Kar da, yağmur da yağar burada. Kar fırtınaları bile olur. Atmosfer, helyumdandır. Bulutlar, hidrojen bulutları. Hidrojen yağmuru halinde boşanırlar. Hafif basınç ve ısı değişikliklerine göre.

— Peki, bunlar da hidrojen gölleri mi?

— Evet. Yüzeyde ısı yaklaşık on yedi derecedir. Kelvin ölçeğine göre. Kelvin ölçeğini bilir misiniz?

— Kelvin, bir Dünyalı'ydı, dedi gülerek İdris. Hiç bilmez olur muyum? Öyleyse Minerva'nın yüzeyinde, mutlak sıfır derecenin üstünde yalnız on yedi derece ısı var ha! Ve bu gezegen, insanoğlunun son barınağı! Bu duruma bir çare bulmak için bir şeyler yapmak gerek.

— Hiçbir şeyi değiştirmek mümkün değil, İdris.

— Yok, değiştirilebilir. Peki, şu nedir? diye parmağıyla şahane bir billur oluşumunu işaret ederek sordu.

Zilonya, pleksiglas duvarın yanına yaklaşıp, İdris'in bakışlarını izledi.

— Büyük bir olasılıkla katı oksijen. Azot kayaları genellikle daha küçük olur ve ışığı da bu kadar iyi yansıtmaz. Ancak iyice emin olmak için, bir fizikçiye danışmak gerekir.

— Karlar Kraliçesi'nin sarayından farkı yok, dedi bunca güzellik karşısında hayran kalan İdris.

Özür dilerim, ama anlayamadım. Karlar Kraliçesi'nin sarayı da neymiş?

— Eski bir Dünya efsanesinde vardı bu, sevgilim. Sanırım Hans Andersen adında biri yazmıştı... Karlar Kraliçesi'nin sarayını bulan bir delikanlının öyküsü... Kraliçe, oğlanın kalbine buzdan bir iğne saplayarak, onu kölesi haline getirir. Ama delikanlıyı seven genç kız da onu izler, en sonunda bulur ve sevgilisinin sıcaklığıyla, buzu eritir. Sonra da ikisi birlikte ülkelerine dönerler.

— Ve evlenenip, mutlu olurlar ve de çok güzel çocukları olur.

— Elbette. Bütün peri masalları böyle biter, dedi İdris, sonra da, başka bir şeyden söz eder gibi ekledi: Benim yüreğimde saplanmış buzdan bir iğne yok ve doğduğum ülkeme geri döneceğim. Biliyorum bunu.

— Zavallı İdris, dedi elini avuçlarının arasına alan Zilonya. İmkânsız düşler koruyorsunuz diye kim kızabillir ki size? Ama rica ediyorum, benim hatırım için bundan sakın diğer Minervalılar'a behsetmeyin. Bozulabilirler.

— Bozulmak mı? Ne güzel kelime! dedi neşesiz bir gülüşle İdiris. İnsanlık şu anda onuncu gezegende kış uykusunda. İstirahatini özellikle bozmamak gerek.

— Benim ne demek istediğimi biliyorsunuz.

— Elbette. «Talbot'un Simgesi»nin cevherlerinden biri. Dünya ölmüştür. Unutulmuştur. Bir daha da dirilmeyecek. Ama ne yazık ki ben inanmıyorum. Belki eskiden inanıyordum, ama şimdi, asla!

— İdris, olup bitenleri biliyorsun ama. Olan olmuştur.

— Beş bin yıl, uzun zaman güzelim. Olup bitenler, pekâlâ değişebilir. Beş bin yıl önce ben de ölmüştüm, ama şimdi yaşıyorum. İşte asıl olup biten bu.

Zilonya, ürperdi. Kulede uzun süre kalmayı sevmiyordu.

— Üşüdüm. Koruyucu duvarlara rağmen, dışarıdaki şu ölü dünya, bana erişip, iliğimi, kemiğimi donduruyor sanki. Gidelim. Minerva'nın yüzeyini göstermek için size söz vermiştim. Gördünüz. Haydi gidelim artık buradan.

— Beş dakika daha, Zilonya. Gezegenin yüzeyinin sizin için dehşet verici bir yer olduğunu kabul ediyorum, ama benim için güzelliğin ta kendisi. İlk gelen bazı boyların neden kubbeler altında siteler inşa etmek istediklerini şimdi anlıyorum. Bunu başaramamaları bü-

yük bir trajedi. Şurada, dışarıya yerleşmeyi başarsalardı, Minerva'nın tarihi çok farklı yazılırdı. Yüzeyde, yıldızların altında yaşamak, size insanlığın alın yazısının, ölü bir dünyanın sınırları içinde kalamayacağını hatırlatırdı. Şimdi hepiniz açık alanlardan ve göklerden korkuyorsunuz. Sizde köstebek beyni var.

— O da ne?

— Kahverengi tüylü, yarı kör, küçük bir Dünya yaratığı. Toprağın altında yaşar ve besinini bulmak için çok karışık bir sistemle tüneller açar hep. Acı acı gülüp, ekledi: Kim bilir? Belki de Dünya artık yalnız köstebeklerin yaşayabildiği bir yer haline gelmiştir.

İdris, pleksiglasın ardındaki kayalara ve göllere bir daha baktı. Zilonya'nın çekingenliğini anlayabilirdi. Minerva'nın yüzeyi öldürücüydü. Ama yine de canlı bir yönü vardı. İnsanoğluna meydan okur gibi. İdris burasını ışık ve hayat dolu bir yer olarak hayal edebiliyordu. Kubbeler altında şehirler, uzay limanları —gelişen, dinamik bir uygarlık— boylar yeniden bütün güneş sistemini fethedecek hale gelinceye kadar. Ama üç bin yıl içinde Minervalılar'ın bütün becerebildikleri, bir yeraltı kültürü kurabilmek, nüfus konusunda sıfır çoğalma noktasına erişmek ve statükoyu değiştirmeye yönelik her şeyden, hastalık derecesinde korkmak olmuştu.

— Pekâlâ Zilonya. Sabrının taşmak üzere olduğunu görüyorum. Dışarıdaki dünyaya daha fazla tahammül edemezsiniz. Haydi, gidip şu köstebek yuvamıza girelim. Ama bir gün hepinizi çıkmaya, dışarıda yaşamaya zorlayacağım. Şu lanet olasıca «Talbot'un Simgesi» insanın aklındaki serüven arzusunu bütünüyle yok etmeden...

MİNERVA'nın yeraltı sitelerinde, Mars gününün ritmi çok basit bir biçimde korunuyordu. «Gece» boyunca sokakların, caddelerin ve diğer umumi yerlerin aydınlatılmasını biraz kısmakla yetiniliyordu.

Minervalılar'ın çoğu bu yapay gece ve gündüzleri görünür pratik nedenlerden dolayı benimsiyordu. Ekipler halinde çalışıyordu gezegende. Nükleer jeneratörleri, havalandırma fabrikalarını, su üretme ve sulama tesislerini sürekli denetlemek zorunluydu; Minervalılar'ın hayatta kalmalarını sağlayan o muazzam klima sistemi ve diğer sistemler, aralıksız çalışmalıydı. Yine de «gece» yaşamayı tercih eden ve doğal tempoya uymayı «reddedenler» de vardı. Bunlar özellikle şairler, ressamlar, İdris'in keşfettiği gibi Minerva toplumundan hoşnut olmayan insanlardı. Belirli bir çağda Dünya'da yaşasalardı, onlara «uyumsuzlar», «toplumdan kaçanlar» denirdi.

Beş Şehir'e, koloninin ilk şeflerinin adı verilmişti : Talbot, Vorşinski, Brandt, Aragon ve Çiyang. Bunlar bir tür yeraltı beşgeni meydana getiriyor ve her site, komşusundan yaklaşık beş kilometre uzakta bulunuyordu. Şehirler arasında bir tür tek raylı sistemle ulaşım sağlanıyordu. Rejimden hoşnut olmayanların büyük bir bölümü, geceleri vagonlarda geçirmeyi alışkanlık haline getirmişti. Burada habersiz toplantılar düzenliyor, sabahın ilk saatlerine kadar tartışarak, protesto gösterileri ve eğlence arasında zamanlarını bölüştürerek geçiriyorlardı. İdris en sonunda Minerva'daki yaşam tarzından tatmin olamayan bir grup genç hayalperest ve idealistle temas kurabildi. Başka bir umut olmadığından, zaten bölünmüş olan Minerva toplumunu

bu sefer patlatacak, yüzyıllardır süregelen otoriter bir rejimi yıkacak kararı almak zorunda kalacağını kabul etti.

Fakat daha bu aşamaya varmadan, gezegende gerçekleştirilen her şeyle içli-dışlı olmaya büyük zaman ayırdı. Ayrıca Minerva'da, Dünya uygarlıklarının çöküşü ve yıkılışıyla ilgilenen ne kadar tarihçi, sosyolog, psikolog, antropolog ve diğer uzman varsa, onlarla çok yorucu bir görüşme ve tartışma programına uymak zorunda kaldı.

Bütün soruları sabırla sineye çekti, yeteneği elverdiği kadar iyi yanıtladı bunları. Çünkü uzmanlar için o canlı ve konuşan bir tarih demekti. Bu nedenle Dünyalı insanoğlunun yıkılışındaki tahlillerinde elden geldiğince tarafsız ve dürüst olmayı denedi.

Hepsinden önemlisi, kışkırtıcı bir ajan gibi davranmamaya çaba gösterdi, çünkü şimdilik Minerva idealine uygun olarak, her şeyden önce normal biri kabul edilmek niyetindeydi.

Zilonya başlangıçta onu hiç yalnız bırakmayan yandaşıydı. İlk kez Beş Şehir'i ziyarete onunla birlikte gitti. Bu kısa gezi sırasında kendisini önceden ekranlarında görüp tanıyan Minervalılar'la da tanıştı. Kendisini bugünkü kalıbıyla görüp tanımışlardı, ama daha başlangıcından beri serüvenini izlemişlerdi.

Aslında Ölümsüzlük Programı'nı tanıtmak için bir belgesel film hazırlanmıştı. İlk görüntülerde, «*Dag*»ın kurtarılışı gösteriliyordu (İdris, «*Dag*»ın enkazının Minerva etrafında devamlı bir yörüngeye oturtulduğunu öğrenmişti. Bir gün gezegene geri getirtilebilecek ve burada değerli bir müze eşyası olacaktı).

Belgeselde daha sonra alçak basınç altında gerçekleştirilen çok güç ve çetin cerrahi müdahaleler gösteriliyor, ölen kumandanın beyninin alınıp kurtarılması ve diriltme harekâtının başlatılması anlatılıyordu. Ar-

dından uzantı üretimi tekniklerinin çeşitli aşamalarına geçiliyor, derken kumandanın kumanda kabini şeklindeki odada geçen yaşamı belgeleniyordu. Yâni İdris'in bir muhafaza içinde sadece bir beyin olarak yaşadığı günlere. Bu arada Zilonya da aklının sağlığını koruyabilmesi için onu «gerçeğe» bağlayacak «kanca» rolünü oynuyordu.

Ölümsüzlük Programı, Minerva'nın radyoteleskopları uzay gemisinin enkazını zaptetmeseydi, belki de asla doğmayacaktı. Şimdi ise gezegenin en büyük sorunu, konuşmalarda tek konu olmuş, felsefe tartışmalarına ve siyasal endişelere yol açmıştı.

İnsanlık tarihinde ilk kez, bir insanı yaşatan organik sistemin; yâni vücudun çalışmasının durması halinde, kişiliğin tam anlamıyla ölmediği, kişiliğin merkezinin beyin olduğu inkâr edilemeyecek biçimde kanıtlanmış oluyordu.

Beyne eskisine benzer organik bir sistem verildiğinde ve uzantının psikosomatik gücü ve yanıtları, eski kalıbının aynı ise kişilik, beynin sinir şebekesi anılar, istekler ve şartlı yanıtlarla dolu olması halinde var olmaya devam edebilecekti. Başka bir deyişle, fiziksel yoksunluk, artık yenilmişti.

Bir uzantının yaratılış ve kullanılış tekniklerinin göz kamaştırıcı biçimde başarıya ulaşması, hele beş bin yıl önce ölmüş biri üzerinde bu başarının sağlanması, Minervalılar'ın önünde çok parlak bir geleceğin, yaratıcılıkla dolu uzun yüzyılların açılmasına yetmişti. Geriye bir aklî düşkünlüğü; sinirsel sistemlerin çöküşünü yenmek kalıyordu. Ölümsüzlüğün fethinde insanın karşısında kalan tek düşman.

İnsanlığın bu parlak başarıyı borçlu olduğu, hayatının büyük bir kısmını, İdris Hamilton'u ölüler âleminden geri getirmeye adayan Doktor Manfrius de Skun, Minerva gezegeninin en önemli, en etkin, en çok tar-

tışılan insanlarından biri haline gelmişti. T. M. Partisi üyeleri ise saflarını sıklaştırıp, İdris'i son dakikada Minerva'ya eskisinden daha uzun bir ömür vaadiyle gelen ve günahsız rolü oynayan bir Şeytan'a benzetmeye yöneldi. En liberal görüşlü Minervalılar ise ona sadece bir kurtarıcı gözüyle bakıyorlardı.

Ancak sonuç, yâni Program'ın akıbeti, tamamen Doktor Skun'un kobayına bağlıydı : Kumandan İdris Hamilton'un tamamen sağlıklı bir akla sahip olduğu gösterilebilecek miydi? Pek çok kimse Minerva'da kabul edilen ölçütlerden hafif sapmalar olmasını mümkün görüyor ve her şeyin bu kadarla kalacağını umuyordu. O zaman bunların önemsiz bir istikrarsızlığın belirtileri olduğu kanıtlanabilirdi.

İdris karşılaştığı Minervalılar'la yaptığı konuşmalar sırasında çok geçmeden kimlerin Program'dan yana, kimlerin karşı olduklarını anlamayı da öğrendi. Hem de hepsi can sıkıcı olarak kadar nazik davrandıkları halde. Ama yönelttikleri sorular, zıt görüşlerini ortaya koyuyordu. Program'ı destekleyenler; bunlar çoğunlukla gençler, bilginler, teknisyenler idi, ona özellikle Dünya'daki eski yaşam hakkında sorular soruyorlardı. Karşı olanlar ise; yöneticiler, birkaç profesör, ve birtakım yaşlı kadınlar ona daha çok Minerva toplumu hakkında beslediği düşünceler hakkında sorular soruyorlardı. İdris hemen daima soruların sinsice yöneltildiğini anlıyor, diplomatça yanıtlar vermek için çabalıyordu. Zilonya da genellikle tutumundan hoşnuttu.

Genç kadın, İdris'i Vorşinski çiftliğine götürdü. Beş Şehir'in her birinin su ürünleri fabrikaları ve protein imalathanelerinden başka, birer de «organik» çiftliği vardı. Biftek, piliç, balık ve sentetik peynir, Minervalılar'ın sıradan besinleriydi. Ama özellikle çocuklar için organik besinler de üretiliyor, hastanelerdeki hastalarla yaşlılar da bunlardan yararlanıyordu.

Zilonya, Vorşinski çiftliğini çok sevmekteydi. Çeşitli çalışmalara ayrılan tatillerini burada geçirmişti (sağlığa yararlı sayılan bir tür dinlenme tatili gibi). Ama İdris'in sonradan başına çorap örecek şekilde öğrendiği bir başka sebebi daha vardı bu sevginin.

Çiftlik, gerçekten çarpıcıydı. Eski sismoloji uzmanları tarafından bundan yüzyıllarca önce keşfedilmiş doğal bir mağara içindeydi. Vorşinski şehrinin yaklaşık beş yüz metre altında bulunuyordu. Geniş bir kafes içinde âdeta kayan bir asansörle inilebiliyordu.

İnsan asla bir mağaraya indiği izlenimi duymuyordu içeride. İdris'in de kabul ettiği gibi, görüntü olağanüstüydü.

Gözlerini kaldırınca, buharlaşan su kabarcıklarının şıpır şıpır aktığı kaya kabarcıkları görmedi. Aksine, gökyüzünün mavisini anımsatan bir görüntüyle karşılaştı. Bir zamanlar Dünya'daki gökyüzü kadar mavi bir renk. Hani şu hava kirliliği o hiç kalkmayan akşam karanlığını ve dinmeyen yağmurları başlatmadan önceki mavilik. Parlak güneş, koşturan beyaz bulutlarla dolu bir gökyüzü.

Vorşinski çiftliğinde yazın tam ortası yaşanıyordu ve buğday tarlaları koyu bir altın rengi almaya başlamıştı. Öküz ve ineklerden meydana gelen büyükbaş hayvanlar, imrendirici otları yiyordu. Domuzlar, düşen meyvaları kapıp yemek için meyva fidanlarının altında koşuşturuyorlardı. Tavuklar serbestçe dolaşıp, yerdeki kurt ve böcekleri arıyordu. Hatta kelebekler uçuşuyor, yorulmak bilmeyen arılar, çiçeklere konuyordu.

İdris şaştı kaldı buna. Yerin dibinde, ölü bir gezegenin derinliklerinde, Dünya'nın altın çağını yaşadığı günlerdeki kadar kusursuz bir tarım ortamı yaratılmıştı.

Genetik yapı itibariyle, Mars gezegeninde var olan sert koşullara rağmen yaşamak ve uyum sağlamak üzere yetiştirilmiş bitkileri ve hayvanları boşuna aradı

burada. Bir tekine bile rastlayamamak, onu çok şaşırttı. Fakat biraz sonra, sebebini anladı. Çok daha yüksek randımanlı bir ortam yaratmak imkânı varken, düşük randımanlı tahıl ve yoksul bir ortamda yaşayabilmek üzere üretilmiş hayvanlarla uğraşmanın gereği var mıydı?

Çiftlik yöneticisi, İdris'e yapay iklimin, Dünya'nın ılıman bölgesindeki verimli tarım alanlarının koşullarına göre ayarlandığını açıkladı. Elbette böyle bir iklimin varlığını kuramsal olarak biliyorlardı. Aynı koşullar organik besin üretiminin rekor düzeye ulaştığı Yirminci Yüzyıl'da var olmuştu. Yâni insanlar, yaşam için gerekli olan toprak, hava ve suyu kirletmeye başlamadan önce.

Vorşinski çiftliğinin yapay güneşi değişken bir enerji üretiyor, bunu bir bilgisayar denetliyor ve ürünün serpilmesine, hayvanların durumuna göre ayarlıyordu.

Zaman zaman düşen sağnak yağmurları da, yine bilgisayar başlatıp dindiriyordu. Toprağa düşen yapay yağmur suları, kanallarla iki küçük derede toplanıyor, buradan merkezdeki bir küçük göle akıyordu. Kazlar, tatlı su balıkları bu gölde yüzüyordu. Daha sonra su, bir pompalama sistemiyle yağmur deposuna aktarılıyordu. Tahıl ürünleri, sebzeler, çiftlikte yetiştirilen ve yenen kökler, hep Dünya'da yetişen türlerdendi. Yönetici Sirius Bourne böyle açıkladı durumu İdris'e. Ancak uzun araştırmalardan sonra, yeni türler de yetiştirmişlerdi. Çoğu eskiden Dünya'da yetiştiklerinin yarısı kadar kısa zamanda olgunlaşıyordu. Hayvanlar için de durum aynıdı.

Dünya'daki dört mevsimlik dönem, Vorşinski çiftliğinde, yalnız üç mevsimlik bir döneme dönüştürülmüştü. Kısa bir ilkbahar, uzun bir yaz ve kısa bir sonbahar - kış. Bu dönem, bir dünya yılından birazcık daha uzun bir süre içinde, iki kez tekrarlanıyordu.

Sirius Bourne, hoş bir genç adamdı. Dünya ölçülerine göre yaklaşık otuz yaşlarında gösteriyordu. Zilonya ile aralarında karşılıklı bir sevgi var gibiydi.

Sirius bu sırada Zilonya'nın iki elini tutup, yanağından öptü ve :

— Terliklerimizi yeniden ne zaman aynı karyolanın altına koyacağız? diye sordu. Uzun bir süredir birbirimizi görmüyoruz. Sizinle o kadar mutluydum ki.

— Yakında, diye sakince, cevap verdi genç kadın. Çok çalışmam gerekti, bildiğiniz gibi ayrıca İdris'le uğraşmalıydım. Ama söz, yakında görüşeceğiz. Sizin kadar, benim de hoşuma gider bu.

— Onun âşığı mıydınız? diye sinirli bir şekilde yüzlerine bakarak sordu İdris.

— Özür dilerim, dedi gevrek bir kahkaha atan Sirius. İşte Dünya'nın romantik düşüncelerinden biri daha. Doğru, dediğiniz gibi birbirimize «âşık»tık. Siz daha kutunuzda iken ve uzantınız yetiştirilirken. Zilonya ile kısa vadeli bir sözleşme yapmıştık aramızda. Bu gerek onun, gerekse benim için çok iyi oldu. Kendisi çok tatlı biridir ve onunla sevişmek de gerçekten hoştur, öyle değil mi? En ufak bir okşamaya bile cevap veren muhteris bir vücudu vardır. Hiç unutmam, bir seferinde içkiyi de fazlaca kaçırmış ve...

İdris yumruğunu tam bu sırada salladı. Hiç düşünmeden vurdu ve bir hareketle yaratmak istediği havayı, Minervalılar'ın sevgisini kazanmak için katlandıklarını bir anda yıktı. Çünkü olayın iki de tanığı vardı : Çiftlikten iki teknisyen.

Elma ağacının altındaki çimenlerin üzerine serilen Sirius, şaşkın şaşkın İdris'e baktı. Ağzının kenarından kan akıyordu. Silmek istedi, ama bütün yüzünü kana buladı.

— Rica ediyorum, niçin yaptınız bunu? Hiç anlayamadım.

— Kalkın ayağa! diye buz gibi bir sesle bağırdı İdris. Artık kendisini kaybetmişti.

Sirius doğrulup kalkar kalkmaz İdris bir yumruk daha yerleştirdi yüzüne.

Yeniden çimenlerin üzerine serilen Sirius'un bu sefer sol gözü kan içinde kalmıştı. İdris çılgına dönmüştü ve bunu çok iyi biliyordu ama umurunda bile değildi artık. Durumun tadını çıkartıyordu.

Zilonya birden avaz avaz bağırmaya başladı. İki teknisyen olaya müdahale etmeyi denediler. Ama çok çabuk pişman oldular buna. İdris, ilkinin midesine bir tekme indirdi, elinin kenarıyla da ikincisinin koluna vurdu. Darbe, bir tuğlayı rahatça ikiye bölebilirdi. Zilonya bir daha bastı çığlığı.

Bu kez genç kadının sesi, İdris'in öfkeden kararan beynine işlemiş olmalıydı.

— Ayı! diye bağırdı Zilonya. Haydut! Delirmişsiniz siz! Talbot haklıymış! Dünyalılar nereye gitseler, şiddet düşkünlüklerini, yakıp yıkma hunharlıklarını da beraberlerinde götürüyorlarmış. Sizi diriltmek için neden bu kadar zaman harcadık? Neden böyle didindik sanki? İdris, siz bir yıkıcıdan başka bir şey değilsiniz! Ormandaki vahşi hayvanlardan daha fazla değeriniz yok!

Zilonya söylediklerinin farkına varınca, birden yıkıldı, hıçkıra hıçkıra ağlayarak diz çöktü. Tanıkların önünde İdris'e deli demişti. Ölümsüzlük Programı için bunca gayret gösteren Zilonya, şimdi eserini yok etmişti işte!

İdris, ona yardım etmekten aciz, şaşkın bakıyordu. Sonra bakışlarını, vurduğu üç adama çevirdi. Sirius Bourne'un yüzü mosmordu, gözünün biri kapanmıştı. Karnına tekmesini yiyen teknisyen, hâlâ yerde iki bük-

lüm, kıvranıyordu. İkincisi de kolunu tutmuş, inliyordu. Garip bir sarkışı vardı tuttuğu kolun. Birden büyük bir utanç duygusuna kapılan İdris, adamın kolunu kırdığını anladı.

MİNERVA'da suç işleme öylesine enderdi ki, Beş Şehir'de, daha önce Dünya ve Mars'ta kurulan uygarlıklarda kaçınılmaz olan çok sayıda polis, yargıç, avukat, gardiyan yeterince yoktu.

Para sistemi olmadığından, vatandaşlar hırsızlığa hiç rağbet etmiyordu. Kişisel varlık ise pek enderdi ve kesinlikle kamu yararına yönelikti. Bunlar kaybedilecek, kırılacak ya da eskiyecek olursa, Donatım Servisi'ne başvurmak yeterliydi. Şiddet olayları ise hemen hiç görülmüyordu, çünkü Minervalılar'a daha çocukluklarından şiddetten nefret etmeleri öğretiliyordu.

Ama insanları suç işlemekten alıkoyan sebeplerin en başında, Beş Şehir'de de suçluların suç işledikten sonra uzun zaman saklanabilecekleri bir yer olmaması geliyordu.

Elbette beş çıkış kapısından birinden geçip, gezegenin yüzeyine sığınmak mümkündü. Ama bunun için de özel bir uzay giysisine sahip olmak gerekiyordu ki, bu da imkânsızdı.

Her yıl (Mars yılı) iki üç saldırı olayı, bir iki ırza tecavüz girişimi oluyor ve bunlar genellikle aşırı alkol almaktan kaynaklanıyordu. Suçlulara da genellikle akıl hastası muamelesi yapılıyordu. İdris'in Vorşinski çiftliğinde Sirius Bourne ve iki teknisyene vurduğu günden önceki ilk cinayet, beş Mars yılı önce işlenmişti. Katil, peşine düşenlerden önce davranıp, sırtındaki uzay giysisiyle, gezegenin yüzüne kaçmayı başarmış, en yakın hidrojen gölüne yönelmişti. Sonra buraya gömülmüş, giysisini açmış ve o anda ölmüştü.

Dolayısıyla İdris Hamilton olayı, büyük yankılar yarattı.

Ciddi darp ve yaralama eyleminin izlediği saldırı olayı, ender görülen bir suçtu ve Vorşinski topraklarında işlendiğinden, normal olarak bu şehrin Belediye Konseyi üyelerinin yetki alanına giriyordu. Başkan, yargıçlığı yükleniyor, Konsey üyeleri jüri, şehir valisi de savcı görevlerini üstleniyordu. Sanık, dilerse kendi savunmasını yapmak ya da seçeceği birine yaptırmak hakkına sahipti. Sanığın kendisini temsil etmek için seçtiği kişinin, konu hakkındaki istekleri dikkate alınmadan, bu sorumluluğu kabul etmesi zorunluluğu vardı. Sanık, suç mahallinde yargılanmasının çıkarlarına ters düşeceği görüşüne varırsa, Beş'ler tarafından yargılanma isteminde bulunma hakkına da sahipti. Böyle bir durumda yargıç yine Vorşinski Konsey Başkanı olacaktı. Ancak jüriyi, diğer dört belediye konseyinin başkanları oluşturacaktı.

İdris, Beş'ler tarafından yargılanmak istedi ve savunmasını da Doktor Manfrius de Skun tarafından yapılmasını istedi.

Olay, sadece Sirius Bourne'a saldırdığı, çiftlik yöneticisinin iki yardımcısını yaraladığına karar verip vermemek değildi. İdris, mantıksızca tahrik edildikten sonra kapıldığı öfkeyle eyleme geçtiğini söyliyebilirse, suçunu kabul etmeye hazırdı. Ama davanın asıl amacının, aklî dengesinin yerinde olup olmadığına karar vermek olacağını çok iyi biliyordu. Elbette bu arada «aklî denge» kavramı, Minerva ölçülerine göre ele alınacaktı.

Türlü oyunlarla aklî dengesinin tam anlamıyla yerinde olmadığı saptanabilirse, Doktor Skun'un Ölümsüzlük Programı'nın sonunun geleceğini de biliyordu. Bir bakıma, davada iki insan yargılanacaktı. Manfrius de Skun'u avukatı olarak seçmekle, İdris bir taşla iki kuş vuruyordu. Hakkında bütün Minervalılar'dan çok şey

bilen adamı kullanıyor ve Doktor Skun'a da, kendi savunmasını da yapabilmesi için bir fırsat tanıyordu.

Ancak yargılama uzun sürmedi. İdris'in çok geçmeden anladığı gibi, daha dava başlamadan kararın verildiği bile belliydi. İleride, başkanlardan üçünün T. M. Partisi'ne üye olduklarını ve bunu fırsat bilip, uzun zamandan beri geçerli olan değerler ve statükonun korunmasının önemi hakkında nutuk çekmeye hazırlandıklarını öğrenecekti.

Doktor Skun, yiğitçe mücadele etti, çok parlak bir savunma yaptı. Suçlama tanıklarından en önemlisinin kendi öz kızı olduğuna aldırmadan, onu amansız bir biçimde sorguya çekti, meslekî görevlerini yerine getirdiği sırada, sanıkla kişisel ilişki kurduğunu ve ona içtenlikli bir sevgi beslediği izlenimi verdiğini itiraf ettirdi.

Zilonya'nın gözle görünür sıkılganlığına rağmen, ona İdris'le olan cinsel ilişkilerinin somut yönlerini anlattırdı, böylece Minerva'da şiddet diye yorumlanan bir davranışın, Dünya ölçülerine göre normal sayıldığını kanıtlamayı denedi.

Daha sonra İdris Hamilton'un, cinsel mülkiyetin yaygın biçimde kabul edildiği bir kültürün ürünü olduğunu göstermeye çalıştı. Kendi geleneklerine göre yargıya varan böyle biri için, aşkına hedef seçtiği kadın, beş bin yıl önceki Dünya kültürü deyimiyle başkasının «mülkü» olmuşsa ve yeniden o erkek tarafından arzulanırsa, en normal davranış, şiddet göstermesi olabilirdi.

Doktor Skun gerçekten parlak bir savunma avukatıydı. Mantıklı bir biçimde, İdris Hamilton'un Vorşinski çiftliğindeki davranışları fazla gösterişli olmakla birlikte, tipik bir Dünyalı'dan beklenecek davranış olduğunu göstermeyi başardı.

Ama bu da bir şeye yaramadı.

Jüri, sanığı suçlu buldu ve bu suçun da aklî dengesizlikten kaynaklandığı yargısına vardı. Olayın sonuç bölümünde, Vorşinski Belediye Konseyi Başkanı, Doktor Skun'u sert bir şekilde eleştirmekten de geri kalmadı. Gelecekte insan beyni üzerinde yapılacak araştırma ve deneylerin sınırlandırılması gerektiği hakkındaki görüşünü de dile getirdi. Kuru bir ifadeyle, bir bilgin olarak Doktor Skun'a büyük saygısı olduğunu, amaçlarını, insan ömrünü uzatmayı hedef alan çalışmalarını da saygıyla karşıladığını söyledi. Ancak insan beyninin naklinin yaratabileceği bazı psikolojik ve moral tehlikeleri göremeyecek kadar heyecandan körleştiğini ekledi. İnsanlar, basit birer hayvan değildi, heyecanları nazik bir biçimde dengelenen akıl sahibi yaratıklardı. Mahkeme karşısına getirilen olay, çok parlak bir tekniğe ve diriltme işleminin fizik başarısına rağmen, bazı aklî dengesizliklerin ortaya çıkma tehlikesinin var olduğunu göstermeye yönelikti. Bu tür tekniklerin değerinden ciddi olarak endişe etmek gerektiği vurgulanıyordu.

Vorşinski Belediye Konseyi Başkanı Aman Bilas'ın nutku, böyle sürüp gidiyordu.

Bu arada bilimin toplum içindeki rolü üzerine de uzun uzun ahkâm kesti. Bilim, dedi, sadık yandaşları tarafından gürültülü bir biçimde alkışlanan kötü bir şakadır, ama bilginlerin eline emanet edilemeyecek kadar da ciddi bir sorundur. Bu olayın ışığında elden geldiğince az zararla atlatılması üzerine, Beş Şehir Konseyi'nin, halen yürütülmekte olan araştırmaların yeni bir değerlendirilmesini yapacağını umuyoruz. Nihayet bazı bilginler, kendilerini daha yararlı hizmetlere adayabilirler.

Doktor Skun, Ölümsüzlük Programı'nın katline yine yiğitçe dayandı. Kılı bile kıpırdamadan, oturduğu yerde kaldı. İdris, utanç içinde, en çok ona yanıyordu. Bu-

dala bir Dünyalı tepkilerini, heyecanlarını gemleyemediği için, bir ömre bedel eser, yok edilivermişti. Manfrius de Skun ona yeni bir hayat bağışlamıştı ve işte o da ona böyle teşekkür ediyordu!

Başkan, sonunda cezanın saptanmasına geldi.

— İdris Hamilton, siz saldırganlık suçundan dolayı suçlu bulundunuz. Size hiçbir saldırganlık hissi beslemeyen vatandaşları ciddi şekilde yaraladınız. Minervalı olsaydınız, geçmişinizde aklî dengesizlikten dolayı yattığınız kayıtları olsaydı, Mahkeme sizi ciddi bir aklî tedavi altına alabilirdi. Ancak sizin durumunuzun bazı hafifletici sebepleri zorunlu kıldığını kabul ediyoruz. Bunun tek olduğunu da söylemeliyim. Siz, bilginlerimiz tarafından diriltilen bir Dünyalısınız. Beyniniz ölü vücudunuzdan besleyici bir solüsyona, oradan da bir uzantının bedenine aktarılmıştır.

Mahkemenin kanaati şudur ki, bu tür denemeler derin bir bunalım, psikolojik bozukluklar yaratabilir. Dolayısıyla davranışlarınızın tek sorumlusu siz olamazsınız.

Sizi doksan gün hapis cezasına mahkûm ediyorum. Bu süre içinde ruhsal tedavi göreceksiniz. Hapis cezasının sonunda, yeni bir jüri tarafından yeniden incelemeye tabi tutulacaksınız. Bu jüri, ben ve diğer iki kalifiye konsey üyesinden oluşacak. Ancak o zaman özgürlüğünüzün iade edilip edilmeyeceğine ve toplum içindeki yerinizi almaya hazır olup olmadığınıza karar vereceğiz.

Söyleyecek bir sözünüz var mı?

İdris'in söyleyecek çok şeyi vardı. Fakat önce Manfrius de Skun'a bir göz attı. Doktor olumsuz şekilde salladı başını. Bunun üzerine İdris istemeyerek susmayı yeğledi.

— Hapis süresince ziyaretçi kabul etmenize de izin

veriyoruz, diye devam etti başkan, fakat hiçbir şekilde Zilonya de Harrens'i kabul etmenize izin verilmeyecektir.

Baylar, oturum kapanmıştır.

İDRİS, Minerva'da mahpusluğun hiç de acımasız bir ceza olmadığını çabuk keşfetti. Hatta Dünya ölçülerine göre hapishane oldukça lükstü. Aslında Vorşinski hastanesinin bir bölümünü oluşturan üç hücrenin tek müşterisi olarak rahat ve iyi döşenmiş bir odası vardı. Ayrıca ekranı seyredebiliyor, banddan kitaplar geçiyordu. Her gün kendisini alıp cimnastikhaneye götürüyorlar, alıştırma yapmasına izin veriyorlardı. Her gün bir ruh doktoru ziyaretine geliyordu. Bazen de hastanenin havuzunda tek başına yüzmesine izin veriliyordu. Bu yüzme seansları özellikle çok hoşuna gidiyordu. Su içinde gönlünce yüzmek bir yana, yerçekiminden kurtulur gibi olmak da ona uzayda geçirdiği günleri anımsatıyordu.

Ruh doktoru, tatlı huylu bir ihtiyardı. Hastasıyla doğrudan doğruya ilgilenmek yerine, İdris'in anlattığı Dünya anıları ya da bir satranç partisiyle ilgilenmeyi yeğliyordu.

İdris en sonunda, belki bu da tedavinin bir bölümüdür dedi, kendi kendine. Hasta olduğu kuşkularını unutturmak, kendini güven içinde hissettiğini belli etmek, sonra da en beklemedikleri anda ciddi bir girişimde bulunmak gerekiyordu. Ayrıca durumu pek umursadığı da yoktu. Ruh doktoru, pek hastalarına kötülük eden meslektaşlarına benzemiyordu. Ayrıca cezaevinde geçirdiği süre boyunca, pek ciddi bir «tedavi» de görmedi. Uyuşturucu verilmedi, çocukluğundaki tutkuları üzerine derinlemesine araştırmalara kalkışılmadı. İtelenen istekleri incelenmedi. Düzenli olarak beyninin çalışma temposu, kalbinin çalışma düzeni, tansiyonu kaydediliyordu. Kilosu, genel fizik durumu denetleni-

yordu. Ruhsal tedavisi ise acısızdı ve kendisi farketmiyordu bile.

Başlangıçta, İdris çok düşündü Zilonya'yı. Onu yeniden görmeyi, onunla konuşmayı, onunla sevişmeyi çok istedi. Ama zaman geçtikçe, istekleri zayıfladı. O öfkeyle, kendi kendine, Minervalılar'ın yediklerine müsekkin kattıkları geldi aklına. Ama zamanla bu da kendisini hiç ırgalamaz oldu.

Hapis cezasının hemen başında, Manfrius de Skun kendisini görmeye geldi. İdris, ondan özür dilemek, olup bitenlerden çok pişmanlık duyduğunu söylemek istedi. Ama doktor bunları kesinlikle reddetti.

— Sevgili dostum, dedi, umarım size hâlâ dostum diyebilirim... Lütfen kendiniz hakkında bu kadar kötü şeyler düşünmeyin. Bu olayda asıl suçlular, biz Minervalılarız. Eğitiminizi daha eksiksiz yapmalı, bir Minervalı gibi düşünüp görmeyi size iyice öğretmeliydik... Bunun sorumluluğu benim omuzlarımdaydı. Şiddet dolu tepkinizi de öngörmeliydik. Ama, görüyorsunuz, bu olay bilimsel olmaktan çok, siyasal bir görünüm aldı. Bu yüzden ikimiz de çok çektik. Üzgünüm.

— İyilikseverliğiniz, elimi kolumu bağlıyor. Beni ölülerin arasından çekip almayı denediniz. Ya ben ne yaptım? Onunla yattım, onu ve sizi bir rezaletin içine sürükledim. Hayatınızın en büyük eserini yıkmayı başardım. Beynimi yeni vücudumdan çıkartıp, yeniden boşluğa atmak istediğinizi söyleseniz bile, size kızamam, dedi acı bir gülümsemeyle, İdris. Bazı şeyler hiç değişmez. Tıpkı burada, Minerva'da olduğu gibi, Dünya' da da sizin gibi büyük adamlar, yem diye yırtıcı kurtlara atılırdı.

— Affedersiniz, kurt nedir?

— Kurt mu? Kurt, sürüyle avlanan, dört ayaklı bir canavardır... Canavardı, daha doğrusu...

— Ha, tamam, dedi gülümseyerek Doktor Skun. An-

lıyorum. Ama bunlar sakın sizi etkilemesin, İdris. Benim Ölümsüzlük Programım yeniden doğacaktır. Bilim, asla kesin yenilgiye uğratılamaz.

İdris bir süre hiç ses çıkarmadı.

— Siz, onurlu bir insansınız, Doktor Skun, dedi. Bu durumda benim yapabileceğim tek şey de, tıpkı sizin gibi davranmaktır. Bana sorarsanız, programınız asla yeniden doğma fırsatı bulamayacak.

— Neden? diye hayretle sordu Manfrius de Skun. Yöntem, sizi gerçekten kurtardı. Niçin binlerce Minervalı'ya da yardımcı olmasın? Yaşama süremizin giderek kısaldığını biliyorsunuz, değil mi?

— Daha uzun ömürlü olmak, birey için belki iyi bir şeydir, ama insanlık için kötüdür. Çünkü, anlıyorsunuz ya, programınız insanlara mutlak bir güvenlik sağlayacaktır. Oysa insanlık ya gelişmek ya da ölmek zorunda. Çok eski bir yasa bu. Minerva toplumu çoktan durgun, içine dönük bir hale gelmiştir. Dışarıya bakmaktan, serüven ve deneylerden vazgeçmiştir. Daha uzun bir ömür vaadi, insanlıktan arta kalanları, yaşayan bir fosil haline getirecektir. Çünkü tek amacı, kişisel ömrü uzatmak olacaktır... Belki ben bir barbardan başka bir şey değilim, Doktor Skun, belki de sinir hastasıyım. Ama ben insanoğlunun imparatorluğunu sürekli genişletmek zorunda olduğuna içtenlikle inanıyorum. Aksi halde insanlık ölecektir. Minerva, bir zamanlar üçüncü gezegende gelişen insan soyunun son ileri karakoludur. Eğer hepiniz güneş sistemini yeniden kolonileştirmeye kalkışırsanız, milyonlarca yıl süren evrim, boşuna geçmiş olacak. Minervalılar'ın da ölümle burun buruna gelmeden kıllarını kıpırdatmaya niyetleri yok! Anlıyor musunuz bunu?

— Evet İdris, mantığınızı çok iyi izleyebiliyorum. Bozuluyorum, kırılıyorum belki, ama söylediklerinizde galiba doğru.

Doktor Skun, acı çeker gibiydi. Fakat birden gülümsedi.

— Her ne olursa olsun İdris, çalışmalarım değerli ve yararlıydı. Çünkü en azından sizi hayata döndürdü. Siz bir katalizörsünüz. Siz, düşünce tarzımızı, genelde varoluş hakkındaki görüşümüzü değiştirebilecek tek kişisiniz. Çok büyük bir sorumluluk bu... Ruh doktorunuzla anlaşabiliyor musunuz? Nasıl gidiyor?

— Bizi acaba burada gözetliyorlar mıdır?

— Anlayamadım!

— Duvarlarda bizi dinleyen, söylediklerimizi kaydeden araçlar var mıdır? Ben her tarafa baktım, ama hiçbir şey bulamadım. Ne var ki, bu konuda uzman değilim.

— Ne münasebet, hiç kimse bizi gözetlemiyor, diye iyice şaşıran Doktor Skun cevap verdi. Burada herkesin —hatta mahkûmların bile— patavatsız göz ve kulaklardan uzakta bir özel yaşama hakkı vardır. Dostlarınızla özgürce konuşmanızı yasaklamak, ahlaksızlık olur.

— Minervalılar'ın ahlak kavramlarını anlayabilmem için galiba biraz daha zaman gerekecek, diye kuru bir sesle yanıtladı İdris. Eğer hatırlarsanız, benim sözde kumanda kabinim, gece gündüz denetleniyordu.

— Hayır, değil! diye cevap verdi Doktor Skun. Oradaki kayıt işlemleri, tedaviniz açısından büyük önem taşıyordu.

— Böyle bir açıklama, bugünkü durum için de geçerli olabilir, dedi gülerek İdris.

— Size temin ederim, böyle bir şey yok. Size şu anda yasaları çiğneyen bir Minervalı'dan daha farklı davranılmıyor.

— Doktor Skun. Korkarım sizin Oueensbury anlaşmasına pek güveniniz yok. Siz bana sormadan, izin verin de bunun bir başka eğretileme olduğunu söyleyeyim. Dünya'da dürüst boks yapılmasını sağlamak için Oue-

ensbury adı verilen bir anlaşma yapılmıştı. Boks, iki Dünyalı'yı karşı karşıya getiren bir spordu. İki kişi karşılıklı yumruklaşarak, rakibi avuçlarının üzerine düşene dek, dövüşürdü. Neyse, etrafta bir mikrofon görmediğime göre, ben de sizin kadar güvenmek istiyorum... Önce sorunuzu yanıtlıyayım; ruh doktoruyla aramız çok iyi, anlaşıyorum. Onu peri masallarıyla oyalıyorum, o da memnun; satranç oynuyoruz. Ama onun vurucu, öldürücü güdüsü yok bu konuda. Dünya'nın nasıl olduğunu anlatıyorum ona... Zilonya nasıl? Galiba ona karşı çok kötü davrandım. Yâni Minerva ölçülerine göre.

— İyidir, diye sakin bir şekilde cevap verdi Manfrius de Skun. Size, anılarınızla mutlu olduğu haberini gönderdi ve o da iyi olduğunuzu umuyor. Yine Sirius Bourne ile birleşti, geçici olarak. Şimdilik ikisinin mutlu olduklarını sanıyorum.

— Ha! Evet, sanırım bu işler böyle yürüyor burada, dedi derin bir iç çeken İdris. Kızınızı görürseniz, ona mutluluklar dilediğimi söyleyin. Bu dünyanın mutluluklarını. Sirius Bourne'un suratını dağıtmaya kalktığım için pişman olduğumu da söyleyin... Yok, bunu söylemeyin, daha iyi! Bu, hayallerini yıkmaktan, barbarların varlığına olan inancını yok etmekten başka bir şeye yaramaz.

— İdris, siz garip bir adamsınız, dedi omuzlarını silkerek Manfrius de Skun. Ama size saygım var ve biz Minervalılar'a verilecek çok şeyimiz olduğunu anlıyorum.

— Doktor Skun, aslında siz çok iyiliksever bir insansınız. Benim de size saygım var. Ama pekçok büyük bilgin gibi, siz de safsınız. Benden çok şey beklemeyin, böylece hiç olmazsa hayal kırıklığına uğramazsınız.

— Ben yine geleceğim, dedi Manfrius de Skun. Soh-

betimize devam ederiz. Yararlı oluyor. Umarım en azından ikimiz için.

— Elbette. Gelecek ziyaretinizi sabırsızlıkla bekleyeceğim. İnanın!

Ama Doktor Skun bir daha asla gelemeyecekti. Çünkü üç gün sonra bir kalp krizi geçirerek öldü.

Beyin nakliyle ilgili devrim yaratan tekniklerinden ayrı olarak, Minervalılar uzun zamandan beri kalp nakillerini de çok iyi geliştirmişlerdi. Ancak Beş Şehir'deki siyasal durum açısından, T. M. Partisi'nin bu konuda veto hakkı vardı. Hastanede, Manfrius de Skun'un kalbinin yerine yerleştirilecek bir kalp hazırdı. T.M.'nin adamları, bu kalbin hâlâ çocuk doğurabilecek bir kadına nakledilmesi için ellerinden geleni yaptılar. Kadının vücudu da, vericinin kalbini alacak durumdaydı.

Doktor Skun, programının çerçevesi içinde, kendi vücudunun bir uzantısını da, beyninin nakledilmesi için daha önceden hazırlamıştı.

Ancak T. M. Partisi, bir kere daha veto hakkını kullanmaktan çekinmedi. Doktor Skun'un cesedi ve uzantısı, Minerva'nın yineleme sisteminin içine atıldı.

İdris, bütün bu olup bitenleri çok sonra öğrenebildi ve bu davranış onun açısından daima bir cinayet olarak kaldı.

DOKSAN günlük mahkûmiyeti sırasında İdris iki ziyaretçi daha kabul etti. İki kadın ziyaretçi.

Birincisi, Dünya'dan gelen öğretmenlerden, ak saçlı, ama fizik yapı bakımından genç kalmış Mary Evans'tı. Hüzün, yüzünde birden çok derin iz bırakmıştı.

— Eee, nasılsınız bakalım Kumandan Hamilton?

— Ya siz nasılsınız, Bayan Evans?

— Kendimi size teslim etmeye geldim, dedi pat diye. Bir kadına ihtiyacınız olması gerekir... Bana dediler ki... Yâni anladığım kadarıyla Zilonya de Herrens'in başka verilmiş sözleri varmış. Ben de düşündüm ki... diyerek kekeledi, durdu.

— Kim gönderdi sizi?

— Hiç kimse. Aklıma esti, geldim işte. Gitmemi ister misiniz?

— Yok, kalın, rica ederim. Ama biraz kuşkuluyum, anlarsınız ya, değil mi? Bana gerçeği söyleyin. Niçin geldiniz buraya?

— Söyledim ya. Size hizmet sunmaya... dedi ve başladı birden ağlamaya. Ne kadar aptalca bir davranış benimki, değil mi? Saçına ak düşmüş, memeleri sarkmış bir kadına ne diye ihtiyacınız olsun? Buradan çıkınca, dilediğiniz bir Minervalı kadınla birleşebilirsiniz herhalde. En az üç tanesinden biri, kendisini kollarınızın arasına atmaya hazırdır. Siz bir şöhretsiniz. Ama ben düşünmüştüm ki... Yâni sandım ki... Derken başını ellerinin arasına alıp, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

İdris yavaşça saçlarını okşadı kadının. Otuz dört yaşında, ak saçlı, sarkık memeli, diye düşündü. Hiçbir zaman gelişme fırsatı bulamamış ki. Ama ben onun

saçlarını yeniden parlatacağım, onun memeleriyle iftihar etmesini sağlayacağım. Çünkü o son Dünyalı kadın, ben de son Dünyalı erkeğim. Böylesine bir bağ, sıradan bir cinsel istekten çok daha güçlüdür. Evet, hayatî bir anlam taşır böyle bir bağ!

Kadını kollarının arasına alıp, göğsüne bastırdı.

— Siz beni sevmiyorsunuz, diyordu hâlâ ağlayan Mary. Beni nasıl sevebilirsiniz ki? Erkenden yaşlandım ben, birbirimizi hemen hiç tanımıyoruz, hâlâ birbirimizin yabancısıyız.

— Sevgili Dünyalı Kadın, dedi İdris, Zilonya'yı unutun artık, benim de unutmam için yardım edin bana. Siz ve ben, damarlarımızda Dünya'nın kanını taşıyoruz ve bu yüzden birbirimizi sevmek zorundayız. Sizin ak düşmüş saçlarınız, sanki savaşta ganimet diye alınmış bir bayrak, memeleriniz ise, Dünyalı bir kadının memeleri... Şimdi sakin olup, konuşalım.

— Kalmamı isterseniz, kalabilirim. Vorşinski Başkanı bana bu konuda izin verdi.

— Siz ondan böyle bir izin talep ettiniz mi? diye yine kuşkuyla sordu İdris. Yoksa o mu size gelip beni ziyaret etmenizi söyledi?

— Ben böyle bir talepte bulundum. Acaba hata mı ettim? Bir yanlışlık yaptımsa, özür dilerim... Zaten gerçekten isterseniz kalacağım yanınızda.

İdris bir an düşündü.

— Bu adamlar pek düşünceli doğrusu. Niçin acaba? Önce beni lüks bir kodeste, üç ay hapse mahkûm ediyorlar. Sonra da cinselliğin teselli kaynağı olması imkânı tanıyorlar. Gerçekten neden acaba?

— Sanırım beni bir emniyet supabı gibi görüyorlar, diyeceğim, dedi hüzünlü bir gülümsemeyle Mary Evans. Çünkü sizin kişiliğinizde bir tür yarı vahşi hayvan görür gibi oluyorlar, İdris. Sanırım güdülerinizi kendi

cinsinizden biriyle salıvermenizi tercih ediyorlar. Minervalı güzelleri baştan çıkartacağınız yerde...

— Evet, ben bir vahşiyim, dedi İdris. Çevrelerine çok iyi uyum sağlayan Minervalı erkeklerinizden farklı olarak bir vahşiyim ben. Onlar şiddet göstermesini bilmezler, teknolojik karınca yuvalarına kapanmış, hayatta kalmaya bakarlar yalnız. Oysa bende büyüklük çılgınlığı var. Tehlikeliyim ben. Tahrik edilirsem, şiddetle tepki gösteririm. Ve insanoğlundan arta kalanların yeniden yaşaması için ne gerekirse onu yapmaya kararlıyım. Sizin de çok güzel ifade ettiğiniz gibi, bunun için Minervalı dilberleri baştan çıkarmam da gerekse veya topluma çok iyi uyum sağlamış erkeklerinin suratlarını çarşamba pazarına çevirmem de gerekse, yapacağım. Bana engel olmak için ellerinde bir tek çare var, o da beni öldürmek. Şükür ki, bildiğim kadarıyla burada ölüm cezası da yok... Bu da benden yana bir şey. Ama siz benimle kalmaya karar verirseniz, sizi dövmeyeceğim, hatta sizi öldürmeyeceğim ne malûm?

— Ben Minervalılar'la sizden daha uzun bir zaman yaşadım, İdris, dedi Mary, derin bir iç çekerek. Bir yandan onlara hayranlık duyuyorum, bir yandan da beni dehşete düşürüyorlar. Uygulamada insanoğlundaki içgüdüsel saldırganlığı yok etmişler. Bu da iyi mi, kötü mü? Ayrıca umutsuzcasına «hijyenik» yaratıklar halini almışlar, gerek fizik, gerekse psikolojik bakımdan. Kim bilir, belki de gerçek bir Dünyalı erkek tarafından dayak yemek daha iyidir, diye gülerek ekledi. Hatta onun elinde ölmek. Bu rizikoyu göze almak istiyorum.

— Mary Evans, siz hoşuma gidiyorsunuz.

— Siz de benim hoşuma gidiyorsunuz, İdris Hamilton.

— Peki, öyleyse geleceğimizi çizelim. Sanırım bura-

da kırk yedi Mars günü daha geçireceğim. Bana eşlik etmek ister misiniz?

— Evet.

— Kelimenin sıradan anlamıyla size karşı hep iyi olacağımı garanti edemem. Yâni Dünyalılar'ın algıladığı şekliyle. Ceza sürem dolup da buradan çıkınca, Minerva ölçütlerine göre uslu kalacağımı da garanti edemem. Aslında size hiçbir söz vermiyorum. Bana bağlanırsanız, ben de size karşı sevgi beslersem, belki de birlikte üzüntüyü tadacağız, güçlüklerle karşılaşacağız.

— Bir daha söylüyorum, rizikoyu göze almaya hazırım. Siz Dünyalılar'ın sonuncusunuz. Hatta kim bilir, belki de son insansınız. Şansımı deniyorum.

İdris genç kadını bağrına bastırıp, öptü. Dokunduğunda, Mary'nin sarkık memeleri garip bir biçimde sıkılaşmış, yeniden yaşamaya başlamış gibi geldi kendisine.

— Size söylemem gerek birkaç şey daha var, dedi biraz sonra Mary. Manfrius de Skun bir kalp krizi geçirerek öldü. İsteseler, onu kurtarabilirlerdi. Sizin de bildiğiniz gibi, burada organ nakli teknikleri çok yüksek bir düzeyde. Ama T.M.'nin adamları, doktorun diriltilmesini, kendisine organ nakli yapılmasını, hatta uzantısının kullanılmasını bile yasaklayacak kadar güçlü çıktılar... İşte bu insanlar, başkaldıranlardan böyle kurtarıyorlar yakalarını. Onları idam etmiyorlar, sadece kımıldamalarını engelliyorlar, sonra da sabırla bekliyorlar : Doğanın kendi bildiğini okumasını bekliyorlar.

İdris uzun bir süre hiç konuşmadı, sustu.

— Manfrius de Skun, iyiliksever bir insandı, belki de çok büyük bir insandı. Buna tarih karar verecek. Benim tek bildiğim şey, hayatının en güzel yıllarını beni yeniden hayata döndürebilmek ve bana yeni bir vücut verebilmek için harcadığıdır... Mary, ben Manfrius de

Skun'un jokeriyim. Evet, beni iskambil kâğıtlarının arasına o karıştırdı. Sevgilim, şimdi soyunup yatağa, yanıma gelin. Size hemen şunu da söyleyeyim, size bir çocuk verebilmek için elimden geleni yapacağım. Canı cehenneme Minerva'nın da, kurallarının da!

RUH doktoru, Mary'nin varlığından hiç de memnun kalmadı. Çalışmasında kendisine engel olacaktı. İdris' le kendisi arasında doğmaya başladığını sandığı güven bağlarını zayıflatıyor gibiydi. Ama anlaşılan bazı nazik siyasal nedenler, tedavisi sırasında bu Dünyalı'nın yanına bu kadının gönderilmesini gerekli kılmıştı. Ruh doktoru siyasetle hiç ilgilenmezdi, ama bazı çevrelerin İdris Hamilton'u daha da gözden düşürmek gibi bir plan peşinde oldukları kulağına gelmişti.

Mary gündelik zorunlu yaşam koşullarına ayak uydurabilmek için elinden geleni yaptı. Ruh doktoru ziyaret için geldiğinde, o da çıkıp Vorşinski sokaklarında dolaşma iznine sahipti. Ama bütün yemeklerini İdris'le birlikte yiyor, alıştırmalarında ona eşlik ediyor, ekranı onunla birlikte izliyor, onunla konuşuyor, onunla yatıyordu.

Sevişmeleri ihtiras doluydu, ama âdeta kişilikten yoksundu. İdris, ilişkinin Hamilton ile Mary Evans arasından çok, Dünyalılar'ın son erkeğiyle, son kadınının arasında cereyan ettiğini kabul ediyordu. Çocuklar önemli değil, diyordu kendi kendine. Dünya'da doğdukları halde, koşullandırılmaları, görüşleri, şimdi bütünüyle Minervalılar'a uymuştur. Vücutları Dünyalı, ama düşünceleri Minervalı'dır.

İdris'in Mary ile beraberliği, simgeseldi. Bazen göz kamaştırıcı düşlere dalıyordu. Kendisini olgunluk çağında bir Âdem gibi görüyor, biraz geçkince bir Hava ile yaşadığını sanıyordu. Bazen de düşleri onu çok uzaklara götürüyordu. Dünya'ya, Güneş'ten sadece yüz altmış milyon kilometre uzaklıktaki bu cennete döndüğünü hayal ediyor, Havva ile birlikte burasını yeni-

den insanlarla dolduruyordu. Aklının daha başında olduğu zamanlarda, düşlerine gülmeyi de biliyordu. Tek başlarına ikisi, yeni Âdem'le yeni Havva, feci şekilde sınırlandırılmış bir gençlik rezervinden başkasını üretemezlerdi ki...

Üç boyutlu Minerva ekranlarında seyrettikleri film ve tiyatro oyunları da acınacak kadar safça şeylerdi. Tam birer amatör işiydi. Ekranlarda her türlü fizik ve moral şiddet gösterisi yasaklandığından, vatandaşlara sadece ütopik düşüncelerle dolu, küçük aile dramları sunuluyordu ve çoğu, aynı temanın çeşitlemeleriydi : A, B ile geçici bir beraberlik arzulamaktadır; B ise, C ile beraber olmak ister, C de su ürünleri serasından ya da yeni bir atom santralından veya elektronik fabrikadan, o da olmazsa, birtakım sosyolojik ya da tıbbi projelerden başka bir şey düşünmemektedir. A, B ve C'nin cinsiyetlerine göre, C'nin kadın ya da erkek, sadık bir yardımcısı vardır ve umutsuzca ona bir çocuk vermek ya da ondan gebe kalmayı ummaktadır. Film daima demokratik ve mantıklı bir sonla biter, herkesi tatmin eder.

Hemen hepsi zamanın karanlıkları arasında unutulup giden «Kral Oidipus», «Julius Sezar», «Azize Jeanne», «Kızgın Damdaki Kedi» gibi dramların ayarında bir eser bulmaya imkân var mıydı? Göründüğü kadarıyla, Shakespeare'in dehâsına, İbsen'in ihtirasına, Tennessee Williams'un şu Dünya sorunlarını kavrama yeteneğine sahip bir Minervalı oyun yazarı yoktu. Daha doğrusu, Minerva'da oyun yazarı yoktu. En büyük felaket, hiçbir tehlikenin kendilerini tehdit etmemesi, hiç acı çekmemeleriydi. Mağaralarına sığınmışlar, kendilerini emniyette hissediyorlardı. Kendilerinden hiçbir özveri beklenmiyordu. Hepsi de «hijyenik» birer yaratık olup çıkmıştı, o kadar.

Durum, müzikte de böyleydi. Uzaktan, yakından ol-

sun, Bach, Beethoven, Brahms ile kıyaslanacak hiçbir besteci yoktu. Hatta Strauss'la. Ne heyecanları, ne ateşlilikleri, ne de ihtirasları kalmıştı. En iyi müzikleri, kötü bir Mozart benzeriydi, o kadar. Halk müziği ve hafif şarkılar bile tekdüze ve can sıkıcıydı.

Hiç kuşkusuz Minervalılar, bilim ve teknoloji alanlarında çok başarılı olmayı becermişlerdi. Otuz yüzyıl boyunca, donmuş gezegenin içinde, nüfuslarını istikrarlı bir düzeyde tutmasını becermişlerdi. Ama artistik eğilimler, hayata bir anlam veren yaratıcı dehâ, nedendir bilinmez, yok olmuştu sanki. Şimdilik koca beşeriyetten geriye, on bin hijyenik ve toplumlarına çok iyi uyum sağlamış kuklayla, beyinleri aşağı yukarı yıkanmış birkaç Dünyalı çocuk, olgunluk çağında diriltilip, hayata döndürülmüş bir Âdem'le, silik bir Havva kalmıştı. Dünya cenneti oyununu bir daha tezgâhlamanın çok zor olduğu hakkında rahatça bahse girilebilirdi.

Her neyse, ikinci ziyaretçisini kabul edinceye kadar, İdris böyle düşünüyordu.

Bu ziyaretçinin adı, bir hayli zarifti : Damaris de Gaulle. Bu ad, İdris'in belleğinde bir yankı uyandırdı. Anılarını bir hayli eşeledikten sonra, buldu. Yirminci Yüzyıl'ın bir döneminde, De Gaulle adında bir Fransız generali yaşamıştı. Bir savaşta küçük bir rol oynamıştı; galiba İkinci Dünya Savaşı'nda. Bu genç kız da belki onun soyundan geliyordu.

Çok gençti. On Mars yılından, yâni yirmi yaşından daha büyük olamazdı. Uzun, sarı saçları, biraz kaba hatlı bir vücudu vardı, ama sağlam ve güzeldi. Anaç bir yapıya sahipti.

Mary'yi soğuk, kibirli, âdeta düşmanca bir bakışla süzdü ve kaldığı sürece, yalnız İdris'e bakarak konuştu.

— Bu odanın gözetlenmediğini biliyoruz, dedi söze girerken. Şu halde özgürce sohbet edebiliriz. Sizinle açık ve dürüst konuşacağım. Sizin de bana böyle davranmanızı isterim.

— Siz kimsiniz? diye sordu İdris.

— Önemi yok, ama bir grubun üyesiyim. Kendimize Doğru Yol Dostları adını yakıştırdık. Hepimiz genciz ve geceleri yaşıyoruz. Size kumandan diye hitap edebilir miyim?

— Nasıl isterseniz, öyle hitap edin, dedi gülerek İdris. Kumandan ha? Niçin olmasın? Aslında böyle çağrılmak bana pek yakışmıyor. Çünkü son kumandanlık görevimi yitirdim. Ama dediğiniz gibi, ne önemi var ki? Neden beni görmeye geldiniz? Merakınınzdan mı? Saldırmaya hazır bir barbar Dünyalı'yı hayran hayran seyretmek için mi?

— Size Garip İsa (Jesus Freak) adını verdiler, dedi Damaris, ama ben kumandan'ı tercih ediyorum. Daha ciddi, üstelik otoriteniz olduğunu gösteriyor.

— Bana Garip İsa adını takanlar kim?

— Doğru Yol Dostları. Eski bir efsane dolayısıyla. Mutlaka biliyorsunuzdur. Bir zamanlar Dünya'da İsa adında bir adam vardı. Dostlar'dan tarihçi olan biri, onun asıl adının Yusuf Bardavit olduğunu söyledi, ama bunun önemi yok. Her neyse, devrimci eylemleri yüzünden öldürüldü. Pilate onu bir beyin nakli ameliyatıyla diriltti ve işte ilk kez bunlar Sovyet Rusya'da gerçek bir komün kurdular. Anladığım kadarıyla kapitalist ülkeler bombalayıp yerle bir edene dek, bir komün gelişip zenginleşmişti. Doğru Yol Dostları, size Garip İsa adını, serüveniniz ona çok benzediği için taktılar. Ayrıca başlarına geçeceğinizi ve «Talbot'un Simgesi»nin zorunlu kıldığı acımasız kısıtlamalardan arınmış bir komün kurmak üzere onları yöneteceğinizi umuyorlar. Onları yönetmeyi kabul eder misiniz?

İdris, kahkahalarla gülmemek için güç tuttu kendisini. Minervalılar'ın, Dünya tarihini karıştırmalarını ve çeşitli dönemleri birbirlerine benzetmelerini belki kabul edebilirdi, ama devrimci bir Lenin İsa kavramı uy-

durmaları, kolay kolay yutulacak bir lokma değildi yâni!

— Kimi yöneteceğim ben?

— Minerva gençliğini.

— Bütün Minerva gençliğini mi?

Damaris, zarif bir hareketle saçlarını geriye attı.

— Fosilleşmiş bir hayat düzenine son vermek isteyen bütün gençleri, dedi. Buradan sizi salıverdikleri zaman, monorayda geceleri biraz dolaşmaya çıkın, kumandan. Bizleri orada bulabilirsiniz. Eğer gerçekten bir Garip İsa iseniz, bizim Büyük Toplum'u yaratmak için gösterdiğimiz çabalara yardımcı olursunuz. Benim şimdi gitmem gerek. Söz mü, yardım edecek misiniz bize?

— Doğru Yol Dostları'nı görmeye geleceğim. Yöneltilmeye layık iseler, bir şeyler yaratmalarına yardım edeceğim, ama bunun bir Sovyet komünü olacağı hakkında söz veremem. Ancak her halde «Talbot'un Simgesi» ve onun çok iyi bildiğiniz durağan toplumundan daha iyi bir şey kurarız.

— Şimdilik bu kadarı da bize yeter, diyen Damaris de Gaulle, çıktı, gitti.

— İdris. dedi Mary, siz gerçekten mahvınızı mı hazırlamak istiyorsunuz?

— Hayır sevgilim, dedi İdris. Aksine, hayatta kalabilmek için her şeyi yapmaya kararlıyım. Siz ve ben, bir gün Dünya'ya döneceğiz, henüz nasıl, bilmiyorum, ama döneceğiz. Bana bir şey söylemediniz, ama şimdiden benden bir bebek taşıyorsunuz. Bizim doğduğumuza tanık olan gezegenin toprağında yürüyecek bir bebek. Bu uğurda can vermem gerekse bile. Beni anlıyor musunuz?

— Evet, dedi Mary ve birden gözlerinde alışılmamış bir parlaklık görüldü.

İDRİS, cezasını çektikten ve «ıslah tedavisi»ni tamamladıktan sonra salıverildiğinde, yine de tam ve eksiksiz bir özgürlüğe kavuşamadı. Umumi yerlerde, rastlantı dışında Zilonya de Herrens ile kesinlikle görüşmemek yasağına zaten boyun eğmişti. Ama bunun ardında daha pek çok sinsi kısıtlamalar vardı.

Serbest bırakılır bırakılmaz, Mary Evans'ın himayesine verilmişti. Davranışlarından o sorumlu tutulacaktı. Yâni bir kere daha yasaları çiğnerse, İdris gibi Mary de bunun sonuçlarına boyun eğecek demekti. Bir suçlu da olsa, cezasını iki kişi çekecekti. İdris, bunun bir şantaj olduğunu hemen anladı. Hem de dürüst Minervalılar'ın bir teki bile olaya bu gözle bakmadığı halde.

Bundan da kötüsü, her on günde bir Vorşinski hastanesinin psikiyatri kliniğine başvurup, beyin elektrosu aldırmak ve bir ruh doktorunun muayenesinden geçip, onun soracağı sorulara vereceği cevaplarda samimi olup olmadığını, makinede doğrulatmak zorunluluğuydu.

Ayrıca umumi toplantılarda, mitinglerde, vb. yerlerde bulunması da yasaktı. Yargıçların kararına göre, beş kişiyi aşan kalabalıklar, toplantı sayılacaktı. Bu tür faaliyetlere katılmak, bu toplantılarda söz alıp konuşmak isterse, önceden Vorşinski Belediye Konseyi Başkanı'ndan izin alması gerekiyordu. Başkan, izin verip vermemekte serbestti.

Ama hepsinden kötüsü, ikinci bir emre kadar (büyük bir olasılıkla bu sonuna kadar demekti), İdris «genetik fonların zenginleştirilmesi»ne, daha açık bir deyimle, bir kadını gebe bırakmaya katkıda bulunamayacaktı.

Ne yazık ki Mary gebe kalmıştı. Gerçek keşfedilince

zorunlu olarak bebeğini aldırtacaktı. Hiç kuşkusuz bu yüzden ikisi de ayrıca ceza göreceklerdi. Çünkü bu işin İdris'e yasaklanmasından ayrı olarak, her türlü gebelik için önceden izin alıp onay gerekliydi. Mary yasayı bildiği halde, umutsuzca İdris'ten bir çocuk doğurmak istediğinden, bu gerçeği aklından çıkartıp atmıştı: Âdem ile Havva hastalığı...

Doğum kontrolu kusursuz işletildiği, doğum kontrol ilaçları her yerde serbest dağıtıldığı için de, Mary'nin gebe kalması, Minerva yasalarını bile bile çiğnemek sayılacaktı.

İdris, T. M. grubunun, son Dünyalı'nın itibarını sarsmak için bir çıkar yol bulacağını artık anlamıştı. Zaman, onların lehine işliyordu. Böylece Minervalılar'ı barışçı yollardan bağlandıkları psikolojik kış uykusu politikasından caydırmak umudunu terk etmek gerekecekti.

Bu durumda bir şeyler yapılmak isteniyorsa, çabuk davranmak gerekti.

Mary Evans'ın Talbot şehrinde bir dairesi vardı, ama ne yazık ki bu kuş kafesi gibi dairelere yuva denirse, bu yuva Zilonya de Harrens'in yerine çok yakındı. İdris'e de Vorşinski şehrinin merkezinde bir kafes vermişlerdi. Burası Manfrius de Skun'un eski eviydi. Her ne kadar bilginin bütün eşyası, baştan aşağı yenilenmişse de, İdris burada kalmak istemiyordu. Hortlaktan korktuğu için değil de, kendisini dirilten adama duyduğu saygıdan ötürü... Onun yerine kendi kişiliğini daireye kabul ettirmek istemiyordu.

°Bu yüzden de gidip Mary'nin yanına yerleşti. Daha ilk gece Mary'yi yatağında yalnız, mutlu ve bitkin bıraktı. Çünkü çılgınca sevişmişlerdi. Kalktı, Doğru Yol Dostları'nı bulmaya çıktı. Nasıl olsa artık kaybedecek bir şeyi yoktu.

Beş Şehir'i birbirine bağlayan otomatik ulaşım şebe-

kesi, çok çok eskiden Paris, Londra ve Moskova gibi büyük şehirlerdeki metroya çok benziyordu. Ancak bu monorayh şebekesinin vagonlarının üstü açıktı. Böylece yolcular çok hoş aydınlatılmış tünellerin billûr duvarlarını seyredebiliyorlardı. Araçlara biletsiz binildiğinden ne şefdötren, ne kondüktör, ne de kontrolör vardı. Monoray bir istasyondan diğerine hızlı, sessiz, tekdüze bir hareketle kayıp gidiyordu. Her şey ücretsiz, ve otomatikti. Üstelik yirmi dört saat aralıksız çalışıyordu.

Sabahları; daha doğrusu Minerva'da böyle adlandırılan vakitte. Monoray ustaları, kalifiye işçileri, teknisyenleri, memurları, bilginleri, büro ve fabrikalarına taşıyordu. Gece işbaşı yapan ekipler, geç kalmış ziyaretçiler, ama hepsinden de çok, Doğru Yol Dostları görülüyordu. Gece Çocukları, Minerva gençliği, monorayı bir buluşma yeri haline getirmişti.

İdris, Talbot istasyonunda boş bir vagona bindi. Vagon bir süre peronda bekledi, sonra banda kaydedilmiş bir ses, anons yaptı : «*Vagonlara artık binilip inilmemesi rica olunur.*» Bu cümle birçok kez yinelendi. Derken bir zil çaldı. Monoray, Vorşinski'ye uzanan tünele hızla daldı.

Beş Şehir arasındaki uzaklık, ancak birkaç kilometre kadardı. Her şehir arasında ihtiyarî duraklar vardı. Monoray buralarda durmuyor, ancak hızını iyice keserek yavaşlıyordu. Yolculardan biri, her koltuğun kenarında bulunan kırmızı düğmelerden birine basınca, duruyordu.

Banda kayıtlı ses, her istasyondan önce nereye varacaklarını anons ediyordu : «*Talbot çiftliğine yaklaşıyoruz... Su ürünleri serasına yaklaşıyoruz... Vorşinski elektrik santralına yaklaşıyoruz...*»

Önü, şeffaf bir plastik ekranla korunan, üstü açık vagonlarda, insan sıcak bir rüzgâr estiği izlenimine ka-

pılıyordu. İdris, saçlarını kaldıran yapay rüzgârı pek sevdi. Bir zamanlar Dünya'da esen rüzgârı anımsadı.

Vorşinski elektrik santralında, monoray istasyondan geçerken yavaşladığında, iki genç kenara yaklaşıp, vagonun oldukça alçak yan kapısından ustaca içeri atladılar. İsteseler, her istasyonda da bulunan kırmızı düğmelere basarak, monorayı durdurabilirlerdi. Ama biraz cimnastik yapmayı tercih etmiş olmalıydılar. Tehlikeyi göze alarak monoraya atlamışlardı.

Biri kız, biri erkekti ve ikisi de çok gençti, Dünya yılıyla en çok yirmi iki yaşındaydılar.

— Günaydın, dedi kız.

Delikanlı, mandolinaya benzeyen bir müzik aleti taşıyordu.

— Biz, Doğru Yol Dostları'yız, İdris Hamilton. Aramıza hoş geldin.

İdris daha cevap vermeye fırsat bulamadan, Vorşinski'ye yaklaştıklarının anonsu yapıldı.

Monoray, istasyonda durdu. Üç genç daha bindi. İki delikanlıyla bir kız. Elbette içeride kimleri bulacaklarını biliyor olmalıydılar.

Onları, orta yaşlı dört kişi daha izledi. Bunlar herhalde gece ekiplerindendi. Hepsi de gençlere tiksinir gibi bakıp, onlardan elden geldiğince uzağa oturdular.

Son binen orta yaşlılar, Brandt su ürünleri santralının istasyonunda indiler.

Vorşinski istasyonunda monoraya binen genç kız İdris'in yanına gelip, onu yanağından öptü.

— Günaydın, Dünyalı. Bana sahip olmak isteseniz, acaba birinin kolunu kırar mıydınız? diyerek, bastı kahkahayı.

İdris, şaşkına dönmüştü. Bu gençler hakkında ne düşünmek gerektiğini bir türlü kestiremiyordu.

Delikanlının biri, kendisine bir şişe uzattı.

— İçin, dedi. Dostları keşfetmiş bulunuyorsunuz. Dostlar da sizi. Bunu kutlamak gerek. İçin haydi!

— Nedir bu?

— Hayat iksiri. Dostlar'ın içkisi.

Aslında kafra'ydı, şu Minerva'nın yalancı konyağı. İdris bir yudum içip, şişeyi gence geri uzattı. O da bir yudum alıp, diğer Dostlar'a verdi.

Brandt çiftliği istasyonunda monoray yavaşladı, İki Dost daha ustaca vagona atladı.

— Brandt su ürünleri istasyonunda inen şu robotlar, burada sizin Dostlar'la beraber olduğunuzu malûm kişilere haber verdiler bile, dedi herkese kafra ikram eden delikanlı. O dört kişiden biri de, benim annemmiş!

— Niçin onlara robot diyorsunuz? Bana pek sıradan kişiler gibi göründüler.

— Çünkü her şeyi kabul ediyorlar, ne söylenirse, onu yapıyorlar. İnsanlıklarını iyice kaybetmişler galiba.

— Beni ilgililere haber vermeleri, ciddi bir sorun yaratır mı?

— Bizim için değil, dedi omuzlarını silken delikanlı. Ama sizin için tehlikeli olabilir. Çünkü sizi toplum için bir tehlike olarak görüyorlar, İdris Hamilton. Bize ise bir avuç budala gözüyle bakıyorlar. Kafra şişesini yeniden uzatarak, içiniz, diye ekledi. Adım, Egon. Siz, benim kardeşimsiniz.

— Sağol kardeşim, diye alaycı bir gülüşle cevap verdi İdris. Beni yine hapse attıkları zaman, yine böyle kardeşlik gösterecek misiniz?

— Evet, daima! Artık siz bizim kumandanımızsınız. Emredin, yapalım.

Aragon istasyonunda daha başka Dostlar da bindi monoraya. Yanlarında başka müzik aletleri ve kafra şişeleriyle.

Mandolinli delikanlı, kısa bir parça çaldı, sonra bir balad okumaya başladı :

«Son Dünyalı,
Nedir değeri?
Savaş kanlı geçse bile,
Bizi yeni bir yaşama götürecek mi?
Evet, evet, evet!

Son Dünyalı,
İdris Hamilton yaşama döndü,
Bizi özgür kılmak için döndü,
Yeşil Gezegen'i bize geri vermek için,
Evet, evet, evet!

Son Dünyalı,
Biliyoruz, nedir değeri,
Onun için yaşamaya da, ölmeye de değer,
Gözyaşı dökmeden gideceğiz peşinden,
Evet, evet, evet!

Çiang şehir istasyonunda, Damaris de monoraya bindi.

— Kumandan Hamilton, sizi seviyorum! dedi. Siz gerçekten Garip İsa'sınız.

ÇOK uzun bir geceydi. Monoray birçok defa Beş Şehir çevresinde turladı : Talbot, Vorşinski, Brandt, Aragon ve Çiang. En sonunda İdris, artık yetti dedi ve Mary'nin yanına dönmeyi kararlaştırdı.

Ayrılma zamanı gelip çattığında, bir hayli kafra içmiş, adını ve yüzlerini bile hatırlayamadığı birçok gençle konuşmuştu. Kendisine bir kurtarıcı, bir İsa gözüyle baktıkları doğruydu. Hepsi de bir sihirbaz gibi silindir şapkasının içinden bir tavşan çekip çıkarmasını, statükoyu devirmesini ve dinamik bir toplum yaratmasını istiyorlardı. Ama şarkının sözlerine, Doğru Yol Dostları'nın bütün protestolarına rağmen, İdris çocukların kendilerini gerçekten Dünya'ya geri götürmesini ciddi olarak beklemediklerini biliyordu. Aslında onların bütün istedikleri, bugünkü Minerva toplumunun katı kurallarının sağladığından daha geniş bir özgürlüktü.

Ancak etkili bir biçimde örgütlenemeyecek, harekete geçip bir şeyler yapamayacak kadar zayıftılar. Tıpkı küçük çocuklar gibi, güvenebilecekleri ve kendilerini yöneltecek bir kılavuz arıyorlardı. Yine küçük çocuklar gibi, ne yapacaklarının söylenmesini istiyorlardı. Ama acaba mücadele edecek cesareti bulabilecekler miydi? Gerektiğinde kuvvete başvuracak kadar kararlı olabilecekler miydi? Kilit tesislere, elektrik santrallarına, su ürünleri santrallarına, çiftliklere el koymaya hazır mıydılar? Amaçlarına ulaşabilmek için, Beş Şehir Konseyi'ni rehin olarak almayı bilecekler miydi? İdris hepsinin yüzlerini gözlerinin önüne getiriyor ve çok şüphe ediyordu bundan.

Kendisi yüz kadar Dünyalı ile Beş Şehir'in tek hâki-

mi olabileceğini çok iyi biliyordu. Ama şu Doğru Yol Dostları'ndan bin tanesinin bile T. M. kodamanlarını, iktidarın fosilleşmiş yapılarını zorlayıp, Minerva toplumunun bir kalkınma dönemine girmesine izin verdiremeyeceğini biliyordu. «Talbot'un Simgesi» en azından bir alanda başarılı olmuştu : Saldırganlık diye bellenen her şey, serüven merakı, daima daha ileri gitmek için duyulan dayanılmaz istek, insanların zihinlerinden kesinlikle kazılıp atılmıştı!

Bu güçsüz gençler, bir tek şey istiyorlardı : Garip İsa'ları, kavgasız gürültüsüz, sorunsuz ve kargaşasız, ısmarlama mûcizeler yaratsın! Evet, bütün istedikleri kan dökülmeden gerçekleşecek bir devrimdi. Bir mûcize!..

İdris o gece, Mars'a gönderilmek üzere «*Dag*»a bindirilen Dünyalı çocuklardan iki üç tanesinin de Doğru Yol Dostları'na katıldıklarına dikkat etmişti. Bundan, önce mutluluk duydu. Bu umuttu bu. Ama bir fırsatını bulup kendileriyle konuşunca, çok üzüldü. Onlar da Minervalılar'ın sinsi beyin yıkamalarının kurbanı olmuşlardı. Propagandaya teslim olmuşlardı. Onlara, diğer dört şehrin yöneticilerini sindirip pes ettirmek için, şehirlerden birinin en önemli teknisyenlerini rehin almayı önermeye cüret ettiğinde, hepsi dehşetle geri çekilmişti. Yalnız cinayet değil, şiddetin her türlüsü onlar için söz konusu olamazdı. Onlar da Garip İsa'larının suların üzerinde yürümesini istiyorlardı.

İdris, Mary Evans'ın yanına kolu kanadı kırık, bitkin ve cesâretsiz, biraz da sarhoş döndü. İçeri girdiğinde, Mary hâlâ derin bir uykudaydı. Onu tatlı tatlı uyandırdı. Seviştiler. Ama bu kez ilişkileri pek mekanik geçti. İdris sadece kuşkularından arınmak, unutmak istiyordu. Az konuştu. Mary, onun halini anlayıp, kendisini rahatlatmak için elinden geleni yaptı. Vücudunun Zilonya'nınki kadar güçlü ve diri olmadığını biliyordu.

Ama İdris'e, doğduğu gezegenin bir kadınını kollarının arasında tuttuğunu bilmek bile yetiyordu. Bu, ikisi için de büyük bir teselliydi.

Ertesi sabah, İdris'in bir ziyaretçisi vardı. Oldukça yaşlı, garip ve kuşku verici biçimde Manfrius de Skun'a benzeyen bir adam. Adının Harlen Zebrow olduğunu ve İdris'le özel konuşmak isteğini söyledi.

— Ne söylemek istiyorsanız, karımın önünde de söyleyemez misiniz? diye sordu İdris.

İlk kez Mary'den «karım» diye söz ediyordu. Bunu kasten yapmıştı. Harlen Zebrow ürperdi. Mary'nin gözleri mutlulukla parladı.

— Burada, Minerva'da, siz de bilirsiniz ki Kumandan Hamilton, ancak süreli beraberlikler vardır. Karım sözcüğü bizim için hiçbir şey ifade etmez. Ayrıca Mary Evans sizin kayıtlı ortağınız bile değil. Her neyse, bunun önemi yok. Ayrıca Mary Evans'ın önünde de tartışabiliriz. Ama sizi temin ederim ki, onun bilmemesi gereken bazı şeyler var. İşitmezse bunları, daha emin ve akıllıca olur. Yine de karar sizindir.

Manfrius de Skun'a çok benzemesine rağmen, İdris ziyaretçisinden hiç hoşlanmamıştı.

— Bay Zebrow, bilmeniz gerekir ki ben Dünyalı'yım ve uzay gemisi kumandanıyım. Yasalarımıza göre de, rızaları halinde iki Dünyalı'nın nikâhlarını kıyabilirim. Hatta bir uzay gemisine hâlâ kumanda etsem ya da etmesem bile! Böyle dedikten sonra Mary'ye döndü : Bu tanığın huzurunda, ben Kumandan İdris Hamilton'u, siz Mary Evans, koca olarak kabul ediyor musunuz?

— Evet.

Böyle derken, iri memeleri giysisinin altında gururla dikleşir gibiydi.

İdris, uzak bir geçmişin bu sade sözcüklerinin büyüsü karşısında âdeta hayran kaldı.

— Ben İdris Hamilton, yine bu tanığın huzurunda, siz

Mary Evans'ı eş olarak kabul ediyorum. Yetkili makamlar tarafından tanınan bir uzay gemisinin kumandanı olarak, ben, Avustralya uyruklu İdris Hamilton, Dünya Birleşmiş Milletler Örgütü'nün bana verdiği yetkiye dayanarak, bizi karı-koca ilân ediyorum. Parmağınıza takacak yüzüğüm yok, Mary, dedi gülümseyerek, ancak Dünya yasalarına göre, yüzük şart değil. Şimdi eski bir geleneğe uyarak, koca, karısını öpecek. Bu imtiyazımı kullanacağım.

— Sizi seviyorum.

— Tatlım, müthiş bir erkekle evlendiniz, haberiniz olsun. Ama sizi mutlu kılmak için elimden geleni yapacağım.

İdris böyle diyerek onu öptü.

— İnanıyorum size, dedi yavaşça Mary.

— Ne hoş! dedi Harlen Zebrow. Ama bu garip ve modası geçmiş törenin Minerva'da hiçbir anlamı yok.

— Siz adalete inanır mısınız, Bay Zebrow?

— Elbette; zaten ziyaretimin sebebi de bu. Sizinle bu konuda konuşacaktım.

— Öyleyse Mary Evans'ın artık karım olduğunu anlamanız gerekir. Gezegenlerarası yasaya göre... Daha doğrusu Dünya B. M. Örgütü ile Ay Sorunları Komisyonu ve Mars Konseyi arasında, 2019'da imzalanan anlaşma uyarınca. Beş bin yıl süreyle, ben bu Dünya'da yoktum. Bildiğim kadarıyla da bu yasa asla yürürlükten kaldırılmadı. Dolayısıyla karım görüşmemiz sırasında burada bulunacaktır. Size şunu da hatırlatayım : Kendisinden asla kocası aleyhinde tanıklık etmesini isteyemezsiniz. Yasa gereği.

Harlen Zebrow, bastı kahkahayı.

— Kumandan Hamilton, siz bir rüyada yaşıyorsunuz. Var olmayan bir dünyada.

— Hayır efendim. Ben, Minerva'da yaşıyorum. Gezegenlerarası hukuk uyarınca da, bir Dünya vatanda-

şına tanınan imtiyazların uygulanmasını talep ediyorum.

— Ama bütün bunlar bizim için çok uzak bir tarihten ibaret!

— Zaman, hiç adaleti çürütür mü, Bay Zebrow? Şimdi lütfen karımın önünde konuşun.

— Önce şunu kabul edin ki, sizi zor duruma düşürmeye hiç niyetim yok. Söyleyeceklerim, sadece bir uyarıdan ibaret. Minerva'nın görüş açısı, tamam mı?

— Tamam.

— Güzel! Hiçbir siyasal görevim olmadığı halde, toplumumuzda iyi olan her şeyi korumayı amaçlayan Minervalı grubun ileri gelen üyelerinden biriyim. Bize, hiç kuşkusuz bildiğiniz gibi, T. M. Partisi derler. «Talbot'un Simgesi»ni okuduğunuza göre, bizim temel felsefemizi de biliyorsunuzdur. Garfield Talbot, büyük bir adamdı; fikirleri ve idealleri zaman aşımına muzafferce dayandı.

Gerçek şu ki Kumandan Hamilton, istikrarlı, ahenkli, göründüğü kadarıyla şiddete karşı bir toplum yarattık. Ama bu ahenk, şimdi büyük bir tehlikeyle karşı karşıya. Bu tehlikeyi de varlığınızla siz yaratıyorsunuz. Siz, şiddete dayalı, intihar tutkunu bir kültürün ürünüsünüz. Şiddet eğilimlerinizi de ne yazık ki açık seçik sergilediniz. Bu haliniz, Minervalılar'ı ürkütüyor ve üzüyor. Ancak bazı kimseler üzerinde de sağlıksız bir büyüleyiciliğiniz var. İşte bizim için asıl tehlike bu. İstemeyerek de olsa, hatta siz farkına varmasanız bile, inanç ve görüşleri bazı genç ve kolay etkilenebilecek vatandaşlarımıza belki de bulaştırabilirsiniz. Bilmem anlatabiliyor muyum?

— Elbette, elbette! Daha açık ifade etmek gerekirse, Doğru Yol Dostları ile karşılaştığımı biliyorsunuz. Bu nedenle bir tür tertipten şüpheleniyorsunuz.

— Dobra dobra konuşmayı seviyorsunuz, dedi omuz-

larını silken Zebrow. Ben her şeyi böyle açıklayamam. Neyse, birbirimizi anladığımızı görüyorum... Olaya şöyle bakın : Binlerce yıl bedeniniz boşlukta dönüp duran bir uzay gemisi enkazında, kurumuş bir madde olarak kaldı. Biz Minervalılar sizi dirilttik. Belki siz de benim gibi bize bir borcunuz olduğunu düşünüyorsunuzdur.

— Bana hayatımı Manfrius de Skun geri verdi. Her şeyimi ona borçlu olduğumu kabul ediyorum.

— Manfrius de Skun öldü.

— Elbette. Tam öldü hem de. Siz, onun buluşu olan tekniklerin kendisini diriltmek için kullanılmasına izin vermediniz.

— Konudan uzaklaşıyorsunuz. Bütün bunlar, Minerva politikasına ait şeyler, sizin bir yargıya varacak bilginiz yok. Karışmaya da, hakkınız! Umarım toplumumuzun değerlerine saygı gösterecek kadar uygarsınız. Bu nedenle yargıdan yoksun, kendilerine Doğru Yol Dostları adını veren bu bahtsız gençlerle bir daha görüşmemenizi istiyorum.

— Monorayda rastladığım kişilerle konuşmak, yasalara aykırı mı?

— Ne münasebet! Hiç olmazsa şimdilik değil! diye gülümseyerek cevap verdi Zebrow. Sadece konuşmanızı tavsiye etmem; hatta aksi, patavatsızlık olur. Herhalde anlıyorsunuzdur beni.

— Öyleyse engellenmediğim sürece, özgürlüğümden yararlanmayı sürdüreceğim, dedi İdris, sakince. Ayrıca bana gösterdiğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

— Sizi uyarmayı görevim bildim, dedi derin bir iç çeken Zebrow. Biliyorsunuz, Beş Şehir'de suç işlemek, şiddet nedir, kimsenin haberi yok. Bizde ölüm cezası da yoktur. Ancak yasalara karşı ciddi direnişlerde, vatandaşları sürgüne gönderebiliriz.

— Sürgüne mi? Nereye ama?

— Gezegenin yüzeyine, Kumandan Hamilton. Başka

nereye gönderebiliriz ki? Uzun yıllardan beri Beş Şehir'den sürgüne gönderilen kimse çıkmadı. Doğrusu böyle bir şeyin sizin başınıza gelmesi, çok trajik bir olay olur. Gerçekten yazık, israf! Yâni ikinci hayatınızdan da olmak! Hem Doktor Skun'un muhafazasına kapatılmış bu beyne aklî sağlığını kazandırmak için harcadığı yıllarını düşünsenize.

İdris birden içinin dayanılmaz bir öldürme hırsıyla dolup taştığını hissetti. Zebrow'u o anda rahatça parça parça edebilirdi. Bu isteğini güç gemledi.

— Bay Zebrow, çok iyi kalplisiniz ve beni görmeye geldiğiniz için müteşekkirim size. Bütün söylediklerinizi dikkatle düşüneceğim.

— Peki, sizden talep ettiğimiz gibi, Dostlar'ı görmemeye de söz verecek misiniz?

— İzin verin, onu da düşüneyim.

— Ama pek vaktiniz yok, Kumandan Hamilton.

— Hayat, hepimiz için çok kısadır, diye gülümseyerek cevap verdi İdris.

— Ne demek istediğini anladın mı? diye sordu Mary, Zebrow gidince.

— Elbette.

— Sizi seviyorum ve hayatınızı tehlikeye atmanızı istemiyorum. Beni eş olarak seçtiniz, bu da beni çok mutlu kıldı. Rica ediyorum İdris, beni dul bırakmayın.

— Sevgilim, diyerek onu kollarından tutup kendine çekti ve öptü. Dünyamız'ı unutmamalıyız. Sizi kocasız bırakmamayı deneyeceğim.

— Çok bencilim, diyerek hıçkırdı Mary. Sizden başka bir şey istemiyorum.

— Öyleyse biraz katılaşmak gerek, sevgilim. Çünkü ömrümün geri kalan günlerini, Minerva adı verilen bu sandukada geçirmeye hiç niyetim yok.

ZİYARETİ izleyen birkaç gün içinde, İdris kışkırtıcı davranış diye nitelendirilecek hiçbir şey yapmadı. Vaktini, kâh yalnız, kâh Mary ile beraber dolaşarak geçirdi. Monorayla bir şehirden ötekine gitti, şehir merkezlerindeki cadde ve bahçelerde amaçsızca dolaştı. Hemen hemen hepsi birbirine benzediği halde, bu semtleri çok seviyordu.

Hepsinin bir bahçesi, onun çevresinde de Belediye'si, hastanesi, mağazası ve bir de eğlence merkezi vardı. Bu merkezlerde daima bir kahve salonu, bir kitaplık, bir de toplantı salonu bulunuyordu.

İdris, vatandaşların çoğunun boş vakitlerini eski çağlarda Romalılar'ın bütün zamanlarını hamamlarda geçirmeleri gibi, buralarda değerlendirdiklerini keşfetti. Her şehirdeki eğlence merkezi, bir tür forumdu. Buralarda karşılıklı çene çalınıyor, politika tartışılıyor, bilimsel ve teknolojik alışveriş yapılıyordu. Aynı yer, cinsel ortaklıklar kurmak için de ideal bir köşeydi.

İdris, davranışları yüzünden Minervalılar'dan nefret ediyordu. Ama bir meziyetlerine karşı saygısı vardı : Olağanüstü denecek kadar terbiyeliydiler. Ne Dünya'da, ne de Mars'ta böyle terbiye görmüştü. Hepsi, onun kim olduğunu biliyordu, Ekranlarda görüntüsünü izlemiş, öyküsünü ve son davranışlarını dinlemişlerdi. Buna rağmen onu yalnızlığından koparıp almayı denemiyor, peşine takılmıyor, alay etmiyor, kinayeli sözler söylemiyorlardı. Çevresinde toplanan hiç olmuyordu. Genellikle gönlünce dolaşmasına göz yumuluyordu. Bütün bakışların üzerine dikildiği izlenimine hiç kapılmıyordu. Bu bakımdan hepsine müteşekkirdi. En sıkıcı karşılaşma, sarhoş olduğu açıkça belli yaşlı bir ada-

mın, taze vücudundaki yaşlı beynini söküp çıkartmak ve layık olduğu bir çöp kutusuna atmak olduğunu söylemesiydi.

İdris, ihtiyarın hakaretini kılını bile kıpırdatmadan sineye çekti. Kendi kendine yaşlı beynini söküp çöp tenekesine atmak isteyecek Minervalılar'ın sayısının bir hayli kabarık olacağını düşündü. Onlara göre kendisi sefil bir nankörden başka bir şey değildi. Olağanüstü çabalar gösterilerek diriltilmişti, ama o başlarına dertten başka bir şey açmamıştı.

İhtiyarın arkadaşları, adam şiddet eylemine kalkışmadan, apar topar onu uzaklaştırdılar. Grup içindeki bir kadın, özür dileyen birkaç söz etti :

— Siz onun kusuruna bakmayın, Kumandan Hamilton. Çok içti, çok da yorgun. Ben onun ortağıyım, bir süre için. Kendisinden şikâyetçi olmak isterseniz, adı Willem de Slun'dur. Manfrius de Skun'un üvey kardeşidir.

— Şikâyetçi olmaya hiç niyetli değilim, bayan. Onu çok iyi anlıyorum. Aklı başına gelince, rica ederim, kendisini üzdüğüm için özür dileyin ondan. Kardeşi, çok büyük bir insandı. Ölümüne biraz olsun sebep olduğum için çok pişmanım.

— Siz Manfrius de Skun'un ölümünden yüzde yüz sorumlusunuz, dedi kadın. Davranışlarınızla, bir ömürlük çabalarını heba ettiniz. Ama, diye derin bir iç çekerek devam etti. Siz bir Dünyalı olarak toplumumuzun nazik siyasal havasını nasıl anlayabilirdiniz ki? Pişmanlık duygularınızı Willem'e söylerim. Hepimiz gibi o da, sizin kendinizden başka bir kimseyi düşünmediğinize inanmış.

— Elbette kendi kaderimi düşünüyorum, ama Willem'e söyleyin, insanlığın alın yazgısıyla da ilgileniyorum. Ayrıca ona, Manfrius de Skun'un dostum olduğunu, duygularımı çok iyi anladığını, düşünce tarzımı

onaylamasa bile, anlamaya çalıştığını da açıklayın. Bir de gerçekten büyük bir adamın ölümüne gözyaşı döktüğümü ekleyin.

İdris, Beş Şehir ziyaretlerinin ve monoray gezilerinin hoş gözle karşılanması için elinden geleni yapmıştı, ama durumun böyle olmadığını biliyordu. İzlendiğini, nerelere gittiğinin, nasıl davrandığının kollandığını biliyordu. Harlen Zebrow ve T.M. Partisi mensupları, hiç kuşkusuz sabırla bir büyük hata işlemesini bekliyorlardı.

Bazen peşindeki adamın kim olduğunu keşfediyor, yeni bir ajanın onun yerini aldığını görüyor, takibi sürdürdüğünü anlıyordu. Kimin takip ettiğini tespit edemese bile, aralıksız gözetlendiğini hissediyordu.

Gerçek niyetlerinin ne olduğu anlaşılmasın diye, böyle görünüşte amaçsız, dolaştı, durdu.

Aslında Beş Şehir'in bir haritasını hafızasına kazıyordu. Aslında bunu bir kâğıda çizmeyi tercih ederdi, ama bu çok tehlikeli olabilirdi. Bu yüzden monoray istasyonlarına çıkan sokak ve caddeleri belliğine yerleştiriyor, harita aklında soyut olarak kalıyordu.

En önemli keşfini, Mary'nin kendisine eşlik ettiği bir gün gerçekleştirdi. Beş Şehir, kabaca bir beşgen oluşturuyor, bunları birbirine bağlayan monoray şebekesi de yaklaşık dairesel bir biçimde dönüyordu. Ama Talbot'ta o zamana kadar farketmediği bir başka hat daha vardı. Ya da bir onarım atölyesine uzanan ikinci bir hat farketmişti daha önceden.

Oysa vagon gelmesini beklerken, Mary birden dalgın bir sesle, hatta pişmanlık duyan bir ifadeyle birden konuşmaya başladı :

— Şu tünele dalıp, dönüşü olmayan bir yolculuğa çıksak, mürettebatı hazır, emir bekler halde «*Amazonya*» yı bulsak, ne güzel olurdu!

— Tünel mi? Nereye çıkar bu tünel?

— Talbot uzay limanına, diye şaşkın cevap verdi Mary. Ben bildiğinizi sanıyordum..

— Kim bilir, belki bu da bilmemi istemedikleri şeylerden biridir, dedi gülümseyerek İdris. Uzak mı çok?

— Galiba, yedi sekiz kilometre. Tam bilmiyorum. Ben hiç gitmedim. Bir kere limandan buraya mutlaka geldim, daha doğrusu getirildim, o kadar işte.

— Çok ilginç! Sevgilim, gözetleniyoruz. Sakın o tünele fazla bakma.

Zilonya de Herrens ile Sirius Bourne bu sırada çıkageldiler ve aynı vagona bindiler.

— İyi günler, dedi İdris, Zilonya'ya. Talimata aykırı olduğunu biliyorum, ama herhalde bir çift laf edebilirim. Uzun konuşmayacağım. Biraz gecikmeli olarak haber verdiklerinde, babanızın ölümüne çok üzüldüm.

— Onu siz öldürdünüz, dedi buz gibi bir sesle Zilonya. Hem de bir hiç uğruna!

— Onu öldürdüğüme inanmıyorum. Bildiğim kadarıyla bir kalp krizi sonucu öldü.

— Onun ölümünden sizin sorumlu olduğunuzu söylüyorum size. Şiddet sizden kaynaklanıyor ve suya atılan bir taşın yarattığı daireler gibi, giderek yayılıyor.

— Duygularınız böyle olduğu için üzgünüm, diyen İdris, bu kez Sirius'a döndü. Vorşinski çiftliğindeki davranışımdan dolayı umarım beni affedersiniz. Benden önce Zilonya ile ilişkiniz olduğu gerçeğini kabul etmek, benim için çok güçtü. Budala davrandığım için özür dilerim.

— Bunlar geçmişte kaldı artık, diye cevap verdi Sirius. Geleceği yaşayalım, Kumandan Hamilton. Size kızmıyorum artık.

— Size karımı takdim edebilir miyim? dedi birden İdris, olanca sakinliğiyle. Tanırsınız herhalde, Mary Evans. Şimdi Mary Hamilton oldu. Eski gezegenlerarası yasa uyarınca. Bizimki süreli bir beraberlik değil.

İki insanın beraberliği. Ölüme dek de savunacağım bunu.

Zilonya birden hıçkırarak ağlamaya başladı. Sirius Bourne ve o, bir sonraki istasyonda indiler. Kimbilir, belki de gerçekten orada ineceklerdi.

İDRİS, umutsuzluk içinde bir kere daha Doğru Yol Dostları ile temas kurmak gereğini duydu. Bir plan tasarlamıştı. Anlamsız bir plandı, ama başarılı olursa hem onlara, hem de kendi amaçlarına ulaşma fırsatı verebilirdi.

Başarılı olursa. Asıl sorun, buradaydı işte.

Ama başaramazsa, son Dünyalı İdris Hamilton'un sonu olurdu bu. Her ne olursa olsun, bir şeyin farkındaydı : Hayatının geri kalan yıllarını, donmuş bir gezegenin kayalıkları altında geçirmeye asla razı olamazdı. Tuzağına düştüğü alabildiğine istikrarlı bir toplumun sultasında yaşayamazdı.

Rizikoyu göze almak, hatta sürgüne gönderilme tehlikesini sineye çekmek, yıllar ve yıllarca sürecek bir hareketsizlik, var olmak için var oluş küçüklüğünden çok daha iyiydi. Zaten düşündükçe, ölüm cezasını kaldıran, ama insan için ölüm demek olan bir yere onu sürgüne göndermeyi yeğleyen bir topluma, sağlıklı gözüyle bakılamazdı.

Ancak Mary'yi bu serüvene sürüklemeye hakkı yoktu. Zaten iyice bulaşmıştı çamura. Eğer planı başarıya ulaşamayıp da kendisini öldürmeye karar verirlerse; ayaklanma girişiminde rolü olmadığı bilinirse, belki onun hayatını bağışlayabilirlerdi. Çünkü ne olursa olsunlar, Minervalılar kindar insanlar değillerdi. Buna karşılık Mary'ye bebeğini mutlaka düşürtürlerdi. Çünkü önceden izin alınmamıştı. Ayrıca genetik mirasından da çekinebilirlerdi.

Bu yüzden tasarısı hakkında Mary'ye hiçbir şey söylemedi. İdris'in kendisi de, girişiminin başarı şansının yüzde bir olduğunu anlayacak kadar gerçekçiydi. Genç

kadına sadece kendilerine Doğru Yol Dostları adını veren o gençlerle yeniden buluşmak niyetinde olduğunu açtı. Taşıdığı bebeğin sağlığı için sakin sakin uyumasını istedi. Sabah aralarında geçen konuşma hakkında her şeyi anlatmak için de söz verdi. Mary Hamilton. İdris'in onlarla dostça bir toplantıdan daha başka amaçlarla görüşmek istemesinden şüpheleniyordu aslında. Kısa bir süredir tanıdığı halde, onu seviyordu ve şimdi ona güveniyordu da. Ona kadınlığını tattırmış, öğretmişti. Önceden tam bir kadın olmadığını biliyordu. Ayrıca umut vermişti ona.

Şu halde onun için yapabileceği şey, Dünyalılar'ın sonuncusu erkeğe güvenmek, insanlığın belki de son umuduna sıkı sıkı sarılmaktı. Ayrıca tohumunu karnında taşıdığı için de gurur duyuyordu.

İdris daireden dışarı çıkınca, caddeyi tamamen ıssız görüp şaşırdı birden. Henüz gece yarısı olduğu halde —bu izlenim, ışıklar kısılarak sağlanıyordu—, apartman hâlâ gözetleniyor olmalıydı. Ama bir ajanın aslında upuzun bir koridordan ibaret cadde denen yerde saklanması, kolay şey değildi.

Talbot'a giden yönde, bir monoraya bindi. Vagon boştu. Talbot çiftliği istasyonunda, Su ürünleri santralında, Vorşinski santralında da vagona hiç binen olmadı. Vorşinski şehir istasyonunda indi ve ıssız peronda bir sonraki vagonu beklemeye başladı. Belki de Doğru Yol Dostları'nın buluştukları bir gece değildi bu.

Gelen vagonda iki genç bulunuyordu. Ama Dostlar'dan olup olmadıklarını anlamak imkânsızdı. İdris bindi, yarım yamalak gülümsedi ve bekledi. Çocuklar hiçbir tepki göstermediler. Brandt'ta, Damaris de Gaulle ile iki başka genç daha bindi vagona. Genç kız çocuklarla ve diğer iki gençle konuştuktan sonra, gelip İdris'in yanına oturdu.

— Günaydın, Garip İsa! Son defa sizi fena etkiledi-

ler galiba. Sizi yitirdiğimizi düşünmeye başlamıştık hani. Hayal kırıklığına mı uğratıldınız?

— Evet.

— Anlaşılıyor, diyerek gülmeye başladı. Kahredici bir Dünyalı, gecelerini halk şarkıları söyleyerek, içerek ve şakalaşarak geçiren gençlerin etkisinde kalacak değil ya!

— Ben kahredici, katil değilim.

— Şimdiye kadar kimseyi öldürmediniz mi?

— Öldürdüm, ama bu cani olmamı gerektirmez.

— Garip İsa, harikasınız siz! diyerek yine güldü Damaris de Gaulle. Biz bu nazik farkları ayırt edemiyoruz. Kaç kişi öldürdünüz?

— Üç.

— Niçin?

— Sabotajcıydılar. Dünya'da uzay üssünde bir uzay gemisini yok etmek istemişlerdi. Çok zaman önce.

— Ne diyorsunuz! Ama sizin için, soyutlanırsa, daha dün, değil mi? Öldürmeyi beceren bir Garip İsa! Daha ne istersiniz?

Brandt su ürünleri santralında üç genç daha diğerlerine katıldı. Dostlar'dan oldukları belliydi. Birinin elinde vazgeçemedikleri mandolina, diğerlerinde de kafra şişeleri vardı. İdris, içlerinden birini tanıdı. Egon'du bu. İlk seferinde olduğu gibi, yine kendisine kafra ikram etti.

— İç kardeş. Sizi yeniden gördüğümüze memnun olduk.

— Teşekkürler, kardeş. İdris, uzun uzun dikti şişeyi. Sonsuza dek bu gece oyunlarını sürdürecek misiniz? Bunlar oyun hep. İçinizden çocukça protesto eylemlerini bırakıp, acı gerçeklerle yüzleşmeye hazır olanlarınız var mı yoksa? İçinizde gerçekten insan olduğuna inananlarınız var mı, bilmek istiyorum.

— Geceleri sizin deyiminizle bu çocuksu oyunları bi-

lerek oynuyoruz, dedi Damaris de Gaulle, çünkü büyüklerimiz bizim zararsız kimseler olduğumuza inanmaları gerek. Siz bize sadece ne yapacağımızı söyleyin, İdris Hamilton. Bizi tutsak eden bu durağanlığa nasıl son vereceğimizi söyleyin, yeter. O zaman dilediğiniz erkek ve kadınları yanınızda bulacaksınız.

Vagon, Aragon'da durdu. Başkaları bindi yeniden, Göründüğü kadar Dostlar'dan olan gençler. İdris onlara hiç dikkat etmedi bile. Mandolinli delikanlı son Dünyalı hakkında yeni bir şarkı söylemeye başladı. Yürekleri parçalayacak kadar sıradan bir şarkı. Üstelik notaları da yanlış çalıyordu.

— Bir planım var, dedi hepsine İdris. Bunu başarıya ulaştırmam için altı kişiye ihtiyacım olacak. Kadın da olabilir, ama kararlı altı kişi. «Talbot'un Simgesi»ni yıkmak için gerekirse canlarını vermeye hazır altı kişi. Dinamik bir toplum içinde yaşamak istiyorsanız, mümkün bu. Ama aranızdan bazılarının tehlikeleri göze almaları gerekecek.

— Ne tür tehlike?

— Dedim ya, gerekirse canınızı bile vermeye hazır olacaksınız. Şunu kafanıza iyice yerleştirin, tek başıma mûcizeler yaratamam, böyle bir şey ummayın. Sanırım kendime yardım ederken, size de yardımcı olabileceğim. Ama sadık yardımcılara ihtiyacım var. Savaş başlayınca evlerine koşup, pişmanlıkla başlarını yastıklarına gömmeyecek birkaç erkekle birkaç kadına ihtiyacım var... Elbette, savaş olursa.

— Garip İsa yüksek sesle ve güçlü konuşuyor, dedi Damaris. Biz de onun gibi davranabilecek miyiz?

— Dövüşüp, karşılıklı ateş mi edeceğiz? diye sordu biri.

— Şart değil.

— Öldürmek gerekecek mi?

— Olabilir. Ama bundan kaçınmak için elimden geleni yapacağım.

— Monoray, Çiang şehir istasyonunda durdu. Dört yeni Doğru Yol Dostları daha bindi vagona.

Mandolinli delikanlı, şarkıya başladı:

«Son Dünyalı burada

Bizden korkuyu yenmemizi ister.

— Yeter artık, dedi İdris. Daha sonra şarkı söyleyip dans etmek için bol bol vaktimiz olacak. Şimdi güvenliğe sırtını dayamış siz gençlerden hanginiz çıkıp, dosdoğru gözlerimin içine bakarak, inandığı bir dava uğrunda seve seve ve çekinmeden canını verebileceğini söyleyecek?

— Bize planınızı açıklar mısınız, kardeş?

— Ben kaçık değilim, kardeş, diye cevap verdi İdris. Planımı ancak söz verenlere ve her ne pahasına olursa olsun bu planda rol almak isteyenlere açıklarım.

— Ne demek oluyor bu yâni?

— Yâni planımı uluorta açıklamak istemiyorum demektir bu, delikanlı. Ben ancak bana güvenenlere güven duyarım. Ben hayatım pahasına onları nasıl savunacaksam, onlar da canlarını benim uğrumda fedaya hazır olmalıdır.

— Bize hiç olmazsa bu planınızla neyi gerçekleştirmeyi umduğunuzu açıklayın, dedi Damaris. Sevgili Garip İsa, şimdilik anladığım kadarıyla, bizden körü körüne itaat bekliyorsunuz.

— Çok doğru. Bu nedenle birkaç şey daha söyleyeceğim. Kesin altı kişiye güvenebilsem, sanırım, koşullarımızı Beş Şehir Konseyi'ne kabul ettirebiliriz.

— Ya önerilerinizi reddederlerse?

— Buna cüret edemeyecekler, dedi kararlılıkla İdris. Çünkü reddetmeleri halinde, Talbot şehrinin sonu gelir. Belki diğer dört şehrin de.

— Vay canına! dedi gençlerden biri. Bu bizim Garip İsa, büyük konuşuyor.

Şarkıcı yerinden doğrulup ayağa kalktı, müzik âletini bırakıp, mandolinin içinden bir şey çekip çıkardı dışarıya. Bir silah. Klasik otomatik tabancalara çok benzeyen bir silah. Doğru Yol Dostları'ndan bir başkası daha gelip onun yanına geçti. O da cebinden bir tabanca çekti. İkisi de namlularını İdris'e uzattılar.

— İdris Hamilton, Beş Şehir Konseyi adına sizi tutukluyorum. Güçlü olduğunuzu ve binlerce yıldan beri Minerva'da bilinmeyen yöntemlerle savaşmayı bildiğinizden haberdarız. Ancak elimde tuttuğum silah, anestezik güce sahip bir tabancadır. Çiftliklerde domuzları uyutmak için kullanıyoruz bunları. Sonra kesiyoruz. Beni, bu silahı size karşı kullanmaya zorlamayın.

Arkadaşı bu sırada bir adım geri çekilip, silahını diğerlerinin üzerine çevirdi. Hepsi gerilediler.

Damaris de Gaulle, tehdide papuç bırakmak istemedi. Sapsarı kesilen yüzüyle haykırdı yüzlerine:

— Aramızda satılmış hainler olduğunu hep biliyorduk. Çünkü pek çok tasarımız daha uygulanmadan bertaraf edilmişti... Ama sizin Egon ve sizin Lander, sizin birer hain olmanız, pes doğrusu! Sustu, İdris'e döndü. Çok üzgünüm, sevgili Garip İsa. Olup bitenlerden dolayı gerçekten çok üzgünüm.

— Beklemek lazımdı bunu, sevgili yavrum, beklemek gerekirdi, dedi İdris ve gülmeye başladı. Yeni bedenime rağmen, hiç kuşkusuz artık yaşlanıyorum.

Monoray Talbot şehir istasyonuna yaklaşırken, yine yavaşladı.

— Burada ineceğiz, dedi Egon, İdris Hamilton'a. Sizi babama götürmek zorundayım. O ne yapacağını bilir.

— Babanızın adı sakın Harlen Zebrow olmasın?

— Çok zekisiniz, dedi gülümseyerek Egon. Her şeyi çabuk anlıyorsunuz. Çok çabuk. Yazık.

Monoray durdu. İdris birden elini başına götürdü. Gözlerini yarı kapatıp, sendeledi.

— Ben kendimi pek iyi hissetmiyorum, dedi.

— En iyi doktorlarımız size göz kulak olacaktır, merak etmeyin.

İdris birden elini hızla ileri salladı. Daha ne olduğunu anlamasına bile fırsat bırakmadan, Egon'un boynuna müthiş bir darbe indirdi. O kadar acımasız vurmuştu ki, Egon vagondan dışarı fırlayıp, perona düştü. Tok bir sesle serilip kaldı. Kendinden geçti.

Egon'un arkadaşı dehşetle İdris'e döndü.

— Haydut! diye bağırdı.

Ancak anestezik okunu ateşlediğinde, Damaris eline sarılıp, kolunu çekti. Ok, göğsüne saplandı. Delikanlı, ne halt ettiği karşısında şaşkına dönmüştü. İdris bir vuruşta silahını düşürdü, fazla sert olmamak şartıyla bir daha vurdu. Yine de delikanlı inleyerek ve öksürerek serildi yere. Bir an diğerleri donmuş gibi kalakaldılar. Damaris sendeledi.

— Sevgili Garip İsa, siz gerçekten caniler soyundansınız. Sizin için şiddet... Sözünü bitiremeden kendinden geçip, bayıldı.

— Monorayı durdurun! Monorayı durdurun! diye bağırdı biri.

Delikanlılardan biri Talbot garında, perona atladı. Alarm sinyalini çalıştıran düğmeye bastı. Böylece bir sonraki vagonu durduracaktı.

Bütün Doğru Yol Dostları, Egon'la ilgilenmek üzere monorayın altındaki derin olmayan çukura inmişlerdi. İdris de onlarla beraber.

Kimsenin artık Egon'a bir yardımı dokunamazdı. Başı raya çarpmış olmalıydı. Boynu kırılmış, yüzü kan içinde kalmıştı. Manfrius de Skun'un bütün dehâsı bile, Harlen Zebrow'un oğlunu öbür dünyadan geri döndürmeye yetmezdi.

— Öldürdünüz onu!
— Katil!
— Haydut!
— Pis Dünalı!
İdris birden kendisini alabildiğine bitkin hissetti. Yine de zamanı değil, diye düşündü.
— Haydut, Dünyalı, nasıl isterseniz, ama katil, asla! Olup bitenleri siz de gördünüz. Niyetim öldürmek değil, sadece silahını elinden almaktı. Dünya yasalarına göre, ben cinayetle değil, istemeyerek adam öldürmekle suçlanabilirim.
— Bu kez sürgünü hakketti!
— Bize yardım edebileceğinizi düşünmekle hata etmişiz. Siz her şeyi yıkan bir yaratıksınız, Dünyalı. Dünyalılar, kendi gezegenlerini yok ettiler, şimdi de bizimkini yok etmek istiyorlar.
İdris çukurdan çıkıp, perondan hepsinin yüzlerine baktı.
— Pekâlâ. Ben bir yıkıcıyım. Haydi öyleyse, gelin yakalayın beni çocuklar! Çok da kalabalıksınız, ama söz veriyorum size, çok pahalıya mal olacak bu hepinize!
Bir genç kız, ona doğru yürüdü.
— Sizin için şiddet, şiddeti çağırıyor, İdris Hamilton. Bir ölü de yetiyor size. T.M.'nin haklı olacağını hiç düşünmemiştim doğrusu.
— Çok nutuk çektiniz. Haydi, hemen Damaris'i bir doktora götürün, diye cevap verdi.
Bu arada göz ucuyla muhbir gençlerden birinin kendine geldiğini ve vagonun içinde terkedilen tabancayı kaptığını gördü.
Delikanlı tetiğe bastığında, İdris tekrar çukura atladı. Ok gidip tünelin duvarına çarptı.
İdris, bir yandan ne yapabileceğini düşünüyor, bir yandan da kendisine geçici barınak olarak seçtiği vagonun ardına siniyordu. Binlerce tür düşünce geçti ka-

fasından. Bulunduğu yerden birkaç metre ötede, Talbot uzay alanına ulaşan tali hattın uzandığı tünel bulunuyordu. Şu piçkurusu kendisini tabancasıyla uyutmadan, oraya varmayı başarabilecek miydi? Ayrıca denemeye değer miydi bu? Çünkü nereye gittiğini, ne yapmak istediğini hemen anlayacaklardı.

— Artık kaçamazsın elimizden, pis haydut! Minerva gezegeninde saklanacak yer olmadığını bilmen gerekir Sürgünden kurtulamazsın.

Kaçarsam, diye düşünüyordu İdris, ana tünele yönelirsem, eli tabancalı piçkurusu beni vuramazsa, benim Brandt'a kaçtığımı düşünürler. O zaman Talbot istasyonunda hepsinin gitmesini bekler, geri dönerim. Denemeye değer bu. Çünkü tali hatta ulaşma şansım az da olsa var. Yalnız bütün bu olayda o kadar çok olasılık var ki. Ayrıca istasyonu kontrol için herhalde birini de bırakırlar.

Çocuğun hakkı vardı. Minerva'da saklanacak bir delik yoktu.

Ama başka ne yapabilirdi ki?

Artık düşünmeyi bırakmanın ve içgüdüsünün buyruğuna ses vermenin gerektiğini kararlaştırdı. Böylece Brandt'a giden tünele doğru koşmaya başladı. İki bayıltıcı ok daha hemen yakınındaki duvara saplandı. Ama tünele ulaşıp, devam etti koşmaya. Yaklaşık yüz metre gitti.

Yüreklerinde biraz cesaret varsa beni izler, kıstırdıkları yerde de hesabımı görürler diye düşündü.

Fakat bu zavallıcıkların yürek diye bir şeyleri yok ki, dedi kendi kendine yine. Şiddet nedir bilmeyen bir araba şımarık hayta. Elinde bayıltıcı tabanca bile olsa, teki tünele girmeyi göze alamaz. Kimse artık kaybedecek hiçbir şeyi kalmayan Dünyalı'nın peşine takılamaz. Öyleyse kendisini Brandt'ta karşılamak için bir

komite hazırlarlar. Belki de Talbot'ta birini bırakmayı düşünürler.

Bu rizikoyu göze alması gerekiyordu. İstasyonu gözleyen delikanlıyla da uğraşması gerekecekti.

Ama Talbot'ta hiç kimseyi bırakmamış olmaları, garibine gitti. Genellikle anlaşılan suçluları izlemiyorlardı. Herhalde onlara göre bir «cani», önceden kestirdikleri gibi davranacak, yâni Brandt tüneline kaçacaktı. O da böyle sanmalarını istemişti zaten.

İdris aradan biraz zaman geçince, yavaşça ve ihtiyatla istasyona geri döndü. Egon'un cesedi kaldırılmıştı. Peron bomboştu.

Tünelden çıktı, dikkatle çevresine baktı, sonra uzay alanına giden tali tünele girdi. Birkaç dakika sonra da koşmaya başladı. Ama bir süre sonra soluk soluğa ve bitkin halde durduğunda, bir başka perona vardı. Bu, aradığı istasyondan başkası olamazdı. Kendisini orada beklediklerini gördü.

Bayıltıcı bir ok daha yanındaki duvara gelip saplandı. Tersyüz edip döndü. Ancak monoray vagonları yeniden trafiğe başlamıştı. Şehir istasyonundan gelen bir tanesi peşine takılmıştı. Koştu, koştu, yorgunluktan bacaklarını kaldıramaz hale gelene kadar koştu. Sonra durmak zorunda kaldı.

Ve bu sefer ok, bir kurtuluş gibi yetişti imdadına. Hatta isabet etmesinden memnun kaldı. En azından göğsündeki dayanılmaz ağrıya son verdi.

DAVA sona ermişti. Minerva ölçülerine göre yargılanmıştı yine. Dünya değil. İdris'in bildiği Dünya'da, ne yazık ki şiddete çok sık rastlanıyordu. Dünyalı yargıçlar bu nedenle tedhiş olaylarına başka bir gözle bakabilir; kasıtlı adam öldürmekle, adamın ölmesine sebep olmak arasındaki ince farklara daha dikkat ederlerdi. Dünya'da, sanığın gerçekten kasıtla adam öldürdüğünü ancak savcının kanıtlaması gerekirdi. Hemen hiçbir şiddet olayının var olmadığı Minerva'da, kendini savurmak için de olsa birine vurmak, kolayca cinayete teşebbüs diye yorumlanabiliyordu.

Minervalılar her türlü tedhişten nefret ediyorlardı. Çünkü tedhiş iki uygarlığı yıkmıştı. Bu yüzden şiddet eylemlerine karşı histeri derecesinde duyarlıydılar.

İdris önceden Minerva ölçülerine göre bazı suçlar işlememiş olsaydı —ki bunlar Dünya ölçülerine göre çok ufak tefek şeylerdi— kendisi farkında bile olmadan, sosyal ve siyasal bir mücadelenin bayrağı haline getirildiği için, belki uzun bir hapis cezası ve onu izleyen bir psişik tedaviyle olayı atlatabilirdi. Ancak Minervalılar'ın gözünde hemen şiddet düşkünlüğünü göstermiş, bu uğurda yeni bedenini de kullanmaktan çekinmemişti. Bir cani olarak programlandığını kanıtlamak için bir adım daha atmak yeterliydi.

İdris'in savunmasını, Manfrius de Skun'un yakın arkadaşı ve meslektaşı, onun gibi bir bilgin olan Erwin von Keitel yüklenmişti. Ama Doktor Keitel savunma avukatı rolünü pek kişisel bir biçimde yorumladı. Cinayetle suçlanan bir Dünyalı'yı savunmaktan çok, yakında terkedilen Ölümsüzlük Programı'nın savunmasını yapmayı tercih etti. İdris, Doktor Keitel gibi dostu

olduktan sonra düşmana hiç gerek kalmadığı sonucuna vardı.

T.M. Partisi'nin kurnaz savunucusu savcı, Doktor Keitel'in tezini çok çabuk çürüttü.

Zaten ne önemi vardı ki. Daha yargılamanın başladığı ilk gün, İdris Beş Şehir Başkanları'ndan oluşan heyetin bir zamanlar Dünya'da bütün sanıkları darağacına gönderenler gibi acımasız bir soydan geldiklerini anlamıştı. Heyet, daha yargılama başlamadan hükmünü vermişti.

Dolayısıyla İdris, aslında Minervalılar'a göre öyle olmayan idam hükmünü bekliyordu. Bu yüzden kararı işitince, hiç şaşırmadı.

Sürgün cezasının uygulandığı ana kadar kendisine oldukça iyi davranıldı.

Dünya cezaevlerine kıyasla, onunki çok daha uygar, hatta lükstü. Dairesi ile hücresi arasında âdeta hiçbir fark yoktu. Ancak gece gündüz kendisini gözetliyorlardı. Kapısının önünde bayıltıcı silahlarıyla iki bekçi devamlı nöbet tutuyordu. Gariptir, hücre kapısı kilitli değildi. Dahili telefonla İdris haber vermeden kapı içerden açılacak olursa, bekçiler derhal ateş etme emri almışlardı. Canı satranç oynamak isterse, konuşmak ya da bir başka ihtiyacı olursa, bunu karşılamak üzere bir üçünü kişi daha bekliyordu hep. İdris'e iki metreden daha çok yaklaşmasına izin verilen tek kişi, oydu. Bu görevliye silah vermemişlerdi, ama Minerva'nın en usta cimnastikçilerinden biriydi. Ayrıca antik judo sanatında eşsizdi.

Mahkûmun ziyaretçilerine izin veriliyordu, ama ziyaretçinin önceden izin istemek üzere başvurması koşuluyla. Mahkeme, sürgünden önce kendisine on Mars günü tutukluluk süresi tanımıştı.

Hayatının son on gününü en iyi nasıl geçirebilirdi? İdris hiçbir şey bilemiyordu. Yaklaşan ölümün darbe-

sini ömründe bir kere daha yaşamıştı. Ancak «*Dag Hammarskjold*»un pilot kabininde bombanın patladığı ana kadar, ölümün sırrı üzerinde hiç düşünmemişti. Ölüm gelip çattığında da, çok çabuk olup bitmişti her şey. Bu yüzden kaçınılmaz ve mutlak son hakkında şimdi düşünerek karşı karşıya gelmek, onu pek şaşırtıyordu.

Mary her gün kendisini görmeye geldi. Damaris bir kere uğradı ve bir kere de Zilonya. Herhalde İdris'le görüşme yasağını geçici olarak kaldırtıp gelmeyi başarmıştı. Ama artık bunların şimdi hiçbir önemi kalmamıştı. «Haydut Dünyalı» artık Minerva'nın sosyal istikrarı açısından hiçbir tehlike yaratmıyordu.

Mary'nin ilk ziyareti pek yürek parçalayıcı geçti. Kısa ama şiddetli bir umutsuzluk krizinden sonra, genç kadın duygularını gemlemeyi becerdi. Daha sonra da bir güven ve neşe havası göstermekten çok, alın yazgılarını olduğu gibi kabul etmiş havasına büründü. İdris onun hesabına iki kere üzüntü duyuyordu. Kendisi yok olduktan sonra, Mary bir de kürtaj olayına göğüs germek zorunda kalacaktı. İdris bunun fizik yönden acı vermeyeceğini biliyordu, ama manevi acısına nasıl dayanacaktı acaba? Çünkü evlenme töreninin oyundan başka bir şey olmamasına karşın Dünyalı kadının kendisini yine de onun resmî karısı gibi kabul etmişti. Kocasının ölüm cezasının infazına, sonra da taşıdığı bebeğin ölümüne tanık olmak, kadınların çoğunu yıkacak kadar ağır olaylardı. Üstelik kendisi, Dünyalılar'ın son gerçek erkeğiyle evlenmiş, son Dünyalı kadındı. Bu son Dünyalı, kadın gerçek Dünyalı bebeği taşıyordu. Zavallı Mary. Ölüm ya da Minervalılar'ın deyimiyle sürgün, İdris için oldukça çabuk olup bitecekti. Oysa Mary kendisini bekleyen her şeye tek başına göğüs germek zorunda kalacaktı.

Bundan da söz ettiler.

— Sanırım kendi canıma kıyacağım, dedi Mary, sakince. Siz olmadan yaşamak istemiyorum. Zaten benimle evlenmeden önce de yaşamıyordu ki İdris... Sonra... Duraladı... Sonra daha güç olacak benim için.

— Sevgilim, ben yaşamanı istiyorum. Minerva'da hâlâ Dünyalı kanı var... Hâlâ bir umut var.

— Çocuklar mı?

— Evet. Ama onlar çocuk değil artık. Belki onlardan biri/ikisi...

— Bunu yapmamı ister miydiniz? diye öfkeyle sordu.

— Elinizden gelirse, isterseniz... Beni anlamaya çalışın, Mary. Elini, ellerinin arasına aldı. Dünyayı kurtarma umudunun benimle birlikte yok olacağı inancıyla gezegenin yüzeyine çıkmak istemiyorum... Bir çocuğunuz daha olabilir, yasal ve Minervalı bir bebek, Minerva yasalarına uygun bir bebek. Ama aslında bir Dünyalı'dır o ve öyle kalması için de siz de elinizden geleni yaparsınız. Bu soy devam ettiği sürece de, umut ölmez, yaşar.

Mary cevap vermedi, çünkü İdris buna verilecek hiçbir cevap olmadığını biliyordu. Bunun yerine soyunmayı tercih etti. Kapının önünde bayıltma silahlı iki adamın olması umurunda bile değildi.

Sevişirlerken, bir budala gibi, erkeğinin tohumlarını vücudunun bütün hücrelerine kadar yaymak isteğine tutuldu. Dünyalı erkek İdris Hamilton etinde yaşayabilsin diye.

Damaris de Gaulle'ün ziyareti çok kısa sürdü.

İdris'e bir demet çiçek getirdi: Dünya'nın gülüyle karanfilinin karışımına çok benzeyen Minerva çiçeğini. Kim bilir, belki de gerçekten öyleydi.

— Bu demeti elde etmek için, Brandt su ürünleri santralından bir adamla bir süre beraber olmak için söz verdim, dedi uçarı bir edayla. Çok uzun ömürlüdürler. Umarım hoşlandınız.

— Çok, dedi İdris. Güzel kokuyordu, ama sürekli değil.

— Bu, daha önceden Mars'ta üretilmiş bir tür. Ama malûm ya, Mars'taki bütün çiçekler, Dünya bahçelerinden gelmeydi. Garip İsa, sizden bir şey istesem, söz verip yapar mısınız acaba? Sürgüne giderken, yanınıza bir çiçek alın.

— Hoşunuza gidecekse, alırım.

— Aslında çok hoşuma gidecek, çünkü anlarsınız ya, bununla ilgili bir efsane var: Bu çiçeklerden biri solup ölürse, hemen aynı anda bir yenisi açarmış. Birden susup sinirli sinirli güldü. Şimdi benim hakkımda, işte pişmanlıklarını saçma sapan bir efsaneyle teskin etmeyi deneyen Minervalı aptal bir kız diye düşüneceksiniz.

— Yanılıyorsunuz, dedi gülümseyerek İdris... Damaris, ben asla sizin şu hayal ettiğiniz Garip İsa olamadım. Kızı eğilip alnından öptü. Ama bu çiçek efsanesi çok güzel, sevdim ben de.

Genç kızın sakin havası birden kayboldu.

— Bütün bunlar hep benim kabahatim, dedi ağlayarak. Ben olmasaydım, sürgüne mahkûm olmayacaktınız. Beni affedin, İdris Hamilton. Doğru Yol Dostları ile tanışmanızı istediğim için affedin beni; çok yumuşak, parmağını oynatmaktan aciz çocuklar olduğumuz için affedin beni. Her şeyi değiştirmek istiyoruz, ama bunun bize çok pahalıya mal olmasından korkuyoruz. Mahvınıza sebep olduk.

— Aptal aptal konuşmayın. Siz de biliyorsunuz, kendi mahvıma ben koştum, kimse sürüklemedi beni. Ben neysem, oyum işte. Minerva değerlerini kabul edemem. Er ya da geç bu felaket başıma gelecekti. Ama hepsinden çok zavallı Manfrius de Skun'un beni ölüler dünyasından geri getirmek için bütün bir ömrünü harcamış olmasına üzülüyorum. O kadar kötü ödüllendirildi ki...

Damaris, çiçek efsanesini çok sevdim. İnandım da. Ben ölebilirim, ama Dünya yeniden çiçek açacak.

— Elveda. Artık gitmeliyim. Çok üzgünüm. Korkağın biriyim ben.

— Elveda, Damaris. Çiçeklerine baktı, sonra ekledi: Kırmızı alacağım yanıma. Bana İngiltere güllerini anımsatıyor. Ve solup ölünce, yerine hemen bir yenisinin açacağına inanıyorum.

Zilonya ile karşılaşması, bundan daha kolay geçmedi.

— Selam, İdris.

— Selam, Zilonya. Sirius nasıl? Umarım artık bana diş bilemiyordur.

— Hayır. Üzgün ve kendisini affetmenizi istiyor.

— Affedecek bir şey yok ki, diye şaşkın, cevap verdi İdris. Asıl onun beni affetmesi gerekir.

— Sizden kendisini affetmenizi istiyor, diye tekrarladı Zilonya. Çünkü aslında gerçekten anlayamamıştı... Şaşırdı, kekeledi... Bir kadına sahip olan bir Dünyalının neler hissedeceğini anlayamamıştı. Dünya'lı değildi çünkü.

— Size soyunmanızı söylediğim günü hatırlıyor musunuz? diye derin bir iç çekerek sordu İdris. Şimdiden çok uzaklarda kalmış gibi.

— Hatırlıyorum, O kadar da çok geçmedi aradan.

— Geçti. Soyut olarak, dedi omuzlarını silken İdris. Sizi o zaman derhal sevmiştim.

— Hâlâ seviyor musunuz?

— Evet. Ama asla önceki gibi değil. Düşler ölür, Zilonya ve yeni düşler doğar. Ben şimdi Mary Evans'ın kocasıyım. Dünya'daki anlamıyla. Onunla aramızda, sizinle gerçekleşmesine asla imkân olmayan bir şey var, Zilonya. Beni anlıyor musunuz?

— Evet.

— Öyleyse gözlerimin içine bak, Zilonya ve sizi sev-

diğimi, hâlâ da sevmekte olduğumu gözlerime bakıp anla ve bana yemin et, Mary'ye kürtaj yapıp çocuğunu almamaları için imkânsız olan şeyi yapacağına yemin et bana. Ne mümkünse onu yapacağına, son Dünyalı bebeğini muhafaza edebilmesi için çırpınacağına söz ver.

Zilonya, İdris'in gözlerinin içine bakamadı ve elleriyle yüzünü sakladı.

— Elimden gelen her şeyi yapacağım, İdris. Söz veremem, ama deneyeceğim.

— Bu kadarı da yeter bana, dedi İdris. Mûcizeler beklemiyorum. Ama sözünde duracağınızı biliyorum. Babanızın başına gelenler için çok üzgün ve pişmanım. Boş yere benimle zamanını yitirdi... Cidden çok üzgünüm... Sirius Bourne'a söyleyin, sizi mutlu kılmazsa, hortlayıp, gelecek, ona dünyasını zindan edeceğim.

— Elveda, İdris.

— Elveda, sevgilim, teşekkürler.

Onu son ziyarete gelen kişi, Mary oldu. Ona kendisini özgürce, umutsuzca, neşeyle verdi, saate bakmasını unutturmak için çırpındı.

Başardı da.

Bayıltıcı tabancasıyla adam gelip kapıyı açtığında ve silahını İdris'in üzerine yönelttiğinde, vaktinin —daha doğrusu Minerva'daki vaktinin— artık geldiğini bile güç kavradı.

İDRİS ayıldığında, hastanede gibi bir sedyeye yatırıldığını fark etti. Duvarları madenden, eşyasız, çıplak bir odadaydı. Duvara gömülü bir panoda, bir televizyon ekranı vardı. Yanında da bir duvar saati, bir vizyofon, bir basınç göstergeci ve bir kumanda tablosu. Uzay giysileri bir çengele asılmıştı. Biraz uzağında, zeminde, iki paket duruyordu: Kişisel yaşama malzemeleri. Paketlerden birinin üstünde de, tek bir kırmızı çiçek.

İdris doğrulup oturdu, bir an anestezinin bulutlarının gözlerinin önünden dağılmasını bekledi. Nasıl bir odada bulunduğunu anlamıştı. Önceden de böylelerini kullanmıştı. Bir çıkış odasıydı bu.

Aklı iyice başına gelince, ayağa kalktı. Aynı anda TV ekranı aydınlandı, Harlen Zebrow'un başı göründü.

Demek kendisini aralıksız gözetlemişlerdi. Ayılıp kendisine gelmesini beklemişlerdi.

— Kumandan Hamilton, dedi Zebrow, Minerva Büyük Konseyi'nin emirleri uyarınca hakkınızda verilen sürgün kararının uygulanacağını size bildirmek, görevimdir. Talbot kulesinin çıkış yerinde bulunuyorsunuz. Bir saat ya da dilerseniz daha da önce, odada hava boşaltılacak ve gezegenin yüzeyine çıkmanızı sağlayacak kapak açılacaktır. İsterseniz, hazırlıklarınızı tamamlamak üzere bir saat daha kalabilirsiniz. Mantıklı ve yasal başka istekleriniz varsa, rica ediyorum, bunları bana duyurun. Sağlanan giysileri kullanmayı bilmiyorsanız, bir teknisyen sorularınıza yanıt vermek üzere hazır beklemektedir. İki bağımsız sistemin on saatlik süreleri vardır. Beni iyi işitiyor musunuz?

— Çok iyi. Oğlunuzun başına gelenlerden dolayı üzgünüm Zebrow.

— Teşekkür ederim, ama Kumandan Hamilton, mahkûmları bağışlamak benim gücümün üstünde bir şey.

— Sizden bağışlanmak istediğim falan yok! diye birden öfkelenen İdris bağırdı. Acımasız bir mahkeme tarafından mahkûm edildim. Bu oyunu yeniden başlatmanın hiçbir yararı olmadığını biliyorum.

— Pek anlayamadım.

— Önemi yok. Oğlunuzun ölümüne üzüldüm, işte o kadar. Umarım bana inanmak şerefini bahşedersiniz.

— Deneyeceğim, Kumandan Hamilton. Bizden istediğiniz bir şey var mı?

İdris bir an düşündü.

— Damaris de Gaulle'e teşekkürlerimi sunup, kendisine çiçek efsanesinin bana çok dokunaklı geldiğini aktarır mısınız?

— Tamam.

— Ayrıca karıma kendisini büyük bir sevgiyle düşündüğümü, kendisini üzdüğüm, mutsuz kıldığım için pişmanlık duyduğumu iletin. Ayrıca Dünya'nın devam edeceğini, insanlığın bir gün yeniden bereketli yaylalarda çiçek açacağını da ekleyin.

— Minerva yasalarına göre, karınız yok, Kumandan Hamilton. Ama kimden bahsettiğinizi elbette anlıyorum. İsteğiniz karşılanacaktır.

— Benim yüzümden Mary'ye hiçbir kötülük yapılmayacağı konusunda bana söz verebilecek misiniz? Çünkü o, davranışlarımdan hiçbir şekilde sorumlu değildir.

— Bildiğiniz gibi davranışlarınızdan kendisi sorumlu olduğu halde, Mary Evans hakkında tahkikat yapılmayacaktır. Büyük Konsey, sürgüne mahkûm edilmenizin yeterli bir ceza olduğu inancındadır. Bu kadar mı?

İdris, gülümsemesini zor tuttu.

— Dünya'ya sürgüne gitmek için bir de uzay geminizi almak isterdim.

— Reddedilmiştir, diye kılı bile kıpırdamadan cevap

verdi Zebrow. Şimdi bağlantıyı kesiyorum. Bundan sonraki kırk beş dakika içinde bizimle temas kurmazsanız, çıkış odasında boşluk yaratacağız. Elveda, Kumandan Hamilton.

— Elveda Zebrow. Kim bilir, Belki bir gün, siz ve sizin T.M. Partinizin, insanlığa ne kötülükler ettiğinizi anlarsınız. Belki de gözünüz açılır.

TV ekranı yeniden karardı. İdris bilinçli bir şekilde, uzun yılların deneyimiyle, uzay giysilerini ve bağımsız sistemleri denetlemeye başladı. İlk ölümünün üzerinden beş bin yıl geçtiği için, teknoloji çok ilerlemişti. Şimdiki malzeme, bildiğinden çok daha kusursuzdu.

Şu kahrolası Minervalılar'ın çok büyük yetenekleri vardı, ama bunları kullanmayı reddetmişlerdi. Köstebekler gibi, yer altındaki deliklerinde oturup yaşamayı yeğlemişlerdi. Bilimde çok ileri gidip, büyük inceliklere erişmişler, buna karşılık gerileyip, âdeta ilkel bir yaşama dönmüşlerdi. Şimdi de her şeyden, hatta kendilerinden bile korkar hale gelmişlerdi.

İdris kısa bir an uzay giysilerini giymemek eğilimine kapıldı. Odada hava boşaltıldıktan ve kapak açıldıktan sonra, ölüm çok çabuk gelecekti. Belki de gezegenin yüzeyinde saatleri ve dakikaları sayarak boşu boşuna dolaşmaktansa, böylesi çok daha iyiydi. Cankurtaran sistemleri tükenene dek beklemektense, can verir, giderdi derhal. Sonu gelmeden önce, sistemi bizzat durdurmak cesaretini gösterebilecek miydi, yoksa son hava zerreceğini de yutmayı mı bekleyecekti? Bilemiyordu ki. İnsan nasıl bilebilirdi ki böyle bir şeyi?

Fakat birden son dakikalarında yine yıldızları saymak istediğini anladı. Bir uzay adamı, bir astronot için yıldızlar, âdeta kişisel dostlardı. Gecelerin fenerleri olarak, her zaman nerede bulunduğunu anlamasına yardımcı olmuşlardı. Uzaklardaki meşaleler olarak, kendisine yalnız olmadığını, bir yerlerde zekâ sahibi baş-

ka soylar da olduğunu anlatmışlardı. Belki de İdris Hamilton kadar büyük sorunları olan, ama onun ırkından başka soylar.

Evet, yıldızlar onun kişisel dostlarıydı. Onunla aralarındaki uzaklıkları, kendi uzaklıklarıyla, son dakikalarında bile kendisine İdris Hamilton'un soyundan canlı yaratıklar bulunduğunu anımsatacaklardı. Dünya'nın kanı. Tıpkı beş bin yıl önce olduğu gibi. Üstelik bir yıldızın yaşamında, beş bin yılın ne önemi olabilirdi ki.

Bunun üzerine âcil durum araç gereçlerini dikkatle inceledi, bağlantıları kontrol etti, ağır paketlerden birini sırtına yerleştirdi, kapatma yerlerini denetledi, giysiyi sırtına geçirip, Minerva'nın yüzeyine çıkmak üzere hazırlandı.

Aslında onuncu gezegenin yüzeyinde bir gezinti yapmanın ilginç olacağını düşündü kendi kendine.

Araç gereçlerini son bir kez daha kontroldan geçirdikten sonra, her şeyin yolunda olduğuna kanaat getirip, tekerlekli araca oturdu. Dışarıya açılan kapının kalkmasını sabırla beklemeye başladı.

Ölüme ve unutulmaya açılacak kapının.

ŞEHRİN her bir kulesinin üç yüz metre yüksekliğine konan direklerin üzerinde ışıldayan beş atom lambası, hareketsiz minyatür güneşler gibi çevreyi aydınlatıyordu.

İdris'in dudaklarında bir gülümseme belirdi ve koruyucu vizyerinin ardındaki onuncu gezegenin ıssız görkemini hayranlıkla seyre daldı.

Hans Andersen, diye geçirdi içinden. Kar Kraliçesi' nin sarayı. Ritz kadar iri elmaslar da dahil, her şey vardı burada. Kimindi bu cümle? Ha, tamam! Yirminci Yüzyıl Amerikan yazarlarından Scott Fitzgerald'ın...

Burada elmaslar karbon billûrlarından değil, oksijen ve azotun billûrsu şekillerinden oluşuyordu. Atom lambalarının ışıklarını yansıtıyor, onlar da ışık saçar gibi parıldıyordu. Sanki bir bayram havası yaşanıyordu. Attığı her adımda, buzulsu görkemlilikleri içinde billûrsu kayaların kilometreler boyunca uzanıp gittiklerini görüyordu. Sanki gezegen üzerinde ışık gösterisi düzenlenmişti. Son Dünyalı'nın onuruna, sonu uğruna.

Atom lambaları, İdris, Talbot çıkış kapısından dışarı çıkar çıkmaz yakılmıştı. Belki de Minervalılar karanlıkta ölmekten daha çok korkacağını düşünmüşlerdi. Uzay insanları olmadıkları için, karanlık ve yıldızlarla dolu bir gökyüzünün, bir astronotun gerçek yuvası olduğunu bilemezlerdi ki. Güneş ve Ay'dan sonra, yıldızların Dünyalı insanın en yakın dostları olduklarından da haberleri yoktu... Her ne olursa olsun, köstebekler güzel bir jest yapmışlardı ve iyiniyetli görünmeye başlıyorlardı.

Gezegenin kuzeyinde, çok uzaklarda, İdris birden kızıl bir hâle gördü. Belli belirsiz bir düşünce geçti aklın-

dan: Ne olabilir bu diye. Ne işe yarıyordu acaba? Orada yalnız yıldızlar, arabalar ve şu lanet olasıca, gürültülü barlar mı vardı? Hop, hop! Dikkat!' Deneyimli bir astronot olarak, hemen sarhoş olmaya başladığını anladı.

— Bu işin bir tek izahı var, diye söylendi kendi kendine. Lanet olasıca narkoz etkisi! Oksijen fazlalığı!

Oksijen yönünden beslenmesini ayarlayan düğmeyle göstergeç, giysisinin sol kolu üzerinde bulunuyordu. Buraya bir göz atınca, oksijen-azot karışımının çok zengin olduğunu, iki gazın oranlarının âdeta ters-yüz hale geldiğini gördü. Kim bilir, belki de dalgınlık anında kendisi karışımı böyle hazırlamıştı. Lanet olasıca Minervalılar elbette son bir iyilik gösterisi yapmak istemedilerse. Oksijen gelişini biraz azalttı. Hangi insan can vereceği sırada yarı sarhoş olmak isterdi ki? Ama onlar ne bilirdi ki bunu?

Fakat kendisi aklını başında muhafaza etmenin ne büyük önemi olduğunu çok iyi biliyordu. Deposunda daha saatlerce yetebilecek oksijeni varken, sersemliğe, unutkanlığa düşmek niyetinde değildi. Ayrıca yedek gereçleri de vardı. Bunlar oldukça ağırdı, ama hiç de bırakmak niyetinde değildi. Hiç olmazsa şimdilik. Yıldızları yeterince seyretmeden ve Kar Kraliçesi'nin sarayında, kayalıklara oturmadan, asla.

Kulelerden birinin kubbesinden kendisini izleyip izlemediklerini sordu kendi kendine. Diğer giriş kapaklarından birinden yeniden içeri girmesi imkânsızdı, ama Minervalılar kendisinden hâlâ kuşkulanıyor olmalıydılar. Yargılanması sırasında, ona Minerva ölçülerine göre ilkel bir yaratık olarak baktıklarını anlamıştı. Ayrıca kendisine tehlikeli bir hayvan, tepkileri hiç belli olmayan biri gözüyle de bakıyorlardı.

Yırtıcı kaplanı şehirlerinden dışarı atmışlardı, ama ancak ölünce rahat bir nefes alabileceklerdi.

Pekâlâ! Öyleyse onlara ölümünü seyretme fırsatı vermeyecekti. Öldüğünden emin olmak istiyorlarsa, çıkıp cesedini aramak zorunda kalacaklardı. Hatta o zaman bile onlara bir oyun oynayabilirdi. Araçlarını çıkarıp atma anı gelince, kendisini kaldırıp bir hidrojen gölüne atabilirdi. Uzay giysilerinin ve bağımsız sisteminin ağırlığı, kendisini dibe rahatça sürükleyebilir, burada da ebediyete dek kusursuz bir şekilde bozulmadan kalabilirdi.

Oksijen-azot karışımı yeniden normale dönmüştü, artık daha serinkanlılıkla düşünebiliyordu. Şu anda düşünmekten başka yapacak bir şeyi kalmamıştı. Yaklaşık 18 saat daha soluyabilirdi.

Şu halde, ne yapacaktı?

Öncelikle, derhal bütün aygıtları durdurabilir; böylece Minervalı gözlemcilere rahat bir soluk aldırabilirdi. Veya aydınlatılan yerlerden ayrılabilir, bu olağanüstü gezegenin, sıcaklığı mutlak sıfırın on altı on yedi derece üstünde olduğu yüzeyinde etrafı keşfederek oyalanır, sonra da kendisini en yakın hidrojen gölüne atıp, ardında ölümsüz Dünyalı efsanesi bırakabilirdi. Başka bir şeyler de yapabilirdi eninde sonunda.

Ama böyle bir durumda, olumlu ne yapılabilirdi ki?

Soru aklına geldiği anda, cevabını da buldu. Talbot uzay limanına gidebilirdi. «*Amazonia*»nın uzay mekikleri buradaydı. Uzay gemisinin çok ender kullanıldığını ve mekiklerin düzensiz çalıştıklarını da biliyordu. Dolayısıyla çok az sayıda muhafız olmalıydı. Ancak hepsi de bir Dünyalı'nın civarda dolaştığını öğrenecekti. Dolayısıyla silindir şapkasının içinden son bir tavşan çekip çıkarma şansı da yok olacaktı.

Ancak bu üçüncü olasılık, yine bir bir şeyler yapabilme fırsatı yaratıyordu ve bu da, bir gölün çevresinde giderek daha kısa çaplı turlar atmaktan ve sonunda...

Ayrıca son kez bir uzay gemisi görmek de hoşuna gidiyordu.

Kaskının üzerindeki ışığı yakıp, yürümeye başladı. Atom lambalarından uzaklaşıp, gezegenin kuzeyinde, Talbot uzay limanının yerini belli eden aydınlığa doğru ilerledi. Niyetlerini belirtmesine gerek yoktu. Kulelerin kubbelerinden görünmez hale gelinceye kadar yürüdü, sonra limana yöneldi. Bu arada Minervalılar'ın uzay giysisinin içine bir verici koyabilecekleri ve ne yöne gittiğini saptayabilecekleri ihtimali geldi aklına. Isıtma şebekesine ve kaskındaki lambaya ışık veren mikro atom pili sayesinde kendisini çizgiyle de izleyebilirlerdi. Hiç önemi yoktu. Şimdi hiç olmazsa bir amacı vardı.

Ağır ağır ilerliyordu. Zemin engebeliydi ve bazı kayalar da jilet gibi keskindi. Sendeleyip düşer ve siperliği bunlardan birine çarparsa, her şey o anda bitebilirdi.

Aydınlatılmış bölgeden çıkması, iki saatini aldı.

Sıvı hidrojen göllerinin yanından geçti, uzay giysisinin kendisini dışarının soğuğundan bu denli etkili biçimde koruması karşısında şaşkına döndü. *Dag Hammarskjold*'daki uzay giysileri bunu beceremezdi. Sıvı hidrojen içinde bu giysilerle yürümeye kalkışsa, bacakları derhal donardı.

Gece güzel ve aydınlıktı. Ebedi bir gece. Helyumdan oluşan gökyüzünde, birkaç hidrojen bulutu koşturuyordu. Ancak şimdilik bir yağmur ya da kar yağması olasılığı yok gibiydi. İdris, ikisinden de çekiniyordu. Kaskının siperinde de ısıtma aygıtı vardı, ancak bunun hidrojen karına direnip direnmeyeceğini bilemiyordu. Oysa göremezse, sonu gelmiş demekti.

Bunu düşününce, başladı gülmeye. Sonu gelmiş ha! Zaten ölmüştü ayol! Kendisine bağışladıkları birkaç saati daha vardı, işte o kadar.

Başını yıldızlara doğru kaldırdı. Hâlâ dost kaldıklarını görerek sevindi. Kutup yıldızını görüp, sessizce selamladı. Mahkûm bir Dünyalı'nın son selamı.

Kuzeyde, ışıklar daha belirginleşmişti. Birden küçük bir tepe dizisi gördü. Tüh, şimdi bir de bunları tırmanmak gerekecek diye düşündü.

Tepeler alçaktı, ama ana gezegenindeki gibi toprak ve otlarla kaplı değildi. Burada buzla kaplı keskin kayalarla karşılaşacağını biliyordu. Billûrsu gazlar da, en az kayalar kadar tehlikeli olacaktı. Bir düşse, işi bitik demekti.

Buna rağmen, tepeleri aşmayı da başardı. Şansı yaver gidiyordu. Dar, küçük bir boğaz keşfedip, buraya çıkan buzulu güçlükle aştı. Kar başladı, ama siperliğini kapatmadı.

Boğazın sonuna varınca, altında uzanan Talbot uzay limanını gördü. Yaklaşık iki kilometre uzaktaydı. Atom lambası da, Beytülmal'ın üstündeki lanet olasıca yıldız kadar iyi parlıyordu.

UZAY alanının yanı başında, müthiş bir sıcaklığın üretilip kayaları eritmesiyle elde edilen uçsuz bucaksız düzlükteydi. Küçük mekikleri, «*Amazonia*»nın yıldızlara doğru dönmüş parlak, cilalı koca gövdesini görebiliyordu. İnce bir hidrojen karı tabakası yeri örtüyor, ama gökyüzü yeniden aydınlanıyordu. Buna üzüldü, çünkü atom lambalarının ışığında İdris'i kolayca görebilirlerdi.

Açık bir giriş kapağı bulmak umuduyla mekiklerin çevresinde dolanmış, ancak umudu boşa çıkmıştı. «*Amazonia*»ya girmeyi bile denemişti. Servis merdiveni indirilmişti, ama kapağın açılma mekanizmasını çalıştırmak için elbette görünen bir yarığa bir anahtar ya da bir kimlik plaketi sokmak gerekiyordu.

Zaten tek uzay gemilerini kendisine armağan etmelerini de bekleyemezdi herhalde. Buraya kadar gelebilmiş, bir gün Dünya'ya doğru hareket edecek gemiyi görmüştü işte. Çünkü bunun bir gün gerçekleşeceğine inanıyordu. Tanrı'ya inanmadığı için, elbette bir şeylere inanması gerekliydi. Bir soyutlama olarak insan beynindeki lamba, hepsinden daha iyiydi. Bir gün, belki yüzlerce Mars yılı sonra da olsa, birkaç zeki Minervalı çıkıp, köstebek gibi yaşamaktan bıktıklarını söyleyecekti. *Amazonia*'yı ele geçirip, Dünya'ya da Mars'a gideceklerdi. Teselli edici bir düşünce. T.M. Partisi'nin çözemediği bir sorun vardı: Kısır kültürlerini mutlak ve kesin istikrarlı kılmak. Öyleyse bir gün...

İdris kendisini birden bitkin, çok bitkin hissetti. Şimdiden ikinci yedek sistemle yaşamaya başlamıştı. Birincisi, kendisini tepelerde, fırtınanın orta yerinde terk etmişti. Neyse ki kar, kırmızı ışığı görmesini engelleye-

cek kadar kalınlaşmamıştı. Kolundaki alârm sinyalini böylece fark etmişti.

Kendisine yardım eden bir arkadaşı olsaydı, sırtına bağlı yedek sistemi çıkartmak, pek zor değildi. Sadece göbek kordonunun kapağı kapatılıyor, giysinin içindeki havadan soluk alarak biraz sabredip, arkadaşın sırtınızdaki depoyu değiştirmesi bekleniyordu. Arkadaş daha sonra kalın kordonu elinize veriyor, yerine yerleştiriliyor, bağlantı yerleri denetleniyor, göbek kapağı açılıp, yeni hava solunmaya başlanıyordu.

Ancak bütün bunları karanlıkta tek başına yapmak, çok asap bozucuydu. İdris kordonu kapağa geçirinceye kadar, az daha hidrojen karı fırtınasından bayılacaktı. Hatta o kadar fenalaşmıştı ki, bağlantıları denetlemek cesaretini bile gösterememişti. Şükür hepsi de iyi durumdaydı.

Daha sonra elleri ve ayakları üzerinde bir buzulu daha aşmış, uzay limanına erişmeden önce de, başı önde, oldukça derin bir hidrojen gölüne düşmüştü. Bu kez uzay giysisinin sağladığı muhafazaya ve mikro atom piline rağmen, soğuğu hissetmişti. Evet, resmen üşümüştü! Birkaç saniye içinde öleceği gelip geçmişti aklından. Ancak battığı, hiçbir şey görmediği halde, nasıl olduğunu kendisi de bilemeden, yeniden doğrulup kalkmayı ve yürümeyi becermişti. Daha doğrusu sürüklenmeyi. Üstü tüten gölden, resmen bir mûcizeyle çıkmıştı. Kol ve bacakları iyice uyuşmuştu. Çevresinde uçuşan hidrojen buharları, ölümün parmakları gibi izliyordu kendisini.

Kaskının siperliği üzerindeki buğu çabuk kaybolmuş, kaskın üstündeki lamba bir kere daha önünü aydınlatmıştı... Devam etti bunun üzerine ilerlemeye...

Artık Talbot uzay alanındaydı. Yolun sonunda. Her neyse, ilginç bir yolculuk olmuştu ve pişman değildi. Sonunda bir gün Dünya'ya doğru yola çıkacak olan uzay gemisini görmüştü.

Deposunda yaklaşık dört saatlik havası kaldığını hesapladı. Ne diye kontrol kulesindeki aşağılık yaratıklar dışarı çıkıp yanına gelmiyor, ne diye kendisini kutlamak için dostça sırtına vurmuyorlardı sanki? Her ne olursa olsun, çok zor bir yolculuk gerçekleştirmişti. Bir Minervalı'nın bunu başaracağından şüpheliydi. Ancak bir Dünyalı böyle aptalca bir işe girişebilirdi ...

Peki, ama ne diye görmüyorlardı kendisini? Ne diye uzay mekiklerinin arasında dolaşmasına, *Amazonia*'ya girmeye kalkışmasına karşılık vermemişlerdi? Oysa tabak gibi görünüyordu. Ne diye yanına varıp uzay giysisinin sırtında bir delik açmıyor, canını cehenneme göndermiyorlardı?

İdris birden müthiş bir öfkeye kapıldı. Mantıksız davrandığını düşünerek, oksijen-azot karışımını bir daha denetledi. Normaldi. Demek bu kez narkoz etkisinden değildi. Sadece ölmeye mahkûm bir insanın tepkisiydi bu. Allah belalarını versin, hiç olmazsa biraz yardım edebilirlerdi kendisine. Sonra birden ölüme değil, sürgüne mahkûm edildiğini hatırladı. Ya, sahiden! Minervalılar ikisi arasında ustaca bir ayırım yapmayı bilmişlerdi.

Kontrol kulesine bakınca, öfkesi daha da arttı. Aklından kuleyi uçurup uçuramayacağını, kendilerinden pek emin görünen şu zombilerin biraz canını sıkıp sıkamayacağını geçirdi. Hiç kuşkusuz şimdi oturmuş, hastasını gözleyen bir doktor kayıtsızlığıyla kendisini seyrediyorlardı.

Kontrol kulesine bakıyordu ve birden işte bu sırada bir ışık gördü.

Gözlerini kapattı, endişeyle yeniden açtı.

Düzenli aralıklarla ışık yanıp sönmeye devam ediyordu. Verilen sinyali derhal kavradı. Gözlerine inanamadı. Ancak küçük yanıp sönmeler sürdü gitti...

Verilen bu sinyalin beş bin yıldan da eski bir geçmişi vardı. Bütün uluslardan denizciler, havacılar, astronotlar tarafından kullanılmış ve anlaşılmıştı.

S.O.S.

İDRİS, hidrojen karlarının üzerinden kontrol kulesine doğru koştu. Ama aptallık ettiğini çabuk anladı. İki kez düştü, siperliğini kırmasına ramak kaldı. Yine de can vermeden çıkış kapısına ulaşmayı başardı. Sanki kendisini içeriye buyur etmek istiyorlarmış gibi, kapak açıktı.

İdris girdi. El kumandalarını kullanmak kolaydı. Kapağı kapattı. Havayı kaçırmayacak biçimde kapandığını anlamak için sinyalin yanmasını bekledi. Ardından insanı öldürecek kadar soğuk olan helyumun boşaltılmasını sağlayan kumandaları çalıştırdı. Minerva yüzeyindeki atmosferi temizledi. Bu iş de bitince, bölmeyi normal ölçüde oksijen-azot karışımıyla dolduracak mekanizmayı çalıştıran düğmeye bastı. Basınç göstergesindeki ibrenin yükselişini sabırsızlıkla bekledi.

Çılgın bir telaşla kaskını, uzay giysilerini çıkardı. Ama ya bu kendisine oynanan sinsi bir oyun, kötü, iğrenç bir şaka, bir yanılgı, bir hayal ise? Ya iç kapının ardında, kendisini temize havale etmeye kararlı T.M. Partisi'nin adamları bulunuyorsa?

Aslında bu bile umurunda değildi. Emin olduğu bir şey vardı: Gördüğü S.O.S. işareti, hayal değildi.

Ancak kapıyı açtığı zaman gördüğü şey, herhalde karşılaşmayı umduğu en son şey olabilirdi.

Karşısında, elinde uyuşturucu bir tabanca bulunan Mary'yi gördü!

Genç kadın İdris'i görür görmez, silahını indirdi, ona doğru koştu, çılgınca sarılıp bağrına bastı ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

— Oh! İdris, İdris! Buraya kadar gelemeyeceksin diye nasıl korktum, bilemezsin! Sonra hıçkırarak ağladı-

ğı halde, yine de gülümsemeyi becerdi. Ama başaracağınızı biliyordum aslında. Buna inanmak zorundaydım... Aksi halde yaptığım şeyi yapamazdım.

İdris, yavaş yavaş genç kadının öyküsünü ağzından alabildi. Uzay gemisinin kumanda kabinine çıkan döner merdiveni koşa koşa tırmanırlarken, öyküsünü anlattı. İdris ancak o zaman genç kadının planının olağanüstü cüreti karşısında hayran kaldı. Ancak şimdilik olayları kaydedebiliyordu.

Mary, sürgün mahkûmiyeti kararı infaz edilene kadar kendisini dairesinde göz hapsinde tutmakla görevlendirilen kadının anestezi silahını ele geçirmeyi başarmıştı. Böylece gardiyanını uyutmuş, dairesinden çıkıp, kapıyı ardından kilitlemişti. Doğru Talbot şehir istasyonuna gitmiş, kendisini hava limanı hattına kadar götürecek monoray vagonunun gelmesini umutla beklemeye başlamıştı. Ne var ki vagon trafiği durmuşa benziyordu. Peronda kimse kalmayana kadar beklemiş, sonra aşağı atlayıp, uzay limanına giden tünele dalmış ve yürümeye başlamıştı. Yarı yolda bir boş vagonun geldiğini görünce, tünelin dibine uzanıp yatmış, vagonun üzerinden gelip geçmesini beklemişti.

Vagon, uzay limanı son istasyonunda bir süre beklemişti. Mary de istasyona varınca, vagona atlamış, dönüş yolculuğuna başlamasını beklemiş, hareket ettikten sonra da, otomatik kumanda sistemini bozmak için birtakım şeyler yapmıştı. Dolayısıyla vagonun artık tekrar tünel yoluna sapmasına imkân kalmadığı gibi, başka bir vagonun geçmesine de fırsat vermeyecekti.

Bunun üzerine yeniden uzay limanı istasyonuna dönmüş, asansörle kontrol kulesine çıkıp, el kumanda aletlerinin bulunduğu panoyu tabancasının kabzasıyla parçalayarak tamamen devre dışı bırakmıştı. Bağlantı tellerini koparırken, elektrik çarpması biraz kendisini sersemletmişti, ama bunu da atlatmıştı.

Kuleye vardığında kaç kişinin görev başında ya da nöbette olacağını bilmiyordu, ama artık bundan sonra olup bitecekler umurunda bile değildi.

Rüzgar gibi bölmeye daldıktan sonra, içerde üç kişi olduğunu görür görmez, bayıltıcı üç ok sıkmıştı. Her birine bir tane. Artık bundan sonra beklemekten başka yapacak bir şeyi kalmıyordu. Bu da, becerdiği marifetleri içinde en çetin geçeni olmuştu.

Bütün umutlarını yitirdiği ve bizzat kendisi de sürgüne gitmeye hazırlandığı sırada, hidrojen karları arasından beyaz bir uzay giysisinin çıktığını görüvermişti.

— Buraya gelmeyi deneyeceğini biliyordum, İdris. Sen ölene dek olduğun yerde dönüp duracak insanlardan değildin. Sana yakışmazdı bu! Uzay gemisine ulaşmayı deneyeceğinden emindim... İyi ettim mi? Sakın uzun uzun düşündüğümü sanma bunu. İşte öyle birden aklıma esti...

— Sevgilim, diye cevap verdi İdris. Siz harika bir kadınsınız. Belki bu sersem sürüsünün hakkından gelemeyeceğiz, ama öyle bir ders verdik ki, değme gitsin!

Üç görevliyi kumanda kabininde buldular. Biri bilgisayarın üzerine devrilmiş, diğer ikisi de yere serilmiş yatıyorlardı.

İdris, bölmeyi dikkatle inceledi. Ve üç ilginç şey buldu: Birincisi, üzerinde *Amazonia*'nın ve uzay mekiklerinin kapaklarını açacak elektronik anahtarların bulunduğu, duvara asılı pano. İkincisi, cam bir panonun ardındaki düğme. Düğmenin üzerindeki tunç plakette şunlar okunuyordu: «*Eğer Minerva'daki Beş Şehir bir gün herhangi bir nedenle tehlikeyle karşı karşıya kalırsa, Ben, Garfield Talbot, uzay limanında bulunan her Minervalı'ya, bu düğmeye basmasını emrediyorum.*» Üçüncüsü de, kuleyi Başkan Talbot'un çalışma odasına bağlayan özel hat. Âcil durumlarda kullanılmak üzere.

— Mary, kontrol kulesine monoray tünelinden geçerek, asansörden yararlanmadan çıkacak başka bir yol var mı?

— Sanmıyorum. Asansör boşluğunda ipten bir imdat merdiveni var, ama ciddi bir merdiven görmedim.

İdris gülüp, karısını öptü.

— Öyleyse bize ulaşmaları için biraz zaman gerekecek.. Saatler ve saatler. Elbette Talbot'tan benim gibi yaya gelmeye kalkarlarsa.

— Tepkili bir tür kızakları var. Bunlarla en engebeli yerlerden bile geçebilirler.

— Hiç önemi yok. Geldiklerini görürüz. Gerekirse de giriş kapısını kapatırız. Kapağı açmaları için en azından bir lasere ihtiyaçları olur. Mary, Dünya'nın yeşil tepelerini yeniden görebilmemiz için bir şansımız daha var, çok küçük bir şans.

İdris tunç plaket üzerindeki yazıyı bir kere daha okuyup, düşünceli düşünceli çenesini sıvazladı.

— Garfield Talbot bunu buraya koyarken acaba neler geçiriyordu yine aklından? Çok kusurlu biri olabilir, ama pratik yönünü inkâr edemeyiz. Bana kalırsa, kendisi iyi bir generaldi ve iyi bir general de adamlarının güvenliğini hiçbir zaman ihmal etmez. Bütün tehlikeleri önceden görmeyi düşünür. Üç bin yılı aşkın bir süredir muhafaza ettiklerine göre, bu bir tür alarm zili çok önemli bir şey olmalı.

Elbette, hâlâ çalışıyorsa. Çünkü hatıra diye de konmuş olabilirler.

Bunun neye yaradığını öğrenmek isterdim.

Ve hiç cevap beklemeden camı kırdı, küçük düğmeyi sessizce inceledi, sırrını açıklamaya zorlarcasına.

— Üzerine basmayacaksınız, değil mi? diye endişeyle sordu Mary.

— Sevgilim, diye cevap verdi İdris, omuzlarından tutarak. Durumumuzu göz önüne getirin. Minervalılar

er geç kuleye girecekler ya da bizi dışarı çıkmaya zorlayacaklar. Ne yapacağız o zaman? *Amazonia*'nın anahtarı elimizde. Gemiyi ele geçirebiliriz. Gemide yeterince yakıt ve yedek besin olsa bile, biz ikimiz tek başımıza gemiyi Dünya çevresinde bir yörüngeye oturtmayı başaramayız. Hatta başarsak bile, yumuşak inişi gerçekleştiremeyiz. Yine de bir tür mûcize oldu, Dünya'ya indik diyelim. Ne yapacağız o zaman? Âdem ile Havva' cılık mı oynayacağız? Tek başımıza ikimiz ne yapabiliriz ki, tatlım? Her şey bize karşı olacak. Genetik, raslantı, beklenmedik kazalar, daha bin türlü şey. Bize insan lâzım, insan.

— Talbot Müritleri Partisi tek bir Minervalı'nın gezegenden ayrılmasına izin vermez, dedi kesin bir edayla Mary. Yâni birkaç kişinin gelmeyi kabul edeceğini sansak bile, ben ona da inanmıyorum ya...

— Peki, bunun için haklı sebepleri varsa, neden gelmesinler? Baksana Mary, Minervalılar, pokere benzeyen bir oyun oynuyorlar mı?

— Sanmam.

— Ben de öyle düşünüyordum. Poker, blöf yapmayı, kurnazlığı gerektiren bir oyundur. Rakibini aldatmayı bileceksin, sinirlerine egemen olacaksın, yürekli olacaksın ve biraz da şanslı... Ancak o zaman iyi bir pokerci sayılırsın. Ben ise eskiden iyi poker oynardım. Elbette, her zaman kazandığımı söyleyemem. Ama tehlikeye atılmayı göze alamayan da, hiç bir şey kazanamaz. Ben şansımı denemeye hazırım. Talbot'un düğmesine basacağım. O eski, acımasız ve yarı deli bir yiğitti. Ama size daha önce de söylediğim gibi, pratik bir tarafı vardı. Minerva'nın ergeç bir bunalım geçireceğini hissetmişti. Bir tür tehlikeyle karşılaşacağını da. Buna karşı neyi öngördüğünü bilmek istiyorum. Beni onaylıyor musunuz?

— Elbette, ihtiyar Dünyalı, dedi Mary, gülümseye-

yerek. Sizinle beraberim, gerçekten önemli olan da bu. Sonra plaketi yüksek sesle bir daha okudu:

«Eğer Minerva'daki Beş Şehir bir gün herhangi bir nedenle tehlikeyle karşı karşıya kalırsa, Ben, Garfield Talbot, uzay limanında bulunan her Minervalı'ya, bu düğmeye basmasını emrediyorum.»

Ama o da bir şey anlayamadı.

— Bahse girerim, Beş Şehir Konseyi'nin toplantı salonlarında da bu tür düğmelerden vardır, dedi İdris. Talbot bir tanesiyle yetinmeyecek kadar ihtiyatlı biriydi.

— Önemi yok, dedi derin bir iç çeken Mary. Beş Şehir'in varlığını hiçbir şey tehdit etmiyor ki.

— Yo, ediyor, bal gibi ediyor! dedi neşesiz bir gülümsemeyle İdris. Ben! Sonra da poker!

Ve düğmeye bastı...

LEHÇESİ garipti, ama Garfield Talbot'un sesi olanca berraklığı ve şiddetiyle, sanki otuz yüzyıl önce kaydedilmemiş gibi, çın çın çınladı:

«Minerva vatandaşları, selam. Nerede olursanız olun, ne yaparsanız yapın, sesim bu amaca yönelik ikinci bir kanal aracılığıyla sizlere ulaşmaktadır. Mars'tan Minerva'ya geldiğimizde, birer mülteciydik, toplumu perişan eden, iki uygarlığı ortadan kaldıran şiddetten kaçmıştık. İdealimiz, her türlü şiddetin lanetleneceği istikrarlı bir toplum yaratmaktı. Hayatta olduğum sürece, doğru yolda olduğumuzu görecek zamanı buldum. Bu idealin gerçekleşmesi yolunda yürüdük hep. Mutluyum.

Size seslendiğim şu anda, elbette birkaç yıl, on, on beş yıl, birkaç yüzyıl sonra hâlâ beni dinleyip dinleyemeyeceğinizi bilemem. Ama Beş Şehir'in varlığı tehlikede olmasaydı, sesimi hiç dinlemeyeceğinizi biliyorum. Belki doğal bir felaketle karşı karşıya geleceksiniz, belki sosyal çalkantılar, kurmayı tasarladığımız bu istikrarı yok edecek, değil mi? Önceden kestiremeyeceğim nedenlerle, hepiniz ya da aranızdan bazıları, güneş sisteminde başka bir barınak aramak amacıyla gezegeni terk etmek isteyebilirler.

Bilin ki Amazonia, Minerva'daki tek uzay gemisi değildir. Bizi buraya getiren flionun, verdiğim emir üzerine, Amazonia dışında tahrip edildiği söylendi, ben de bunu yalanlamamayı daha yararlı buldum. Hatta bu inanışı destekledim. Böylece benim kuşağımın ve benden sonra gelen kuşakların, bu gezegen üzerinde bir uygarlık kurmak zorunda kalmalarını istedim. Bir başka yere gitmeyi hayal etmek yerine, hayatlarını burada kurmalarını arzuladım.

Ama bizi buraya getiren uzay gemilerinden dördü, muhafaza edildi: Hellas, Elsiyum, Arkadya ve Utopya. Elbette hepsi de atom motorlu ve yakıt olarak bu gezegende çok bulunan sıvı hidrojen kullanıyorlar. Uzay gemileri güney kutup bölgesinde bulunuyorlar. Onları ihtiyaçlarınıza göre kullanın. Aranızdan bazıları veya bütün vatandaşlar için bu gezegeni terk etmek gerekiyorsa, gidin. Ayrıca bilin ki Garfield Talbot da insanlığın ilelebet Minerva'da kapalı olarak yaşayamayacağını anlamıştı.

Fakat Minerva'nın bugün göğüs germesi gereken tehlike her ne olursa olsun, size gerçek diye söylüyorum; insan soyunun yok olmaması başlıca görevinizdir ve eski şanına kavuşması için bir kere daha gelişip serpilecektir. Ve ben, Garfield Talbot, size elveda diyorum.»

İdris, parlayan bakışlarla, muzaffer bir kumandan edasıyla Mary'ye baktı.

— Size usta bir poker oyuncusu olduğumu söylemiştim. İşte elimdeki eksik ası da buldum: Garfield Talbot.

Hemen vizyofonu aldı. Bu hat, doğrudan Talbot şehri başkanının odasına bağlıydı. Ekran aydınlandı. Başkanın yüzü göründü.

— Ben Kumandan İdris Hamilton. Garfield Talbot'un sesini işittiniz mi?

— Evet, dedi bitkin ve çökmüş görünen Başkan. Korkuyordu. Ne yapmayı deneyeceksiniz?

— Dünya halkı adına, diye cevap verdi İdris, Talbot uzay alanının ve *Amazonia*'nın kumandasını üzerime aldım. Bu hattı Beş Şehir'deki bütün kamu vizyofonlarına, ekranlara, ulaştırma şebekelerine bağlar mısınız?

— Evet. Ama niçin yapacakmışım bunu, Kumandan Hamilton? Firarınız biraz sonra bitecek.

— Bayım, eğer dediğimi yapmazsanız, Talbot şehri

ve büyük olasılıkla diğer dört şehir, çok geçmeden yok olacak. Karar vermek için beş dakikanız var.

— Şehirlerimizi yok edemezsiniz, Kumandan Hamilton!

— Ederim ve edeceğim de. Dörtbuçuk dakikanız kaldı.

— Pekâlâ. Sözünüze inanıyoruz. Başka türlü hareket etmemize imkân yok.

İdris vizyofon ekranına ve üç boyutlu ekrana bir göz attı.

— Mary, şu iki aleti açın benim için. Bizi aldatmaya kalkışacağını sanmam, ama emin olmalıyız.

Görüntüsünün tamamen net görünmesi için vizyofon ekranının tam karşısında duruyordu.

— Bağlantı sağlanıyor, dedi Başkan.

— Üç dakika kırkbeş saniyeniz kaldı, dedi kupkuru bir sesle İdris.

Ve bekledi.

Vizyofonda ve üçboyutlu ekranda görüntüsü belirdi.

— Bağlantı sağlandı, dedi Başkan.

— Teşekkür ederim. İdris, önce öksürdü. Mimerva vatandaşları. Saygıyla andığınız Garfield Talbot'un sesini işittiniz. Şimdi de bir Dünyalı olan Kumandan İdris Hamilton'un söyleyeceklerini dinleyin. Şu anda Talbot uzay alanının kontrol kulesinde bulunuyorum. Buranın tek egemen kulu benim ve Dünya halkı adına, *Amazonia*'nın kumandasını da üzerime alacağım. Çok geçmeden de gemiye bineceğim. İki kişiyiz: Karım Mary ve ben. En büyük arzumuz, *Amazonia* ile birlikte Dünya'ya gidebilmek. Ama iki kişinin bunu başarması olanak dışı.

Buna karşılık buradan havalanabilir, Talbot şehrinin üzerine konup, isteklerimiz reddedilirse, atom motorunun kritik noktaya ulaşmasını bekleyebiliriz. İsteğimiz çok basit! Bize sadece gönüllülerden oluşacak bir ekip

kurma özgürlüğünün tanınmasını diliyoruz. Kendi istekleriyle Dünya'ya dönmemize yardım edecek kadın ve erkeklerin yanımıza gönderilmelerini. Gezegenimizin yeniden oturulacak, yaşanacak hale gelip gelmediğini göreceğiz. Ben buna inanıyorum ve görüp emin olmaya değer.

Bu gezegenin yüzeyinin altında o kadar çok zaman yaşadığınız ki, insan aklının ruhu demek olan serüven sevgisini, yüceliği, cesareti, tehlikeye atılmayı kabul etme isteğini bile yitirme tehlikesiyle karşı karşıyasınız. İnsanlığın yüceliğini yitirmediğini kanıtlamanızı istiyorum sizden. Ateşi kullanmayı öğrenen ilk cahil vahşi adına, beni dinlemenizi istiyorum. On binlerce yıl önce ölen, ağaç kütüğünün nehirde akıp gittiğini keşfeden yarı insan adına, ilk uçan cismi yapıp, onunla birlikte ölen ilk insanoğlu adına bana yardım edin. Dünya'nın en büyük isimleri, Galileo'lar, Kopernik'ler, Kepler'ler, bize yıldızları öğreten o ünlüler adına, Leonardo da Vinci, Michael Angelo, Back, Mozart, Beethoven gibi, güzellikleri ölümsüzleştirenler adına hastalıkları yenmeyi başaran Pasteur, atom enerjisinin yolunu açan Rutherford, uzayda ilk adımları atan Yuri Gagarin adına bana yardım edin.

Ama bütün bu saydıklarım Dünyalı'ydı. Sizler Minervalı'sınız. Atalarınız da Marslı'ydı. Öyleyse, Dünya sizin umurunuzda mı? Size ne Dünya'dan, değil mi? Ama, sizin de damarlarınızda hâlâ Dünyalılar'ın kırmızı kanı akıyor. Atalarınız Mars'ta tam iki bin yıl yaşadılar. Sizler de burada, Minerva'da, dehlizler açtınız. Üç bin yıl yaşadınız bu deliklerde. Başka hiçbir şey yapmadınız. Ama yine de damarlarınızda Dünyalı kanı var. Ateşi kullanan ilk insanların, Leonardo da Vinci'lerin, Yuri Gagarin'lerin kanı var.

Hiç de küçümsenmeyecek bir adam olan Garfield Tal-

bot da her şeyin bir zamanı olacağını biliyordu. Hareketsiz kalmak gereken bir zaman, yola çıkmak gerekecek bir zaman. Ona ihanet etmeyin. Size bıraktığı mirası inkâr etmeyin. Ama insanoğlunun geleceğini de düşünün.

Şimdi *Amazonia*'yı teslim alıyorum. İçinizden hiçbiri bize katılmaya gelmezse, önceden tehdit ettiğim gibi, size karşı şiddet hareketine kalkışmayacağım. Tek başımıza Minerva'dan havalanıp, Dünya'ya doğru yola çıkacağız. Korkarım hiçbir zaman da ulaşamayacağız. Ama ismini şimdi hatırlayamadığım bir şairin dediği gibi, «*Önemli olan, yola çıkmaktır*». Mesajım bu kadar.

Mary'ye bakınca, gözlerinin yaşlar içinde olduğunu gördü.

— Sevgilim, sizinle iftihar ediyorum. Siz son Dünyalı'sınız ve sizinle birlikte ölmekle gurur duyacağım.

— Ölmeyeceksiniz, dedi içtenlikle İdris. Ölmeyeceksiniz. Hakkınız yok ölmeye. Karnınızda yaşaması gereken bir şey taşıyorsunuz. Artık zaman kaybetmeyelim. Hemen bir uzay giysisi geçirin sırtınıza. Talbot Müritleri'nin adamları akıllarını başlarına toplayamadan, *Amazonia*'ya kapağı atalım.

İDRİS, *Amazonia*'nın kumanda kabininin orta yerindeki kumandan koltuğuna oturmuştu. Bekliyordu. Mary de ikinci kaptan koltuğuna sıkı sıkı bağlamıştı kendisini. Ne müthiş bir havalanma olacak bu, diye aklından geçirdi İdris. Ateşlemeyi izleyen on saniye içinde herhalde *Amazonia* dağılacak ve Dünya'ya doğru büyük yolculuklarının hem başlangıcı, hem de sonu olacaktı o an.

Ama tehlikeye atılmayan, hiçbir şeye sahip olamaz. Denemeye değerdi bu. İnsan bir tarafta kaybeder, bir tarafta kazanır. Bu partiyi kaybedecekti galiba. Minervalılar çağrısına cevap vermemişlerdi. Ya da Talbot' un Müritleri çok güçlüydü. Fakat hiç pişman değildi. Deposundaki havanın bitmesiyle, gezegenin yüzeyinde ölmektense, böylesi tercih edilirdi.

Telsizi açık bırakmıştı, ama şu ana kadar cızırtıdan başka ses işitmemişti.

Kumanda tablosu üzerindeki sayaçlara bir göz attı.

— Havalanmaya yedi dakika var, dedi profesyonelce.

Mary sessizdi. Sonra birden heyecanla konuşmaya başladı :

— İdris, geliyorlar!

— Kimler geliyor?

— Geliyorlar, baksanıza!

İdris şeffaf maddeden yapılmış gözlem panosuna gitti. Ateşlemeden önce bunun da önüne çelik kapaklar iniyordu.

Doğruydu. Geliyorlardı. İniş pistinde ışıklar görüyordu. Çabuk çabuk hareket eden ışıklar. Tepkili kızaklar.

Ama kimdi gelen? Herhalde kendilerini uçurmaya gelen bir ekip.

Telsiz, çağrısına cevap verdi. Damaris de Gaulle'ün sesini işitti.

— Selam, Garip İsa! Selam. İşte gönüllüleriniz! Bir çiçek solunca, bir diğeri açar. Beni işitiyor musunuz?

— İşitiyorum. Bu efsaneyi çok sevmiştim. Rica ediyorum, gönüllülerinizi kontrol kulesinde toplayın. Kapak açıktır.

Şeffaf panonun ötesinde, bütün ışıkların kule çevresinde toplandığını gördü. Renkli balo balonları gibi. Çünkü her şey İdris'e bir bayram şenliğini andırıyordu.

— Dünya'ya doğru yola çıkalım mı? diye Mary'ye dönerek sordu.

Garfield Talbot'un akıllılık edip muhazaya aldığı diğer uzay gemileri de, kim bilir, belki bir gün peşlerinden gelecekti.

Ama belki de Minerva'dan hiçbir zaman ayrılmayacaklardı.

Ama hiç olmazsa içlerinden biri, Dünya'ya dönecek, üçüncü gezegenin yeniden çiçek açıp açmadığını görecekti.

İdris, birden sihire inandı.

Bir çiçek solunca, bir diğeri açar.

— SON —

EDMUND COOPER

ONUNCU GEZEGEN

Siyah saçlı kadın konuştu:
—Minerva'da, güneş sisteminin onuncu gezegenindesiniz. Alaycı olmayın. Kumandan Hamilton. Sizi bilincinize kavuşturmak, başkalarıyla ilinti imkânları verebilmek için çok sayıda cesur ve inançlı kişi aralıksız çalıştı, çabaladı. İşte onlardan biri...
Görüş alanında bir başka kişi belirdi; Ak saçlı bir ihtiyar:
—Selâm İdrim Hamilton. Ben sizin Psiko-cerrahınızım ve siz de hayatımın eserisiniz. Sizi Minerva'ya getirdiklerinde genç bir adamdım. Siz de bir avuç kurumuş dokudan ibarettiniz.

BASKAN YAYINLARI A.Ş.
200 TL